

URZĄD STATYSTYCZNY W KRAKOWIE
STATISTICAL OFFICE IN KRAKÓW

**ROCZNIK STATYSTYCZNY
WOJEWÓDZTWA
MAŁOPOLSKIEGO**

*STATISTICAL YEARBOOK
OF THE MAŁOPOLSKIE
VOIVODSHIP*

2013

ROK XIV

YEAR XIV

KRAKÓW 2013

ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO
W KRAKOWIE

*EDITORIAL BOARD
OF THE STATISTICAL OFFICE
IN KRAKÓW*

PRZEWODNICZĄCY

PRESIDENT

dr Krzysztof Jakóbiak

CZŁONKOWIE

MEMBERS

Agnieszka Chochorowska, Małgorzata Kawejsza-Furmanek,
Dorota Olszewska, Barbara Oremus, Krzysztof Pawlaczek, Maria Penpeska,
Helena Sienniak, Anna Stefan, Monika Wałaszek

Opracowanie merytoryczne i redakcyjne –

Editorial and technical supervision -

Dział Opracowań Regionalnych

Regional Studies Division

w Małopolskim Ośrodku Badań Regionalnych

in Małopolska Centre for Regional Surveys

pod kierunkiem

supervised by

Heleny Sienniak

Sekretarz

Secretary

Aneta Stachańczyk

Skład komputerowy i wykresy

Typesetting and graphs

Marta Klósek

Ewa Kopacka

Projekt okładki

Cover design

Lidia Motrenko-Makuch

ISSN 1640-002X

**Przy publikowaniu danych US
prosimy o podanie źródła**

***When publishing SO data
please indicate source***

Druk i oprawa

Printing and binding

ZWS Zakład Poligraficzny nr 2
26-600 Radom, ul. Planty 39/45

Nakład 120 egz. B5

Cena 25,00 zł

Publikacja dostępna na CD
oraz w Internecie - www.stat.gov.pl/krakow

*Publication available on CD
and on the Internet - www.stat.gov.pl/krakow*

PRZEDMOWA

W roku szczególnym dla statystyki, tj. w roku jubileuszu 95-lecia działalności Głównego Urzędu Statystycznego oraz obchodów Międzynarodowego Roku Statystyki, przekazuję Państwu **Rocznik Statystyczny Województwa Małopolskiego**. Publikacja ukazuje się regularnie od wielu lat. Każdorazowo prezentuje informacje charakteryzujące poziom życia społeczeństwa i stan gospodarki województwa.

Układ tematyczny i forma prezentacji danych nie zmieniły się w stosunku do wydania ubiegłorocznego. Tym niemniej, z uwagi na proces ujednoczenia roczników wojewódzkich do zakresu i sposobu prezentowania danych w Roczniku Statystycznym Rzeczypospolitej Polskiej i Roczniku Statystycznym Województw, w obecnej edycji Rocznika zostały wprowadzone niewielkie zmiany. Działy tematyczne zostały wzbogacone o nowe informacje, m.in. o: dane geograficzne (najwyższe szczyty górskie, najdłuższe jaskinie, ważniejsze przełęcze i sztuczne zbiorniki wodne), podmioty zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym, medianę wieku ludności według płci, gospodarstwa domowe na podstawie wyników NSP 2011, tablice dotyczące zatrudnionych i przeciętnego wynagrodzenia brutto za październik 2010 r., wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych, wypłacone dodatki mieszkaniowe, gospodarke gruntami pod budownictwo mieszkaniowe czy ekologiczne gospodarstwa rolne. W tablicach przeglądowych, tam gdzie było to możliwe, retrospekcja sięgnęła roku 2000 oraz objęła okres obejmujący lata 2005-2012.

W obecnej edycji Rocznika, w dziale XXIII, po raz ostatni zostały zaprezentowane dane dotyczące prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych.

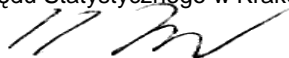
Informacje zawarte w Roczniku pozwalają na przeprowadzenie analiz i porównań retrospektywnych oraz na obserwację zmian i kierunków rozwoju województwa, a zachowanie jego układu podobnego do roczników wydawanych przez inne urzędy statystyczne ułatwia dokonywanie porównań międzywojewódzkich.

Czytelnikom zainteresowanym danymi o podstawowych jednostkach podziału terytorialnego województwa polecam **Rocznik Statystyczny Krakowa 2013** oraz publikację „**Województwo Małopolskie 2013 - Podregiony, Powiaty, Gminy**”. Opracowania te stanowią uzupełnienie niniejszego Rocznika.

Oddając do rąk Państwa czternastą edycję **Rocznika Statystycznego Województwa Małopolskiego**, mam nadzieję, że zawarte w nim informacje umożliwią uchwycenie głównych tendencji i kierunków zmian zachodzących w regionie.

Dyrektor

Urzędu Statystycznego w Krakowie

dr Krzysztof Jakóbiak

Kraków, grudzień 2013 r.

PREFACE

*In a special year for statistics, i.e. the year of the 95th anniversary of the Central Statistical Office and the commemoration of the International Year of Statistics, I would like to present you the **Statistical Yearbook of Małopolskie Voivodship**. This publication is published regularly for many years. In each case presents information describing the living standards and the state of the voivodship's economy.*

The thematic layout and the form of data presentation has remained unchanged in relation to the last year's edition. However, due to the process of harmonization of voivodships yearbooks to the scope and manner of data presenting in Statistical Yearbook of the Republic of Poland and Statistical Yearbook of the Regions - Poland, minor changes have been implemented in the current edition of the Yearbook. Thematic chapters have been enhanced with new information regarding i.e. geographic data (the highest mountain peaks, the longest caves, major passes and major artificial reservoirs), entities of the National Judicial Register, median population age by sex, households on the basis of results of the Population and Housing Census 2011, tables concerning paid employment and average gross wages and salaries for October 2010, at-risk of poverty rates in households, housing allowances paid out, administration of grounds for dwelling construction and organic farms. In review tables, if possible, the retrospection reached the year 2000 and covered the period 2005-2012.

In the current edition of the Yearbook, in the chapter XXIII, data concerning privatisation of state-owned enterprises have been presented for the last time.

Information included in the Yearbook make possible analyses and retrospective comparisons. They enable to seize main tendencies and directions of the development of the voivodship. Whereas preservation of layout of the Yearbook similar to Yearbooks published by other statistical offices facilitates making comparisons between voivodships.

*I recommend to Readers concerned data of basic units of administrative division of voivodship the publications: "**Statistical Yearbook of Kraków 2013**" and "**Małopolskie Voivodship 2013 – Subregions, Powiats, Gminas**". These publications constitute a supplement to the Yearbook.*

*Presenting the fourteenth edition of **Statistical Yearbook of Małopolskie Voivodship**, I hope that the information contained in it will allow to capture the major trends and changes occurring in the region.*

Director
of the Statistical Office in Kraków

Krzysztof Jakóbiak, Ph.D.

SPIS TREŚCI

Przedmowa .....
Spis tablic i wykresów .....
Objaśnienia znaków umownych. Skróty .....
Uwagi ogólne .....

TABLICE PRZEGLĄDOWE

- I. Województwo na tle kraju w 2012 r. ....
- II. Ważniejsze dane o województwie (2000-2012) .....

DZIAŁY

I. Geografia .....
II. Stan i ochrona środowiska .....
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny .....
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości .....
V. Ludność. Wyznania religijne .....
VI. Rynek pracy .....
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych .....
VIII. Budżety gospodarstw domowych .....
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania
X. Edukacja i wychowanie .....
XI. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna .
XII. Kultura. Turystyka. Sport .....
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne .....
XIV. Ceny .....
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo .....
XVI. Przemysł i budownictwo .....
XVII. Transport i łączność .....
XVIII. Handel i gastronomia .....
XIX. Finanse przedsiębiorstw .....
XX. Finanse publiczne .....
XXI. Inwestycje. Środki trwałe .....
XXII. Rachunki regionalne .....
XXIII. Prywatyzacja. Podmioty gospodarki narodowej .....

CONTENTS

Strona
Page

<i>Preface</i>	3-4
<i>List of tables and graphs</i>	6-21
<i>Symbols. Abbreviations</i>	22-23
<i>General notes</i>	24-29

REVIEW TABLES

<i>Voivodship and the country in 2012 ....</i>	30-35
<i>Major data on the voivodship (2000-2012) .....</i>	36-53

CHAPTERS

<i>Geography</i>	54-58
<i>Environmental protection</i>	59-79
<i>Administrative division and territorial self-government</i>	80-85
<i>Public safety. Justice</i>	86-95
<i>Population. Religious denominations ..</i>	96-125
<i>Labour market</i>	126-163
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	164-175
<i>Household budgets</i>	176-184
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	185-199
<i>Education</i>	200-229
<i>Health care and social welfare</i>	230-245
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	246-261
<i>Science and technology. Information society</i>	262-278
<i>Prices</i>	279-283
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>	284-313
<i>Industry and construction</i>	314-326
<i>Transport and communications</i>	327-334
<i>Trade and catering</i>	335-340
<i>Finances of enterprises</i>	341-353
<i>Public finance</i>	354-362
<i>Investments. Fixed assets</i>	363-371
<i>Regional accounts</i>	372-376
<i>Privatization. Entities of the national economy</i>	377-386

SPIS TABLIC I WYKRESÓW

LIST OF TABLES AND GRAPHS

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY		
Położenie geograficzne województwa	<i>Geographic location of the voivodship .....</i>	1	54
Powierzchnia i granice w 2012 r.	<i>Area and borders in 2012 .....</i>	2	54
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations .....</i>	3	55
Najwyższe szczyty górskie	<i>The highest mountain peaks .....</i>	4	55
Najdłuższe jaskinie	<i>The longest caves .....</i>	5	56
Ważniejsze przełęcze i kulminacje na drogach ..	<i>Major passes and culminations on the roads ....</i>	6	56
Większe sztuczne zbiorniki i stopnie wodne	<i>Major artificial reservoirs and falls .....</i>	7	57
Większe rzeki	<i>Principal rivers .....</i>	8	57
Większe i głębsze jeziora	<i>Larger and deeper lakes .....</i>	9	57
Temperatury powietrza	<i>Air temperatures .....</i>	10	58
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, uśonecznienie i zachmurzenie	<i>Atmospheric precipitation, wind velocity insolation and cloudiness .....</i>	11	58
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	59
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wykorzysta- niu powierzchni województwa (2005, 2010, 2013)	<i>Geodesic status, directions and changes of voivodship land use (2005, 2010, 2013) .....</i>	1 (12)	66
Grunty rolne wyłączane na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non- -forest purposes (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	2 (13)	67
Grunty zdewastowane i zdegradowane wyma- gające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Devastated and degraded land requiring recla- mation and management as well as reclaimed and managed land (2005, 2010, 2011, 2012) .</i>	3 (14)	67
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	4 (15)	68
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodo- wej i ludności (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Water consumption for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	5 (16)	68
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling fish ponds (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	6 (17)	69
Jakość wody z wodociągów dostarczanej ludności do spożycia w 2012 r.	<i>Quality of water supplied to the population for consumption from waterworks in 2012 .....</i>	7 (18)	69
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzo- ne do wód lub do ziemi (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	8 (19)	70
Zakłady odprowadzające ścieki według miej- sca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Plants discharging wastewater by place of discharge and wastewater treatment plants possessed (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	9 (20)	70
Oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Wastewater treatment plants (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	10 (21)	71
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	11 (22)	72
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powie- trza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2011, 2012) ..	<i>Air pollution reduction systems in plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	12 (23)	73

	Tablica Table	Strona Page	
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Waste generated and landfilled up to now (accumulated) as well as their storage yards areas (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	13 (24)	74
Odpady według rodzajów w 2012 r.	<i>Waste by type in 2012 .....</i>	14 (25)	74
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Legally protected areas possessing unique environmental value (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	15 (26)	75
Parki narodowe (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>National parks (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	16 (27)	75
Rezerwy przyrody (2005, 2010, 2011, 2012) ..	<i>Nature reserves (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	17 (28)	76
Parki krajobrazowe (2005, 2010, 2011, 2012) ...	<i>Landscape parks (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	18 (29)	76
Pomniki przyrody (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Monuments of nature (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	19 (30)	77
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012] .....</i>	20 (31)	77
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	21 (32)	78
Kierunki finansowania z wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Financing directions of the voivodship environmental protection and water management fund (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	22 (33)	79
Wpływy z opłat i kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Receipts from fees and fines for environmental protection and water management funds (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	23 (34)	79
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	80
Jednostki administracyjne województwa (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Administrative units of voivodship (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	1 (35)	82
Gminy w 2012 r.	<i>Gminas in 2012 .....</i>	2 (36)	82
Powiaty i miasta w prawach powiatu w 2012 r.	<i>Powiats and cities with powiat status in 2012 ....</i>	3 (37)	83
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2012 r.	<i>Councillors of organs of local self-government entities in 2012 .....</i>	4 (38)	83
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Paid employment and wages and salaries in the public administration (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	5 (39)	85
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	86
Przestępstwa stwierdzone przez Policję i prokuraturę w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (2005, 2010, 2011, 2012) .	<i>Ascertained crimes by the Police and prosecutor's office in completed preparatory proceedings (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	1 (40)	89
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję i prokuraturę (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police and prosecutor's office (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	2 (41)	91
Wpływ spraw do sądów powszechnych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Incoming cases in the common courts (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	3 (42)	91
Wpływ spraw do sądów powszechnych w 2012 r.	<i>Incoming cases in the common courts in 2012 .</i>	4 (43)	92
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	5 (44)	92
Załatwione sprawy rodzinne (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Resolved family cases (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	6 (45)	93
Sprawy rodzinne załatwione w 2012 r.	<i>Family cases resolved in 2012 .....</i>	7 (46)	94
Podmioty w Krajowym Rejestrze Sądowym (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Entities of in the National Judicial Register (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	8 (47)	94
Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Registered activity of the State Fire Service (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	9 (48)	95

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE	CHAPTER V. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 96
Ludność (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Population (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	1 (49) 102
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Working and non-working age population (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	2 (50) 102
Ludność według płci i wieku (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Population by sex and age (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	3 (51) 103
Miasta i ludność w miastach (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Towns and urban population (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	4 (52) 104
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Gminas and rural population (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	5 (53) 105
Mediana wieku ludności według płci (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Median population age by sex (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	6 (54) 105
Ludność w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego faktycznego (2002, 2011)	<i>Population aged 15 and more by de facto marital status (2002, 2011)</i>	7 (55) 105
Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia (2002, 2011)	<i>Population aged 13 and more by educational level (2002, 2011)</i>	8 (56) 107
Ludność według struktury identyfikacji narodowo-etnicznej w 2011 r.	<i>Population by the structure of the national-ethnic identities in 2011</i>	9 (57) 107
Ludność według głównego źródła utrzymania (2002, 2011)	<i>Population by main source of maintenance (2002, 2011)</i>	10 (58) 108
Gospodarstwa domowe według liczby osób (2002, 2011)	<i>Households by number of persons (2002, 2011)</i>	11 (59) 108
Gospodarstwa domowe według składu rodzinnego (2002, 2011)	<i>Households by family composition (2002, 2011)</i>	12 (60) 109
Osoby niepełnosprawne (2002, 2011)	<i>Disabled persons (2002, 2011)</i>	13 (61) 109
Ruch naturalny ludności (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Vital statistics (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	14 (62) 109
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Marriages contracted and dissolved (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	15 (63) 110
Małżeństwa zawarte w 2012 r. według wieku nowożeńców	<i>Marriages by age of bridegrooms and brides contracted in 2012</i>	16 (64) 111
Małżeństwa zawarte w 2012 r. według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców ..	<i>Marriages by previous marital status of bridegrooms and brides contracted in 2012</i>	17 (65) 113
Małżeństwa wyznaniowe (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Church or religious marriages (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	18 (66) 113
Rozwody w 2012 r. według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filing petition for divorce in 2012</i>	19 (67) 114
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	20 (68) 115
Urodzenia (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Births (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	21 (69) 115
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Live births by birth order and age of mother (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	22 (70) 116
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Female fertility and reproduction rates of population (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	23 (71) 117
Zgony według płci i wieku zmarłych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Deaths by sex and age of deceased (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	24 (72) 117
Zgony według wybranych przyczyn (2005, 2010, 2011)	<i>Deaths by selected causes (2005, 2010, 2011)</i>	25 (73) 118
Zgony niemowląt według płci i wieku (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Infant deaths by sex and age (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	26 (74) 120
Zgony niemowląt według wybranych przyczyn (2005, 2010, 2011)	<i>Infant deaths by selected causes (2005, 2010, 2011)</i>	27 (75) 121
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez Policję (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Suicides registered by Police (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	28 (76) 121

		Tablica Table	Strona Page
Przeciętne dalsze trwanie życia (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Life expectancy (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	29 (77)	122
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Internal and international migration of population for permanent residence (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	30 (78)	122
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2005, 2010, 2011, 2012) ...	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	31 (79)	123
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	32 (80)	124
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	33 (81)	124
Niektóre wyznania religijne w 2012 r.	<i>Selected religious denominations in 2012 .....</i>	34 (82)	125
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	126
Aktywność ekonomiczna ludności	<i>Economic activity of the population</i>		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku na podstawie spisu w 2011 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age on the basis of census in 2011.....</i>	1 (83)	136
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia na podstawie spisu w 2011 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by educational level on the basis of census in 2011 .....</i>	2 (84)	137
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej – na podstawie BAEL (2010, 2011, 2012)	<i>Economic activity of the population aged 15 and more – on the LFS basis (2010, 2011, 2012) .....</i>	3 (85)	139
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2012 r. – na podstawie BAEL	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2012 – on the LFS basis .....</i>	4 (86)	140
Pracujący	<i>Employment</i>		
Pracujący (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Employed persons (2005, 2010, 2011, 2012) ..</i>	5 (87)	141
Pracujący według statusu zatrudnienia (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Employed persons by employment status (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	6 (88)	142
Przeciętne zatrudnienie (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Average paid employment (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	7 (89)	143
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Full- and part-time paid employment (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	8 (90)	144
Przyjęcia do pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Hires (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	9 (91)	145
Zwolnienia z pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Terminations (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	10 (92)	146
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>The graduates of tertiary schools, leavers of vocational and secondary schools starting work for the first time (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	11 (93)	147
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2012 r.	<i>Job vacancies, newly created and liquidated job in 2012 .....</i>	12 (94)	148
Bezrobocie	<i>Unemployment</i>		
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	13 (95)	150
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	14 (96)	150

	Tablica Table	Strona Page
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	15 (97)	151
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form i przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	16 (98)	152
Wydatki Funduszu Pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	17 (99)	152
Warunki pracy		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2011, 2012]	18 (100)	153
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2011, 2012]	19 (101)	155
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2005, 2010, 2011, 2012)	20 (102)	157
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2005, 2010, 2011, 2012)	21 (103)	157
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2012 r.	22 (104)	159
Choroby zawodowe (2005, 2010, 2011, 2012) ..	23 (105)	160
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2005, 2010, 2011, 2012)	24 (106)	161
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2005, 2010, 2011, 2012)	25 (107)	162
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH		
Uwagi ogólne	x	164
Wynagrodzenia		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2005, 2010, 2011, 2012)	1 (108)	167
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2012 r.	2 (109)	168
Zatrudnienie oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2012 r.	3 (110)	170
Przeciętne wynagrodzenia brutto za październik 2012 r.	4 (111)	172
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylowych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2012 r.	5 (112)	174
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych		
Emeryci i renciści (2005, 2010, 2011, 2012)	6 (113)	175
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2005, 2010, 2011, 2012)	7 (114)	175

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS	
Uwagi ogólne	General notes	x 176
Gospodarstwa domowe (2005, 2010, 2011, 2012)	Households (2005, 2010, 2011, 2012)	1 (115) 182
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012)	Average monthly per capita available income of households (2005, 2010, 2011, 2012)	2 (116) 182
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012)	Average monthly per capita expenditures of households (2005, 2010, 2011, 2012)	3 (117) 183
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012)	Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households (2005, 2010, 2011, 2012)	4 (118) 183
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2005, 2010, 2011, 2012)	Households furnished with selected durable goods (2005, 2010, 2011, 2012)	5 (119) 184
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych (2010, 2011, 2012)	At-risk-of-poverty rates in households (2010, 2011, 2012)	6 (120) 184
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS	
Uwagi ogólne	General notes	x 185
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure	
Wodociągi i kanalizacja (2010, 2011, 2012)	Water supply and sewage systems (2010, 2011, 2012)	1 (121) 191
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012)	Consumers and consumption of electricity in households (2005, 2010, 2011, 2012)	2 (122) 192
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012)	Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households (2005, 2010, 2011, 2012)	3 (123) 192
Ogrzewnictwo (2005, 2010, 2011, 2012)	House-heating (2005, 2010, 2011, 2012)	4 (124) 193
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2005, 2010, 2011, 2012)	Population using water supply, sewage and gas supply systems (2005, 2010, 2011, 2012)	5 (125) 193
Odpady komunalne (2005, 2010, 2011, 2012) ..	Municipal waste (2005, 2010, 2011, 2012)	6 (126) 194
Nieczystości ciekłe (2005, 2010, 2011, 2012)	Liquid waste (2005, 2010, 2011, 2012)	7 (127) 194
Składowiska odpadów komunalnych (2005, 2010, 2011, 2012)	Landfill sites with municipal waste (2005, 2010, 2011, 2012)	8 (128) 194
Komunikacja miejska (2005, 2010, 2011, 2012)	Urban transport (2005, 2010, 2011, 2012)	9 (129) 195
Tereny zielone ogólnodostępnej i osiedlowej (2005, 2010, 2011, 2012)	Generally accessible and estate area green belts (2005, 2010, 2011, 2012)	10 (130) 195
Mieszkania	Dwellings	
Zasoby mieszkaniowe (2005, 2010, 2011, 2012)	Dwelling stocks (2005, 2010, 2011, 2012)	11 (131) 196
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje (2005, 2010, 2011, 2012)	Dwellings in dwelling stocks fitted with installations (2005, 2010, 2011, 2012)	12 (132) 196
Dotatki mieszkaniowe wypłacone w 2012 r.	Housing allowances paid out in 2012	13 (133) 197
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe (2010, 2011, 2012)	Administration of grounds for dwelling construction (2010, 2011, 2012)	14 (134) 197
Mieszkania których budowę rozpoczęto (2005, 2010, 2011, 2012)	Dwellings in which construction has begun (2005, 2010, 2011, 2012)	15 (135) 198
Mieszkania oddane do użytkowania (2005, 2010, 2011, 2012)	Dwellings completed (2005, 2010, 2011, 2012)	16 (136) 198
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2005, 2010, 2011, 2012)	Dwellings completed by number of rooms (2005, 2010, 2011, 2012)	17 (137) 199

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE		
CHAPTER X. EDUCATION		
Uwagi ogólne	x	200
Edukacja według szczebli kształcenia (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	1 (138)	206
Szkoły według organów prowadzących (2010/11, 2011/12, 2012/13)	2 (139)	209
Uczniowie według grup wieku (2010/11, 2011/12, 2012/13)	3 (140)	211
Współczynnik skolaryzacji (2010/11, 2011/12, 2012/13)	4 (141)	211
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2010/11, 2011/12, 2012/13)	5 (142)	212
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2010/11, 2011/12, 2012/13)	6 (143)	213
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych (2010/11, 2011/12, 2012/13)	7 (144)	214
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	8 (145)	214
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii i ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze (2005, 2010, 2011, 2012)	9 (146)	215
Wychowanie pozaszkolne (2005, 2010, 2011, 2012)	10 (147)	216
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2010/11, 2011/12, 2012/13]	11 (148)	216
Domy i stołówki studenckie (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	12 (149)	217
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	13 (150)	217
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	14 (151)	218
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	15 (152)	219
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	16 (153)	220
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia (2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	17 (154)	220
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	18 (155)	220
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	19 (156)	221

	Tablica Table	Strona Page
Technika dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	<i>Technical secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13] .....</i>	20 (157) 221
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia (2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Students and graduates of technical secondary schools for youth (excluding special schools) by fields of education (2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	21 (158) 221
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Level art schools for children and youth (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	22 (159) 222
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	<i>Post-secondary schools (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13] .....</i>	23 (160) 223
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia (2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education (2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	24 (161) 223
Szkoły wyższe (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Higher education institutions (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	25 (162) 224
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Students of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	26 (163) 224
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2011/12) .....</i>	27 (164) 225
Nauczyciele akademicy w szkołach wyższych (2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Academic teachers in higher education institutions (2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	28 (165) 225
Cudzoziemcy - studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Foreigners - students and graduates by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	29 (166) 226
Studia podyplomowe i doktoranckie (2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Postgraduate and doctoral studies (2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	30 (167) 226
Studia podyplomowe według grup kierunków kształcenia (2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Postgraduate studies by fields of education (2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	31 (168) 227
Szkoły dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Schools for adults (2005/06, 2010/11, 2011/12) 2012/13) .....</i>	32 (169) 227
Wychowanie przedszkolne (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Pre-primary education (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	33 (170) 228
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE	
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x 230
Pracownicy medyczni 2012 r.	<i>Medical personnel in 2012 .....</i>	1 (171) 236
Lekarze specjaliści w 2012 r.	<i>Doctors specialists in 2012 .....</i>	2 (172) 236
Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2012 r.	<i>Out-patient health care in 2012 .....</i>	3 (173) 237
Stacjonarna opieka zdrowotna w 2012 r.	<i>In-patient health care in 2012 .....</i>	4 (174) 238
Szpitala ogólne w 2012 r.	<i>General hospitals in 2012 .....</i>	5 (175) 239
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Emergency medical services and first aid (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	6 (176) 240
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Generally available pharmacies and pharmaceutical outlets (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	7 (177) 240
Krwiodawstwo (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Blood donation (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	8 (178) 241
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	9 (179) 241
Żłobki i kluby dziecięce (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Nurseries and children's clubs (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	10 (180) 242

		Tablica Table	Strona Page
Placówki wsparcia dziennego (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Day-support centres (2005, 2010, 2011, 2012) ..</i>	11 (181)	242
Rodzinna piecza zastępcza (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Family foster care (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	12 (182)	242
Institutionalna piecza zastępcza (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Institutional foster care (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	13 (183)	243
Pomoc społeczna stacjonarna (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Stationary social welfare (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	14 (184)	243
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców (2007, 2010, 2011, 2012)	<i>Stationary social welfare facilities by groups of residents (2007, 2010, 2011, 2012) .....</i>	15 (185)	244
Świadczenia pomocy społecznej (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Social assistance benefits (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	16 (186)	245
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	246
Kultura	Culture		
Książki i broszury wydane (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Books and pamphlets published (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	1 (187)	249
Gazety i czasopisma wydane (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Newspapers and magazines published (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	2 (188)	249
Biblioteki publiczne (z filiami) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Public libraries (with branches) [2005, 2010, 2011, 2012] .....</i>	3 (189)	250
Muzea (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Museums (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	4 (190)	250
Institucje paramuzealne (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Museum-related institutions (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	5 (191)	251
Galerie sztuki (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Art galleries (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	6 (192)	251
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Theatres, music institutions, entertainment enterprises (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	7 (193)	251
Domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (2005, 2009, 2011, 2012)	<i>Cultural centres and establishments, clubs and community centres (2005, 2009, 2011, 2012) ..</i>	8 (194)	252
Kina stałe (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Fixed cinemas (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	9 (195)	252
Abonenci telewizji kablowej (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Cable television subscribers (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	10 (196)	253
Abonenci radiowi i telewizyjni (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Radio and television subscribers (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	11 (197)	253
Turystyka	Tourism		
Baza noclegowa turystyki (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	12 (198)	253
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	13 (199)	255
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Occupancy of tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	14 (200)	257
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Catering establishments in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	15 (201)	257
Hotele według kategorii (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Hotels by category (2005, 2010, 2011, 2012) ...</i>	16 (202)	258
Sport	Sport		
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe (2008, 2010, 2012)	<i>Physical education organizations and sports clubs (2008, 2010, 2012) .....</i>	17 (203)	258
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2012 r.	<i>Selected sports fields and kinds of sports in sports clubs in 2012 .....</i>	18 (204)	259
Wybrane obiekty sportowe w 2010 r.	<i>Selected sports facilities in 2010 .....</i>	19 (205)	261

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY	
Uwagi ogólne	General notes	x 262
Nauka i technika	Science and technology	
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2011, 2012) ..	<i>Units and employment in research and development activity (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	1 (206) 267
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Employment in research and development activity by educational level (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	2 (207) 268
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]</i>	3 (208) 269
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według dziedzin nauk (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012]	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity by field of science (current prices) [2010, 2011, 2012]</i>	4 (209) 269
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012]	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity by source of funds (current prices) [2010, 2011, 2012]</i>	5 (210) 270
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]</i>	6 (211) 270
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Degree of consumption of research equipment in research and development activity (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	7 (212) 271
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2012 r.	<i>Share of net revenues from sales of new or significantly improved products in net revenues from sales in industry in 2012</i>	8 (213) 271
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2010-2012	<i>Innovative enterprises in industry by type of introduced innovation during 2010-2012</i>	9 (214) 273
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Expenditures on innovation activities in industry (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]</i>	10 (215) 274
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Expenditures on innovation activities in industry by source of funds (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]</i>	11 (216) 275
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Resident inventions and utility models (2000,2005, 2010, 2011)</i>	12 (217) 275
Polska Akademia Umiejętności w Krakowie (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>The Polish Academy of Arts and Sciences in Kraków (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	13 (218) 276
Polska Akademia Nauk Oddział w Krakowie (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>The Polish Academy of Sciences Department in Kraków (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	14 (219) 277
Społeczeństwo informacyjne	Information society	
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Enterprises using selected information and communication technologies (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	15 (220) 278
Cele wykorzystania Internetu w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Purpose of using the Internet by enterprises (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	16 (221) 278
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES	
Uwagi ogólne	General notes	x 279
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Price indices of consumer goods and services (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	1 (222) 280

	Tablica Table	Strona Page
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Retail prices of selected goods and services (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	2 (223) 280
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Average procurement prices of major agricultural products (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	3 (224) 282
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Average market-place prices received by farmers (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	4 (225) 283
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY	
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x 284
Rolnictwo	Agriculture	
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2006-2010, 2010, 2011, 2012)	<i>Trends and major economic and production results in agriculture (2006-2010, 2010, 2011, 2012) .....</i>	1 (226) 290
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków (2010, 2011, 2012)	<i>Agricultural land area by land type (2010, 2011, 2012) .....</i>	2 (227) 292
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych (2010, 2012)	<i>Farms by area groups (2010, 2012) .....</i>	3 (228) 292
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2009, 2010, 2011]	<i>Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices) [2005, 2009, 2010, 2011] .....</i>	4 (229) 293
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2009, 2010, 2011]	<i>Structure of gross and market agricultural output (constant prices) [2005, 2009, 2010, 2011] .....</i>	5 (230) 293
Powierzchnia zasiewów (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Sown area (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	6 (231) 295
Zbiory i plony wybranych ziemniaków (2006-2010, 2010, 2011, 2012)	<i>Selected crop production and yields (2006-2010, 2010, 2011, 2012) .....</i>	7 (232) 296
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych (2006-2010, 2010, 2011, 2012)	<i>Area, production and yields of ground vegetables (2006-2010, 2010, 2011, 2012) .....</i>	8 (233) 297
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew (2006-2010, 2010, 2011, 2012)	<i>Area, production and yields of tree fruit (2006-2010, 2010, 2011, 2012) .....</i>	9 (234) 298
Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (2006-2010, 2010, 2011, 2012)	<i>Area, production and yields of berry fruit (2006-2010, 2010, 2011, 2012) .....</i>	10 (235) 299
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Cattle, pigs, sheep and horses (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	11 (236) 300
Drób (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Poultry (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	12 (237) 301
Produkcja żywca rzeźnego (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Production of animals for slaughter (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	13 (238) 301
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Production of meat, fats and pluck (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	14 (239) 302
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Production of cows' milk and hen eggs (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	15 (240) 302
Ciągniki rolnicze (2005, 2010)	<i>Agricultural tractors (2005, 2010) .....</i>	16 (241) 303
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (2004/05, 2009/10, 2010/11, 2011/12)	<i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient (2004/05, 2009/10, 2010/11, 2011/12) .....</i>	17 (242) 303
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Value of agricultural products procurement (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012] .....</i>	18 (243) 304
Skup ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Procurement of major agricultural products (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	19 (244) 305
Ekologiczne gospodarstwa rolne (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Organic farms (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	20(245) 306

	Tablica Table	Strona Page
Łowiectwo		
Hunting		
Ważniejsze zwierzęta łowne (2005, 2010, 2011, 2012)	Major game species (2005, 2010, 2011, 2012) .	21 (246) 306
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	Shoot of main game species ((2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	22 (247) 307
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie (2005, 2010, 2011, 2012)	Clubs and members of the Polish Hunting Association and hunting districts (2005, 2010, 2011, 2012)	23 (248) 307
Leśnictwo		
Forestry		
Powierzchnia gruntów leśnych (2005, 2010, 2011, 2012)	Forest land (2005, 2010, 2011, 2012)	24 (249) 308
Powierzchnia lasów	Forest areas	25 (250) 309
Zasoby drzewne na pniu	Growing stock of standing wood	26 (251) 310
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2005, 2010, 2011, 2012)	Renewals, afforestations and other forest breeding work (2005, 2010, 2011, 2012)	27 (252) 311
Pozyskanie drewna (2005, 2010, 2011, 2012) ..	Removals (2005, 2010, 2011, 2012)	28 (253) 312
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2005, 2010, 2011, 2012)	Trees and shrubs outside the forest and removals (2005, 2010, 2011, 2012)	29 (254) 312
Pożary w lasach (2005, 2010, 2011, 2012)	Forest fires (2005, 2010, 2011, 2012)	30 (255) 313
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION	
Uwagi ogólne	General notes	x 314
Przemysł		
Industry		
Produkcja sprzedana przemysłu (2005, 2010, 2011, 2012)	Sold production of industry (2005, 2010, 2011, 2012)	1 (256) 317
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012]	Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices) [2010, 2011, 2012]	2 (257) 318
Produkcja wybranych wyrobów (2005, 2010, 2011, 2012)	Production of selected products (2005, 2010, 2011, 2012)	3 (258) 319
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (2010, 2011, 2012)	Average paid employment in industry (2010, 2011, 2012)	4 (259) 320
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle (2010, 2011, 2012)	Average monthly gross wages and salaries in industry (2010, 2011, 2012)	5 (260) 321
Budownictwo		
Construction		
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	Construction and assembly production (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	6 (261) 322
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	7 (262) 322
Budynki oddane do użytkowania (2005, 2010, 2011, 2012).....	Buildings completed (2005, 2010, 2011, 2012) .	8 (263) 324
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków (2005, 2010, 2011, 2012)	Buildings completed by type of buildings (2005, 2010, 2011, 2012)	9 (264) 325
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie (2010, 2011, 2012)	Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction (2010, 2011, 2012)	10 (265) 326

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNICATIONS	
Uwagi ogólne	General notes	x 327
Transport	Transport	
Linie kolejowe eksploatowane (2005, 2010, 2011, 2012)	Railway lines operated (2005, 2010, 2011, 2012)	1 (266) 330
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2005, 2010, 2011, 2012)	Hard surface public roads (2005, 2010, 2011, 2012)	2 (267) 330
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2005, 2010, 2011, 2012)	Registered road vehicles and tractors (2005, 2010, 2011, 2012)	3 (268) 331
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2005, 2010, 2011, 2012)	Regular bus transport lines (2005, 2010, 2011, 2012)	4 (269) 331
Transport samochodowy zarobkowy (2005, 2010, 2011, 2012)	Hire or reward road transport (2005, 2010, 2011, 2012)	5 (270) 331
Ruch pasażerów w Międzynarodowym Porcie Lotniczym im. Jana Pawła II Kraków-Balice (2005, 2010, 2011, 2012)	Passenger traffic in the John Paul II International Airport Kraków-Balice (2005, 2010, 2011, 2012)	6 (271) 332
Przeładunek ładunków w Międzynarodowym Porcie Lotniczym im. Jana Pawła II Kraków-Balice (2005, 2010, 2011, 2012)	Freight loaded and unloaded in the John Paul II International Airport Kraków-Balice (2005, 2010, 2011, 2012)	7 (272) 332
Wypadki drogowe i ich ofiary (2005, 2010, 2011, 2012)	Road traffic accidents and their casualties (2005, 2010, 2011, 2012)	8 (273) 333
Wypadki drogowe według sprawców ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów (2011, 2012)	Road accidents by culprits major causes and types of vehicles (2011, 2012)	9 (274) 333
Łączność	Communications	
Podstawowe usługi pocztowe (2005, 2010, 2011, 2012)	Basic postal services (2005, 2010, 2011, 2012)	10 (275) 334
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne (2005, 2010, 2011, 2012)	Telephone subscribers and telephone sets (2005, 2010, 2011, 2012)	11 (276) 334
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING	
Uwagi ogólne	General notes	x 335
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	Retail sales (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	1 (277) 338
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	Retail sales by groups (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	2 (278) 338
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	Wholesale in trade enterprises (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	3 (279) 338
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw (2005, 2010, 2011, 2012)	Shops by organizational form and petrol stations (2005, 2010, 2011, 2012)	4 (280) 339
Gastronomia (2005, 2010, 2011, 2012)	Catering (2005, 2010, 2011, 2012)	5 (281) 339
Magazyny handlowe (2005, 2009, 2012)	Trade warehouses (2005, 2009, 2012)	6 (282) 340
Targowiska (2005, 2010, 2011, 2012)	Marketplaces (2005, 2010, 2011, 2012)	7 (283) 340

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES	
Uwagi ogólne	x	341
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2005, 2010, 2011, 2012)	1 (284)	345
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sekcji (2005, 2010, 2011, 2012)	2 (285)	346
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2005, 2010, 2011, 2012)	3 (286)	347
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2011, 2012)	4 (287)	348
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2005, 2010, 2011, 2012)	5 (288)	349
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2005, 2010, 2011, 2012)	6 (289)	351
Kapitał zakładowy spółek (2005, 2010, 2011, 2012)	7 (290)	352
Zobowiązania przedsiębiorstw (2005, 2010, 2011, 2012)	8 (291)	353
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE	
Uwagi ogólne	x	354
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2011, 2012)	1 (292)	357
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2012 r.	2 (293)	359
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2011, 2012)	3 (294)	360
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2012 r.	4 (295)	361
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych (2011, 2012)	5 (296)	362
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS	
Uwagi ogólne	x	363
Inwestycje	Investments	
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012]	1 (297)	367
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012]	2 (298)	368
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012]	3 (299)	369
Środki trwałe	Fixed assets	
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2011, 2012]	4 (300)	370

		Tablica Table	Strona Page
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2011, 2012]	<i>Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) [2010, 2011, 2012].</i>	5 (301)	371
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	372
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2009, 2010, 2011]	<i>Gross domestic product (current prices) [2009, 2010, 2011] .....</i>	1 (302)	375
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2009, 2010, 2011]	<i>Basic elements of production account and generation of income account (current prices) [2009, 2010, 2011] .....</i>	2 (303)	376
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2009, 2010, 2011)	<i>Nominal income in the households sector (2009, 2010, 2011) .....</i>	3 (304)	376
DZIAŁ XXIII. PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	377
Prywatyzacja	Privatization		
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	<i>State owned enterprises included in the privatization process from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012 .....</i>	1 (305)	379
Przedsiębiorstwa państwowe sprywatyzowane metodą bezpośrednią i zlikwidowane w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	<i>State owned enterprises privatized by the direct method and liquidated from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012 .....</i>	2 (306)	379
Spółki powstałe w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych i ich prywatyzacja w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	<i>Companies established as a result of the commercialization of state owned enterprises and their privatization from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012 .....</i>	3 (307)	380
Spółki powstałe na bazie majątku sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	<i>Companies established on the basis of the directly privatized and liquidated state owned enterprises from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012 ....</i>	4 (308)	380
Przedsiębiorstwa państwowe według stanu prawnego-organizacyjnego w 2012 r.	<i>State owned enterprises by legal and organizational status in 2012 .....</i>	5 (309)	381
Podmioty gospodarki narodowej	Entities of the national economy		
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Entities of the national economy in the REGON register (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	6 (310)	381
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Entities of the national economy in the REGON register by legal status and sections (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	7 (311)	382
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Commercial companies by legal status and sections (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	8 (312)	384
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Entities of the national economy newly registered by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	9 (313)	385
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Entities of the national economy removed by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	10 (314)	386

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

		Strona Page
Podział administracyjny województwa małopolskiego w 2012 r.	<i>Administrative division of Małopolskie voivodship in 2012</i>	30-31
Podział województwa małopolskiego według Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) w 2012 r.	<i>Division of Małopolskie voivodship according to Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS) in 2012</i>	30-31
Ludność według płci i wieku w 2012 r.	<i>Population by sex and age in 2012</i>	110-111
Ruch naturalny ludności	<i>Vital statistics</i>	110-111
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat	<i>Life expectancy at 0 age</i>	110-111
Struktura pracujących według sekcji	<i>Structure of employed persons by sections</i>	166-167
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by age and educational level</i>	166-167
Odchylenia względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej	<i>Relative deviations of average wages and salaries in selected sections from the average wages and salaries in the national economy</i>	166-167
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2011 r.	<i>Dwellings fitted with installations in 2011</i>	184-185
Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa	<i>Structure of dwellings completed by ownership forms</i>	184-185
Mieszkania oddane do użytkowania	<i>Dwellings completed</i>	184-185
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2012/2013	<i>Education by educational level in the 2012/2013 school year</i>	184-185
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2012 r.	<i>Land use in agricultural holdings in 2012</i>	326-327
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2011 r. .	<i>Structure of market agricultural output in 2011</i>	326-327
Struktura produkcji budowlano-montażowej	<i>Structure of construction and assembly production</i>	326-327
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca	<i>Revenue and expenditure of local self-government entities budgets per capita</i>	362-363
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności	<i>Structure of gross value added by kinds of activities</i>	362-363
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2012 r.	<i>Structure of entities of the national economy in 2012</i>	362-363

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska (—)	—	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	—	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
(0,0)	—	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	—	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	—	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	—	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 27. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 27.</i>
Znak #	—	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
„W tym” "Of which"	—	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (,)	—	used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys. thous.	= tysiąc = thousand	mm	= milimetr millimetre
mln	= milion million	cm	= centymetr centimetre
zł zl	= złoty = złoty	m	= metr metre
szt. pcs	= sztuka = piece	km	= kilometr kilometre
egz.	= egzemplarz	m ²	= metr kwadratowy square metre
kpl.	= komplet	ha	= hektar hectare
wol. vol.	= wolumin = volume	km ²	= kilometr kwadratowy square kilometre
g	= gram gram	l	= litr litre
kg	= kilogram kilogram	hl	= hektolitr hectolitre
dt	= decytona deciton	dm ³	= decymetr sześcienny cubic decimetre
t	= tona tonne	m ³	= metr sześcienny cubic metre

dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>	nr (Nr) No.	= numer number
hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	poz.	= pozycja
kW-h	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	pkt	= punkt
GW-h	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
GJ	= gigadżul <i>gigajoule</i>	ust.	= ustęp
TJ	= teradżul <i>terajoule</i>	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	i in.	= i inni
h	= godzina <i>hour</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne = <i>and the like</i>
d 24h	= doba = 24 hours	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>among others</i>
r.	= rok	np. <i>e.g.</i>	= na przykład = <i>for example</i>
p u	= powierzchnia użytkowa	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
ceg <i>brick</i>	= cegła przeliczeniowa materiałów ściennych = <i>standard brick unit expressing the quantity of wall building materials</i>	tzn. <i>i.e.</i>	= to znaczy = <i>that is</i>
t/r <i>t/y</i>	= ton rocznie = <i>tonnes per year</i>	tzw.	= tak zwany
art.	= artykuł <i>article</i>	ww.	= wyżej wymieniony
cd. <i>cont.</i>	= ciąg dalszy = <i>continued</i>	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
dok. <i>cont.</i>	= dokończenie = <i>continued</i>	S.A.	= Spółka Akcyjna <i>Joint stock company</i>
Lp. No.	= liczba porządkowa = <i>number</i>	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorial- nych do Celów Statystycznych
kk	= Kodeks karny	NUTS	= <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
kl.	= klasa	EUROSTAT	= Urząd Statystyczny Wspólnot Europejskich <i>Statistical Office of the European Communities</i>
		ESA	= Europejski System Rachunków Narodowych <i>European System of Accounts</i>
		VAT	= podatek od towarów i usług <i>Value Added Tax</i>

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007; wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności – PKD 2004.

PKD 2007, w stosunku do dotychczas stosowanej klasyfikacji PKD 2004, wprowadza zmiany zakresowe polegające na uwzględnieniu nowych grupowań rodzajów działalności, a także na przesunięciu rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi; zmiany te powodowały brak porównywalności danych również przy niezmiennych nazwach niektórych poziomów klasyfikacyjnych.

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna naukowa i techniczna”, „Działalność z zakresu usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

2) według **sektorów instytucjonalnych** - wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności:**

- sektor publiczny - grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

- sektor prywatny - grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia)

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

1) in accordance with the **Polish Classification of Activities - PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of Council of Ministers dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) and replaced the Polish Classification of Activities – PKD 2004.

PKD 2007/NACE Rev. 2 differs from the previously used PKD 2004/NACE Rev. 1.1 classification in the introduction of changes in scope, i.e. new groupings of activity types as well as transfers of some types of activities between individual classification levels. In some cases these changes result in the lack of comparability of data, also if the names of classification levels remain unchanged.

The item **“Industry”** was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

The item **“Other services”** was introduced including sections: “Professional scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”.

2) according to **institutional sectors** - exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors:**

- public sector - grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of public sector entity capital (property),

- private sector - grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of private sector entity capi-

podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszana” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

3. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i - jeśli nie zaznaczono inaczej - obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- powyżej 49 osób.

4. Dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji i działów PKD, opracowano - jeśli nie zaznaczono inaczej - tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku - obok PKD - należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja opracowana na podstawie Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 VII 2010 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537);
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług PKWiU 2008**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293, z późniejszymi zmianami);

tal (property) and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

*3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and (unless otherwise indicated) includes entities employing:*

- up to 9 persons,*
- from 10 to 49 persons,*
- more than 49 persons.*

*4. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.*

5. Data according to NACE sections, divisions and groups are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

*In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.*

*6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

*The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.*

7. Other than NACE, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specializations Classification**, on the basis of which councillors of organs of local self-government entities are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 VII 2010 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 27 IV 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537);*
- 2) the **Polish Classification of Products and Services (PKWiU) 2008**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of the following international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by a decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293, with later amendments);*

- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego w długu Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316, z późniejszymi zmianami);
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2011 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 XII 2010 r. (Dz. U. Nr 242, poz. 1622).

8. Informacje o województwie oraz w podziale na **miasta i wieś** podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „wieś” - pozostałe terytorium województwa.

9. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji - jeśli nie zaznaczono inaczej - przyjęto kategorię **ceny bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i upusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług (od produktów krajowych i od importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

10. Jako **cenę stałą** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej, produktu krajowego brutto - ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owo-

- 3) *the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;*
- 4) *the Polish Classification of Types of Constructions (PKOB), on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316, with later amendments);*
- 5) *the Classification of Fixed Assets (KŚT), on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2011 by a decree of the Council of Ministers, dated 10 XII 2010 (Journal of Laws No. 242, item 1622).*

8. *Information on the voivodship as well as by urban and rural area is presented according to administrative division in a given period. The term urban area is understood as an area located within the administrative borders of these units, while a rural area is understood as the remaining territory of the voivodship.*

9. *Data in current prices correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables in which prices are not defined, data are expressed in current prices.*

In order to evaluate production, unless otherwise indicated, the basic price category was implemented.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: the value added tax - VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including the excise tax) as well as other taxes on products, such as the excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting, the lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

10. *Constant prices were adopted as follows:*

- 1) *agricultural output, gross domestic product - current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes,*

ców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;

2) produkcji sprzedanej przemysłu:

- ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

11. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki - w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach - obliczono w warunkach porównywalnych. Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

12. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) - według stanu w dniu 30 VI.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną - jeśli nie zaznaczono inaczej - do 2009 r. na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, od 2010 r. - Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym, że dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

13. Dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

15. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informację prezentowane w tablicy za ostatni rok.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year;

2) *sold production of industry:*

- 2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.

11. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices - in case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions. Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g., beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production, consumption) - as of 30 VI.

For calculations, it was assumed to use the number of population prepared - unless otherwise indicated - to 2009 on the basis of the Population and Housing Census 2002, since 2010 on the basis of Population and Housing Census 2011, provided that for 2010 in accordance with the administrative division obligatory as of 31 XII 2011.

13. Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

14. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.

15. Due to the electronic method of data processing, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item "total".

16. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.

17. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA
CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)
INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (CD-10 Revision)

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych
<i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	<i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
<i>Congenital anomalies</i>	<i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych, gdzie indziej niesklasyfikowane
<i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	<i>Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007)
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES
IN THE EUROPEAN COMMUNITY - NACE Rev. 2

sekcje
sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
x	<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
x	<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
<i>Accommodation and catering</i>	<i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
x	<i>Real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
x	<i>Administrative and support service activities</i>

działy
divisions

Produkcja skór i wyrobów skórzanych	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
x	<i>Manufacture of leather and related products</i>

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007) (dok.)
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES
IN THE EUROPEAN COMMUNITY - NACE Rev. 2 (cont.)

działy (dok.)
divisions (cont.)

Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	<i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów farmaceutycznych	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych
<i>Manufacture of pharmaceutical products</i>	<i>Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
<i>Manufacture of metal products</i>	<i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
x	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
x	<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
x	<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
x	<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
x	<i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej
x	<i>Civil engineering</i>

*

* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodological Papers and Classifications).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R.
VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	<i>Poland</i>	<i>Voivodship</i>		
	ogółem <i>total</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>		

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII
AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII

Powierzchnia w km ²	312679	15183	4,9	<i>Area in km²</i>
Powiaty.....	314	19	6,1	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu.....	65	3	4,6	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy.....	2479	182	7,3	<i>Gminas</i>
Miasta.....	908	61	6,7	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie.....	52577	1949	3,7	<i>Villages</i>
Sołectwa.....	40571	1918	4,7	<i>Village administrator's offices</i>

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA
ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				<i>Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:</i>
pyłowych.....	52,4	3,9	7,5	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla).....	1627	119	7,3	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII).....	3191	238	7,5	<i>Municipal waste water treatment plants^a (as of 31 XII)</i>
w tym: biologiczne.....	2316	181	7,8	<i>of which: biological</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów.....	820	57	7,0	<i>with increased biogene removal (disposal)</i>
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t.....	123124	6781	5,5	<i>Generated waste (during the year; excluding municipal waste) in thous. t</i>
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w tys. t.....	9581	712	7,4	<i>Municipal waste collected^b (during the year) in thous. t</i>
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				<i>Outlays on fixed assets (current prices):</i>
służące ochronie środowiska:				<i>servicing environmental protection:</i>
w milionach złotych.....	10128	702	6,9	<i>in million zlotys</i>
w % nakładów inwestycyjnych ogółem.....	4,3	3,8	x	<i>in % of total investment outlays</i>
służące gospodarce wodnej:				<i>servicing water management:</i>
w milionach złotych.....	2788	416	14,9	<i>in million zlotys</i>
w % nakładów inwestycyjnych ogółem.....	1,2	2,3	x	<i>in % of total investment outlays</i>

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE
PUBLIC SAFETY

Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				<i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:</i>
w liczbach bezwzględnych.....	1119803	96920	8,7	<i>in absolute numbers</i>
na 10 tys. ludności.....	291	289	99,3	<i>per 10 thous. population</i>
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w % ...	67,8	68,0	x	<i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %</i>

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dane szacunkowe.
 a Working on sewage network. b Estimated data.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)
VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>		Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>		
LUDNOŚĆ POPULATION					
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys. .	38533	3354	8,7		Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23336	1639	7,0		urban areas
wieś.....	15197	1715	11,3		rural areas
w tym kobiety	19884	1727	8,7		of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	221	179,7		Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII).....	57	58	101,8		Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,0	1,4	x		Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności.....	-0,2	1,1	x		Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES					
Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31 XII) w tys.	13851	1247	9,0		Employed persons ^{ab} (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	3530,47	3260,87	92,4		Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	2137	161	7,5		Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 XII) w %.....	13,4	11,4	x		Registered unemployment rate ^b (as of 31 XII) in %
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS					
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:					Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej.....	283103	18067	6,4		water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^c	125581	11390	9,1		sewage distribution ^c
gazowej.....	137371	22352	16,3		gas supply
Zasoby mieszkaniowe ^d (stan w dniu 31 XII):					Dwellings stocks ^d (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach.....	13723	1103	8,0		dwellings: in thousands
na 1000 ludności	356	329	92,4		per 1000 population
izby: w tysiącach	52332	4305	8,2		rooms: in thousands
na 1000 ludności	1358	1284	94,6		per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań: w tysiącach m ²	999660	84860	8,5		useful floor area of dwellings: in thousands m ²
na 1000 ludności w m ²	25943	25301	97,5		per 1000 population in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania:					Dwellings completed:
w tysiącach	153	15,3	10,0		in thousands
na 1000 ludności:					per 1000 population:
mieszkania	4,0	4,6	115,0		dwellings
izby	16,6	19,6	118,1		rooms
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	406	477	117,5		usable floor space of dwellings in m ²

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. c Łącznie z kolektorami. d Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.

a By actual workplace and kind of activity. b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. c Including collectors. d Based on balance of dwelling stocks.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)
VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	<i>Poland</i>	<i>Voivodship</i>		
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	

EDUKACJA^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego
EDUCATION^a — as of beginning of the school year

Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				<i>Pupils and students in schools^b in thous.:</i>
podstawowych	2161	199,1	9,2	<i>primary</i>
gimnazjach.....	1162	107,0	9,2	<i>lower secondary</i>
zasadniczych zawodowych ^c	207,9	20,9	10,0	<i>basic vocational^c</i>
liceach ogólnokształcących ^d	579,7	53,5	9,2	<i>general secondary^d</i>
liceach profilowanych.....	14,7	1,0	6,7	<i>specialized secondary</i>
technikach ^e	522,5	49,2	9,4	<i>technical secondary^e</i>
artystycznych ogólnokształcących ^f	12,8	1,3	10,5	<i>general art^f</i>
policealnych	334,3	26,1	7,8	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^g :				<i>Children attending pre-primary education establishments^g:</i>
w tysiącach	1216	110,8	9,1	<i>in thousands</i>
na 1000 dzieci w wieku 3—6 lat....	735	722	98,2	<i>per 1000 children aged 3—6</i>

OCHRONA ZDROWIA^h I POMOC SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII
HEALTH CARE^h AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII

Pracownicy medyczni ⁱ :				<i>Medical personnelⁱ:</i>
lekarze.....	85025	7718	9,1	<i>doctors</i>
lekarze dentyści	12491	1246	10,0	<i>dentists</i>
pielęgniarki ^k	211628	17923	8,5	<i>nurses^k</i>
Przychodnie	19412	1647	8,5	<i>Out-patients departments</i>
Szpitala ogólne ^l	913	75	8,2	<i>General hospitals^l</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych ^l w tys.	188,8	15,0	7,9	<i>Beds in general hospitals^l in thous.</i>
Apteki ogólnodostępne ^m	11999	1112	9,3	<i>Generally available pharmacies^m</i>

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 200. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c-e Łącznie z uczniami: c - szkół specjalnych przysposabiających do pracy, d - uzupełniających liceów ogólnokształcących, e - techników uzupełniających. f Dających uprawnienia zawodowe. g Bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą. h Dane podaje się łącznie z MZ, MON i MSW. i Łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna praktyka lekarska i pielęgniarska zarejestrowana w izbach lekarskich, pielęgniarskich, która realizuje świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji publicznej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. k Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. l W zakresie szpitali ogólnych i łóżek - dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. m Patrz uwagi ogólne działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 12 na str. 232.

a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 200. b Excluding schools for adults, excluding post-secondary schools. c-e Including students: c - special job-training schools, d - supplementary general secondary schools, e - supplementary technical secondary schools. f Leading to professional certification. g Excluding pre-primary education in the units performing health care activities. h Data include health care of: the Ministry of Health, the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior. i Including persons for whom the main workplace are individual medical practice and nurses registered at Chambers of Physicians and Chambers of Nurses providing publicly funded medical services; excluding persons for whom the main workplace are university, social welfare, public administration or territorial self-government unit or National Health Fund. k Including master nurses. l In the scope of general hospitals and beds - data of the Ministry of Health, the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior. m See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 12 on page 232.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)
VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8182	744	9,1	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	131616	10882	8,3	Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	768	108	14,1	Museums with branches (as of 31 XII)
Wiedzający muzea i wystawy w tys. Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	26709	7548	28,3	Museum and exhibition visitors in thous.
Widzowie w kinach stałych w tys.	447	44	9,8	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Baza noclegowa turystyki ^a w tys.: miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	675	84,7	12,5	Tourist accommodation establishments ^a in thous.:
korzystający z noclegów	22635	3470	15,3	number of beds (as of 31 VII) tourists accommodated
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	14529	560	3,9	Agricultural land in good agricultural condition (as of June) ^b in thous. ha
pod zasiewami ^c	10432	288	2,8	sown area ^c
grunty ugorowane	440	20,5	4,7	fallow land
uprawy trwałe	398	14,9	3,7	permanent crops
w tym sady	368	13,3	3,6	of which orchards
ogrody przydomowe	53,5	6,5	12,2	kitchen gardens
łąki i pastwiska	3206	330	7,2	meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^c w tys. ha:				Sown area (as of June) ^c in thous. ha:
zboża	7704	213	2,8	cereals
ziemniaki	359	26,3	7,3	potatoes
warzywa gruntowe ^d	175	16,2	9,3	ground vegetables ^d
Zbiory w tys. t:				Crop production in thous. t:
zboża	28544	784	2,7	cereals
ziemniaki	8740	579	6,6	potatoes
warzywa gruntowe ^d	4553	504	11,1	ground vegetables ^d
Płony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	37,0	36,8	99,5	cereals
ziemniaki	244	220	90,2	potatoes
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9164	434	4,7	Forest land (as of 31 XII) in thous. ha
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące): w milionach złotych	1178304	79498	6,7	Sold production of industry (current prices): in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	30578	23728	77,6	per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^e (ceny bieżące): w milionach złotych	170644	14677	8,6	Sales of construction and assembly production ^e (current prices): in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4428	4381	98,9	per capita in zł

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. c Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). d Łącznie z ogrodami przydomowymi. e Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. c Excluding permanent crops, and crop area intended for ploughing (green fertilizers). d Including kitchen gardens. e Realized by construction units – by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)
VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska		Województwo		SPECIFICATION
	Poland		Voivodship		
	ogółem		Polska = 100		
	total		Poland = 100		
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ — stan w dniu 31 XII					
TRANSPORT AND COMMUNICATIONS — as of 31 XII					
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km ..	280719	30337	10,8		Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	91,9	72,0	X		of which improved in %
Samochody zarejestrowane ^a w tys. szt:					Registered cars ^a in thous. units:
osobowe	18744	1564	8,3		passenger cars
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	3178	262	8,2		lorries and road tractors ^b
Placówki dla usług pocztowych ^c	8459	614	7,3		Postal service offices ^c
Telefoniczne łącza główne ^d :					Telephone main line ^d :
w tysiącach	6177	544	8,8		in thousands
w tym standardowe łącza główne	5182	469	9,1		of which standard main line
na 1000 ludności	160	162	101,3		per 1000 population
HANDEL — stan w dniu 31 XII					
TRADE — as of 31 XII					
Sklepy	357289	29945	8,4		Shops
Liczba ludności na 1 sklep	108	112	103,7		Population per shop
Targowiska stałe	2215	147	6,6		Permanent marketplaces
FINANSE PUBLICZNE					
PUBLIC FINANCE					
Budżety gmin^e					Budgets of gminas^e
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	78407	7095	9,0		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3022	2964	98,1		per capita in zł
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	78491	7244	9,2		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3025	3026	100,0		per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu					Budgets of cities with powiat status
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	61247	4354	7,1		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4865	4552	93,6		per capita in zł
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	63731	4394	6,9		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	5062	4593	90,7		per capita in zł
Budżety powiatów					Budgets of powiats
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	22523	1863	8,3		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	868	778	89,7		per capita in zł
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	22477	1836	8,2		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	866	767	88,5		per capita in zł

a Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. c Dane dotyczą poczty publicznej i operatorów niepublicznych. d Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Including cars having temporary permissions given at the end of the year. b Including vans. c Data concern operators of the public post office and operators of the non-public. d Data concern operators of the public telecommunication network. e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (dok.)
VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo	SPECIFICATION
	Poland	Voivodship	
	ogółem		
			Poland = 100

FINANSE PUBLICZNE (dok.)
PUBLIC FINANCE (cont.)

Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	15236	1140	7,5	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	395	340	86,1	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	15761	1143	7,3	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	409	341	83,4	<i>per capita in zł</i>

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE
INVESTMENTS. FIXED ASSETS

Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				Investment outlays (current prices):
w milionach złotych	237627	18320	7,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	6167	5468	88,7	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):
w milionach złotych	2877957	212811	7,4	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	74688	63448	85,0	<i>per capita in zł</i>

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ
PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji^a	5901	393	6,7	State owned enterprises included in the privatization process^a
skomercjalizowane	1761	119	6,8	commercialized
objęte prywatyzacją bezpośrednią w tym sprywatyzowane	2196	166	7,6	included in direct privatization of which privatized
poddane likwidacji	2118	153	7,2	subject to liquidation
w tym zlikwidowane	1944	108	5,6	of which liquidated
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^b (stan w dniu 31 XII)	1127	69	6,1	
sektor publiczny	3975334	343375	8,6	Entities of the national economy in the REGON register^b (as of 31 XII)
sektor prywatny	123506	8108	6,6	public sector
	3851828	335267	8,7	private sector

RACHUNKI REGIONALNE W 2011 R.
REGIONAL ACCOUNTS IN 2011

Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	1528127	113948	7,5	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	39665	34107	86,0	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	1342386	100098	7,5	<i>in million zlotys</i>
na 1 pracującego w zł	96262	82163	85,4	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income of households sector:
w milionach złotych	934354	73283	7,8	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	24253	21935	90,4	<i>per capita in zł</i>

^a W okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.; bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. ^b Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a From 1 VIII 1990 to 31 XII 2012; excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury. ^b Excluding persons tending private farms in agriculture.

Uwaga. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za 2000 r. oraz 2005-2009 opracowano przy przyjęciu w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Note. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 as well as 2005-2009 were prepared assuming the Population and Housing Census 2011.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
POWIERZ AR						
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	15144	15190	15183	15183	15183
STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL						
2	Pobór wody - w % poboru ogółem - na cele: produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	66,2	75,2	73,8	70,8	60,0
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	22,5	15,9	17,3	19,3	27,0
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	48,1	58,3	53,8	49,4	34,5
5	w tym do produkcji przemysłowej	33,6	45,3	41,3	36,7	21,9
6	Ścieki przemysłowe i komunalne ^c odprowadzone do wód lub do ziemi: oczyszczane w % wymagających oczyszczania	93,5	99,2	99,2	99,1	98,9
7	nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	1,4	0,1	0,1	0,2	0,2
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^d	47,1	52,2	53,2	54,1	54,4
9	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:					
9	pyłowych	16,7	6,0	9,2	7,3	5,7
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	201,5	179,2	186,5	183,6	156,2
11	Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					
11	pyłowych	98,3	99,2	99,3	99,4	99,4
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	35,5	47,6	45,7	41,3	45,0
13	Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^e na 1 km ² w t	661	624	572	595	564
14	Odpady komunalne zebrane ^f (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	212	193	209	221	224
15	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakła- dów inwestycyjnych ogółem:					
15	służące ochronie środowiska	4,6	5,7	3,6	4,3	3,6
16	służące gospodarce wodnej	1,8	3,0	2,6	2,4	1,7
17	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodni- czych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII): w % powierzchni ogólnej	58,0	58,9	52,1	52,1	52,1
18	na 1 mieszkańca w m ²	2720	2738	2416	2410	2404

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za ków, ludność ogółem – na podstawie bilansów. e Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7 na str. 62. f Dane wzięte z katalogu odpadów.

a From own intakes. b Water withdrawal at intakes before entering the water network. c Since 2010 data are not comparable, the total population - based on balances. e See general notes to the chapter "Environmental protection", item 7 on page 62. a change in the catalogue of waste.

liczby ludności zbilansowanej w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, a od 2010 r. number of population balanced on the basis of results of the Population and Housing Census 2002 and since 2010 of the

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
CHNIA					
EA					
15183	15183	15183	15183	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ŚRODOWISKA					
PROTECTION					
55,1	57,3	61,9	62,2	Water withdrawal - in % of total withdrawal - for purposes of:	
30,3	28,7	28,4	28,4	production ^a (excluding agriculture, forestry and fishing)	2
				exploitation of water-supply network ^b	3
30,5	32,5	32,7	33,3	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³	4
17,8	19,8	21,7	21,6	of which for industrial production	5
99,7	97,9	98,5	98,2	Industrial and municipal ^c wastewater discharged into waters or into the ground:	
.	0,4	0,3	0,3	treated in % of requiring treatment	6
				untreated per 1 km ² in dam ³	7
55,0	55,4	56,9	58,1	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^d	8
				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:	
4,3	3,9	3,9	3,9	particulates	9
139,4	131,2	134,7	118,9	gases (excluding carbon dioxide)	10
				Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:	
99,4	99,5	99,5	99,4	particulates	11
46,2	45,9	47,8	52,1	gases (excluding carbon dioxide)	12
440	401	438	447	Generated waste (during the year: excluding municipal waste) ^e per 1 km ² in t	13
232	230	225	213	Municipal waste collected ^f (during the year) per capita in kg	14
				Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:	
5,1	3,8	4,4	3,8	in environmental protection	15
1,7	2,7	3,3	2,3	in water management	16
				Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):	
52,1	52,0	52,1	52,1	in % of total area	17
2396	2368	2361	2358	per capita in m ²	18

lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. d Ludność korzystająca – na podstawie szacunków; w 2000 r. określone jako odpady stałe wywiezione; od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze

ble with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. d Population connected to – estimated f Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed; since 2003 data are comparable with data for previous years due to

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
BEZPIECZEŃSTWO PUBLIC						
1	Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					
2	w liczbach bezwzględnych	95672	115179	105630	87006	82445
3	na 10 tys. ludności	297	353	323	266	251
3	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	43,8	53,7	58,7	58,1	61,5
LUD POPU						
4	Ludność (stan w dniu 31 XII)	3222426	3266187	3271206	3279036	3287136
5	miasta	1628996	1619398	1618146	1619751	1617316
6	wieś	1593430	1646789	1653060	1659285	1669820
7	w tym kobiety	1657479	1681875	1685289	1689859	1694308
8	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	106	106	106	106	106
9	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	213	215	215	216	217
10	Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):					
11	przedprodukcyjnym	819752	713620	696830	681899	670440
12	produkcyjnym	1924517	2046573	2061319	2076688	2087574
13	poprodukcyjnym	478157	505994	513057	520449	529122
14	Małżeństwa na 1000 ludności	5,7	5,6	6,0	6,6	6,7
15	Rozwody na 1000 ludności	0,8	1,4	1,5	1,3	1,3
16	Urodzenia żywe na 1000 ludności	11,0	10,0	10,0	10,5	11,3
17	Zgony ^b na 1000 ludności	8,9	8,9	8,8	9,0	9,1
18	Przyrost naturalny na 1000 ludności	2,1	1,1	1,2	1,4	2,2
18	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	7,3	5,8	5,4	6,4	4,9
19	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					
20	mężczyźni	71,3	72,3	72,5	72,5	72,9
21	kobiety	78,8	80,2	80,5	80,7	80,9
21	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,6	1,0	0,4	0,8	0,7
RYNEK LABOUR						
22	Pracujący ^{cd} (stan w dniu 31 XII):					
23	w tysiącach	1334	1023	1049	1093	1121
24	w tym kobiety	656	1023	497	510	523
25	na 1000 ludności	413	313	321	333	341
25	w sektorze prywatnym w %	75,7	74,0	74,6	75,5	76,2
26	według rodzajów działalności w %:					
27	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	.	18,0	17,5	16,8	16,4
28	przemysł i budownictwo	.	26,4	26,7	27,2	27,3
29	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^d ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^e ; informacja i komunikacja	.	24,8	25,0	25,3	25,8
29	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^f oraz pozostałe usługi ^g	.	30,8	30,8	30,7	30,5

a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 1 na str. 96. b Łącznie ze zgonami niemowląt. c Według faktów indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. e Pod pojęciem „pozostałe usługi” należy rozumieć następujące publiczne i obrotowe narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”,

a See general notes to the chapter “Population. Religious denominations” item 1 on page 96. b Including infant deaths. in agriculture estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005-2009 – of the Population and “Other services” refers to the NACE Rev. 2 sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
PUBLICZNE SAFETY					
88216	94302	98443	96920	Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:	1
268	283	295	289	in absolute numbers	2
63,9	66,1	68,1	68,0	per 10 thous. population	3
				Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %	
NOSĆ^a LATION^f					
3298270	3336699	3346796	3354077	Population (as of 31 XII)	4
1624829	1641920	1641853	1639330	urban areas	5
1673441	1694779	1704943	1714747	rural areas	6
1700204	1717296	1722741	1727089	of which females	7
106	106	106	106	Females per 100 males (as of 31 XII)	8
217	220	220	221	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	9
659907	663462	655918	649783	Population of age (as of 31 XII):	
2099386	2122614	2126195	2124925	pre-working	10
538977	550623	564683	579369	working	11
6,6	6,1	5,5	5,4	post-working	12
1,2	1,1	1,5	1,4	Marriages per 1000 population	13
11,4	11,1	10,6	10,5	Divorces per 1000 population	14
9,1	8,9	8,9	9,1	Live births per 1000 population	15
2,3	2,2	1,7	1,4	Deaths ^b per 1000 population	16
5,0	4,5	4,3	3,8	Natural increase per 1000 population	17
				Infant deaths per 1000 live births	18
73,1	73,7	73,9	74,0	Life expectancy at the moment of birth:	
81,1	81,4	81,7	81,9	males	19
				females	20
1,3	1,3	1,3	1,1	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	21
PRACY MARKET					
1121	1225	1241	1247	Employed persons ^{cd} (as of 31 XII):	
529	588	596	603	in thousands	22
340	367	371	372	of which women	23
76,3	78,8	79,5	79,6	per 1000 population	24
				in private sector in %	25
				by kind of activities in %:	
16,3	22,3	22,0	21,9	agriculture, forestry and fishing	26
26,7	24,6	24,7	24,2	industry and construction	27
				trade; repair of motor vehicles ^A ; transportation and storage; accommodation and catering ^A ;	
25,6	23,7	23,8	23,9	information and communication	28
				financial and insurance activities; real estate activities and other services ^e	29

tycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.). d Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach 1996, w latach 2005-2009 – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolsekcje PKD: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Administrowanie i działalność wspierająca^{Δn}”, „Administracja „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

c By actual workplace and kind of activity (since 2004). d Data are compiled considering employed persons on private farms Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. e The term support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
RYNEK LABOUR						
	Przeciętne zatrudnienie:					
	w przemyśle:					
1	w tysiącach	.	189	191	200	206
2	na 1000 ludności	.	57,9	58,4	61,1	62,7
	w budownictwie:					
3	w tysiącach	.	47,4	49,3	55,1	63,9
4	na 1000 ludności	.	14,5	15,1	16,8	19,5
5	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	185	178	145	113	97,8
6	2000 = 100	100,0	96,2	78,5	60,8	52,8
	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):					
7	kobiety	55,9	55,4	59,6	61,3	59,0
8	w wieku do 25 lat	36,0	26,6	24,0	22,9	25,8
9	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	44,5	50,0	49,8	45,9	34,1
10	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	654	83	38	27	52
11	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %	12,2	13,8	11,3	8,7	7,5

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA
WAGES AND SALARIES.

12	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł ...	1744,42	2177,02	2302,05	2490,08	2712,31
13	2000 = 100	100,0	124,8	132,0	142,7	155,5
14	w tym: w przemyśle	.	2239,99	2375,79	2583,36	2801,40
15	w budownictwie	.	1742,86	1879,44	2088,13	2322,56
16	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	816	762	757	758	759
17	pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	673	637	637	641	645
18	rolników indywidualnych	144	125	121	117	114
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:					
19	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	815,38	1093,97	1176,56	1213,07	1326,26
20	rolników indywidualnych ^b	574,82	732,99	777,26	786,82	831,39

INFRASTRUKTURA KOMU
MUNICIPAL INFRASTRUC

21	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:					
	wodociągowej	14184	15721	15967	16372	17067
22	kanalizacyjnej ^c	4307	7157	7739	8188	8697
	Zużycie w gospodarstwach domowych:					
	wody z wodociągów:					
23	w hektometrach sześciennych	95,9	88,5	85,8	86,0	87,4
24	na 1 mieszkańca w m ³	29,8	27,1	26,3	26,3	26,6
	energii elektrycznej w miastach ^d :					
25	w gigawatogodzinach	1248	1356	1398	1365	1440
26	na 1 mieszkańca w kW·h	766	837	864	842	890

a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnic Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego. c Łącz gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census system and to benefits from the Pension Fund. c Including collectors. d In 2000 excluding households, whose the main source

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
PRACY (dok.) MARKET (cont.)					
				<i>Average paid employment:</i>	
194	195	200	198	<i>in industry:</i>	1
59,0	58,4	60,0	59,1	<i>in thousands</i>	
				<i>per 1000 population</i>	2
				<i>in construction:</i>	
68,7	67,9	71,6	67,3	<i>in thousands</i>	3
20,9	20,4	21,4	20,1	<i>per 1000 population</i>	4
130	142	145	161	<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.</i>	5
70,2	76,8	78,4	87,0	<i>2000 = 100</i>	6
				<i>In % of registered unemployed (as of 31 XII):</i>	
52,0	53,1	54,3	52,2	<i>women</i>	7
27,9	27,6	26,2	24,6	<i>up to age 25</i>	8
26,7	29,7	34,3	34,8	<i>without work for more than 1 year</i>	9
46	72	71	85	<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII) per a job offer</i>	10
9,7	10,4	10,5	11,4	<i>Registered unemployment rate^a (as of 31 XII) in %</i>	11

Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
SOCIAL SECURITY BENEFITS

2861,77	2973,79	3134,06	3260,87	<i>Average monthly gross wages and salaries in zł</i>	12
164,1	170,5	179,7	186,9	<i>2000= 100</i>	13
2919,63	3037,03	3284,97	3395,55	<i>of which: in industry</i>	14
2376,04	2418,28	2586,85	2600,93	<i>in construction</i>	15
762	756	745	734	<i>Average number of retirees and pensioners in thous. receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution</i>	16
651	648	639	631	<i>farmers</i>	17
111	108	105	103	<i>Average monthly gross retirement pay and pension in zł:</i>	18
1448,50	1543,10	1622,90	1715,35	<i>paid by the Social Insurance Institution</i>	19
882,89	924,05	955,17	1021,60	<i>farmers^b</i>	20

NALNA. MIESZKANIA
TURE. DWELLINGS

17324	17622	17698	18067	<i>Distribution network (as of 31 XII) in km:</i>	
9487	10008	10649	11390	<i>water supply</i>	21
				<i>sewage^c</i>	22
				<i>Consumption in households:</i>	
				<i>water from water supply systems:</i>	
88,7	89,2	88,9	89,2	<i>in cubic hectometre</i>	23
26,9	26,8	26,6	26,6	<i>per capita in m³</i>	24
				<i>electricity in urban areas^d:</i>	
1431	1506	1463	1453	<i>in gigawatt-hour</i>	25
880	917	892	886	<i>per capita in kW-h</i>	26

twie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005-2009 – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. *b* Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku nie z kolektorami. *d* W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego

used for calculation, estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, within years 2005-2009 – of the 2010. b Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this of maintenance was income from a private farm in agriculture.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRUC						
	Zasoby mieszkaniowe ^a (stan w dniu 31 XII):					
	mieszkania:					
1	w tysiącach	911	1020	1032	1043	1059
2	na 1000 ludności	282	312	315	318	322
3	izby na 1000 ludności	986	1185	1197	1210	1229
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
4	na 1000 ludności	18127	23034	23319	23642	24085
5	przeciętna 1 mieszkania	64,3	73,7	73,9	74,3	74,8
	Mieszkania oddane do użytkowania:					
	mieszkania:					
6	w tysiącach	8,0	10,7	12,4	12,4	16,0
7	na 1000 ludności	2,5	3,3	3,8	3,8	4,9
8	izby na 1000 ludności	10,8	14,9	15,8	17,6	21,5
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
9	na 1000 ludności	248	350	360	424	505
10	przeciętna 1 mieszkania	100	107	94,8	112	103
EDUKACJA ^c I EDUCA						
	Uczniowie w szkołach ^d (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					
11	podstawowych ^e	285	235	226	217	212
12	gimnazjach	102	141	137	130	124
13	zasadniczych zawodowych ^f	47,9	22,9	23,0	23,6	24,3
14	liceach ogólnokształcących ^g	76,1	65,3	64,7	64,6	63,2
15	liceach profilowanych	x	13,1	10,0	6,8	4,5
16	technikach ^g	80,0	52,0	53,1	54,0	53,8
17	artystycznych ogólnokształcących ^h	1,5	1,5	1,5	1,4	1,4
18	policealnych	18,6	26,1	27,1	24,3	28,3
	Absolwenci szkół ^d w tys.:					
19	podstawowych	103 ⁱ	45,0	42,9	43,5	39,1
20	gimnazjów	x	47,7	47,0	47,0	44,2
21	zasadniczych zawodowych ^f	15,7	7,6	7,8	7,3	7,1
22	liceów ogólnokształcących ^g	14,4	21,1	20,9	20,6	21,0
23	liceów profilowanych	x	5,8	4,8	4,0	2,9
24	techników ^k	16,4	12,9	11,0	11,1	11,1
25	artystycznych ogólnokształcących ^h	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2
26	policealnych	8,6	9,1	8,8	7,5	7,1
27	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^l (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	14,5	14,6	13,7	13,2	12,9

a Na podstawie bilansów; w 2000 r. - zamieszkane. b Dane zmieniono w stosunku do publikowanych w poprzedniej edycji szkół policealnych. c Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. f, g Od roku liceami ogólnokształcącymi i technikami. h Dające uprawnienia zawodowe. i Dane obejmują absolwentów klasy VIII i VI. szkolnego 2006/07. l Od roku szkolnego 2004/05 łącznie z liceami profilowanymi i szkołami specjalnymi przysposabiający

a Based on balances; in 2000 - inhabited. b Data have been changed in relation to the data published in the previous edi except post-secondary schools. e Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. f, g Since 2004/05 respectively. h Leading to professional certification. i Data include graduates of 8th and 6th grade. k Including supplement respectively. l Since 2004/05 school year including specialized secondary schools as well as special job-training schools.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

NALNA. MIESZKANIA (dok.)
TURE. DWELLINGS (cont.)

				<i>Dwelling stocks^a (as of 31 XII):</i>	
				<i>dwellings:</i>	
1078	1076 ^b	1088 ^b	1103	<i>in thousands</i>	1
327	323 ^b	325 ^b	329	<i>per 1000 population</i>	2
1247	1256 ^b	1268	1284	<i>rooms per 1000 population</i>	3
				<i>usable floor space of dwellings in m²:</i>	
24533	24590 ^b	24911	25301	<i>per 1000 population</i>	4
75,1	76,2 ^b	76,6 ^b	77,0	<i>average per dwelling</i>	5
				<i>Dwellings completed:</i>	
				<i>dwellings:</i>	
18,8	12,3	12,6	15,3	<i>in thousands</i>	6
5,7	3,7	3,8	4,6	<i>per 1000 population</i>	7
22,3	17,0	17,2	19,6	<i>rooms per 1000 population</i>	8
				<i>usable floor space of dwellings in m²:</i>	
532	423	425	477	<i>per 1000 population</i>	9
93,3	115	112	105	<i>average per dwelling</i>	10

WYCHOWANIE
TION^f

				<i>Pupils and students in schools^d (as of beginning of the school year) in thous.:</i>	
207	203	203	199	<i>primary^e</i>	11
119	114	110	107	<i>lower secondary</i>	12
24,0	23,3	22,2	20,8	<i>basic vocational^f</i>	13
61,7	59,5	56,7	53,5	<i>general secondary^g</i>	14
3,1	2,5	1,8	1,0	<i>specialized secondary</i>	15
52,7	51,5	49,8	49,2	<i>technical secondary^g</i>	16
1,4	1,3	1,4	1,3	<i>general art^h</i>	17
23,0	23,4	26,8	26,1	<i>post-secondary</i>	18
				<i>Graduates of schools^d in thous.:</i>	
37,6	36,2	35,0	33,8	<i>primary</i>	19
42,0	40,3	38,2	36,7	<i>lower secondary</i>	20
7,6	8,0	8,0	7,7	<i>basic vocational^f</i>	21
20,7	20,8	19,8	19,0	<i>general secondary^k</i>	22
2,0	1,1	0,9	0,7	<i>specialized secondary</i>	23
11,7	12,0	12,1	11,9	<i>technical secondary^k</i>	24
0,2	0,3	0,2	0,2	<i>general art^h</i>	25
6,7	7,0	6,8	6,7	<i>post-secondary</i>	26
				<i>Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools^{kl} (excluding schools for adults) per 1000 population</i>	27
12,8	12,6	12,3	11,9		

Rocznika. c Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 200. d Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkolnego 2004/05 łącznie: f - ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, g - z uzupełniającymi odpowiednio: k łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi od roku szkolnego 2005/06 i technikami od roku mi do pracy.

tion of the Yearbook. c See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 200. d Excluding schools for adults, school year including: f - special job-training schools, g - supplementary schools: general secondary and technical secondary tary general schools: general secondary since 2005/06 school year and technical secondary since 2006/07 school year

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
EDUKACJA^a I EDUCA						
1	Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys.	142	200	202	206	209
2	Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys.	22,9	32,9	34,3	37,2	38,3
3	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	26,3	24,0	20,0	19,4	20,6
4	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	6,0	8,2	9,4	5,1	4,8
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):						
5	miejsca w przedszkolach w tys.	59,0	60,5	60,9	61,5	64,9
6	dzieci ^d w tys.: w przedszkolach	57,6	58,2	60,3	61,5	64,9
7	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	20,9	19,0	19,3	17,0	17,7
8	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	358	412	437	460	492
OCHRONA ZDROWIA^e HEALTH CARE^e						
Pracownicy medyczni ^f (stan w dniu 31 XII):						
9	lekarze	6874	6788	7227	7099	6952
10	lekarze dentyści	1194	1185	1259	1259	1146
11	pielęgniarki ^g	15804	15447	15404	15504	15787
12	Łóżka w szpitalach ogólnych ^h (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	46,2	42,6	41,9	41,5	44,2
13	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności ...	1353	1567	1611	1621	1702
14	Przychodnie ⁱ (stan w dniu 31 XII)	719	1168	1184	1280	1304
15	Apteki ogólnodostępne ^k (stan w dniu 31 XII)	763	929	944	940	930
16	Liczba ludności na 1 aptekę (stan w dniu 31 XII)	4232	3516	3469	3488	3535
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:						
17	lekarskie	5,8	6,5	6,6	6,8	6,8
18	stomatologiczne	0,8	0,8	0,8	0,9	0,8
19	Dzieci w żłobkach ^l i klubach dziecięcych ^m (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3	18,1	20,0	21,3	23,6	24,1
KULTURA. CULTURE.						
20	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	778	766	766	763	763
21	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3309	3301	3315	3308	3306
22	Czytelnice bibliotek publicznych na 1000 ludności ...	201	218	215	208	204

a Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 200. b Łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawo resortu spraw wewnętrznych; bez cudzoziemców. c Z poprzedniego roku akademickiego, a w roku 2000 - z roku kalenda mi w podziale według rodzaju placówek - zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi; od roku 2007 opieki zdrowotnej). e W 2012 r. dane podaje się łącznie z MZ, MON i MSW. f Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjen z magistrami pielęgniarstwa. h Do 2011 r. dane MZ, w 2012 r. dane MZ, MON i MSW; bez miejsc dziennych na oddziałach i pomoc społeczna” ust. 3 pkt. 1a na str. 230. k Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, np. szpitalach, sana

a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 200. b Including branch sections, basic organizatio Defence and the Ministry of Interior; excluding foreigners. c From the previous academic year, and in 2000 - the calendar in division according to type, pre-primary education groups and pre-primary points; since 2007 excluding pre-primary educa health care: of the Ministry of Health, the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior. f Since 2005 working directly master nurses. h Since 2011 data of the Ministry of Health, in 2012 data of the Ministry of Health, the Ministry of National boms. i See general notes to the chapter “Health care and social welfare” item 3 point 1a on page 230. k Excluding pharma m Until 2010 excluding children’s clubs.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

WYCHOWANIE (dok.)
TION^p (cont.)

210	209	205	199	Students of higher education institutions ^b (as of 30 XI) in thous.	1
41,4	48,0	54,5	55,0	Graduates of higher education institutions ^{bc} in thous.	2
18,0	18,1	17,7	16,2	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.	3
4,5	4,8	4,9	4,6	Graduates of schools for adults in thous.	4
69,2	74,3	80,0	85,7	Pre-primary education (as of beginning of the school year): places in nursery schools in thous.	5
68,9	73,2	77,7	84,1	children ^d in thous.: in nursery schools	6
19,2	20,5	25,3	24,8	in pre-primary sections of primary schools	7
521	520	526	547	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3-6	8

I POMOC SPOŁECZNA
AND SOCIAL WELFARE

6992	7180	7258	7718	Medical personnel ^f (as of 31 XII): doctors	9
1182	1271	1306	1246	dentists	10
16548	16591	16387	17923	nurses ^g	11
43,6	42,8	42,9	44,6	Beds in general hospitals ^h (as of 31 XII) per 10 thous. population	12
1472	1688	1787	1923	In-patients in general hospitals per 10 thous. population	13
1362	1403	1620	1647	Out-patients departments ⁱ (as of 31 XII)	14
967	991	1083	1112	Generally available pharmacies ^k (as of 31 XII)	15
3411	3367	3090	3016	Population per pharmacy (as of 31 XII)	16
6,8	6,5	6,8	6,8	Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita: medical	17
0,8	0,9	0,9	0,9	dental	18
23,3	22,3	25,3	32,3	Children in nurseries ^l and children's clubs ^m (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3	19

TURYSTYKA
TOURISM

762	759	747	744	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	20
3281	3247	3245	3244	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.	21
203	201	198	199	Public library borrowers per 1000 population	22

wymi jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz rzowego; patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 19 na str. 204. d Od roku 2008 łącznie z - nieuwzględniony-bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do 2011 r. określanymi jako zakłady tem; od 2006 r. łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgniarska. g łącznie szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. i Patrz uwagi ogólne działu „Ochrona zdrowia toriach oraz aptek zakładowych. l łącznie z oddziałami żłobkowymi. m Do 2010 r. bez klubów dziecięcych.

nal units in another location as well as teaching centres in another location, excluding academies of the Ministry of National year; see general notes to the chapter “Education”, item 19 on page 204. d Since 2008 including, entities excluding tion in the units performing health care activities (until the 2011 defined as health care institution). e In 2012 data include with a patient; since 2006 including persons for whom the primary workplace is a medical and nurse practice. g Including Defence, the Ministry of Interior; excluding day places in hospital wards; since 2008 including beds and incubators for new-cies in in-patient health care facilities, e.g., in hospitals, sanatoria and company pharmacies. l Including nursery wards.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
KULTURA. CULTURE.						
	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol.:					
1	na 1000 ludności	3927	3905	3781	3629	3496
2	na 1 czytelnika	19,5	17,9	17,6	17,4	17,1
3	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	1,7	1,6	1,6	1,5	1,6
4	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych na 1000 ludności	232	220	216	237	292
5	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	100	104	103	106	108
6	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	1295	1730	1677	1836	1863
7	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	58	49	47	47	45
8	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	4,8	6,8	6,8	6,7	6,6
9	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	543	778	1033	1008	1011
	Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:					
10	radiowi	221	199	173	166	153
11	telewizyjni	213	192	167	160	147
12	Baza noclegowa turystyki ^a (stan w dniu 31 VII)	911	825	819	843	872
13	w tym hotele	77	152	158	180	204
14	Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	203	189	192	196	210
15	Korzystający z noclegów na 1000 ludności	610	764	806	864	826
ROLNICTWO^b I AGRICULTURE^b AND						
16	Użytki rolne (stan w czerwcu) ^{cd} w tys. ha	842	711	696	718	722
17	w tym w dobrej kulturze rolnej w %	x	x	x	93,7	96,0
18	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^{de} w tys. ha w tym w %:	525	402	409	401	422
19	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	53,3	60,3	59,0	61,9	61,6
20	w tym: pszenica	24,4	26,0	25,1	25,6	26,4
21	żyto	4,1	2,4	1,6	2,2	2,2
22	ziemniaki	17,1	12,2	10,9	12,5	11,0
23	buraki cukrowe	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2
	Zbiory w tys. t:					
24	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	767	771	592	777	839
25	w tym: pszenica	372	360	257	343	389
26	żyto	52,3	25,7	13,4	23,8	26,1
27	ziemniaki ^f	1601	874	672	889	803
28	buraki cukrowe	68,8	85,8	66,2	74,9	65,0
	Plony z 1 ha w dt:					
29	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	27,4	31,8	24,5	31,3	32,3
30	w tym: pszenica	29,0	34,4	25,0	33,3	34,9
31	żyto	24,2	26,3	20,2	26,8	27,7
32	ziemniaki ^f	178	178	150	177	173
33	buraki cukrowe	393	491	471	626	629

a Od roku 2011 dane dotyczą obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Dane według siedziby użytko gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne dzia powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). f Od 2010 r. bez ogrodów

a Since 2011 data concern establishments possessing 10 and more bed places. b Data are presented according to the activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale; see general 2010 excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers). f Since 2010 ex

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
TURYSTYKA (dok.)					
TOURISM (cont.)					
3428	3263	3216	3209	Public library loans in vol.:	1
16,8	16,2	16,2	16,1	per 1000 population	2
				per borrower	
1,8	1,7	1,8	1,8	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population	3
340	301	305	300	Audience in theatres and music institutions per 1000 population	4
111	115	112	108	Museums with branches (as of 31 XII)	5
1832	1945	2461	2253	Museum and exhibition visitors per 1000 population	6
43	46	46	44	Fixed cinemas (as of 31 XII)	7
7,2	7,3	7,1	6,9	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	8
1081	1102	1065	899	Audience in fixed cinemas per 1000 population	9
145	142	141	142	Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:	10
140	136	135	136	radio	11
				television	
894	875	1382	1400	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31 VII)	12
231	249	275	287	of which hotels	13
209	210	255	253	Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population	14
826	862	979	1036	Tourists accommodated per 1000 population	15
LEŚNICTWO					
FORESTRY					
691	604	631	574	Agricultural land (as of June) ^{cd} in thous. ha	16
96,5	99,5	99,8	97,5	of which in good agricultural condition in %	17
402	301	326	288	Sown area (as of June) ^{de} in thous. ha	18
				of which in %:	
61,6	65,0	66,6	67,1	basic cereals (including cereal mixed)	19
27,7	28,8	30,8	31,6	of which: wheat	20
2,2	2,7	2,3	2,0	rye	21
10,7	11,9	9,7	9,1	potatoes	22
0,3	0,5	0,3	0,4	sugar beets	23
				Crop production in thous. t:	
754	577	711	662	basic cereals (including cereal mixed)	24
364	277	353	329	of which: wheat	25
23,0	21,2	20,6	17,1	rye	26
687	524	651	579	potatoes ^f	27
77,9	44,4	64,1	67,1	sugar beets	28
				Yields per 1 ha in dt:	
30,5	29,5	32,7	33,8	basic cereals (including cereal mixed)	29
32,7	32,0	35,2	36,1	of which: wheat	30
26,1	26,0	27,3	29,2	rye	31
161	146	205	220	potatoes ^f	32
584	283	631	656	sugar beets	33

wnika gospodarstwa. c Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz łu „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo”, ust. 3 na str. 284. d W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. e Od 2010 r. bez przydomowych.

official residence of land user. c Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural notes to the chapter "Agriculture, hunting and forestry", item 3 on page 284. d In 2010 data of Agricultural Census. e Since cluding kitchen gardens.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
ROLNICTWO^a I						
AGRICULTURE^a AND						
	Zwierzęta gospodarskie ^b : bydło (stan w czerwcu):					
1	w tysiącach sztuk	391	273	274	266	229
2	na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	46,4	38,4	39,5	37,2	31,7
	trzoda chlewna (stan w końcu lipca):					
3	w tysiącach sztuk	478	495	524	460	436
4	na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	56,7	69,7	75,4	64,2	60,4
	Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^c :					
5	żywno rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^d w kg	160	193	230	234	186
6	mleka krowiego w l	900	723	665	653	640
	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^c :					
7	ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	49	59	67	60	51
8	ziemniaki w kg	13	12	13	14	14
9	buraki cukrowe w kg	82	121	95	105	90
10	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^d w kg	91	133	163	159	126
11	mleko krowie w l	214	219	217	196	207
	Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{ce} w kg:					
12	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	73,7	93,8	81,9	70,9	70,5
13	wapniowych	105	72,9	13,9	8,2	7,8
14	Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu; w 2000 r. - stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^{be} w szt. .	11,6	16,4	.	17,9	17,6
15	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	434	436	436	437	438
	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):					
16	w tysiącach hektarów	429	431	431	432	432
17	na 1 mieszkańca w ha	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
18	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	28,4	28,4	28,4	28,5	28,5
19	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	240	279	259	290	278
PRZE						
INDU						
	Produkcja sprzedana przemysłu:					
20	w milionach złotych (ceny bieżące)	.	44322	51498	58409	58045
21	rok poprzedni=100 (ceny stałe)	.	.	112,7	112,0	103,4
22	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	.	234512	269742	292089	282152
23	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	.	13584	15760	17837	17684
BUDOWNIC						
CONSTRUC						
	Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^f (ceny bieżące):					
24	w milionach złotych	.	3210	4287	5287	6825
25	w tym sektor prywatny w %	.	95,8	96,5	96,5	94,4
26	na 1 mieszkańca w zł	.	984	1312	1614	2079

a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Od 2010 r. ków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, zny; w wadze poubojowej ciepłej. d W roku gospodarczym. e W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. f Zrealizowa

a Data are presented according to the official residence of land user. b In 2010 data of Agricultural Census. c Since agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter “Agriculture, hunting post-slaughter warm weight. d In farming year. e In 2010 data of the Agricultural Census. f Realized by construction units –

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
LEŚNICTWO (dok.)					
FORESTRY (cont.)					
				<i>Livestock^b:</i>	
196	202	182	191	<i>cattle (as of June):</i>	
28,4	33,4	28,9	33,2	<i>in thousand heads</i>	1
				<i>per 100 ha of agricultural land^c in heads</i>	2
367	360	273	234	<i>pigs (as of the end of July):</i>	
53,1	59,6	43,2	40,9	<i>in thousand heads</i>	3
				<i>per 100 ha of agricultural land^c in heads</i>	4
				<i>Production per 1 ha of agricultural land^c:</i>	
199	213	197	197	<i>animals for slaughter in terms of meat (including</i>	
561	532	508	655	<i>fats and pluck)^d in kg</i>	5
				<i>cows' milk in l</i>	6
				<i>Procurement of agricultural products per 1 ha of</i>	
				<i>agricultural land^c:</i>	
73	52	44	71	<i>basic cereal grains (including cereal mixed) in kg</i>	7
22	24	23	28	<i>potatoes in kg</i>	8
113	67	87	114	<i>sugar beets in kg</i>	9
132	157	126	112	<i>animals for slaughter in terms of meat (including</i>	
219	228	203	235	<i>fats)^d in kg</i>	10
				<i>cows' milk in l</i>	11
				<i>Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient</i>	
				<i>per 1 ha of agricultural land^{de} in kg:</i>	
62,0	62,3	77,8	70,8	<i>mineral or chemical (including mixed fertilizers)</i>	12
6,9	12,8	13,7	8,3	<i>lime</i>	13
18,5	17,6	.	.	<i>Agricultural tractors (as of June; in 2000 - as of 31</i>	
				<i>XII) per 100 ha of agricultural land^{de} in units</i>	14
438	439	440	439	<i>Forest land (as of 31 XII) in thous. ha</i>	15
432	434	435	434	<i>Forest areas (as of 31 XII):</i>	
0,1	0,1	0,1	0,1	<i>in thousand hectares</i>	16
28,5	28,6	28,6	28,6	<i>per capita in ha</i>	17
				<i>Forest cover (as of 31 XII) in %</i>	18
265	284	281	273	<i>Removals (timber) per 100 ha of forest area in m³</i>	19
MYSŁ					
STRY					
54698	63250	74489	79498	<i>Sold production of industry:</i>	
91,2	118,6	110,3	104,2	<i>in million zlotys (current prices)</i>	20
281396	325070	371646	401643	<i>previous year=100 (constant prices)</i>	21
16612	18989	22296	23728	<i>per employee in zl (current prices)</i>	22
				<i>per capita in zl (current prices)</i>	23
TWO					
TION					
				<i>Sales of construction and assembly production^f</i>	
				<i>(current prices):</i>	
7285	7454	9133	8548	<i>in million zlotys</i>	24
98,4	98,7	98,3	98,7	<i>of which private sector in %</i>	25
2212	2238	2734	2551	<i>per capita in zl</i>	26

bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytku.3 na str. 284. *d* Dotyczy mięsa wołowego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dzicynej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of and forestry", item 3 on page 284. *d* Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in by place of performing works.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
TRANSPORT I TRANSPORT AND						
1	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^a : w kilometrach	1141	1116	1121	1108	1108
2	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	7,5	7,3	7,4	7,3	7,3
3	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie): w kilometrach	21784	21916	22073	22372	22561
4	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	144	144	145	148	149
5	Samochody osobowe zarejestrowane ^b : w tysiącach sztuk	829	1057	1137	1234	1340
6	na 1000 ludności	257	324	348	376	408
7	Placówki dla usług pocztowych ^c : w liczbach bezwzględnych	651	639	637	638	636
8	na 100 tys. ludności	20	20	19	19	19
9	Telefoniczne łącza główne ^d : w tysiącach	842	952	910	842	759
10	na 1000 ludności	261	292	278	257	231
HAN TRA						
11	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące): w milionach złotych	27893	39579	43702	49781	54842
12	na 1 mieszkańca w zł	8657	12130	13374	15202	16708
13	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	34,4 ^e	32,6	34,8	32,6	33,7
14	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	94 ^e	100	94	101	98
FINANSE PUBLIC						
Budżety gmin^f						
Dochody:						
15	w milionach złotych	2544	4011	4559	5106	5499
16	na 1 mieszkańca w zł	1124	1742	1974	2203	2365
Wydatki:						
17	w milionach złotych	2626	4049	4690	5030	5601
18	na 1 mieszkańca w zł	1161	1759	2031	2171	2409
Budżety miast na prawach powiatu						
Dochody:						
19	w milionach złotych	1751	2568	2928	3453	3708
20	na 1 mieszkańca w zł	1825	2674	3055	3607	3876
Wydatki:						
21	w milionach złotych	1928	2676	3101	3650	3887
22	na 1 mieszkańca w zł	2009	2787	3236	3812	4063
Budżety powiatów						
Dochody:						
23	w milionach złotych	908	1075	1182	1310	1488
24	na 1 mieszkańca w zł	401	467	512	565	640
Wydatki:						
25	w milionach złotych	912	1096	1252	1332	1511
26	na 1 mieszkańca w zł	403	476	542	575	650

a Dane dotyczą sieci Polskich Kolei Państwowych (PKP), od 2005 r. również innych podmiotów, będących zarządcami poczty publicznej; w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. d Dane dotyczą operatorów teleko dochodów i wydatków gmin mających również status na prawach powiatu.

a Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP), as well as since 2005 of other entities which are admi concern public post: in 2000 post offices and telecommunication service offices. d Data concern operators of the public tele and expenditure of gminas which are also cities witch powiat status.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

ŁĄCZNOŚĆ - stan w dniu 31 XII
COMMUNICATIONS - as of 31 XII

1130	1127	1131	1124	Railway lines operated - standard gauge ^a :	1
7,4	7,4	7,4	7,4	in kilometres	2
				per 100 km ² of total area in km	
22469	23651	23962	24170	Hard surface public roads (urban and non-urban):	3
148	156	158	160	in kilometres	4
				per 100 km ² of total area in km	
1375	1439	1508	1564	Registered passenger cars ^b :	5
417	431	450	466	in thousand units	6
				per 1000 population	
622	615	608	614	Postal service offices ^c :	7
19	18	18	18	in absolute numbers	8
				per 100 thous. population	
698	680	596	544	Telephone main line ^d :	9
212	204	178	162	in thousands	10
				per 1000 population	

DEL
DE

54176	57262	59629	60566	Retail sales (current prices):	11
16453	17191	17848	18078	in million zlotys	12
31,8	30,4	30,8	29,9	per capita in zł	13
104	110	109	112	Shop (as of 31 XII) in thous.	14
				Population (as of 31 XII) per shop	

PUBLICZNE
FINANCE

5801	6602	6987	7095	Budgets of gminas^f	15
2481	2780	2930	2964	Revenue:	16
				in million zlotys	
				per capita in zł	
6260	7149	7463	7244	Expenditure:	17
2677	3010	3130	3026	in million zlotys	18
				per capita in zł	
				Budgets of cities with powiat status	
				Revenue:	19
3935	4235	4220	4354	in million zlotys	20
4122	4430	4412	4552	per capita in zł	
				Expenditure:	21
4230	4296	4212	4394	in million zlotys	22
4430	4493	4404	4593	per capita in zł	
				Budgets of powiats	
				Revenue:	23
1658	1919	1933	1863	in million zlotys	24
709	808	811	778	per capita in zł	
				Expenditure:	25
1751	2035	1994	1836	in million zlotys	26
749	857	836	767	per capita in zł	

infrastruktury kolejowej. b Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. c Dane dotyczą komunikacyjnych sieci publicznej. e Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów. f Bez nistrators of railway infrastructure. b Since 2011 including having temporary permission given at the end of the year. c Data communication network. e Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey. f Excluding revenue

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
FINANSE PUBLIC						
Budżet województwa						
Dochody:						
1	w milionach złotych	272	470	628	746	930
2	na 1 mieszkańca w zł	84	144	192	228	283
Wydatki:						
3	w milionach złotych	278	534	628	726	923
4	na 1 mieszkańca w zł	86	164	192	222	281
INWESTYCJE. INVESTMENTS.						
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):						
5	w milionach złotych	9407	10056	12962	15184	16101
6	na 1 mieszkańca w zł	2920	3082	3967	4637	4905
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):						
7	w milionach złotych	100926	131041	137138	148583	160458
8	na 1 mieszkańca w zł	31255	40121	41923	45314	48814
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE						
9	Ogółem: w tysiącach	252	290	289	294	302
10	na 10 tys. ludności	779	887	885	896	917
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:						
11	w tysiącach	54,5	66,8	69,1	71,3	72,7
12	1999 = 100	110,2	135,1	139,6	144,2	147,0
w tym:						
13	spółdzielnie	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1
14	spółki handlowe	10,3	16,1	17,3	18,6	19,5
15	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	2,2	2,7	3,0	3,2	3,4
16	spółki cywilne	28,3	26,5	26,6	27,0	26,9
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:						
17	w tysiącach	197	223	220	223	229
18	1999 = 100	102,1	115,4	114,0	115,2	118,5
19	na 10 tys. ludności	611	682	673	679	696
RACHUNKI REGIONAL						
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):						
21	w milionach złotych	54768	72118	79094	86974	95020
22	na 1 mieszkańca w zł	17034	22102	24204	26560	28948
23	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) - rok poprzedni = 100	.	104,4	104,3	104,6	106,9
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):						
24	w milionach złotych	48724	63539	69479	76087	83178
25	na 1 mieszkańca w zł	15154	19473	21262	23235	25341
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:						
26	w milionach złotych	40810	49362	52627	55849	60903
27	na 1 mieszkańca w zł	12693	15128	16105	17055	18554
28	Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych - rok poprzedni = 100	.	102,1	105,4	103,6	104,5

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości. b Bez osób prowadzących gospodarkę w sferze prywatnej; patrz uwagi ogólne do rozdziału „Rachunki regionalne”, ust. 12 na str. 374.

a Data for 2000 are not comparable due to amendments of the Act of Accounting. b Excluding persons tending private Yearbook; see general notes to the chapter “Regional accounts”; item 12 on page 374.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
PUBLICZNE (dok.)					
<i>FINANCE (cont.)</i>					
				Budget of voivodship	
				<i>Revenue:</i>	
1430	1077	1315	1140	<i>in million zlotys</i>	1
434	323	394	340	<i>per capita in zł</i>	2
				<i>Expenditure:</i>	
1498	1199	1404	1143	<i>in million zlotys</i>	3
455	360	420	341	<i>per capita in zł</i>	4
ŚRODKI TRWAŁE^a					
<i>FIXED ASSETS^a</i>					
				<i>Investment outlays (current prices):</i>	
14903	16024	18144	18320	<i>in million zlotys</i>	5
4526	4811	5431	5468	<i>per capita in zł</i>	6
				<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>	
173531	184326	196608	212811	<i>in million zlotys</i>	7
52613	55242	58745	63448	<i>per capita in zł</i>	8
REJESTRZE REGON^b - stan w dniu 31 XII					
<i>REGON REGISTER^b - as of 31 XII</i>					
				<i>Total: in thousands</i>	
314	331	332	343	<i>per 10 thous. population</i>	9
952	993	991	1024	<i>Legal persons and organizational entities without legal personality:</i>	10
				<i>in thousands</i>	
74,8	78,2	80,7	85,9	<i>1999 = 100</i>	11
151,3	158,0	163,2	173,6	<i>of which:</i>	12
				<i>co-operatives</i>	13
1,1	1,1	1,1	1,1	<i>commercial companies</i>	14
20,8	22,5	24,3	26,7	<i>of which with foreign capital participation</i>	15
3,6	3,7	3,9	4,2	<i>civil law partnerships</i>	16
27,0	27,4	27,6	27,8	<i>Natural persons conducting economic activity:</i>	
				<i>in thousands</i>	17
239	253	251	257	<i>1999 = 100</i>	18
123,8	131,1	129,9	133,3	<i>per 10 thous. population</i>	19
725	759	750	768		
REGIONALNE^c					
<i>ACCOUNTS^c</i>					
				<i>Gross domestic product (current prices):</i>	
99606	104086	113948	.	<i>in million zlotys</i>	21
30013	31248	34107	.	<i>per capita in zł</i>	22
				<i>Gross domestic product (constant prices)</i>	
102,2	102,7	105,4	.	<i>- previous year=100</i>	23
				<i>Gross value added (current prices):</i>	
88517	91673	100098	.	<i>in million zlotys</i>	24
26672	27522	29962	.	<i>per capita in zł</i>	25
				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>	
66195	69097	73283	.	<i>in million zlotys</i>	26
19946	20744	21935	.	<i>per capita in zł</i>	27
				<i>Gross real disposable income in the households sector - previous year=100</i>	28
105,0	101,8	101,7	.		

podarstwa indywidualne w rolnictwie. c Dane za lata 2009-2010 skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzednich

farms in agriculture. c Data for 2009-2010 have been revised in relation to the data published in previous editions of the

TABL. 1. **POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA**
GEOGRAPHIC LOCATION OF THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach, minutach i sekundach <i>In degrees, minutes and seconds</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Extreme points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna) - Kolonia Marcinowice	Kozłów	50°31'14"	x	<i>in the north (northern geographic latitude) - Kolonia Marcinowice</i>
na południe (szerokość geograficzna północna) - szczyt Żabia Turnia Mięgoszowiecka	Bukowina Tatrzańska	49°10'42"	x	<i>in the south (northern geographic latitude) - Żabia Turnia Mięgoszowiecka Peak</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia) - Kaniówek Dankowski	Brzeszcze	19°04'59"	x	<i>in the west (eastern geographic longitude) - Kaniówek Dankowski</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia) - Rzeka Wistoka	Sękowa	21°25'18"	x	<i>in the east (eastern geographic longitude) - Wistoka river</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	1°20'32"	149	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	2°20'19"	176	<i>from west to east</i>

Ź r ó d ł o: dane Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

S o u r c e: data of the Geodetic and Cartographic Documentation Centre of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2. **POWIERZCHNIA I GRANICE W 2012 R.**
Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS IN 2012
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	15183	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	982	100,0	<i>Length of borders in km</i>
ze Słowacją	319	32,5	<i>with Slovakia</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
świętokrzyskim	185	18,8	<i>Świętokrzyskie</i>
podkarpackim	187	19,0	<i>Podkarpackie</i>
śląskim	291	29,6	<i>Śląskie</i>

Ź r ó d ł o: dane Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii oraz Komendy Głównej Straży Granicznej.

S o u r c e: data of the Geodetic and Cartographic Documentation Centre of the Head Office of Geodesy and Cartography as well as the Headquarters of the Border Guard.

TABL. 3. **UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI**
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above the sea level in m</i>	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt - Rysy.....	Bukowina Tatrzańska	2499	<i>Highest point - Rysy</i>
Najniżej położony punkt - Wisła koło Słupca	Szczuczin	158	<i>Lowest point - Wisła river near Słupiec</i>
Najwyżej położony stale zamieszkały punkt - Obserwatorium Meteorologiczne na Kasprowym Wierchu	Zakopane	1985	<i>Highest constantly inhabited point - Meteorological Observatory on Kasprowy Wierch</i>
Najwyżej położona miejscowość - Głodówka - przysiółek wsi Brzegi	Bukowina Tatrzańska	1143	<i>Highest locality - Głodówka - hamlet of the village of Brzegi</i>
Najniżej położona miejscowość - Nowa Wieś - przysiółek wsi Słupiec	Szczuczin	160	<i>Lowest locality - Nowa Wieś - hamlet of the village of Słupiec</i>

Źródło: dane Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Source: data of the Geodetic and Cartographic Documentation Centre of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 4. **NAJWYŻSZE SZCZYTY GÓRSKIE**
THE HIGHEST MOUNTAIN PEAKS

SZCZYTY GÓRSKIE <i>MOUNTAIN PEAKS</i>	Pasma górskie <i>Mountain range</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above the sea level in m</i>
Rysy	Tatry	2499
Mięguszowiecki Szczyt	Tatry	2438
Świnica	Tatry	2301
Wołowiec	Tatry	2064
Kasprowy Wierch	Tatry	1987
Giewont	Tatry	1894
Babia Góra	Beskid Żywiecki	1723
Turbacz	Gorce	1314
Radziejowa	Beskid Sądecki	1267
Jaworzyna Krynicka	Beskid Sądecki	1114
Wysokie Skalki	Pieniny	1050
Trzy Korony	Pieniny	982
Leskowiec	Beskid Mały	918
Lubomir	Beskid Makowski	904

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 5. **NAJDŁUŻSZE JASKINIE**
THE LONGEST CAVES

JASKINIE CAVES	Długość <i>Length</i>	Głębokość <i>Depth</i>
	w metrach	<i>in metres</i>
Wielka Litworowa	23619	824
Jaskinia Średnia Studnia	12050	759
Za Siedmiu Progami	11660	435
Jaskinia Miętusia	10725	305
Jaskinia Bańdzioch Kominiański	9550	562
Jaskinia Czarna	6500	303
Lodowa Litworowa	6291	352
Jaskinia Zimna	4600	176
Jaskinia Mała Mułowej	3760	555
Jaskinia Kozia	3470	389
Jaskinia w Ociemnym	196	47
Jaskinia Wiślana	2275	41
Jaskinia Miecharska	1830	56
Jaskinia w Trzech Kopcach	1244	33
Jaskinia Twardowskiego	500	17

Źródło: dane Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk o Ziemi.
Source: data of the Polish Society of Friends of Earth Sciences.

TABL. 6. **WAŻNIEJSZE PRZEŁĘCZE I KULMINACJE NA DROGACH**
MAJOR PASSES AND CULMINATIONS ON THE ROADS

PRZEŁĘCZ KULMINACJA <i>PASS CULMINATION</i>	Miejsce położenia <i>Locality</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above the sea level in m</i>	Droga <i>Road</i>
Krowiarki	Beskid Żywiecki	986	Zawoja-Zakopane
Mały Luboń	Beskid Wyspowy	660	Kraków-Zakopane
Obidowa	Gorce	810	Kraków-Zakopane
Wierch Poroniec	Tatry	1105	Zakopane-Lysa Polana
Głodówka	Tatry	1148	Bukowina-Lysa Polana
Przystop	Gorce. Beskid Wyspowy	752	Mszana Dolna- Szczawnica
Huta	Beskid Sądecki	760	Nowy Sącz-Krynica
Małastowska	Beskid Niski	604	Gorlice-Konieczna

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 7. **WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI I STOPNIE WODNE**
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS AND FALLS

ZBIORNIKI I STOPNIE WODNE RESERVOIRS FALLS	Rzeka River	Rok uruchomienia Year opened	Całkowita pojemność przy maksymalnym piętrzeniu w hm ³ Total capacity at maximum accu- mulation in hm ³	Powierzchnia przy maksymal- nym piętrzeniu w km ² Area at maximum accumulation in km ²	Maksymalna wysokość piętrzenia lub spadu w m Maximum height of accumulation or fall in m
Czorsztyn-Niedzica .	Dunajec	1997	231,9	12,3	54,5
Rożnów	Dunajec	1942	159,3	16,0	31,5
Dobczyce	Raba	1986	141,7	10,7	27,9
Klimkówka	Ropa	1994	43,5	3,1	33,3
Czchów ^a	Dunajec	1949	12,0	3,4	9,5
Sromowce Wyżne ..	Dunajec	1994	6,4	0,9	8,5

a Zbiornik wyrównawczy.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

a Compensatory reservoir.

S o u r c e: data of the Ministry of the Environment and Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 8. **WIĘKSZE RZEKI^a**
PRINCIPAL RIVERS^a

RZEKI ^b RIVERS ^b	Długość w km Length in km		Odbiornik ^c Recipient ^c	Powierzchnia zlewni w km ² Drainage basin area in km ²	
	ogółem total	w tym w województwie of which in voivodship		ogółem total	w tym w województwie ^d of which in voivodship ^d
Wisła	1020	228	Morze Bałtyckie	193960	14805
Przemsza	87	10	Wisła	2124	620
Skawa	98	98	Wisła	1178	1160
Raba	131	131	Wisła	1537	1536
Szreniawa	87	87	Wisła	713	695
Dunajec	249	249	Wisła	6789	4827
Wisłoka	173	11	Wisła	4099	1098

a O powierzchni zlewni w województwie małopolskim powyżej 500 km². b Uszeregowane w porządku hydrograficznym. c Rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ. d Powierzchnię zlewni w województwie małopolskim obliczono według mapy w skali 1:50000 „Podział Hydrograficzny Polski”.

Ź r ó d ł o: dane Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie.

a Of drainage basin area in Małopolskie Voivodship bigger than 500 km². b Listed according to hydrographic order. c River or reservoir into which the water flows. d Drainage basin area in Małopolskie Voivodship was calculated according to 1:50000 of scale map “Hydrographic division of Poland”.

S o u r c e: data of the Regional Water Management Board in Kraków.

TABL. 9. **WIĘKSZE I GŁĘBSZE JEZIORA**
LARGER AND DEEPER LAKES

JEZIORA LAKES	Polożenie Placement		Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha	Głębokość maksymalna w m Maximum depth in m	Objętość w tys. m ³ Capacity in thous. m ³
	dorzecze drainage basin	powiat powiat			
Wielki Staw ^b	Dunajec	tatrzański	34,14	79,3	12967
Czarny Staw ^c	Dunajec	tatrzański	20,64	76,4	7762

a Zwierciadła wody i wysp na jeziorze. b W Dolinie Pięciu Stawów w Tatrach. c Nad Morskim Okiem w Tatrach.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Water and island lake level. b In the Valley of the Pięć Stawów Polskich in Tatra Mountains. c Above Lake Morskie Oko in the Tatra Mountains.

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 10. **TEMPERATURY POWIETRZA**
AIR TEMPERATURES

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesie- nie stacji nad po- ziom mo- rza w m <i>Station elevation above the sea level in m</i>	Temperatury w °C <i>Temperatures in °C</i>				skrajne <i>extreme</i>		amplitudy temperatur skrajnych <i>amplitudes of extreme tempera- tures</i>
		średnie ^a <i>average^a</i>		2012	maksy- mum <i>maxim- mum</i>	minimum <i>minimum</i>		
		1971- -2000	1991- -2000				2001- -2010	
		1971-2012						
Kraków	237	8,1	8,5	8,7	8,6	36,7	-29,9	66,6
Nowy Sącz	292	8,2	8,5	8,9	8,9	36,1	-29,2	65,3
Zakopane	855	5,4	5,8	6,0	6,2	32,5	-27,1	59,6

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.
Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a *Data for multi-year periods include annual averages from these periods.*
S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 11. **OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE
I ZACHMURZENIE**
**ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND
CLOUDINESS**

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesie- nie stacji nad po- ziom mo- rza w m <i>Station elevation above the sea level in m</i>	Roczne sumy opadów w mm <i>Total annual precipitation in mm</i>				Średnia prędkość wiatru w m/s <i>Average wind velocity in m/s</i>	Usłone- cznienie w h <i>Insolation in h</i>	Średnie zachmu- rzenie w oktan- tach ^a <i>Average cloudi- ness in octants^a</i>
		1971- -2000	1991- -2000	2001- -2010	2012			
		średnie ^b <i>average^b</i>						
		Kraków	237	662	669			
Nowy Sącz	292	696	703	806	624	1,7	1642	5,0
Zakopane	855	1107	992	1229	885	1,5	1568	5,3

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). ^b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a *Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover).* ^b *Data for multi-year periods include annual averages from these periods.*

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Ewidencja gruntów wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji grunty zabudowane i zurbanizowane), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji wody śródlądowe stojące) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych z produkcji rolniczej i leśnej** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst, Dz. U. 2013 poz. 1205), która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I-III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV-VI wytworzone z gleb organicznych. Od 2009 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI - najniższą.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

General notes

The chapter presents statistical characteristics of threats to environment, environmental protection and water management.

1. **Information regarding the geodesic status and directions of voivodship land use** is classified according to ownership and register groups of land included in the land register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (*Journal of Laws No. 38, item 454*).

A land register introduced since 2002 changes primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which previous was included in the item "built-up and urbanized land"), land under ponds (included in the item "standing inland water") as well as ditches (which accounted for a separate item), in agricultural land.

Data regarding agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes concern land, for which payments and fees were collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text, Journal of Laws 2013 item 1205), which protects all agricultural land included in quality classes I-III, as well as agricultural land included in quality classes IV-VI, comprised of organic soils. Since 2009 the provisions of the Law do not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest.

2. **Data regarding devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdezastrowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

3. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybnactwem)” - jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” - jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybnactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” - wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Informacje o ocenie sanitarnej wodociągów oraz jakości wody pobieranej z tych urządzeń opracowywane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417, z późniejszymi zmianami) oraz rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 72, poz. 466); dane opracowano na podstawie wyników badań terenowo-laboratoryjnych wykonanych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne. Na podstawie wyników analiz fizyczno-chemicznych i badań bakteriologicznych kontrolowanych wodociągów wyróżnia się dwie kategorie urządzeń - dostarczające wodę dobrą (tj. odpowiadającą wymaganiom sanitarnym) i dostarczające wodę złą (tj. niespełniającą wymaganiom sanitarnym).

5. Dane o ściekach dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scraps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

3. Information regarding **water withdrawal** concerns:

- 1) in the item "for production purposes (excluding agriculture, forestry and fishing)" - organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of waste water annually;
- 2) in the item "irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds" - agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fish ponds of 10 ha or more in area;
- 3) in the item "exploitation of water-line system" - all entities responsible for the management of the water-line system (including housing co-operatives, water companies, waterworks and workplaces).

4. Information concerning the sanitary evaluation of waterworks as well as the quality of the water drawn from these facilities is compiled in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 29 March 2007 regarding the quality of water supplied to the population for consumption (Journal of Laws No. 61, item 417, with later amendments) and decree of the Minister of Health, dated 20 April 2010 amending decree regarding the quality of water supplied to the population for consumption (Journal of Laws No. 72, item 466); data were compiled on the basis of the results of field and laboratory tests conducted by sanitary-epidemiological stations. On the basis of results of physical-chemical analyses and bacteriological tests, two categories of facilities - supplying good water (i.e., meeting sanitary requirements) and supplying bad water (i.e. not meeting sanitary requirements) are distinguished.

5. Data regarding waste water concern waste water discharged into waters or into the ground by entities described in item 5, points 1) and 3). Data regarding **equipment with waste water treatment plants** concern the same entities.

Waste water requiring treatment is understood as water discharged by means of open

rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczania** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysoko efektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

channel or ditch systems directly into waters or into the ground or sewerage system of entities engaged in production (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

Cooling water comprises waste water with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- *is discharged in waters by a separate sewerage system,*
- *the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,*
- *the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.*

Data regarding treated waste water concern waste water treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogen removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of waste water consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of waste water occurs through mineralisation processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from waste water.

Increased biogene removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

A few steps treatment, mechanical and biological or mechanical, chemical and biological of discharging waste water was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

6. Informacje o źródłach i wielkości **emisji zanieczyszczeń powietrza** z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza oraz o stanie **wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń** dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40, z późniejszymi zmianami).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana jest corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań i może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą: pyłów ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwących, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Ze względu na to, że wielkość emisji **dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględными wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla**.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2010, Nr 185, poz. 1243, z późniejszymi zmianami), których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

6. Information regarding the sources and amounts of **air pollutant emission** from plants of significant nuisance to air quality as well as the **equipment reducing such pollutants and the effects of its utilization** concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40, with later amendments).

The established group of surveyed entities maintained annually which, i.a. assures comparability of data may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding **particulate emission** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding **gas emission** concern: sulphur dioxide, carbon oxide, carbon dioxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).

Data regarding particulate and gas emission include organized emission (from technological and heating facilities) and disorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.)

Due to the high absolute values which characterise the emission volumes of **carbon dioxide**, the **indicator of reduction of gas pollutants** was calculated and presented **with exclusion of carbon dioxide emission**.

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

7. Waste shall mean any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Act on Waste of 27 IV 2001 (uniform text in Journal of Laws 2010 No. 185, item 1243, with later amendments), which the holder thereof discards or intends or is required to discard.

Informacje o odpadach opracowane zostały od 2002 r. zgodnie z katalogiem odpadów opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dniem 1 I 2002 r.), a za lata 2000 i 2001 na podstawie klasyfikacji odpadów zgodnej z Europejskim Katalogiem Odpadów.

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwienie odpadów** rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska. Unieszkodliwianiem odpadów jest także składowanie odpadów.

Magazynowanie odpadów to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub nieszkodliwianiem.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

8. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 IV 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2013 poz. 627, z późniejszymi zmianami); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, zarządzenia regionalnego dyrek-

Information regarding waste was compiled since 2002 on the basis of a catalogue of waste based on List of Waste introduced into legislation of the European Union 1 I 2002 and for the years 2000 and 2001 - on the basis of a classification of waste in accordance with the European Waste Catalogue.

*Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).*

***Recovery of waste** shall mean any operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.*

***Treatment of waste** shall mean the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life and health or the environment. Storing waste is also a method of the treatment of waste.*

***Waste storage** shall mean temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery or treatment.*

***Landfilled waste** is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.*

*Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result depositing it during the reporting and previous years.*

***8. Nature protection** consists in maintaining, sustainable utilisation and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, Nature 2000 areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature.*

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text, Journal of Laws 2013 item 627, with later amendments). The forms are created by way of the decree of the Council of Ministers, the regulation of regional director for environmental protection, the resolu-

tora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Parki narodowe obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Parki narodowe tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów.

Rezerwy przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzeczka, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

tion of voivodship regional council or gmina council.

National parks include protected areas distinguishing for particular natural, scientific, social, cultural and educational values, of the areas of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected.

National parks are created to preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats of plants, animals or fungi.

Nature reserves include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state - ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Documentation sites are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.

Landscape – nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth of protection due to their scenic or aesthetic features.

Ecological arable lands are worth protecting fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species etc.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

9. Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej są to fundusze tworzone m.in. z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi), kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska; spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

10. Dane o nakładach na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERRIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien shrubs, springs, waterfalls, rocks, ravines, erratic blocks and caves.

9. Environmental protection and water management funds are funds created from income originating i.a. from: the payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: releasing air pollutants, landfilling waste as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground), the fines for violating environmental protection requirements, the repayments of loans granted for investors.

10. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the collection of Economic Information on the Environment (SERRIEE), implemented by the European Union.

TABL. 1 (12).

**STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU
POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA**

Stan w dniu 1 I

**GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP
LAND USE**

As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosun- ku do roku 2012 increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2012	2005	2013	SPECIFICATION
	w ha in ha				na 1000 ludności ^a w ha per 1000 popula- tion ^a in ha		
Powierzchnia ogólna^b	1518974	1518279	1518279	0	466	453	Total area^b
Użytki rolne	942072	937040	926907	-10133	289	279	Agricultural land
grunty orne	668109	667136	659660	-7476	205	197	arable land
sady	34145	31094	29146	-1948	10	9	orchards
łąki trwałe	100410	98917	98208	-709	31	29	permanent meadows
pastwiska trwałe	94279	93337	93292	-45	29	28	permanent pastures
grunty rolne zabudowane	41762	40184	39786	-398	13	12	agricultural built-up areas
grunty pod stawami	660	3709	4070	361	0	1	lands under ponds
grunty pod rowami	2706	2663	2743	80	1	1	lands under ditches
Grunty leśne oraz zadrze- wione i zakrzewione	455646	459465	463144	3679	140	138	Forest land as well as woody and bushy land
lasy	434360	438280	440432	2152	133	131	forests
grunty zadrzewione i zak- rzewione	21286	21185	22712	1527	7	7	woody and bushy land
Grunty pod wodami po- wierzchniowymi	23053	20138	20602	464	7	6	Lands under surface waters
płynącymi	17120	17347	18424	1077	5	5	flowing
stojącymi	5932	2791	2178	-613	2	1	standing
Grunty zabudowane i zurbanizowane	76333	83796	90084	6288	23	27	Built-up and urbanized areas
tereny mieszkaniowe	11103	16999	21015	4016	3	6	residential areas
tereny przemysłowe	6574	7258	7537	279	2	2	industrial areas
tereny inne zabudowane	6753	8102	9095	993	2	3	other built-up areas
tereny zurbanizowane niezabudowane	2219	2131	2028	-103	1	1	urbanized non built-up areas
tereny rekreacji i wypo- czynku	3301	3146	3239	93	1	1	recreational areas
tereny komunikacyjne	45272	45068	46065	997	14	14	transport areas
drogi	40344	40164	41123	959	12	12	roads
kolejowe	4436	4374	4445	71	1	1	railway
inne ^c	492	530	497	-33	0	0	other ^c
użytki kopalne	1111	1092	1106	14	0	0	minerals
Użytki ekologiczne	566	573	637	64	0	0	Ecological arable lands
Nieuzyski	10109	11625	11512	-113	3	3	Wasteland
Tereny różne ^d	11196	5642	5393	-249	3	2	Miscellaneous land ^d

a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2012. b Obszar łądowy (łącznie z wodami śródlądowymi).
c Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp.
d Tereny przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, waly ochronne nieprzystosowa-
ne do ruchu kołowego.

Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Population as of 31 XII, respectively for 2004 and 2012. b Land area (including inland waters). c Airports, airport de-
vices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects etc. d Land designated for reclama-
tion, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (13).

GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w ha in ha				
O G Ó Ł E M.....	202	204	181	221	GRAND TOTAL
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Użytki rolne.....	164	160	145	168	Agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
mineralne: I-II.....	30	31	31	42	mineral: I-II
III.....	130	129	114	125	III
IV.....	1	-	-	1	IV
organiczne: IV.....	-	-	-	-	organic: IV
V i VI.....	3	-	-	-	V and VI
Inne grunty rolne.....	11	13	20	12	Other agricultural land
Grunty leśne.....	27	31	16	41	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wyłączone:					designated for:
Na tereny osiedlowe.....	116	130	123	114	Residential areas
Na tereny przemysłowe.....	13	13	7	10	Industrial areas
Pod drogi i szlaki komunikacyjne.....	10	3	3	7	Roads and communication trails
Pod użytki kopalne.....	17	22	21	53	Minerals
Pod zbiorniki wodne.....	-	4	-	1	Water reservoirs
Na inne cele.....	45	32	27	37	Other purposes

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ź r ó d ł o: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych - dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; gruntów leśnych - dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing legal regulations on the protection of agricultural and forest land.

S o u r c e: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land - data of the Ministry of Agriculture and Rural Development; forest land - data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (14).

GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII).....	2856	1787	1846	1886	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdewastowane.....	2827	1782	1841	1817	devastated
zdegradowane.....	29	5	5	69	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane.....	160	93	76	123	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze.....	71	19	50	74	agricultural
leśne.....	89	40	12	24	forest
zagospodarowane.....	40	56	37	73	managed

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (15). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	938,7	547,2	541,9	554,6	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) — z ujęć własnych	706,2	313,4	335,2	344,8	62,2	Production (excluding agriculture, forestry and fishing) — from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	664,6	281,5	310,1	320,1	57,7	surface
podziemne	11,2	9,7	9,6	9,6	1,7	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	83,1	76,5	52,5	52,3	9,4	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	149,4	157,3	154,2	157,5	28,4	Exploitation of water supply network ^a
wody: powierzchniowe	101,1	105,0	103,9	106,6	19,2	waters: surface
podziemne	48,3	52,3	50,2	50,9	9,2	underground

a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

a Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 5 (16). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	885,9	492,7	496,3	505,9	100,0	TOTAL
Przemysł.....	688,4	301,1	330,0	339,3	67,1	Industry
w tym na cele produkcyjne	677,2	292,1	319,1	328,6	65,0	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	83,1	76,5	52,5	52,3	10,3	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	114,3	115,1	113,7	114,2	22,6	Exploitation water supply network ^b

a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (17).

POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIENI W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING FISH PONDS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	-	-	-	-	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napelniania stawów rybnych ^b w ha.....	3250	3148	2323	2310	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	83111	76541	52539	52336	Water withdrawaf ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych..	-	-	-	-	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	-	-	-	-	per 1 ha
do napelniania i uzupełniania stawów rybnych.....	83111	76541	52539	52336	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	25,6	24,3	22,6	22,7	per 1 ha

a O powierzchni co najmniej 20 ha. b O powierzchni co najmniej 10 ha. c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.
 a Area of 20 ha and more. b Area of 10 ha and more. c Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 7 (18).

JAKOŚĆ WODY Z WODOCIĄGÓW DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA^a W 2012 R.**QUALITY OF WATER SUPPLIED TO THE POPULATION FOR CONSUMPTION FROM WATERWORKS^a IN 2012**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność ^b - w % ludności korzystającej z wodociągów - zaopatrywana w wodę Population ^b - in % of population using waterworks - supplied with water	
	odpowiadającą wymaganiom sanitarnym meeting sanitary requirements	nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym not meeting sanitary requirements
Wodociągi ^c o wydajności w m ³ /d: Waterworks ^c with a capacity of m ³ /24 h:		
poniżej 100	100,0	-
below		
100 — 1000	98,9	1,1
1001 — 10000	96,6	3,4
10001 — 100000	100,0	-
powyżej 100000	-	-
over		

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 60. b Według szacunków. c Prowadzące zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę.
 Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia.

a See general notes, item 4 on page 60. b Estimated data. c Providing collective water supply of the population.
 S o u r c e: data of the Ministry of Health.

TABL. 8 (19).

ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE^a ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI*INDUSTRIAL AND MUNICIPAL^a WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³					
OGÓŁEM	898,5	557,3	588,0	559,0	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^b	804,1	441,4	482,0	457,2	81,8	discharged directly by plants ^b
w tym wody chłodnicze	629,7	251,6	281,1	291,4	52,1	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	94,4	115,9	106,0	101,8	18,2	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczania	268,8	305,7	306,9	267,6	47,9	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	266,6	299,3	302,3	262,8	47,0	treated
mechanicznie	188,0	166,2	181,9	149,0	26,7	mechanically
chemicznie ^c	7,8	4,6	4,5	2,7	0,5	chemically ^c
biologicznie	22,2	22,5	18,9	19,0	3,4	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	48,7	106,1	97,0	92,1	16,5	with increased biogene removal
nieoczyszczane	2,2	6,3	4,6	4,7	0,8	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	1,6	6,2	4,5	4,7	0,8	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	0,6	0,1	0,1	0,1	0,0	discharged by sewage network

a Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. b Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. c Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

a Since 2010 data are not comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. b Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions as well as from contaminated precipitation water. c Data concern only to industrial wastewater.

TABL. 9 (20).

ZAKŁADY^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW

Stan w dniu 31 XII

PLANTS^a DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	133	124	126	124	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	85	78	77	75	Discharging wastewater directly into waters or into the ground requiring treatment
wyposażone w oczyszczalnię ścieków	67	65	63	59	possessing wastewater treatment plants
o wystarczającej przepustowości ..	60	61	58	55	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	7	4	5	4	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	18	13	14	16	not possessing wastewater treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	48	46	49	49	Discharging wastewater into sewage network (not possessing wastewater treatment plants)

a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

a Excluding enterprises and water-sewage treatment plants.

TABL. 10 (21). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
WASTEWATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	Mecha- niczne <i>Me- chanical</i>	Che- miczne <i>Chem- ical</i>	Biolo- giczne <i>Biologi- cal</i>	Z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów <i>With increased biogene removal</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych							Industrial wastewater treatment plants
Liczba	2005	87	32	7	45	3	<i>Number</i>
	2010	82	28	8	44	2	
	2011	80	29	7	42	2	
	2012	75	27	6	40	2	
Przepustowość w dam ³ /d	2005	1064,6	780,3	141,2	47,9	95,2	<i>Capacity in dam³/24 h</i>
	2010	1022,4	911,3	37,2	47,4	26,5	
	2011	1012,2	916,0	33,7	36,0	26,5	
	2012	919,4	823,5	33,6	35,9	26,5	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a							Municipal wastewater treatment plants^a
Liczba	2005	227	3	x	186	38	<i>Number</i>
	2010	234	1	x	177	56	
	2011	235	-	x	178	57	
	2012	238	-	x	181	57	
Przepustowość w dam ³ /d	2005	608,1	144,1	x	187,6 ^b	276,4	<i>Capacity in dam³/24 h</i>
	2010	929,4	0,5	x	160,8 ^b	768,1	
	2011	924,4	-	x	112,6	811,8	
	2012	931,9	-	x	117,1	814,8	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków ^c w % ludności ogółem	2005	52,2	17,0	x	13,0	22,2	<i>Population connected to water treatment plants^c in % of total population</i>
	2010	55,4	0,1	x	11,9	43,4	
	2011	56,9	-	x	11,7	45,2	
	2012	58,1	-	x	12,3	45,8	

a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków - na podstawie szacunków, ludność ogółem - na podstawie bilansów.

a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage system. b Refers to equipment for biological treatment. c Population connected to wastewater treatment plants - estimated data, total population - based on balances.

TABL. 11 (22). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII).....	116	145	139	138	<i>Plants of significant nuisance to air quality^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych.....	88	101	98	94	<i>particulates</i>
gazowych.....	23	25	26	24	<i>gases</i>
w tym nieposiadające wyników pomiarów:					<i>of which without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission of:</i>
pyłów.....	29	46	42	42	<i>particulates</i>
gazów.....	27	37	34	38	<i>gases</i>
emisji.....	103	126	125	128	<i>emission</i>
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					<i>Emission of pollutants in thous. t:</i>
pyłowych.....	9,3	3,9	3,9	3,9	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw.....	6,0	2,3	2,2	2,3	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla).....	179,2	131,2	134,7	118,9	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki.....	56,4	29,4	28,6	28,6	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla.....	43,8	21,9	28,3	16,9	<i>carbon oxide</i>
tlenki azotu.....	24,9	20,2	20,3	20,4	<i>nitrogen oxides</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe.....	1134,4	723,0	718,7	647,9	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla).....	162,7	111,4	123,6	129,0	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych.....	99,2	99,5	99,5	99,4	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla).....	47,6	45,9	47,8	52,1	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

^a Emitting particulates, gases or particulates and gases.

TABL. 12 (23).

**URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA
W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT
NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Cyklony Cyclones	Multicyklony Multi- cyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofil- ters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others
URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII EQUIPMENT — as of 31 XII							
OGÓŁEM	2005	296	79	390	64	162	163
TOTAL	2010	292	76	485	45	127	126
	2011	285	71	447	45	118	131
	2012	295	68	446	51	100	92
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	43	27	56	-	73	x
low	2010	50	21	94	1	59	x
	2011	57	16	80	1	55	x
	2012	57	14	75	1	35	x
średnia	2005	91	32	221	17	57	x
moderate	2010	69	26	256	10	41	x
	2011	64	24	240	11	39	x
	2012	69	18	206	19	39	x
wysoka	2005	162	20	113	47	32	x
high	2010	173	29	135	34	27	x
	2011	164	31	127	33	24	x
	2012	169	36	165	31	26	x
PRZEPLYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h							
OGÓŁEM	2005	4139	2688	5784	17967	1951	1456
TOTAL	2010	12293	2543	7572	14846	1638	1227
	2011	12196	2403	7948	15447	1672	1300
	2012	12399	2283	8126	14259	1609	1095
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	263	520	911	-	823	x
low	2010	8739	854	1236	1	524	x
	2011	8915	770	1264	158	536	x
	2012	8902	772	1225	162	350	x
średnia	2005	1056	1091	1983	3297	483	x
moderate	2010	583	427	2545	3286	417	x
	2011	585	603	3042	4222	418	x
	2012	711	350	2676	4244	422	x
wysoka	2005	2820	1077	2890	14670	645	x
high	2010	2971	1262	3791	11559	697	x
	2011	2696	1030	3642	11067	718	x
	2012	2786	1161	4225	9853	837	x

TABL. 13 (24). **ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCZĄCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
WASTE^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	111	134	145	169	Plants generating waste (as of 31 XII)
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	9484	6089	6654	6781	Waste generated (during the year) in thous. t
poddane odzyskowi	6583	5467	6085	6118	recovered
unieszkodliwione	1892	541	443	408	treated
w tym składowane ^b	1237	434	350	325	of which landfilled ^b
magazynowane czasowo	1010	81,2	126	255	temporarily stored
W % wytworzonych:					In % generated:
poddane odzyskowi	69,4	89,8	91,5	90,2	recovered
unieszkodliwione	20,0	8,9	6,6	6,0	treated
w tym składowane ^b	13,0	7,1	5,3	4,8	of which landfilled ^b
magazynowane czasowo	10,6	1,3	1,9	3,8	temporarily stored
Odpady dotyczących składowania (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) w tys. t	179457	143194	141177	115281	Waste landfilled up to now (accumulated ^c ; end of year) in thous. t
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	2368	1563	2159	474	Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t
Tereny składowania odpadów w ha:					Area of storage yards in ha:
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	914	821	805	757	non-reclaimed (end of year)
zrekultywowane (w ciągu roku) .	3,9	-	2,0	62,0	reclaimed (during the year)

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 62. b Na terenach własnych zakładów i na terenach obcych. c Na terenach własnych zakładów.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 62. b On own plant grounds and other land. c On own plant grounds.

TABL. 14 (25). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2012 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year		Odpady dotyczących składowania (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) Waste landfilled up to now (accumulated ^b ; end of year)	SPECIFICATION
	ogółem total	w tym poddane odzyskowi of which recovered		
	w tys. t in thous. t			
OGÓŁEM	6781	6118	115281	TOTAL
w tym:				of which:
Mieszanki popiołowo-żuźlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	161	35,3	14180	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste
Mieszanki popiołów lotnych i odpadów stałych z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych	110	109	0,9	Mixtures of fly ash and solid waste originating from limestone methods of desulphurisation of waste gases
Popioły lotne z węgla	239	234	8770	Coal fly ash
Żuźle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	107	104	1679	Slag, furnace ash and particulates from boilers

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 62. b Na terenach własnych zakładów.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 62. b On own plant grounds.

TABL. 15 (26).

**POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH
PRAWNIE CHRONIONA^a**

Stan w dniu 31 XII

**LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL
VALUE^a**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
	w ha in ha				w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship	na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²	
O G Ó Ł E M	894385	790263	790343	790844	52,1	2358	TOTAL
Parki narodowe	38081	38009	38034	38036	2,5	113	National parks
Rezerwy przyrody	3024	3299	3350	3350	0,2	10	Nature reserves
Parki krajobrazowe ^b	175927	175812	175814	175749	11,6	524	Landscape parks ^b
Obszary chronionego krajobrazu ^b	676004	571804	571751	572314	37,7	1706	Protected landscape areas ^b
Stanowiska dokumentacyjne	49,6	57,6	55,8	55,8	0,0	0,2	Documentation sites
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe ..	106	134	189	189	0,0	0,6	Landscape-nature complexes
Uzytki ekologiczne ..	1194	1148	1150	1151	0,1	3,4	Ecological arable lands

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 63. ^b Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

^a See general notes, item 8 on page 63. ^b Excluding nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 16 (27).

PARKI NARODOWE

Stan w dniu 31 XII

NATIONAL PARKS

As of 31 XII

LATA YEARS PARKI NARODOWE ^a NATIONAL PARKS ^a	Powierzchnia w ha Area in ha						otuliny (strefy ochronnej) buffer zones (of the protected areas)
	parków narodowych national parks		z liczby ogółem - pod ochroną ścisłą ^b of grand total number - strictly protected ^b				
	ogółem grand total	w tym lasów of which forests	razem total	w tym lasów of which forests			
O G Ó Ł E M	2005	38081	30118	18132	12460		39487
TOTAL	2010	38009	31112	18309	13636		39487
	2011	38034	31253	18304	13908		39487
	2012	38036	31247	18466	13609		39487
Tatrzński ^c		21197	16382	12610	7918		181
Gorczański ^c		7029	6604	3611	3596		16647
Babiogórski ^c		3393	3227	1126	1025		8040
Pieniński ^c		2372	1701	744	694		2682
Ojcowski ^c		2146	1529	251	251		6777
Magurski ^{de}		1899	1805	125	125		5160

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka. ^c Z siedzibą Dyrekcji Parków na terenie województwa małopolskiego. ^d Powierzchnia parku w granicach województwa małopolskiego. ^e Siedziba Dyrekcji Parku na terenie województwa podkarpackiego.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned. ^c With the head office of the Parks Direction in the Małopolskie voivodship. ^d Area of park on the area of the Małopolskie voivodship. ^e The head office of the Park Direction in the Podkarpackie voivodship.

TABL. 17 (28). REZERWATY PRZYRODY

Stan w dniu 31 XII

NATURE RESERVES

As of 31 XII

LATA REZERWATY	Obiekty Number	Powierzchnia w ha Area in ha		YEARS RESERVES	
		ogółem total	w tym pod ochroną ścisłą ^a of which strictly protected ^a		
OGÓŁEM	2005	84	3024,0	294,9	TOTAL
	2010	85	3298,8	381,2	
	2011	85	3349,5	381,2	
	2012	85	3349,5	381,2	
Faunistyczne		2	87,0	-	Fauna
Krajobrazowe		15	797,0	8,8	Landscape
Leśne		43	2027,5	353,6	Forest
Torfowiskowe		1	114,7	-	Peat-bog
Florystyczne		9	197,4	3,7	Flora
Wodne		1	6,7	-	Water
Przyrody nieożywionej		10	97,9	15,1	Inanimate nature
Stepowe		4	21,3	-	Steppe

^a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.
^a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 18 (29). PARKI KRAJOBRAZOWE

Stan w dniu 31 XII

LANDSCAPE PARKS

As of 31 XII

PARKI KRAJOBRAZOWE ^a LANDSCAPE PARKS ^a	2005	2010	2011	2012
	powierzchnia ^b w ha		area ^b in ha	
OGÓŁEM	178135	178290	178290	178225
TOTAL				
Zespół Jurajskich Parków Krajobrazowych ^c	70375	70375	70375	70375
Dolinki Krakowskie	20686	20686	20686	20686
Tenczyński	13658	13658	13658	13658
Orlich Gniazd ^c	12842	12842	12842	12842
Dłubniański	10960	10960	10960	10960
Białański-Tyniecki	6416	6416	6416	6416
Rudniański	5814	5814	5814	5814
Popradzki	54393	54393	54393	54393
Zespół Parków Krajobrazowych Pogórza w Tarnowie ^c	44137	44472	44472	44407
Ciężkowicko-Rożnowski	17634	17634	17634	17634
Wiśnicko-Lipnicki	14311	14311	14311	14246
Pasma Brzanki ^c	12192	12527	12527	12527
Beskidu Małego ^c	9230	9049	9049	9049

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Łącznie z rezerwatami i pozostałymi formami ochrony przyrody położonymi na terenie parków. ^c Powierzchnia parków w granicach województwa małopolskiego.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b Including nature reserves and other forms of nature protection located within parks. ^c Area of parks on the area of the Małopolskie voivodship.

TABL. 19 (30). **POMNIKI PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
MONUMENTS OF NATURE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2189	2187	2204	2207	T O T A L
Pojedyncze drzewa	1629	1714	1726	1724	<i>Individual trees</i>
Grupy drzew	285	196	203	204	<i>Tree clusters</i>
Głazy narzutowe	18	14	14	14	<i>Erratic boulders</i>
Skalki, grotty, jaskinie i inne	231	242	240	241	<i>Stones, grottos, caves and others</i>
Aleje	26	21	21	24	<i>Alleys</i>

TABL. 20 (31). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
Ochrona środowiska	575275	602845	795861	702249	Environmental protection
w tym:					<i>of which:</i>
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	115669	82047	143823	67898	<i>Protection of air and climate of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants</i>
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	14686	8683	45847	9818	<i>Wastewater management and protection of waters of which outlays on:</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód .... w tym nakłady na:	342169	466579	531422	482861	<i>of which outlays on:</i>
oczyszczanie ścieków komunalnych . sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	103617	137227	75944	82153	<i>municipal wastewater treatment sewage network discharging wastewater and precipitation water</i>
217645	317158	431426	376605		
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	91997	26332	72643	108827	<i>Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface waters of which outlays on:</i>
w tym nakłady na:					<i>waste collection^b and transport of which selective waste collection removal and treatment of waste^b reclamation of waste dumps, sludge tanks and waste landfills as well as of other devastated and degraded areas</i>
zbieranie odpadów ^b i ich transport	1194	12000	4253	5968	
w tym selektywne zbieranie odpadów usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	881	9724	2143	5129	
31473	2050	21244	44536		
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	5048	2720	2749	4833	
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	-	-	464,0	41,0	<i>Protection of biodiversity and landscape</i>
Zmniejszanie hałasu i wibracji	11521	9459	1533	3411	<i>Noise and vibration reduction</i>
Gospodarka wodna	303940	433401	596095	416189	Water management
nakłady na:					<i>outlays on:</i>
Ujęcia i doprowadzenia wody	55342	102844	129640	111277	<i>Water intakes and systems</i>
Stacje uzdatniania wody	11582	19904	13698	25910	<i>Water treatment plants</i>
Zbiorniki i stopnie wodne	185529	171149	224004	149727	<i>Water reservoirs and falls</i>
Regulację i zabudowę rzek i potoków	37226	55811	131446	45278	<i>Regulation and management of rivers and streams</i>
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	14261	83693	97306	83997	<i>Flood embankments and pump stations</i>

^a Według lokalizacji inwestycji: nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 21 (32).

EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ*TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA <i>ENVIRONMENTAL PROTECTION</i>					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych.....	177979	397	100	-	particulates
gazowych.....	-	-	-	1273	gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage network in km discharging:
ścieki.....	606,0	622,7	574,1	659,9	wastewater
wody opadowe.....	15,5	23,8	21,2	15,2	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
objekty.....	8	3	3	3	facilities
w tym oczyszczalnie					
komunalne.....	8	3	3	2	of which municipal
mechaniczne.....	3	2	-	1	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych).....	4	1	3	2	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	1	-	-	-	with increased biogene removal ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d.....	7650	3572	3621	3160	capacity of treatment plants in m ³ /24 h
w tym oczyszczalni komunalnych.....	7650	2852	3621	1240	of which municipal
mechanicznych.....	4082	480	928	390	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych).....	2070	2372	2693	2770	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	1498	720	-	-	with increased biogene removal ^a
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (prydomowe):					Farmstead treatment facilities (homestead):
objekty.....	-	222	1022	581	facilities
przepustowość w m ³ /d.....	-	403	917	448	capacity in m ³ /24 h
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial waste pre-treatment plants:
objekty.....	1	-	3	2	facilities
przepustowość w m ³ /d.....	32	-	2900	3	capacity in m ³ /24 h
Gospodarka odpadami					Waste management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Waste treatment plants:
objekty.....	-	1	-	-	facilities
wydajność w t/r.....	-	556	-	-	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
objekty.....	-	-	-	2	facilities
powierzchnia w ha.....	1,0	-	-	1,8	area in ha
wydajność w t/r.....	4727	-	-	15500	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^b w t/r.....	2058	-	-	12000	Capacity of waste utilization systems ^b in t/y

a Bez chemicznych. b Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

a Excluding chemical. b Excluding municipal waste.

TABL. 21 (32). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych ^c w m ³ /d....	9959	2907	13056	2964	Capacity of water intakes ^c in m ³ /24 h
Uzdatnianie wody w m ³ /d.....	1448	17771	236	8080	Water treatment in m ³ /24 h
Sieć wodociągowa w km.....	230,1	388,7	369,9	383,2	Water-line system in km
Regulacja i zabudowa rzek i potoków ^d w km	95,3	120,6	213,0	180,8	Regulation and management of rivers and streams ^d in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	6,9	26,5	96,5	117,4	Flood embankments in km

c Bez ujęć w energetyce zawodowej. d Łącznie z zabudową potoków górskich.

c Excluding water intakes in the power industry. d Including management of mountain streams.

TABL. 22 (33). **KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIRGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION	
	w tys. zł in thous. zł			w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M	93772	129065	76882	141761	100,0	T O T A L
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	9196	1996	-	3028	2,2	Protection of air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód.....	49807	78353	54845	83927	59,2	Wastewater management and protection of waters
Gospodarka odpadami.....	10588	17905	5826	20018	14,1	Waste management
Pozostałe.....	24182	30811	16210	34789	24,5	Others

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 23 (34). **WPLYWY Z OPŁAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Opłaty za korzystanie ze środowiska	91057	147758	120935	114071	Payments for use of natural environment
w tym:					of which:
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	27325	34558	26235	28046	Wastewater management and protection of waters
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	46887	49407	42378	43963	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	15174	60951	49907	40412	Waste management
Kary za nieprzebrzeżenie przepisów ochrony środowiska	608	553	293	308	Fines for not meeting environmental protection regulations
w tym za przekroczenie:					of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	279	443	157	85	Norms of discharging wastewater into waters and into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	16,7	28,2	26,8	-	Permissible emission of air pollutants

Ź r ó d ł o: w zakresie opłat – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar – dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

S o u r c e: with regard to fees – data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines – data of the Inspectorate for Environmental Protection.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2012, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 21 XI 2010 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

1) Do **administracji państwowej** zalicza się:

a) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:

- instytucje naczelne i centralne (np. Kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
- terenowe organy administracji rządowej niezespolonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-tier administrative division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. The term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils last 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and professional characteristics of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2012, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 21 XI 2010 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by occupational groups is made on the basis of the Polish Classification of Occupations and Specializations for Labour Market Needs, which was introduced by a decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 27 IV 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537).

4. Presented information concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

1) **State administration** comprises:

a) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:

- principle and central institutions (e.g., Chancelleries of the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),
- territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary entities);

- b) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
- c) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.
- 2) Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:
- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
- urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
  - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
- b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
- c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urzędów wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).
- 3) **Samorządowe kolegia odwoławcze** są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.
5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.
- b) *territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspect orates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed pro duction as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);*
- c) *some state age ncies (e.g., M aterial Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.*
- 2) **Local self-government administration comprises:**
- a) *gminas and cities with powiat status:*
- *gmina offices and auxiliary ser vice entities (e.g., m unicipal service entities and since 2009 public road boards),*
  - *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);*
- b) *powiats, i.e., powiat starost offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, public road boards);*
- c) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 20 09 public road boards).*
- 3) **Self-government appeal councils** are bodies competent for examining, *inter alia*, appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of entities of territorial self-government.
5. *Data concerning average wages and salaries in the state a dministration do not include wages and salaries of persons em ployed in entitie s abroad.*

TABL. 1 (35). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Powiaty.....	19	19	19	19	<i>Powiaty</i>
Miasta na prawach powiatu	3	3	3	3	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	182	182	182	182	<i>Gminas</i>
miejskie.....	15	14	14	14	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie.....	40	46	47	47	<i>urban-rural</i>
wiejskie.....	127	122	121	121	<i>rural</i>
Miasta.....	55	60	61	61	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie	1963	1989	1967	1949	<i>Rural localities</i>
Sołectwa	1914	1920	1918	1918	<i>Village administrator's offices</i>

TABL. 2 (36). **GMINY W 2012 R.**

Stan w dniu 31 XII

GMINAS IN 2012

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>								300,0 km ² i więcej <i>and more</i>
		poniżej <i>below</i> 5,0 km ²	5,0— —19,9	20,0— —49,9	50,0— —99,9	100,0— —149,9	150,0— —199,9	200,0— —249,9	250,0— —299,9	
OGÓŁEM..... TOTAL	182^a	-	2	37	89	43	6	3	1	1
Poniżej 2500..... <i>Below</i>	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
2500— 4999.....	14	-	-	10	3	-	1	-	-	-
5000— 7499.....	34	-	1	11	18	3	-	-	1	-
7500— 9999.....	41	-	-	8	26	7	-	-	-	-
10000— 14999.....	40	-	-	3	26	11	-	-	-	-
15000— 19999.....	20	-	1	1	5	11	1	1	-	-
20000— 39999.....	23	-	-	4	7	8	2	2	-	-
40000— 99999.....	7	-	-	-	2	3	2	-	-	-
100000—199999.....	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
200000 i więcej..... <i>and more</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1

a W tym 3 gminy mające również status miasta na prawach powiatu.

a Of which 3 gminas that are also cities with powiat status.

TABL. 3 (37).

POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2012

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPU- LATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>							2000,0 km ² i więcej <i>and more</i>
		poniżej <i>below</i> 50,0 km ²	50,0— —99,9	100,0— —299,9	300,0— —499,9	500,0— —999,9	1000,0— —1499,9	1500,0— —1999,9	
OGÓŁEM..... TOTAL	22	-	2	-	6	10	3	1	-
Poniżej 50000..... <i>Below</i>	1	-	-	-	1	-	-	-	-
50000— 74999.....	3	-	-	-	1	2	-	-	-
75000— 99999.....	3	-	1	-	-	2	-	-	-
100000— 149999.....	8	-	1	-	2	5	-	-	-
150000— 199999.....	4	-	-	-	1	1	2	-	-
200000 i więcej..... <i>and more</i>	3	-	-	-	1	-	1	1	-

TABL. 4 (38).

**RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W 2012 R.**

Stan w dniu 31 XII

**COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES
IN 2012**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni <i>Councillors of</i>				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	
OGÓŁEM..... TOTAL	2851	91	447	39	TOTAL
W tym kobiety.....	665	20	71	8	<i>Of which women</i>
	WEDŁUG WIEKU BY AGE				
18-29 lat.....	85	6	4	2	<i>18-29 years</i>
30-39.....	335	16	50	2	<i>30-39</i>
40-49.....	680	15	121	9	<i>40-49</i>
50-59.....	1131	32	184	18	<i>50-59</i>
60 lat i więcej.....	620	22	88	8	<i>60 and more</i>

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.

TABL. 4 (38).

**RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W 2012 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES

IN 2012 (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city coun- cils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	

**WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL**

Wyższe	913	73	340	36	Tertiary
Policealne i średnie	1160	14	92	3	Post-secondary and secondary
Zasadnicze zawodowe	697	4	15	-	Basic vocational
Gimnazjalne i podstawowe	81	-	-	-	Lower secondary and primary

**WEDŁUG GRUP ZAWODÓW^b
BY OCCUPATIONAL GROUPS^b**

Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	187	24	157	29	Managers
Specjaliści	608	44	159	8	Professionals
Technicy i inny średni personel	415	13	29	-	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	215	1	37	-	Clerical support workers
Pracownicy usług i sprzedawcy	273	3	30	-	Service and sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	479	-	17	2	Skilled agricultural, forestry and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rze- mieślnicy	314	3	3	-	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	152	-	6	-	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych	95	-	1	-	Elementary occupations
Siłły zbrojne	10	1	-	-	Armed forces occupations

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 80; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

^a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status. ^b See general notes, item 3 on page 80; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councilors retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

TABL. 5 (39). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC
ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE AVERAGE PAID EMPLOYMENT					
OGÓŁEM	26175	29539	29412	29500	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Administracja państwowa	10649	10400	10501	10304	<i>State administration</i>
Administracja samorządu terytorialnego	15463	19058	18829	19114	<i>Local self-government administration</i>
gminy i miasta na prawach powiatu	11116	12814	12308	12607	<i>gminas and cities with powiat status</i>
powiaty	3515	4308	4589	4565	<i>powiats</i>
województwo	832	1936	1932	1942	<i>voivodship</i>
PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a w zł AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a in zł					
OGÓŁEM	2844,94	3837,89	3973,87	4072,81	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Administracja państwowa	3087,46	4118,08	4220,49	4303,64	<i>State administration</i>
Administracja samorządu terytorialnego	2668,86	3674,52	3825,55	3938,30	<i>Local self-government administration</i>
gminy i miasta na prawach powiatu	2823,39	3752,55	3934,32	4059,23	<i>gminas and cities with powiat status</i>
powiaty	2155,98	3267,39	3337,33	3438,02	<i>powiats</i>
województwo	2771,28	4063,97	4290,21	4329,60	<i>voivodship</i>

a Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych” ust. 3 na str. 164.

a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 164.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W dziale prezentuje się dane z zakresu działania Policji, sądownictwa oraz straży pożarnej.

2. Dane o przestępstwach stwierdzonych i skazanych przez sądy zarówno pierwszej instancji, jak i prawomocnie oraz o orzeczeniach kar, środków wychowawczych lub poprawczych wobec nieletnich podano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r., obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami), Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., jednolity tekst Dz. U. 2007, Nr 111, poz. 765, z późniejszymi zmianami) lub innych ustaw szczególnych.

3. Przestępstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo - zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. - jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym - jest to przestępstwo skarbowe.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to przestępstwo wykryte.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych.

4. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

5. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym. W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. The chapter presents data concerning the activity of the Police, courts of law and fire department.

2. Data concerning ascertained crimes, adults convicted in the first instance and validly sentenced as well as juveniles with regard to who m educational and correctional measures have been adjudicated are given according to the classification of the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments), the Treasury Penal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, uniform text Journal of Laws, No 111, item 765, with later amendments) or other specific laws.

3. An ascertained crime is an event, which after the completion of preparatory proceeding was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanor prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code - is a fiscal offence.

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which least one suspect was found is a detected crime.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes come from police information system.

4. The rate of detectability of delinquents is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

5. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings. Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

Sądy apelacyjne rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych (od 2 do 6), objętych obszarem jego właściwości.

Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji - odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

6. Sprawą załatwioną jest sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu.

W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

7. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
  - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
  - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
  - c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2010 Nr 33, poz. 178, z późniejszymi zmianami).

8. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

9. Rejestry sądowe prowadzone są na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych. Stany rejestrów określają liczbę podmiotów zarejestrowanych w określonym dniu.

Sprawy rejestrowe prowadzone są w sądach rejonowych - wydziałach gospodarczych i Krajowym Rejestrze Sądowym (sądach rejestrowych).

10. Pożary są to niekontrolowane procesy palenia, w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Miejscowe zagrożenia są to inne niż pożar

Appeal courts consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts (from 2 to 6) within its jurisdiction

Regional courts consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

6. A resolved case is a case with regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority.

A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.

7. Family cases include the following proceedings:

- 1) family and guardianship law;
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:
  - a) prevention and counteraction of the demoralization of persons under the age of 18,
  - b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons aged 13-16,
  - c) execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;
- 4) compulsory treatment of drug addicts;
- 5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (points 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2010 No. 33, item 178, with later amendments)

8. Adult convicts are persons who were over 17 years of age at the time of committing the crime.

9. Court registers are kept on the basis of laws and executive regulations. Registers contain the number of entities registered on a given day.

Registration cases are held in the commercial departments of district courts and in the National Judicial Register (registration courts).

10. Fires are out-of-control burning processes in places not suitable for this.

Local threats are events different from fires

zdarzenia wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody, a stwarzające zagrożenie dla życia, środowiska lub mienia.

Alarmy fałszywe są to wezwania do zdarzeń, które faktycznie nie miały miejsca lub zaistniały, lecz nie wymagały podjęcia działań ratowniczych.

11. Podziału pożarów według rodzaju obiektu, miejscowych zagrożeń według rodzaju stwarzanego przez nie zagrożenia oraz przypuszczalnych przyczyn pożarów dokonano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 XII 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego – Załącznik nr 3 Instrukcja w sprawie zasad sporządzania i obiegu dokumentacji zdarzeń (Dz. U. Nr 111, poz. 1311).

being a result of civilization development and laws of nature, creating threat to life, environment or property.

False alarms are calls for incidents which actually have not occurred or have occurred but rescue action was not needed.

11. Division of fires by type of object, local threats by type of threat created by them and presumed causes of fires was completed in accordance with the decree of the Minister of the Interior and Administration, dated 29 XII 1999, on rules of organization of the national system of rescue and fire extinguishing - Enclosure No. 3 Regulations on rules of preparation and circulation of the documentation of events (Journal of Laws No. 111, item 1311).

TABL. 1 (40).

**PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ
W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH**
**ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE IN
COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	115179	94302	98443	96920	T O T A L
w tym w miastach.....	91916	73186	75771	74374	of which urban areas of which:
w tym:					
Przeciwko życiu i zdrowiu - art. 148-162 kk.....	2215	2303	2028	1979	Against life and health - Art. 148-162 Criminal Code
w tym:					of which:
zabójstwo - art. 148 kk.....	44	42	40	49	homicide - Art. 148 Criminal Code
uszczerbek na zdrowiu - art. 156 i 157 kk.....	1004	1128	986	1092	damage to health - Art. 156 and 157 Criminal Code
udział w bójce lub pobiciu - art. 158 i 159 kk.....	1015	878	826	677	participation in violence or assault - Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji - art. 163-180 kk.....	10329	9391	9279	9698	Against public safety and safety of transport - Art. 163-180 Criminal Code
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwego lub pod wpływem środka odurzającego lub - art. 178a § 1 i 2 kk.....	9018	8202	8154	8603	of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant - Art. 178a § 1 and 2 Criminal Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania - art. 189-196 kk.....	3119	3771	3245	2716	Against freedom, freedom conscience and religion - Art. 189-196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności - art. 197-205 kk.....	256	531	443	296	Against sexual freedom and morals - Art. 197-205 Criminal Code
w tym zgwałcenie - art. 197 kk.....	118	331	136	97	of which rape - Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece - art. 206-211 kk.....	2373	2620	2422	2218	Against the family and guardianship - Art. 206-211 Criminal Code
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezzadną - art. 207 kk.....	1636	1429	1437	1387	of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person - Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i netykalności cielesnej - art. 212-217 kk.....	348	1195	1147	878	Against good name and personal integrity - Art. 212-217 Criminal Code
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego - art. 222-231 kk ^a	2024	2838	2921	3522	Against the activities of state institutions and local self-government - Art. 222 -231 Criminal Code ^a
w tym:					of which:
naruszenie netykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego - art. 222 i 223 kk.....	271	504	438	469	battery or active assault on a public official - Art. 222 and 223 Criminal Code
wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych - art. 224 kk.....	452	522	490	530	exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local self- government or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties - Art. 224 Criminal Code
znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP - art. 226 kk.....	813	1249	1262	1149	insulting a public official or belittling or insulting a constitutional body of the Republic of Poland - Art. 226 Criminal Code
przestępstwa korupcyjne - art. 228- 231, 250a, 296a i 296b kk.....	471	566	712	1716	corruption - Art. 228-231, 250a, 296a and 296b Criminal Code

a Łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”.

a Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity”.

TABL. 1 (40).

**PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ
W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH (dok.)***ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE IN
COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości - art. 232-247 kk.....	1574	1782	1805	1554	<i>Against the judiciary - Art. 232-247 Criminal Code</i>
Przeciwko porządkowi publicznemu - art. 252-264 kk.....	379	337	535	556	<i>Against public order - Art. 252-264 Criminal Code</i>
Przeciwko wiarygodności dokumentów - art. 270-277 kk.....	10245	5604	4896	7896	<i>Against the reliability of documents - Art. 270-277 Criminal Code</i>
Przeciwko mieniu - art. 278-295 kk.....	68889	50674	55296	50038	<i>Against property - Art. 278-295 Criminal Code</i>
w tym:					<i>of which:</i>
kradzież rzeczy - art. 278 kk.....	25771	17728	18532	18490	<i>property theft - Art. 278 Criminal Code</i>
w tym kradzież samochodu.....	3114	1032	848	821	<i>of which automobile theft</i>
krótkotrwały zabór pojazdu - art. 289 kk.....	896	306	270	335	<i>wilful short-term theft of automobile - Art. 289 Criminal Code</i>
kradzież z włamaniem - art. 279 kk.....	19708	9770	9627	9048	<i>burglary - Art. 279 Criminal Code</i>
rozbój - art. 280 kk.....	4092	2213	1671	1490	<i>robbery - Art. 280 Criminal Code</i>
kradzież rozbójnicza - art. 281 kk.....	167	117	110	118	<i>theft with assault - Art. 281 Criminal Code</i>
wymuszenie rozbójnicze - art. 282 kk ..	888	1553	1718	1430	<i>criminal coercion - Art. 282 Criminal Code</i>
oszustwo - art. 286 i 287 kk.....	7403	9189	13074	8054	<i>fraud - Art. 286 and 287 Criminal Code</i>
Przeciwko obrotowi gospodarczemu - art. 296-309 kk ^b	630	825	840	715	<i>Against economic activity – Art. 296–309 Criminal Code^b</i>
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papie- rami wartościowymi - art. 310-315 kk...	929	970	769	962	<i>Against money and securities trading - Art. 310-315 Criminal Code</i>
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					<i>Crimes by specific laws:</i>
O wychowaniu w trzeźwości i przeciw- działaniu alkoholizmowi (jednolity tekst Dz. U. 2012 poz. 1356).....	255	133	505	82	<i>On Sobriety and Alcohol Education (uniform text Journal of Laws 2012, item 1356)</i>
O prawie autorskim i prawach pokrew- nych (jednolity tekst Dz. U. 2006 Nr 90, poz. 631, z późniejszymi zmianami)	547	557	445	569	<i>On Copyright and Related Laws (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631, with later amendments)</i>
O przeciwdziałaniu narkomanii - ustawy z dnia 24 IV 1997 (jednolity tekst Dz. U. 2003 Nr 24, poz. 198, z późniejszymi zmianami) i z dnia 29 VII 2005 r. (jednolity tekst Dz. U. 2012 poz. 124) ...	9718	7211	8237	10425	<i>On Counteracting Drug Addiction - laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198 with later amendments) and dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2012, item 124)</i>
Przestępstwa skarbowe - kks.....	142	159	569	72	<i>Treasury crimes - Penal Fiscal Code</i>
w tym akcyza.....	39	31	19	15	<i>of which excise</i>

b Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie.

B *Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code.*

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Kraków.

TABL. 2 (41).

**WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW
STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ**
**RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES
BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w %		in %		
	OGÓŁEM				
OGÓŁEM	53,7	66,1	68,1	68,0	TOTAL
w tym przestępstw ^a :					of which of crimes ^a :
Przeciwko życiu i zdrowiu	79,1	84,1	84,3	83,4	Against life and health
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	98,4	98,8	98,9	98,8	Against public safety and safety of transport
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	90,6	94,8	93,6	91,1	Against freedom, freedom conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	82,9	90,1	89,0	84,3	Against sexual freedom and morals
Przeciwko rodzinie i opiece	99,7	100,0	100,0	99,9	Against the family and guardianship
Przeciwko czci i netykalności cielesnej...	98,3	98,9	98,3	97,8	Against good name and personal integrity
Przeciwko mieniu	29,1	43,2	49,1	46,1	Against property

^a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 89.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie.

^a See Criminal Code articles table 1 on page 89.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Kraków.

TABL. 3 (42).

**WPLYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH
INCOMING CASES^a IN THE COMMON COURTS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
SĄDY REJONOWE - sądy pierwszej instancji <i>DISTRICT COURTS - courts of first instance</i>					
OGÓŁEM	634242	821621	806289	808405	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	} 126198	31162	28789	30396	Criminal with bills of indictment
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie		48553	40330	38917	Concerning offences with motions for punishment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		80097	79940	78040	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne	339981	483297	475484	471773	Civil
w tym wieczysto-księgowę ^b	195637	269359	278200	276041	of which involving real estate registry ^b
Rodzinne	81484	94060	95843	98856	Family
Z zakresu prawa pracy	12812	5266	5364	6217	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych ..	2087	1886	2087	2312	Related to social security law
Gospodarcze ^c	32037	33557	32642	33044	Commercial law ^c

SĄDY OKRĘGOWE – sądy pierwszej instancji i odwoławcze
REGIONAL COURTS - courts of first instance and appeal

OGÓŁEM	58475	53744	51848	56178	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	} 19245	517	589	551	Criminal with bills of indictment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		19975	17836	19010	offences ^a
Cywilne ^{cd}		21553	20973	21762	22435
Z zakresu prawa pracy	2352	850	782	906	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych ..	11292	7628	7619	8563	Related to social security law
Gospodarcze	3828	3501	3260	4481	Commercial law

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych. ^d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than a substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases. ^d Including family cases (i.a., divorce).

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (43). **WPŁYW SPRAW^a DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2012 R.**
INCOMING CASES^a IN THE COMMON COURTS IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Okręgi <i>Districts</i>			SPECIFICATION
		krakowski	nowosądecki	tarnowski	
SĄDY REJONOWE - sądy pierwszej instancji <i>DISTRICT COURTS - courts of first instance</i>					
OGÓŁEM	808405	558628	137934	111843	TOTAL
w tym sprawy:					<i>of which cases:</i>
Karne z aktami oskarżenia	30396	18282	6835	5279	<i>Criminal with bills of indictment</i>
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie	38917	27072	6207	5638	<i>Concerning offences with motions for punishment</i>
Pozostałe karne i o wykro- czenia ^a	78040	50423	14382	13235	<i>Other criminal and concern- ing petty offences^a</i>
Cywilne	471773	312687	88990	70096	<i>Civil</i>
w tym wieczysto-księgowo ^b	276041	169601	60724	45716	<i>of which involving real estate registry^b</i>
Rodzinne	98856	71943	15741	11172	<i>Family</i>
Z zakresu prawa pracy	6217	3979	1082	1156	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	2312	1436	501	375	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze ^c	33044	23956	4196	4892	<i>Commercial law^c</i>
SĄDY OKRĘGOWE - sądy pierwszej instancji i odwoławcze <i>REGIONAL COURTS - courts of first instance and appeal</i>					
OGÓŁEM	56178	39072	8231	8875	TOTAL
w tym sprawy:					<i>of which cases:</i>
Karne z aktami oskarżenia	551	411	69	71	<i>Criminal with bills of indict- ment</i>
Pozostałe karne i o wykro- czenia ^a	19010	11833	2585	4592	<i>Other criminal and concern- ing petty offences^a</i>
Cywilne ^{cd}	22435	16232	3781	2422	<i>Civil^{cd}</i>
Z zakresu prawa pracy	906	558	138	210	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	8563	5377	1629	1557	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze	4481	4481	x	x	<i>Commercial law</i>

a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. b Łącznie ze zbiorami dokumentów. c Bez spraw rejestrowych. d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. b Including collections of documents. c Excluding registry cases. d Including family cases (i.a., divorce).

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (44). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE
ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
**ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES
PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	29381	26064	25186	24680	TOTAL
w tym mężczyźni	26935	23937	23065	22625	<i>of which men</i>
w tym za przestępstwa ^a :					<i>of which of crimes^a:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu	2751	2449	2401	2474	<i>Against life and health</i>
w tym:					<i>of which:</i>
zabójstwo	26	33	27	30	<i>homicide</i>
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	1571	1181	1101	1073	<i>damage to health, participation in violence or assault</i>

a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 89.

a See Criminal Code articles table 1 on page 89.

TABL. 5 (44).

**DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE
ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO (dok.)**
**ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES
PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	9106	8030	7936	7977	Against safety in transport
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego ...	8286	7394	7354	6735	of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	994	832	743	727	Against freedom, freedom conscience and religion, sexual freedom and morals
w tym zgwałcenie	55	34	45	45	of which rape
Przeciwko rodzinie i opiece	1720	2122	1924	1601	Against the family and guardianship
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	1090	1059	984	937	of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person
Przeciwko mieniu	9418	7447	7601	7553	Against property
w tym:					of which:
kradzież rzeczy	2444	2317	2273	2499	property theft
kradzież z włamaniem	1330	831	960	862	burglary
rozbój	811	440	407	367	robbery

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości..

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (45).

ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	22537	25494	24159	23260	T O T A L
O rozwód	5108	5529	5658	5725	Divorce
O separację	1076	559	552	401	Separation
O alimenty	5983	7515	7218	7156	Alimony
Nieletnich ^a w postępowaniu wyjaśnia- jącym:					Concerning juveniles ^a in investigation proceedings:
w związku z demoralizacją	1937	2608	2590	2596	due to demoralization
w związku z czynami karalnymi	4704	5187	4328	4090	due to punishable acts
Nieletnich ^a na posiedzeniu lub rozprawie ^b :					Concerning juveniles ^a at session or hearing ^b :
w związku z demoralizacją	1119	1407	1446	1554	due to demoralization
w związku z czynami karalnymi	2610	2689	2367	1738	due to punishable acts

a Dane dotyczą osób. b Sprawy osób nieletnich załatwiane są na posiedzeniu lub rozprawie po wcześniejszym ich rozpatrzeniu w postępowaniu wyjaśniającym.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Data relate to persons. b Juvenile cases are settled at session or hearing following their earlier consideration in explanatory proceedings.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 7 (46). **SPRAWY RODZINNE ZAŁATWIONE W 2012 R.**
FAMILY CASES RESOLVED IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Okręgi <i>Districts</i>			SPECIFICATION
		krakowski	nowosądecki	tarnowski	
O G Ó Ł E M	23260	15876	3798	3586	T O T A L
O rozwód	5725	4047	900	778	<i>Divorce</i>
O separację	401	196	139	66	<i>Separation</i>
O alimenty	7156	4793	1204	1159	<i>Alimony</i>
Nieletnich ^a w postępowaniu wyjaśniającym:					<i>Concerning juveniles^a in investigation proceedings:</i>
w związku z demoralizacją	2596	2048	273	275	<i>due to demoralization</i>
w związku z czynami karalnymi	4090	2486	852	752	<i>due to punishable acts</i>
Nieletnich ^a na posiedzeniu lub rozprawie ^b :					<i>Concerning juveniles^a at session or hearing^b:</i>
w związku z demoralizacją	1554	1251	161	142	<i>due to demoralization</i>
w związku z czynami karalnymi	1738	1055	269	414	<i>due to punishable acts</i>

a Dane dotyczą osób. b Sprawy osób nieletnich załatwiane są na posiedzeniu lub rozprawie po wcześniejszym ich rozpatrzeniu w postępowaniu wyjaśniającym.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Data relate to persons. b Juvenile cases are settled at session or hearing following their earlier consideration in explanatory proceedings.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 8 (47). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM^a**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Rejestr przedsiębiorców					Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe	48	11	10	9	<i>State owned enterprises</i>
Przedsiębiorstwa zagraniczne	8	6	5	5	<i>Foreign enterprises</i>
Spółeczno-zawodowe organizacje rolników ^b	40	44	44	46	<i>Professional organizations of farmers^b</i>
Spółdzielnie	775	767	782	777	<i>Cooperatives</i>
Spółki jawne	2429	3190	3246	3296	<i>Unlimited partnerships</i>
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	8068	13013	14479	16443	<i>Limited liability companies</i>
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej^c					Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities^c
Stowarzyszenia ^d	3599	4873	5225	5458	<i>Associations^d</i>
Związki zawodowe	466	510	515	514	<i>Trade unions</i>
Izby gospodarcze	19	24	26	26	<i>Economic chambers</i>
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	2410	15090	17914	21014	<i>Total debtors</i>

a Sądem rejestrowym prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa jest Sąd Rejonowy w Krakowie. b Prowadzące działalność gospodarczą. c Do 2011 r. - "Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej". d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a. Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a The District Court in Kraków serves as the registration court conducting National Judicial Register in the voivodship. b Conducting economic activity. c Until 2011 - "Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities". d Excluding physical education associations and sports associations.

N o t e. Register also included other entities.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 9 (48).

ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE SERVICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
LICZBA ZDARZEŃ	28770	61594	37487	40275	NUMBER OF EVENTS
Pożary	10962	10483	12765	15299	Fires
Miejskowe zagrożenia ^a	16754	49441	23148	23150	Local threats ^a
Alarmy fałszywe	1054	1670	1574	1826	False alarms
Pożary według rodzaju obiektu:					Fires by type of object:
Obiekty użyteczności publicznej	198	203	205	187	General purpose public buildings
Obiekty mieszkalne	1092	1931	1921	2032	Residential buildings
Obiekty produkcyjne	138	160	170	167	Manufacturing facilities
Obiekty magazynowe	85	76	82	64	Warehouse facilities
Środki transportu	531	665	658	683	Transport equipment
Lasy	243	115	210	382	Forests
Uprawy ^b	2641	3429	4235	6627	Crops ^b
Inne ^c	6034	3904	5284	5157	Others ^c
Miejskowe zagrożenia według wybranych rodzajów stwarzanego przez nie zagrożenia:					Local threats by selected types of threat created by them:
Silne wiatry	499	1735	1478	1528	Strong winds
Przybory wód	559	7262	250	170	Water rise
Opady śniegu	410	1761	71	169	Snow precipitation
Opady deszczu	827	23064	1769	565	Rain precipitation
W komunikacji drogowej	4228	6161	6144	5350	In road transportation
Straty materialne ogółem ^d w tys. zł	154139	458895	324274	296873	Total of material losses ^d in thous. zł
w tym budynki	23233	93062	36784	33412	of which buildings
Ratownicy ^e biorący udział w akcjach ratowniczych	185719	413982	277316	306651	Rescue personnel ^e participating in rescue operations
pożary	95999	97609	120252	149157	fires
miejskowe zagrożenia	89720	316373	157064	157494	local threats
Wypadki ^f z ludźmi	3694	3877	4696	4490	Casualties ^f
w tym przy pożarach	248	265	259	259	of which during fires
ofiary śmiertelne	274	218	270	355	fatalities
ranni i poparzeni	3420	3659	4426	4135	injured and burn victims
w tym ratownicy ^e	44	40	37	32	of which rescue personnel ^e
Wybrane przypuszczalne przyczyny pożarów:					Selected presumed fire causes:
Podpalenia	5630	3991	5765	7841	Arsons
Nieostrożność	2443	2471	2756	2654	Carelessness
Zły stan urządzeń: elektrycznych i mechanicznych .	448	482	432	403	Bad condition of devices: electric and mechanic
ogrzewczo - kominowych	124	348	181	238	heating - chimney's
Samozapalenia	17	98	31	21	Self-setting fires
Wyładowania atmosferyczne	43	65	64	65	Statics

a Klęski żywiołowe, katastrofy, wypadki, awarie i inne zagrożenia życia i mienia. b Łącznie z budynkami inwentarskimi i gospodarczymi, maszynami rolniczymi. c Pożary np.: śmietników, wysypisk, kanałów wentylacyjnych, garaży wolnostojących, traw. d Według szacunków przeprowadzonych bezpośrednio po akcji ratowniczej, w cenach bieżących. e Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczych Straży Pożarnych. f Podczas akcji ratowniczych.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie.

a Natural disasters, catastrophes, accidents, failures and other threats to life and property. b Including livestock and farm buildings, agricultural machinery. c For example fires of: the bins, dumps, ventilation channels, detached garages, grasses. d According to estimation conducted immediately after rescue operation, in current prices. e Of the State Fire Service and Volunteer Fire Services. f During rescue operations.

S o u r c e: data of the Voivodship State Fire Service Headquarters in Kraków.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
  - 1) bilansów stanu i struktury ludności **faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
    - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
    - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. - ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych uzyskiwanej z cyklicznie przeprowadzanych badań, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
  - 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych - o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL - Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
  - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego - o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
  - 4) sprawozdawczości sądów - o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach;
  - 5) wyników badania GUS dotyczącego stanu i struktury ludności zameldowanej na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. - ponad 2 miesiące). Badanie to jest prowadzone cyklicznie według stanu w dniu 31 XII każdego roku.

U w a g a. Dane o ludności (według stanu w dniu 30 VI i 31 XII) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za lata 1999-2009 opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, a od 2010 r. w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

CHAPTER V POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:
    - 1) the balances of the size and structure of the **population (actually living in a gmina)**. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
      - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
      - b) the difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 3 months (until 2005 - above 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent there being gathered on the basis of surveys conducted periodically, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;
    - 2) the registers of the Ministry of the Interior on internal and international migration of the population for permanent residence (since 2006 the source of these data is PESEL register - Common Electronic System of Population Register);
    - 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
    - 4) documentation of courts - regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces;
    - 5) results of CSO surveys concerning the size and structure of the population registered for temporary stay for a period of more than 3 months (until 2005 above 2 months). This survey is conducted cyclically as of 31 XII each year.
- N o t e. Data about population (as of 30 VI and 31 XII) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 population etc.) for 1999-2009 were prepared assuming the number of population balanced on the basis of results of the Population and Housing Census 2002 and since 2010 of the Population and Housing Census 2011.

2. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet - 18-59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku mobilnym, tj. w wieku 18-44 lata i niemobilnym, tj. mężczyźni w wieku 45-64 lata i kobiety w wieku 45-59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej.

3. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

4. Stan cywilny faktyczny został określony wtórnie na podstawie: stanu cywilnego prawnego, charakteru związku, w jakim żyje dana osoba, tj. w oparciu o informacje dotyczące relacji z reprezentantem gospodarstwa domowego, oraz wzajemnych powiązań między osobami spisany.

Ustalono następujące kategorie faktycznego stanu cywilnego:

- kawaler/panna,
- żonaty/zamężna - w świetle prawa świeckiego lub kanonicznego i pozostający w faktycznym małżeństwie,
- partner/partnerka (prowadzący wspólne gospodarstwo domowe - bez względu na ich stan cywilny prawny),
- wdowiec/wdowa,
- rozwiedziony/rozwiedziona,
- separowany/separowana - dotyczy osób:
  - pozostających w separacji prawnej i nietworzących związków partnerskich z innymi osobami,
  - o stanie cywilnym prawnym żonaty/zamężna - niepozostających w związku małżeńskim i nietworzących związków partnerskich z innymi osobami.

5. Poziom wykształcenia ludności określa najwyższy ukończony poziom kształcenia w szkole lub szkolenia w innym trybie i formie, uznany zgodnie z obowiązującym systemem szkolnictwa. Podstawą zaliczania wykształcenia do określonego poziomu było uzyskanie świadectwo (dyplom) ukończenia odpowiedniej szkoły.

Badaniem poziomu wykształcenia objęto osoby w wieku 13 lat i więcej.

W 2011 r. zastosowano następującą klasyfikację poziomów wykształcenia: wyższe, policealne, średnie (zawodowe i ogólnokształcące), zasadnicze zawodowe, gimnazjalne, podstawowe ukończone, podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego.

6. Narodowość - przynależność narodowa lub etniczna - jest deklaratywną, opartą na su-

2. The working age population refers to males, aged 18-64, and females, aged 18-59. In this category the age groups of mobility (i.e. 18-44) and non-mobility (i.e. 45-64 for males and 45-59 for females) are distinguished. The non-working age population is defined as the pre-working age population, i.e., up to the age of 17 and the post-working age population, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

3. Median age of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

4. De facto marital status of persons has been defined as derivative, based on the: legal marital status, relationships character the given person lives in, i.e. based on information in the relations with the head of the household and mutual connection between the surveyed persons.

The following categories of de facto marital status has been defined:

- single,
- married - in the light of secular or canon law and in actual status of marriage,
- cohabitant (partner) (living in the same household - irrespective of their legal marital status),
- widowed,
- divorced,
- separated - it is related to persons:
  - remaining in a legal separation and not creating relationships (cohabitations) with other persons,
  - legally married but not creating a marriage and not creating relationships (cohabitations) with other persons.

5. Education level of population is defined by the highest level of education completed at school or trainings in other course or form, recognized in accordance with the education system in force. The basis for recognizing education level was a certificate (diploma) obtained upon graduation of the appropriate school.

The survey of educational level encompassed persons at the age of 13 and more.

In 2011 the following classification of educational level has been used: higher, post-secondary, secondary (vocational and general), basic vocational, lower secondary, completed primary, incomplete primary and without school education.

6. Nationality - national or ethnic identity - is a declared (based on a subjective impression)

biektywnym odczuciu, indywidualną cechą każdego człowieka, wyrażającą jego związek emocjonalny, kulturowy lub wynikający z pochodzenia rodziców, z określonym narodem lub wspólnotą etniczną. W spisie ludności w 2011 r. umożliwiono mieszkańcom Polski wyrażanie złożonych tożsamości narodowo-etnicznych.

7. Podziału ludności według **głównego źródła utrzymania** dokonano na podstawie kryterium wyłącznego lub głównego źródła dochodów - uzyskiwanego w ciągu roku (12 miesięcy) poprzedzającego moment spisu (tj. dla 2002 r. - 20 V, a dla 2011 r. - 31 III) i było ono ustalane niezależnie od stanu aktywności ekonomicznej tych osób w momencie spisów.

Ze względu na posiadane źródła utrzymania ludność dzieli się na dwie kategorie:

- **posiadających własne źródła utrzymania**, tj. osoby utrzymujące się z dochodów uzyskiwanych z pracy osobiście wykonywanej, z niezarobkowych źródeł, a także z własności lub wynajmu oraz pozostałych źródeł dochodów osobno nie wymienionych,
- **utrzymywanych**, tj. osoby pozostające na utrzymaniu osób posiadających własne źródło dochodów.

Do **ludności utrzymującej się z dochodów z pracy** zaliczono pracujących najemnie i pracujących na własny rachunek.

Do utrzymujących się z dochodów z pracy najemnej zaliczono zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowy o pracę, umowy-zlecenia, o dzieło, powołania, wyboru lub mianowania), osoby wykonujące pracę nakładczą oraz duchownych.

Do utrzymujących się z dochodów z pracy na rachunek własny zaliczono osoby (łącznie z pomagającymi członkami rodzin) prowadzące działalność gospodarczą, w tym prowadzące gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz osoby wykonujące wolne zawody (np. twórcy, adwokaci, lekarze), a także osoby utrzymujące się z dochodów z wynajmu.

Do **ludności utrzymującej się z dochodu z wynajmu** zalicza się osoby uzyskujące dochody z wynajmu mieszkania, pokoi, budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (np. garażu).

Do **ludności utrzymującej się z niezarobkowych źródeł** zaliczono osoby otrzymujące: emeryturę (łącznie z rentą strukturalną dla rolników indywidualnych w 2011 r.), rentę (z tytułu niezdolności do pracy, rodzinną i socjalną) łącznie ze świadczeniem rehabilitacyjnym, zasiłek dla bezrobotnych, świadczenie i zasiłek przedemerytalny, zasiłek pomocy społecznej dla osób, które nie mają żadnych dochodów lub mają dochody niewystarczające.

individual feature of each person expressing his/her emotional or cultural relationship, or the one following from his/her parents' origin, to a specific nation or ethnic community.

7. *Division of population according to the main source of maintenance was made on the basis of criteria of the exclusive or the main source of incomes - obtained within one year (12 months) before the moment of census (i.e. for 2002 - 20 V and for 2011 - 31 III) and was settled irrespective of economic activity of these people in the moment of the national censuses.*

In respect of the possessed source of maintenance population is divided into two categories:

- **persons having own sources of maintenance**, i.e. people earning their living from incomes obtained from work performed personally, from non-earned sources, and also from property or from rent and the other sources of income not elsewhere specified,
- **persons maintained (dependents)**, i.e. people, who remain maintained by other persons with own source of income.

Population having incomes from work includes employees in paid employment and own-account workers.

Employees hired on the basis of an employment contract (a labour contract, commission contracts, postings, appointments), outworkers, clergy were considered as persons maintained incomes from paid employment.

Own-account workers (together with contributing family members) including persons managing private agriculture holdings and plots as well as professionals are considered as persons maintained from self-employed incomes; including so rent incomes.

Population which earns its living from rent income includes persons, who receive their income from rent of an apartment, rooms, residential and non-residential buildings (e.g. a garage).

Population, which earns its living from non-earned sources of maintenance, who receive: retirement pay (including structural pension for farmers in 2011), pension (resulting from an inability to work, family and social pensions) including rehabilitation benefit, unemployment benefit, pre-retirement benefits, social assistance benefits for people, who do not have any incomes or have insufficient incomes.

Do **ludności utrzymującej się z dochodów z własności** zaliczono osoby utrzymujące się z dochodów z tytułu oddanych w dzierżawę gruntów rolnych, z lokat kapitałowych (z obrotu akcjami, obligacjami, zysków kapitałowych itp.), z odsetek od oszczędności, z udziału w zyskach przedsiębiorstw (dywidendy).

Do **ludności utrzymującej się z pozostałych źródeł dochodów osobno niewymienionych** zaliczono osoby otrzymujące m in. świadczenia rodzinne (w tym zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego, zasiłek pielęgnacyjny), alimenty oraz stypendia.

8. Przez gospodarstwo domowe rozumie się zespół osób spokrewnionych i niespokrewnionych zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się. Osoby utrzymujące się samodzielnie tworzą jednoosobowe gospodarstwa domowe.

Ze względu na liczbę oraz stosunek pokrewieństwa osób wyróżnia się następujące typy gospodarstw domowych:

- rodzinne (jednorodzinne, dwurodzinne, trzyrodzinne i większe),
- nierodzinne (jednoosobowe, wieloosobowe).

9. Osoba niepełnosprawną jest osoba, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony (osoba niepełnosprawna prawnie) lub osoba, która takiego orzeczenia nie posiada, lecz odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku (osoba niepełnosprawna tylko biologicznie).

Kryterium do zakwalifikowania danej osoby do zbiorowości osób niepełnosprawnych prawnie było posiadanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wydanego przez odpowiedni organ - w przypadku osób w wieku 16 lat i więcej lub orzeczenia o niepełnosprawności wydawanego osobom do 16 roku życia - bez orzekania o stopniu. W 2011 r. osobom w wieku 16 lat i więcej ustalano trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany, lekki.

10. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa - według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje - według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);

Population, which earns its living from incomes from property, included persons, who live from the following incomes: leased agricultural lands, capital investments (on trade of shares, bonds, capital gains etc.), interest rate on savings, share in profits of a company (dividends).

Population, which earns its living from the other sources of income not elsewhere specified includes persons who receive: i.a. family allowances (including family benefit and supplements to the family benefit, nursing benefit), alimonies and scholarships.

8. The household is understood as a group of related or unrelated persons, living together and earning their living collectively. Persons who maintain themselves individually, constitute a one person households.

On the basis of the number of persons and their relationship the following types households are distinguished:

- family (one-family, two-family, three-family and more),
- non-family (one person, multipersonal).

9. Disabled person is such person, who has appropriate judgment issued by a body, authorized to this (a person legally disabled) or a person, who does not have such judgment, but feels constrained in the ability of performing basic activities for his/her age (a person only biologically disabled).

A criterion for qualifying a given person to the group of disabled people lawfully was to have a decision on the degree of disability issued by an appropriate adjudicating body - in case of people at the age of 16 and more or certificate of disability issued to person under 16 years of age - without deciding the degree. In 2011, three levels of disability were established for persons at the age of 16 and above: substantial, moderate, light.

10. Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows:

- marriages - according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in case when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);
- separations - according to the plaintiff's place of residence (in case when the plaintiff is living abroad, the spouse's place of residence is used; in case of concerted petition of both persons - the husband's place of residence is used);

- rozwody - według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia - według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony - według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Institucja separacji została wprowadzona na mocy ustawy z dnia 21 maja 1999 r. (Dz. U. Nr 52, poz. 532), od 16 XII 1999 roku.

Orzeczenie separacji ma skutki takie jak rozwiązanie małżeństwa przez rozwód z dwoma wyjątkami:

- małżonek pozostający w separacji nie może zawrzeć małżeństwa,
- na zgodne żądanie małżonków sąd orzeka o zniesieniu separacji.

Oprócz **separacji** orzeczonych w 2012 roku w województwie wystąpiło 11 przypadków **zniesienia separacji** - 5 w podregionie m. Kraków, 3 w podregionie krakowskim, 2 w podregionie tarnowskim i 1 w podregionie oświęcimskim.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (cząstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15-19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45-49 lat.

- *divorces - according to the plaintiff's place of residence (in case when the plaintiff is living abroad, the spouse's place of residence is used);*

- *births - according to the mother's place of permanent residence;*
- *deaths - according to the place of permanent residence of the deceased.*

*The data on **marriages** refer to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) marriages subordinate to the internal law of the Church or the Religious Association are also registered in the civil status offices. Marriages contracted in this form are subordinate to the Polish law and induce the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.*

The religious marriages may be contracted in ten Churches and the Religious Association: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

*The **institution of separation** is introduced according to the law dated 21 May 1999 (Journal of Laws No. 52, item 532), since 16 XII 1999.*

The separation induces similar consequences as the dissolution of a marriage by divorce with two exceptions:

- *spouse living in separation cannot contract a marriage,*
- *on concerted demand of spouses the court adjudicates the annulment of separation.*

*Apart from **separations** adjudicated in 2012 in voivodship 11 annulments of separation occurred - 5 in the subregion of the city of Kraków, 3 in the Krakowski subregion, 2 in the Tarnowski subregion and 1 in the Oświęcimski subregion.*

***Female fertility rate** is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15-49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15-19 and from the mothers in the age 50 and over - to the group 45-49.*

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15-49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu częściowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzic z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

11. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

12. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

13. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

14. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI:

- do 2009 r. - zameldowanej na pobyt stały,
- od 2010 r. - faktycznie zamieszkałej.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the average number of children who would be born by a woman during the course of her entire reproductive period (15-49 years old), assuming that in particular phases of this period she would give birth with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming that age specific fertility rates for this period are constant,
- **gross reproduction rate** refers to the average number of daughters who would be born by a woman, assuming that the woman during her reproductive age will give birth with a frequency which is characteristic for all women giving birth in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population means the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

11. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

12. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registrations for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

13. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

14. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI:

- to 2009 - registered for permanent residence,
- since 2010 - de facto population (population actually residing).

TABL. 1 (49). **LUDNOŚĆ**
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI						
OGÓŁEM w liczbach bezwzględnych	3262939	3304337	3330942	3340876	3350350	TOTAL in absolute numbers
mężczyźni	1582964	1601180	1616616	1621458	1625684	males
kobiety	1679975	1703157	1714326	1719418	1724666	females
Miasta	1621219	1627871	1641953	1641480	1640948	Urban areas
Wieś	1641720	1676466	1688989	1699396	1709402	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII						
OGÓŁEM: w liczbach bezwzględnych na 1 km ²	3266187 215	3310094 218	3336699 220	3346796 220	3354077 221	TOTAL: in absolute numbers per 1 km ²
mężczyźni w liczbach bezwzględnych	1584312	1603967	1619403	1624055	1626988	males in absolute numbers
kobiety: w liczbach bezwzględnych .... na 100 mężczyzn .	1681875 106	1706127 106	1717296 106	1722741 106	1727089 106	females: in absolute numbers per 100 males
Miasta: w liczbach bezwzględnych	1619398	1627838	1641920	1641853	1639330	Urban areas: in absolute numbers
w % ogółu ludności ...	49,6	49,2	49,2	49,1	48,9	in % total population
Wieś: w liczbach bezwzględnych	1646789	1682256	1694779	1704943	1714747	Rural areas: in absolute numbers
w % ogółu ludności	50,4	50,8	50,8	50,9	51,1	in % total population

a Bilans ludności dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. opracowany w oparciu o wyniki spisu: A - NSP 2002 - podobnie jak dla lat 2000 i 2005; B - NSP 2011 - jak dla lat 2011 i 2012.

a Balance of population for 2010 is given in two approaches, i.e. considering results of national censuses: A - 2002 Census - as for the years 2000 and 2005; B - 2011 Census - as for the years 2011 and 2012.

TABL. 2 (50). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
OGÓŁEM	3266187	3310094	3336699	3346796	3354077	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym	713620	651961	663462	655918	649783	Pre-working age
mężczyźni	365282	333722	339555	335823	332819	males
kobiety	348338	318239	323907	320095	316964	females
Miasta	299320	276591	279009	276176	274393	Urban areas
mężczyźni	153148	141643	142770	141499	140610	males
kobiety	146172	134948	136239	134677	133783	females
Wieś	414300	375370	384453	379742	375390	Rural areas
mężczyźni	212134	192079	196785	194324	192209	males
kobiety	202166	183291	187668	185418	183181	females

a Bilans ludności dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. opracowany w oparciu o wyniki spisu: A - NSP 2002 - podobnie jak dla 2005 r., B - NSP 2011 - jak dla lat 2011 i 2012.

a Balance of population for 2010 is given in two approaches, i.e. considering results of national censuses: A - 2002 Census - as for the years 2005, B - 2011 Census - as for the years 2011 and 2012.

TABL. 2 (50).

LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM (dok.)

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
W wieku produkcyjnym	2046573	2108035	2122614	2126195	2124925	Working age
mężczyźni	1051423	1095955	1105301	1109662	1110531	males
kobiety	995150	1012080	1017313	1016533	1014394	females
Miasta	1057633	1053872	1063768	1057069	1046756	Urban areas
mężczyźni	529458	536882	542186	540397	536372	males
kobiety	528175	516990	521582	516672	510384	females
Wieś	988940	1054163	1058846	1069126	1078169	Rural areas
mężczyźni	521965	559073	563115	569265	574159	males
kobiety	466975	495090	495731	499861	504010	females
W wieku poprodukcyjnym	505994	550098	550623	564683	579369	Post-working age
mężczyźni	167607	174290	174547	178570	183638	males
kobiety	338387	375808	376076	386113	395731	females
Miasta	262445	297375	299143	308608	318181	Urban areas
mężczyźni	84345	91244	92277	95107	98294	males
kobiety	178100	206131	206866	213501	219887	females
Wieś	243549	252723	251480	256075	261188	Rural areas
mężczyźni	83262	83046	82270	83463	85344	males
kobiety	160287	169677	169210	172612	175844	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIE- PRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM.....	60	57	57	57	58	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	51	46	47	46	47	Males
Kobiety	69	69	69	69	70	Females

a Bilans ludności dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. opracowany w oparciu o wyniki spisu: A - NSP 2002 - podobnie jak dla 2005 r., B - NSP 2011 - jak dla lat 2011 i 2012.

a Balance of population for 2010 is given in two approaches, i.e. considering results of national censuses: A - 2002 Census - as for the years 2005, B - 2011 Census - as for the years 2011 and 2012.

TABL. 3 (51).

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE

As of 31 XII

WIEK AGE	2005	2010	2011	2012					
				ogółem grand total	w tym mężczyźni of which males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym mężczyźni of which males	razem total	w tym mężczyźni of which males
O G Ó Ł E M.... TOTAL	3266187	3336699	3346796	3354077	1626988	1639330	775276	1714747	851712
0— 2 lata	96216	116099	113215	109387	56326	49730	25782	59657	30544
3— 6	137476	136858	143241	149228	76233	65828	33599	83400	42634
7—12	238061	208104	204350	202438	103805	83632	43065	118806	60740
13—15	142836	116213	112886	109858	56095	43340	22069	66518	34026
16—18	149702	132179	126104	121181	61897	49248	24989	71933	36908
19—24	342761	311236	303363	294030	149518	131925	66155	162105	83363
25—29	270194	285396	286052	282310	142106	142129	70331	140181	71775

TABL. 3 (51).

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU (dok.)

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE (cont.)

As of 31 XII

WIEK AGE	2005	2010	2011	2012					
				ogółem <i>grand total</i>	w tym mężczyźni <i>of which males</i>	miasta <i>urban areas</i>		wieś <i>rural areas</i>	
						razem <i>total</i>	w tym męż- czyźni <i>of which males</i>	razem <i>total</i>	w tym mężczyźni <i>of which males</i>
30—34.....	240138	271127	273246	277336	139636	143226	71501	134110	68135
35—39.....	212491	239987	248065	254932	128172	127507	63398	127425	64774
40—44.....	215142	211860	214677	218963	110103	103028	50961	115935	59142
45—49.....	238116	213833	211290	209221	105410	96847	47100	112374	58310
50—54.....	229218	235692	231234	225510	111607	110706	51799	114804	59808
55—59.....	189259	223775	225935	228560	110688	124818	57048	103742	53640
60—64.....	128038	181313	190828	197304	91754	110951	49185	86353	42569
65—69.....	133833	118782	125821	137395	60746	78418	33810	58977	26936
70—74.....	121392	119307	115083	110033	45531	59316	24019	50717	21512
75—79.....	93817	101116	101642	101415	38532	53614	20069	47801	18463
80—84.....	} 87497	69281	72344	74918	25397	39190	13372	35728	12025
85—89.....		33967	35687	36907	10356	18979	5396	17928	4960
90—94.....		8271	9497	11065	2657	5695	1393	5370	1264
95—99.....		2004	1913	1758	358	986	195	772	163
100 lat i więcej <i>and more</i>		299	323	328	61	217	40	111	21

TABL. 4 (52).

MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH

Stan w dniu 31 XII

TOWNS AND URBAN POPULATION

As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION		Miasta <i>Towns</i>	Ludność w miastach <i>Urban population</i>	
		w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>		w % ogółu ludności <i>in % of total population</i>
OGÓŁEM.....	2005	55	1619398	49,6
TOTAL	2010	60	1641920	49,2
	2011	61	1641853	49,1
	2012	61	1639330	48,9
Poniżej 2000..... <i>Below</i>		2	3309	0,1
2000— 4999.....		16	55122	1,7
5000— 9999.....		15	105223	3,1
10000— 19999.....		14	197640	5,9
20000— 49999.....		11	322621	9,6
50000— 99999.....		1	84129	2,5
100000—199999.....		1	112952	3,4
200000 i więcej..... <i>and more</i>		1	758334	22,6

TABL. 5 (53). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**

Stan w dniu 31 XII

GMINAS AND RURAL POPULATION

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION		Gminy ^a Gminas ^a		Ludność na wsi Rural population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu ludności in % of total population	
OGÓŁEM	2005	167	1646789	50,4	
TOTAL	2010	168	1694779	50,8	
	2011	168	1704943	50,9	
	2012	168	1714747	51,1	
Poniżej 2000		1	1489	0,0	
Below					
2000— 4999		19	75262	2,2	
5000— 6999		31	190763	5,7	
7000— 9999		53	449928	13,4	
10000— 19999		53	724164	21,6	
20000 i więcej		11	273141	8,2	
and more					

a Wiejskie i miejsko-wiejskie.

a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 6 (54). **MEDIANA WIEKU LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI****MEDIAN POPULATION AGE BY SEX**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	35,4	36,8	37,1	37,5	TOTAL
mężczyźni	33,7	35,3	35,7	36,0	males
kobiety	37,1	38,5	38,7	39,0	females
Miasta	37,3	38,6	38,9	39,3	Urban areas
mężczyźni	35,0	36,6	36,9	37,2	males
kobiety	39,8	41,0	41,2	41,5	females
Wieś	33,6	35,1	35,5	35,8	Rural areas
mężczyźni	32,5	34,1	34,5	34,8	males
kobiety	34,7	36,2	36,5	36,8	females

TABL. 7 (55). **LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG STANU CYWILNEGO****FAKTYCZNEGO^a****POPULATION AGED 15 AND MORE BY DE FACTO MARITAL STATUS^a**

PŁEĆ STAN CYWILNY FAKTYCZNY	2002			2011			SEX DE FACTO MARITAL STATUS
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	

W TYSIĄCACH IN THOUSANDS

OGÓŁEM	2607,5	1364,3	1243,2	2801,5	1413,8	1387,7	TOTAL
Kawalerowie, Panny	780,1	405,7	374,4	837,6	409,8	427,8	Single
Żonaci, Zamężne	1478,1	749,3	728,8	1572,8	769,8	803,0	Married
Partnerzy, Partnerki	17,6	13,6	4,0	30,1	24,4	5,6	Cohabitants
Wdowcy, Wdowy	228,0	115,5	112,5	247,5	128,3	119,2	Widowed
Rozwiedzeni, Rozwiedzione	57,9	46,0	11,9	86,3	63,8	22,5	Divorced
Separowani, Separowane	23,0	14,3	8,7	15,5	9,6	5,9	Separated
Nieustalony	23,0	19,9	3,1	11,7	8,0	3,6	Unknown

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.

a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 7 (55).

LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG STANU CYWILNEGO FAKTYCZNEGO^a (dok.)*POPULATION AGED 15 AND MORE BY DE FACTO MARITAL STATUS^a (cont.)*

PŁEĆ STAN CYWILNY FAKTYCZNY	2002			2011			SEX DE FACTO MARITAL STATUS
	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
<i>W TYSIĄCACH (dok.) IN THOUSANDS (cont.)</i>							
Mężczyźni	1249,5	637,2	612,3	1345,2	660,3	685,0	<i>Males</i>
Kawalerowie	427,8	208,4	219,4	465,3	213,9	251,3	<i>Single</i>
Żonaci	736,4	373,3	363,1	781,4	383,0	398,4	<i>Married</i>
Partnerzy	8,8	6,8	2,0	15,2	12,4	2,8	<i>Cohabitants</i>
Wdowcy	34,1	17,2	16,9	38,7	20,3	18,4	<i>Widowed</i>
Rozwiedzeni	21,4	16,0	5,4	32,9	23,1	9,8	<i>Divorced</i>
Separowani	9,8	5,9	3,9	6,6	4,0	2,6	<i>Separated</i>
Nieustalony	11,2	9,6	1,6	5,2	3,6	1,6	<i>Unknown</i>
Kobiety	1358,0	727,1	630,9	1456,2	753,5	702,8	<i>Females</i>
Panny	352,3	197,3	155,0	372,4	195,9	176,5	<i>Single</i>
Zamężne	741,7	376,0	365,7	791,4	386,8	404,6	<i>Married</i>
Partnerki	8,8	6,8	2,0	14,9	12,1	2,8	<i>Cohabitants</i>
Wdowy	193,9	98,3	95,6	208,9	108,0	100,8	<i>Widowed</i>
Rozwiedzione	36,5	30,0	6,5	53,5	40,7	12,7	<i>Divorced</i>
Separowane	13,1	8,4	4,7	8,9	5,6	3,2	<i>Separated</i>
Nieustalone	11,8	10,3	1,5	6,4	4,4	2,0	<i>Unknown</i>
<i>W ODSETKACH IN PERCENT</i>							
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Kawalerowie, Panny	29,9	29,7	30,1	29,9	29,0	30,8	<i>Single</i>
Żonaci, Zamężne	56,7	54,9	58,6	56,1	54,4	57,9	<i>Married</i>
Partnerzy, Partnerki	0,7	1,0	0,3	1,1	1,7	0,4	<i>Cohabitants</i>
Wdowcy, Wdowy	8,7	8,5	9,1	8,8	9,1	8,6	<i>Widowed</i>
Rozwiedzeni, Rozwiedzione	2,2	3,4	1,0	3,1	4,5	1,6	<i>Divorced</i>
Separowani, Separowane	0,9	1,0	0,7	0,6	0,7	0,4	<i>Separated</i>
Nieustalony	0,9	1,5	0,2	0,4	0,6	0,3	<i>Unknown</i>
Mężczyźni	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Males
Kawalerowie	34,2	32,7	35,8	34,6	32,4	36,7	<i>Single</i>
Żonaci	58,9	58,6	59,3	58,1	58,0	58,2	<i>Married</i>
Partnerzy	0,8	1,1	0,3	1,1	1,9	0,4	<i>Cohabitants</i>
Wdowcy	2,7	2,7	2,8	2,9	3,1	2,7	<i>Widowed</i>
Rozwiedzeni	1,7	2,5	0,9	2,4	3,5	1,4	<i>Divorced</i>
Separowani	0,8	0,9	0,7	0,5	0,6	0,4	<i>Separated</i>
Nieustalony	0,9	1,5	0,3	0,4	0,5	0,2	<i>Unknown</i>
Kobiety	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Females
Panny	25,9	27,1	24,6	25,6	26,0	25,1	<i>Single</i>
Zamężne	54,6	51,7	58,0	54,3	51,3	57,6	<i>Married</i>
Partnerki	0,6	0,9	0,3	1,0	1,6	0,4	<i>Cohabitants</i>
Wdowy	14,3	13,5	15,2	14,3	14,3	14,3	<i>Widowed</i>
Rozwiedzione	2,7	4,1	1,0	3,7	5,4	1,8	<i>Divorced</i>
Separowane	1,0	1,2	0,7	0,6	0,7	0,5	<i>Separated</i>
Nieustalone	0,9	1,4	0,2	0,4	0,6	0,3	<i>Unknown</i>

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.
^a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 8 (56). **LUDNOŚĆ W WIEKU 13 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA^a**
POPULATION AGED 13 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym poziom wykształcenia Of which educational level				
		wyższe tertiary	policealne i średnie post-secondary and secondary	zasadnicze zawodowe basic vocational	gimnazjalne lower secondary	pod- stawowe primary
		W TYSIĄCACH		IN THOUSANDS		
OGÓŁEM 2002	2707,0	272,9	844,0	679,2	-	782,9
TOTAL 2011	2877,3	494,0	895,7	656,0	143,7	491,5
		W ODSETKACH		IN PERCENT		
OGÓŁEM 2002	100,0	10,1	31,2	25,1	-	28,9
TOTAL 2011	100,0	17,2	31,1	22,8	5,0	17,1
mężczyźni ..... males	100,0	14,8	28,3	29,3	5,5	15,5
kobiety ..... females	100,0	19,4	33,7	16,7	4,5	18,6
Miasta ..... Urban areas	100,0	24,5	35,9	17,1	4,0	11,2
mężczyźni ..... males	100,0	22,6	33,8	22,3	4,5	9,5
kobiety ..... females	100,0	26,2	37,8	12,6	3,5	12,6
Wieś ..... Rural areas	100,0	9,8	26,3	28,5	6,0	23,0
mężczyźni ..... males	100,0	7,4	23,1	36,0	6,5	21,1
kobiety ..... females	100,0	12,1	29,4	21,2	5,5	24,9

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.
 a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 9 (57). **LUDNOŚĆ WEDŁUG STRUKTURY IDENTYFIKACJI NARODOWO-ETNICZNEJ
 W 2011 R.^a**
**POPULATION BY THE STRUCTURE OF THE NATIONAL-ETHNIC IDENTITIES
 IN 2011^a**

IDENTYFIKACJA NARODOWO-ETNICZNA	W tysiącach In thousands	W odsetkach In percent	THE NATIONAL-ETHNIC IDENTITY
OGÓŁEM	3337,5	100,0	TOTAL
Wyłącznie polska	3259,3	97,7	Polish only
Polska i niepolska	18,7	0,6	Polish and non-Polish
Wyłącznie niepolska	8,2	0,1	Non-Polish only
Nieustalona ^b	51,3	1,6	Unknown ^b

a Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. b Lub bez przynależności narodowo-etnicznej.
 a Results of the Population and Housing Census 2011. b Or without national or ethnic identity.

TABL. 10 (58). **LUDNOŚĆ WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA^a**
POPULATION BY MAIN SOURCE OF MAINTENANCE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem ^b Grand total ^f	Praca Work			Niezarobkowe źródła Non-earned source			Pozostałe do- chody osobno niewymienio- ne ^f Other sources of income not else- where speci- fied	Na utrzy- maniu Main- tained per- sons	Nie- usta- lone źródło utrzy- mania Un- known source of ma- intena- nce	
		razem total	najem- na hired	na własny rachu- nek ^c own- accou- unt workers ^c	razem total	w tym of which					
						eme- rytura ^d retire- ment pay ^d	renta ^e pen- sion ^e				zasilki i świadczenia benefits

W TYSIĄCACH IN THOUSANDS

OGÓŁEM 2002	3232,4	1030,7	795,6	235,2	888,4	378,5	392,2	46,4	-	1262,8	48,3
TOTAL 2011	3337,5	1248,0	1013,7	234,3	798,0	563,7	186,3	47,9	69,9	1056,0	162,9
Mężczyźni ... Males	2002 1569,6	561,4	419,8	141,6	378,6	162,3	162,4	26,8	-	604,7	23,4
	2011 1619,8	694,8	543,8	151,0	328,2	222,2	83,8	22,2	32,6	485,4	76,9
Kobiety ..... Females	2002 1662,8	469,3	375,8	93,6	509,7	216,3	229,8	19,6	-	658,1	24,9
	2011 1717,7	553,2	469,8	83,4	469,8	341,5	102,6	25,7	37,2	570,6	85,9
Miasta ..... Urban areas	2002 1626,9	531,7	458,2	73,5	454,0	203,8	182,8	22,8	-	601,5	38,3
	2011 1641,0	637,1	548,1	89,0	410,7	306,6	81,5	22,7	45,9	450,6	95,2
Wieś ..... Rural areas	2002 1605,5	499,0	337,4	161,7	434,4	174,7	209,4	23,7	-	661,3	9,9
	2011 1696,5	610,9	465,5	145,3	387,2	257,2	104,9	25,2	23,9	605,3	67,7

W ODSETKACH IN PERCENT

OGÓŁEM 2002	100,0	31,9	24,6	7,3	27,5	11,7	12,1	1,4	-	39,1	1,5
TOTAL 2011	100,0	37,4	30,4	7,0	23,9	16,9	5,6	1,4	2,1	31,6	4,9

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań. b Dochody z własności tylko w pozycji „Ogółem”. c-e Łącznie: c - z dochodami z wynajmu, d - z rentą strukturalną dla rolników indywidualnych, e - ze świadczeniem rehabilitacyjnym. f W 2002 r. zaliczone do niezarobkowych źródeł.

a Results of the Population and Housing Censuses. b Incomes from owning only in the position of "Grand total". c-e Including: c - incomes from rent, d - structural pension for farmers, e - rehabilitation benefit. f In 2002 included into the non-earned sources.

TABL. 11 (59). **GOSPODARSTWA DOMOWE^a WEDŁUG LICZBY OSÓB**
HOUSEHOLDS^a BY NUMBER OF PERSONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Gospodarstwa domowe w tys. Households in thous.					Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym Average number of persons in household	
		ogółem total	o liczbie osób by number of persons					
			1	2	3	4		5 i więcej and more
OGÓŁEM	2002	1040,8	247,3	214,3	191,3	187,3	200,5	3,06
TOTAL 2011		1080,1	247,6	242,6	200,2	181,7	208,1	3,07
Miasta ..... Urban areas	2002	602,1	176,1	139,1	119,9	102,2	64,9	2,63
	2011	626,7	181,2	164,2	124,0	93,0	64,2	2,59
Wieś ..... Rural areas	2002	438,7	71,3	75,3	71,5	85,1	135,6	3,65
	2011	453,4	66,4	78,3	76,2	88,7	143,9	3,73

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.

a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 12 (60). **GOSPODARSTWA DOMOWE^a WEDŁUG SKŁADU RODZINNEGO**
HOUSEHOLDS^a BY FAMILY COMPOSITION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2002			2011			SPECIFICATION
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
	w tys.			in thous.			
O G Ó Ł E M	1040,8	602,1	438,7	1080,1	626,7	453,4	T O T A L
Jednorodzinne	706,5	393,1	313,4	687,4	388,3	299,1	One-family
Dwurodzinne	65,5	21,1	44,3	99,0	32,5	66,5	Two-family
Trzyrodzinne i większe	4,1	1,0	3,1	10,0	2,5	7,6	Three-family and more
Nierodzinne	264,8	187,0	77,8	283,7	203,4	80,3	Non-family
jednoosobowe	247,3	176,1	71,3	247,6	181,2	66,4	one person
wieloosobowe	17,5	10,9	6,6	36,2	22,2	13,9	multipersonal

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.
a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 13 (61). **OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE^a**
DISABLED PERSONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2002	2011	2002	2011	SPECIFICATION
	w tys. in thous.		na 1000 ludności per 1000 population		
O G Ó Ł E M	589,1	394,3	182	118	T O T A L
mężczyźni	266,0	177,1	169	109	males
kobiety	323,0	217,2	194	126	females
Miasta	291,1	216,3	179	132	Urban areas
Wieś	298,0	178,0	186	105	Rural areas

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.
a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 14 (62). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separa- cje orze- czone Separa- tions adjudi- cated	Rozwody Divorces	Urodze- nia żywe Live births	Zgony	Deaths	Przyrost natural- ny Natural increase
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which religious ^a				ogółem total	w tym niemow- ląt of which infants	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

O G Ó Ł E M	2005	18065	14073	1087	4676	32477	28965	189	3512
T O T A L	2010	20381	15275	222	3621	37049	29633	168	7416
	2011	18484	13529	262	4941	35524	29727	152	5797
	2012	18197	13405	242	4817	35117	30588	134	4529
Miasta	2005	8855	6353	642	3552	14521	14518	84	3
Urban areas	2010	9517	6493	141	2519	17057	14914	72	2143
	2011	8578	5664	163	3500	16108	14835	70	1273
	2012	8272	5487	160	3319	15977	15593	56	384
Wieś	2005	9210	7720	445	1124	17956	14447	105	3509
Rural areas	2010	10864	8782	81	1102	19992	14719	96	5273
	2011	9906	7865	99	1441	19416	14892	82	4524
	2012	9925	7918	82	1498	19140	14995	78	4145

a Ze skutkami cywilnymi.
a With civil law consequences.

TABL. 14 (62). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI (dok.)**
VITAL STATISTICS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separa- cje orze- czone Separations adjudi- cated	Rozwody Divorces	Urodze- nia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost natural- ny Natural increase	
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which religious ^a				ogółem total	w tym niemow- ląt of which infants		
NA 1000 LUDNOŚCI ^b PER 1000 POPULATION ^b									
OGÓŁEM.....	2005	5,6	4,3	3,3	1,4	10,0	8,9	5,8	1,1
TOTAL	2010	6,1	4,6	0,7	1,1	11,1	8,9	4,5	2,2
	2011	5,5	4,0	0,8	1,5	10,6	8,9	4,3	1,7
	2012	5,4	4,0	0,7	1,4	10,5	9,1	3,8	1,4
Miasta.....	2005	5,5	4,0	4,0	2,2	9,1	9,1	5,8	0,0
Urban areas	2010	5,8	4,0	0,9	1,5	10,4	9,1	4,2	1,3
	2011	5,2	3,5	1,0	2,1	9,8	9,0	4,4	0,8
	2012	5,0	3,3	1,0	2,0	9,7	9,5	3,5	0,2
Wieś.....	2005	5,6	4,7	2,7	0,7	10,9	8,8	5,9	2,1
Rural areas	2010	6,4	5,2	0,5	0,7	11,8	8,7	4,8	3,1
	2011	5,8	4,6	0,6	0,9	11,4	8,8	4,2	2,7
	2012	5,8	4,6	0,5	0,9	11,2	8,8	4,1	2,4

a Ze skutkami cywilnymi. b W przypadku separacji - na 100 tys. ludności, zgonów niemowląt - na 1000 urodzeń żywych.

a With civil law consequences. b In case of: separations - data are presented per 100 thous. population; infant deaths - per 1000 live births.

TABL. 15 (63). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE**
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa zawarte Marriages contract- ed	Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved					Różnica między małżeń- stwami zawarty- mi a roz- wiąza- nymi ^a Difference between contracted and dis- solved marriages ^a		
		ogółem total	przez śmierć by death of		przez rozwód by divorce	na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages			
			męża husband	żony wife		ogółem total		w tym przez rozwód of which by divorce	
OGÓŁEM.....	2005	18065	17352	9391	3285	4676	22,9	6,2	1477
TOTAL	2010	20381	16260	9225	3414	3621	20,8	4,6	5180
	2011	18484	17526	9275	3310	4941	22,1	6,2	2151
	2012	18197	17769	9603	3349	4817	22,4	6,1	1422
Miasta.....	2005	8855	9951	4689	1710	3552	26,3	9,4	-1493
Urban areas	2010	9517	8989	4656	1814	2519	23,8	6,7	93
	2011	8578	9783	4559	1724	3500	25,2	9,0	-1465
	2012	8272	9870	4813	1738	3319	25,6	8,6	-2068
Wieś.....	2005	9210	7401	4702	1575	1124	19,5	3,0	2970
Rural areas	2010	10864	7271	4569	1600	1102	17,9	2,7	5087
	2011	9906	7743	4716	1586	1441	19,1	3,6	3616
	2012	9925	7899	4790	1611	1498	19,3	3,7	3490

a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.
a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 16 (64).

MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2012 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED
IN 2012

MĘZCZYŻNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM ..... GRAND TOTAL	18197	683	6929	6889	2087	732	477	248	152
19 lat i mniej..... Under 20 years	93	60	33	-	-	-	-	-	-
20—24	3767	459	2775	495	30	8	-	-	-
25—29	8277	139	3473	4171	438	48	8	-	-
30—34	3473	22	559	1758	955	148	29	2	-
35—39	1236	3	73	356	469	270	63	2	-
40—49	755	-	15	101	171	214	228	24	2
50—59	331	-	1	8	22	37	120	123	20
60 lat i więcej	265	-	-	-	2	7	29	97	130
and more									
W tym małżeństwa wyznaniowe^a ..... Of which church or religious marriages^a	13405	402	5636	5471	1317	337	140	45	57
19 lat i mniej..... Under 20 years	48	30	18	-	-	-	-	-	-
20—24	2930	274	2225	407	22	2	-	-	-
25—29	6791	86	2913	3474	297	21	-	-	-
30—34	2516	11	425	1341	652	77	9	1	-
35—39	687	1	47	209	277	133	20	-	-
40—49	285	-	7	38	66	92	74	7	1
50—59	76	-	1	2	3	9	34	22	5
60 lat i więcej	72	-	-	-	-	3	3	15	51
and more									
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM ..... TOTAL	8272	143	2250	3642	1209	442	307	172	107
19 lat i mniej..... Under 20 years	16	12	4	-	-	-	-	-	-
20—24	1129	96	813	196	17	7	-	-	-
25—29	3673	30	1175	2185	248	29	6	-	-
30—34	1884	4	216	990	573	86	13	2	-
35—39	704	1	30	207	260	165	41	-	-
40—49	445	-	11	59	95	126	141	12	1
50—59	228	-	1	5	14	24	85	83	16
60 lat i więcej	193	-	-	-	2	5	21	75	90
and more									

a Ze skutkami cywilnymi.

a With civil law consequences.

TABL. 16 (64).

MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2012 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (dok.)*MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED IN 2012 (cont.)*

MĘZCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
MIASTA (dok.) URBAN AREAS (cont.)									
W tym małżeństwa wyznaniowe^a	5487	69	1681	2722	713	182	62	24	34
<i>Of which church or religious marriages^a</i>									
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	7	6	1	-	-	-	-	-	-
20—24.....	788	47	585	143	11	2	-	-	-
25—29.....	2849	15	923	1741	160	10	-	-	-
30—34.....	1275	1	149	712	368	41	3	1	-
35—39.....	339	-	18	106	137	72	6	-	-
40—49.....	141	-	4	18	36	50	32	1	-
50—59.....	46	-	1	2	1	5	20	13	4
60 lat i więcej..... <i>and more</i>	42	-	-	-	-	2	1	9	30
WIEŚ RURAL AREAS									
R A Z E M.....	9925	540	4679	3247	878	290	170	76	45
TOTAL									
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	77	48	29	-	-	-	-	-	-
20—24.....	2638	363	1962	299	13	1	-	-	-
25—29.....	4604	109	2298	1986	190	19	2	-	-
30—34.....	1589	18	343	768	382	62	16	-	-
35—39.....	532	2	43	149	209	105	22	2	-
40—49.....	310	-	4	42	76	88	87	12	1
50—59.....	103	-	-	3	8	13	35	40	4
60 lat i więcej..... <i>and more</i>	72	-	-	-	-	2	8	22	40
W tym małżeństwa wyznaniowe^a	7918	333	3955	2749	604	155	78	21	23
<i>Of which church or religious marriages^a</i>									
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	41	24	17	-	-	-	-	-	-
20—24.....	2142	227	1640	264	11	-	-	-	-
25—29.....	3942	71	1990	1733	137	11	-	-	-
30—34.....	1241	10	276	629	284	36	6	-	-
35—39.....	348	1	29	103	140	61	14	-	-
40—49.....	144	-	3	20	30	42	42	6	1
50—59.....	30	-	-	-	2	4	14	9	1
60 lat i więcej..... <i>and more</i>	30	-	-	-	-	1	2	6	21

a Ze skutkami cywilnymi.

a With civil law consequences.

TABL. 17 (65). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2012 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU
CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND
BRIDES CONTRACTED IN 2012

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwiedzione divorced
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM.....	18197	16802	242	1153
GRAND TOTAL				
Kawalerowie ..... Single	16776	16128	77	571
Wdowcy ..... Widowers	206	52	79	75
Rozwiedzeni ..... Divorced	1215	622	86	507
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM.....	8272	7384	134	754
TOTAL				
Kawalerowie ..... Single	7295	6926	27	342
Wdowcy ..... Widowers	141	36	52	53
Rozwiedzeni ..... Divorced	836	422	55	359
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM.....	9925	9418	108	399
TOTAL				
Kawalerowie ..... Single	9481	9202	50	229
Wdowcy ..... Widowers	65	16	27	22
Rozwiedzeni ..... Divorced	379	200	31	148

TABL. 18 (66). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE^a**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
OGÓŁEM..... 2005	14073	6353	7720
TOTAL			
	2010	6493	8782
	2011	5664	7885
	2012	5487	7918
Kościół Katolicki	13361	5466	7895
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny	13	2	11
Kościół Ewangelicko-Augsburski	5	3	2
Kościół Ewangelicko-Reformowany	1	-	1
Kościół Chrześcijan Baptystów	3	1	2
Kościół Polskokatolicki	12	8	4
Kościół Starokatolicki Mariawitów	1	-	1
Kościół Zielonoświątkowy	9	7	2

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 19 (67).

**ROZWOODY W 2012 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE
WNIESIENIA POWÓDZTWA***DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILING PETITION
FOR DIVORCE IN 2012*

MĘŻCZYŹNI W WIEKU <i>MALES AT AGE</i>	Ogółem <i>Total</i>	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							60 lat i więcej <i>and more</i>
		19 lat i mniej <i>under 20 years</i>	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM..... GRAND TOTAL	4817	15	337	903	1028	824	1025	533	152
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	2	2	-	-	-	-	-	-	-
20—24.....	129	5	94	26	4	-	-	-	-
25—29.....	649	6	180	387	73	3	-	-	-
30—34.....	991	1	53	381	466	84	6	-	-
35—39.....	934	1	7	89	378	394	61	4	-
40—49.....	1224	-	2	18	103	324	727	49	1
50—59.....	650	-	1	2	3	15	220	393	16
60 lat i więcej..... <i>and more</i>	238	-	-	-	1	4	11	87	135
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM..... TOTAL	3319	11	189	593	694	573	721	415	123
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	2	2	-	-	-	-	-	-	-
20—24.....	74	4	53	14	3	-	-	-	-
25—29.....	408	4	100	254	47	3	-	-	-
30—34.....	665	-	29	250	323	59	4	-	-
35—39.....	634	1	4	58	249	276	43	3	-
40—49.....	859	-	2	16	69	221	515	35	1
50—59.....	489	-	1	1	2	11	150	310	14
60 lat i więcej..... <i>and more</i>	188	-	-	-	1	3	9	67	108
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM..... TOTAL	1498	4	148	310	334	251	304	118	29
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20—24.....	55	1	41	12	1	-	-	-	-
25—29.....	241	2	80	133	26	-	-	-	-
30—34.....	326	1	24	131	143	25	2	-	-
35—39.....	300	-	3	31	129	118	18	1	-
40—49.....	365	-	-	2	34	103	212	14	-
50—59.....	161	-	-	1	1	4	70	83	2
60 lat i więcej..... <i>and more</i>	50	-	-	-	-	1	2	20	27

TABL. 20 (68). **ROZWOODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNIICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE
MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	4676	3621	4941	4817	T O T A L
rozwoody małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	1591	1523	2116	2018	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	3085	2098	2825	2799	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	1823	1385	1866	1833	1
2	943	578	781	786	2
3	245	108	145	151	3
4 i więcej	74	27	33	29	4 and more
MIASTA	3552	2519	3500	3319	URBAN AREAS
rozwoody małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	1288	1115	1561	1484	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	2264	1404	1939	1835	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	1378	957	1319	1234	1
2	686	369	523	490	2
3	155	62	81	94	3
4 i więcej	45	16	16	17	4 and more
WIEŚ	1124	1102	1441	1498	RURAL AREAS
rozwoody małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	303	408	555	534	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	821	694	886	964	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	445	428	547	599	1
2	257	209	258	296	2
3	90	46	64	57	3
4 i więcej	29	11	17	12	4 and more

a Poniżej 18 lat.

a Below the age of 18.

TABL. 21 (69). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Urodzenia żywe	32477	37049	35524	35117	15977	19140	Live births
chłopcy	16673	19228	18207	18046	8287	9759	<i>males</i>
dziewczęta	15804	17821	17317	17071	7690	9381	<i>females</i>
Małżeńskie	29401	33082	31592	30987	13444	17543	Legitimate
chłopcy	15123	17177	16211	15857	6947	8910	<i>males</i>
dziewczęta	14278	15905	15381	15130	6497	8633	<i>females</i>
Pozamałżeńskie	3076	3967	3932	4130	2533	1597	Illegitimate
chłopcy	1550	2051	1996	2189	1340	849	<i>males</i>
dziewczęta	1526	1916	1936	1941	1193	748	<i>females</i>
Urodzenia martwe	158	159	133	158	65	93	Still births
chłopcy	76	88	66	88	30	58	<i>males</i>
dziewczęta	82	71	67	70	35	35	<i>females</i>

TABL. 22 (70). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a
ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem <i>Total</i>	Kolejność urodzenia dziecka u matki <i>Birth order</i>					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze <i>and over</i>

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	32477	15434	10663	3830	1421	552	576
TOTAL	2010	37049	17749	13050	4256	1233	417	344
	2011	35524	16696	12918	4039	1212	377	282
	2012	35117	16409	12850	4024	1169	392	273
19 lat i mniej		996	905	83	8	-	-	-
<i>Under 20 years</i>								
20—24		5846	4269	1354	183	35	5	-
25—29		13005	7205	4642	929	171	44	14
30—34		10239	3148	4940	1543	426	116	66
35—39		4217	757	1641	1152	416	151	100
40—44		781	124	188	199	117	71	82
45 lat i więcej		33	1	2	10	4	5	11
<i>and more</i>								

W ODSETKACH
IN PERCENT

OGÓŁEM	2005	100,0	47,5	32,8	11,8	4,4	1,7	1,8
TOTAL	2010	100,0	47,9	35,2	11,5	3,3	1,1	1,0
	2011	100,0	47,0	36,3	11,4	3,4	1,1	0,8
	2012	100,0	46,7	36,6	11,5	3,3	1,1	0,8
19 lat i mniej		100,0	90,9	8,3	0,8	-	-	-
<i>Under 20 years</i>								
20—24		100,0	73,0	23,2	3,1	0,6	0,1	-
25—29		100,0	55,4	35,7	7,2	1,3	0,3	0,1
30—34		100,0	30,7	48,2	15,1	4,2	1,2	0,6
35—39		100,0	18,0	38,9	27,3	9,9	3,5	2,4
40—44		100,0	15,9	24,1	25,5	14,9	9,1	10,5
45 lat i więcej		100,0	3,0	6,1	30,3	12,1	15,2	33,3
<i>and more</i>								

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 23 (71). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność — urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat: Fertility — live births per 1000 women aged:						
15—49^{ab}	38,5	43,8	42,1	41,8	39,1	44,3
15—19 ^a	10,5	10,9	9,7	9,9	9,7	10,0
20—24.....	57,0	52,3	48,5	46,8	32,8	59,5
25—29.....	92,3	97,7	93,4	92,1	79,5	105,5
30—34.....	64,4	78,1	75,8	75,0	75,7	74,3
35—39.....	27,5	34,6	33,2	33,7	33,5	33,9
40—44.....	6,1	7,1	7,2	7,3	6,8	7,7
45—49 ^b	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,4
Współczynniki: Rates:						
Dzietności ogólnej..... Total fertility	1,286	1,396	1,332	1,316	1,177	1,451
Reprodukcji brutto..... Gross reproduction	0,626	0,672	0,649	0,640	0,566	0,711
Dynamiki demograficznej..... Demographic dynamics	1,121	1,250	1,195	1,148	1,025	1,276

a, b Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: a – poniżej 15 lat, b – 50 lat i więcej.

a, b Including births from mothers aged: a – below 15, b – 50 and more.

TABL. 24 (72). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Fe- males	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM 2005	28965	15107	13858	14518	7409	7109	14447	7698	6749
TOTAL 2010	29633	15305	14328	14914	7597	7317	14719	7708	7011
..... 2011	29727	15530	14197	14835	7557	7278	14892	7973	6919
..... 2012	30588	16113	14475	15593	8065	7528	14995	8048	6947
0 lat.....	134	70	64	56	31	25	78	39	39
1—4 lata.....	29	18	11	13	10	3	16	8	8
5—9.....	15	11	4	4	3	1	11	8	3
10—14.....	21	14	7	9	6	3	12	8	4
15—19.....	82	61	21	30	22	8	52	39	13
20—24.....	126	98	28	54	39	15	72	59	13
25—29.....	126	106	20	55	42	13	71	64	7
30—34.....	197	150	47	105	77	28	92	73	19
35—39.....	292	228	64	154	115	39	138	113	25
40—44.....	419	321	98	180	138	42	239	183	56
45—49.....	729	546	183	323	239	84	406	307	99
50—54.....	1292	928	364	633	431	202	659	497	162
55—59.....	1881	1369	512	1024	714	310	857	655	202
60—64.....	2497	1753	744	1370	925	445	1127	828	299
65—69.....	2403	1575	828	1362	853	509	1041	722	319
70—74.....	2941	1759	1182	1542	886	656	1399	873	526
75—79.....	4275	2253	2022	2181	1127	1054	2094	1126	968
80—84.....	5521	2437	3084	2729	1230	1499	2792	1207	1585
85 lat i więcej..... and more	7608	2416	5192	3769	1177	2592	3839	1239	2600

TABL. 24 (72). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH (dok.)**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED (cont.)

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem <i>Grand total</i>	Męż- czyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Fe- males</i>	Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>			
				razem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	razem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	
NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP										
OGÓŁEM.....	2005	892	959	829	908	978	844	877	941	813
TOTAL	2010	890	947	836	908	977	846	871	918	825
	2011	890	958	826	904	973	842	876	944	809
	2012	913	991	839	950	1039	871	877	948	808
0 lat ^a		382	388	375	351	374	325	408	400	416
1—4 lata.....		19	23	15	19	28	9	19	18	19
5—9.....		9	13	5	6	8	3	11	16	6
10—14.....		12	15	8	13	16	9	11	15	8
15—19.....		40	58	21	36	52	20	42	62	22
20—24.....		50	76	22	46	66	25	53	85	20
25—29.....		44	74	14	38	59	18	51	89	10
30—34.....		72	108	34	74	108	39	69	108	29
35—39.....		116	181	51	123	185	62	109	176	40
40—44.....		193	294	91	177	274	82	207	310	100
45—49.....		347	516	175	331	505	167	361	525	183
50—54.....		566	821	316	557	812	334	574	829	296
55—59.....		828	1246	436	820	1251	457	837	1240	408
60—64.....		1287	1945	716	1252	1906	731	1331	1991	694
65—69.....		1825	2708	1127	1816	2634	1194	1839	2801	1034
70—74.....		2615	3788	1790	2553	3631	1823	2686	3962	1750
75—79.....		4216	5859	3212	4075	5640	3142	4373	6097	3291
80—84.....		7508	9799	6337	7131	9418	5946	7918	10220	6758
85 lat i więcej..... <i>and more</i>		15647	18566	14580	14960	17258	14107	16386	20006	15085

a Na 100 tys. urodzeń żywych.

a Per 100 thous. live births.

TABL. 25 (73). **ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ^a**
DEATHS BY SELECTED CAUSES^a

PRZYCZYNY ZGONÓW CAUSES OF DEATHS		Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Females</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>
		na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>				
OGÓŁEM.....	2005	892	959	829	908	877
TOTAL	2010	890	947	836	908	871
	2011	890	958	826	904	876
w tym: <i>of which:</i>						
Choroby zakaźne i pasożytnicze..... <i>Infectious and parasitic diseases</i>		7	9	6	8	7

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 25 (73). ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ^a (cd.)
DEATHS BY SELECTED CAUSES^a (cont.)

PRZYCZYNY ZGONÓW CAUSES OF DEATHS	Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Females</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>
	na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>				
Nowotwory	231	271	192	252	210
<i>Neoplasms</i>					
w tym nowotwory złośliwe	220	260	183	240	201
<i>of which malignant neoplasms</i>					
w tym:					
<i>of which:</i>					
nowotwór złośliwy żołądka	14	20	8	12	15
<i>malignant neoplasm of stomach</i>					
nowotwór złośliwy trzustki	11	12	11	15	8
<i>malignant neoplasm of pancreas</i>					
nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzela i płuca	48	74	22	52	44
<i>malignant neoplasm of trachea, bronchus and lung</i>					
nowotwór złośliwy sutka u kobiet	27	-	27	33	22
<i>malignant neoplasm of female breast</i>					
nowotwór złośliwy szyjki macicy	7	-	7	8	7
<i>malignant neoplasm of cervix uteri</i>					
nowotwór złośliwy gruczołu krokowego	21	21	-	22	20
<i>malignant neoplasm of prostate</i>					
białaczka	7	8	6	8	7
<i>leukemia</i>					
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej	12	9	15	13	11
<i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>					
w tym cukrzyca	11	8	14	12	10
<i>of which diabetes mellitus</i>					
Zaburzenia psychiczne	5	9	1	5	5
<i>Mental and behavioural disorders</i>					
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów <i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>	10	11	10	12	9
Choroby układu krążenia	418	406	430	418	419
<i>Diseases of the circulatory system</i>					
w tym:					
<i>of which:</i>					
choroba nadciśnieniowa	13	11	15	11	15
<i>hypertensive disease</i>					
choroba niedokrwienności serca	161	185	138	162	160
<i>ischaemic heart disease</i>					
w tym ostry zawał serca	30	36	24	32	28
<i>of which acute myocardial infarction</i>					
choroby naczyń mózgowych	75	66	83	68	81
<i>cerebrovascular diseases</i>					
miażdżycy	132	101	161	143	121
<i>atherosclerosis</i>					
Choroby układu oddechowego	38	48	28	34	41
<i>Diseases of the respiratory system</i>					
Choroby układu trawiennego	35	42	28	38	31
<i>Diseases of the digestive system</i>					
w tym zwłóknienie i marskość wątroby	7	10	4	7	6
<i>of which fibrosis and cirrhosis of liver</i>					
Choroby układu moczowo-płciowego	14	14	14	13	15
<i>Diseases of the genitourinary system</i>					

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 27 (75). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYN
 INFANT DEATHS BY SELECTED CAUSES

PRZYCZYNY ZGONÓW CAUSES OF DEATHS	Ogółem Total	Chłopc Males	Dziew- częta Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	w liczbach bez- względ- nych in absolute numbers	na 100 tys. urodzeń żywych per 100 thous. live births
O G Ó Ł E M	2005	189	582	660	500	578	585
TOTAL	2010	168	453	478	426	422	480
	2011	152	428	423	433	435	422
w tym: of which:							
Choroby zakaźne i pasożytnicze		2	6	-	12	12	-
<i>Infectious and parasitic diseases</i>							
w tym posocznica		1	3	-	6	6	-
<i>of which septicaemia</i>							
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe		59	166	121	214	112	211
<i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>							
w tym: of which:							
wrodzone wady rozwojowe układu nerwowego		3	8	5	12	-	15
<i>congenital malformations of the nervous system</i>							
wrodzone wady serca		14	39	38	40	31	46
<i>congenital malformation of heart</i>							
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym		73	205	236	173	261	160
<i>Conditions originating in the perinatal period</i>							
w tym: of which:							
zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwojem płodu disorders related to length of gestation and fetal growth		53	149	154	144	186	118
<i>zespół zaburzeń oddychania noworodka i inne stany układu oddechowego .....</i>		8	23	33	12	31	15
<i>respiratory disorders specific to the perinatal period</i>							

TABL. 28 (76). ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ
 SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym mężczyźni of which males	
O G Ó Ł E M	471	467	439	468	386	TOTAL
w tym dokonane	411	349	342	333	298	<i>of which committed</i>
Miasta	210	225	203	228	172	<i>Urban areas</i>
Wieś	261	242	236	240	214	<i>Rural areas</i>
Wiek samobójców:						<i>Age of suicidal persons:</i>
14 lat i mniej	8	3	2	5	2	<i>14 and less</i>
15—19	27	20	19	22	15	<i>15—19</i>
20—29	71	82	72	89	64	<i>20—29</i>
30—49	180	170	153	156	136	<i>30—49</i>
50—69	148	142	158	155	136	<i>50—69</i>
70 lat i więcej	34	50	34	40	32	<i>70 and more</i>

^a Usiłowane i dokonane; w dalszym podziale nie uwzględniono samobójców o nieustalonym miejscu dokonania samobójstwa oraz o nieustalonym wieku.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie.

^a Attempted and committed; continued data exclude suicidal persons for whom place of the suicide is unknown and age is unknown.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Kraków.

TABL. 29 (77). PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat					SPECIFICATION
	Life expectancy at age specified					
	0	15	30	45	60	
MĘŻCZYŹNI MALES						
OGÓŁEM 2005	72,27	57,90	43,52	29,77	18,15	TOTAL
2010	73,74	59,23	44,85	30,92	19,00	
2011	73,93	59,37	44,97	31,08	19,15	
2012	74,00	59,44	44,99	31,04	19,12	
Miasta.....	74,35	59,79	45,26	31,31	19,37	Urban areas
Wieś.....	73,64	59,08	44,69	30,76	18,83	Rural areas
KOBIECY FEMALES						
OGÓŁEM 2005	80,17	65,77	50,95	36,43	22,95	TOTAL
2010	81,42	66,89	52,05	37,46	23,89	
2011	81,73	67,16	52,32	37,73	24,23	
2012	81,88	67,28	52,45	37,82	24,21	
Miasta.....	81,92	67,25	52,44	37,83	24,26	Urban areas
Wieś.....	81,82	67,27	52,43	37,78	24,11	Rural areas

TABL. 30 (78). MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR
PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM 2005	32390	18511	12585	1294	29207	12882	15061	1264	3183
TOTAL 2010	33807	19594	12247	1966	29399	12063	16105	1231	4408
2011	34197	19381	12805	2011	29897	12381	16022	1494	4300
2012	31860	17918	12111	1831	28283	11491	15184	1608	3577
Miasta..... 2005	15671	8241	6521	909	16614	6459	9192	963	-943
Urban areas 2010	15329	8155	6075	1099	17210	6123	10168	919	-1881
2011	15851	8077	6618	1156	17191	6118	10003	1070	-1340
2012	14566	7494	6011	1061	16138	5674	9350	1114	-1572
Wieś..... 2005	16719	10270	6064	385	12593	6423	5869	301	4126
Rural areas 2010	18478	11439	6172	867	12189	5940	5937	312	6289
2011	18346	11304	6187	855	12706	6263	6019	424	5640
2012	17294	10424	6100	770	12145	5817	5834	494	5149
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
OGÓŁEM 2005	10,0	5,7	3,9	0,4	9,0	4,0	4,6	0,4	1,0
TOTAL 2010	10,1	5,9	3,7	0,6	8,8	3,6	4,8	0,4	1,3
2011	10,2	5,8	3,8	0,6	8,9	3,7	4,8	0,4	1,3
2012	9,5	5,3	3,6	0,5	8,4	3,4	4,5	0,5	1,1
Miasta..... 2005	9,8	5,1	4,1	0,6	10,4	4,0	5,7	0,6	-0,6
Urban areas 2010	9,3	5,0	3,7	0,7	10,5	3,7	6,2	0,6	-1,1
2011	9,7	4,9	4,0	0,7	10,5	3,7	6,1	0,7	-0,8
2012	8,9	4,6	3,7	0,6	9,8	3,5	5,7	0,7	-1,0
Wieś..... 2005	10,1	6,2	3,7	0,2	7,6	3,9	3,6	0,2	2,5
Rural areas 2010	10,9	6,8	3,7	0,5	7,2	3,5	3,5	0,2	3,7
2011	10,8	6,7	3,6	0,5	7,5	3,7	3,5	0,2	3,3
2012	10,1	6,1	3,6	0,5	7,1	3,4	3,4	0,3	3,0

a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 31 (79).

MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW*INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odplyw ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodship

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM.....	2005	31096	21867	9229	27943	21867	6076
TOTAL	2010	31841	22448	9393	28168	22448	5720
	2011	32186	22634	9552	28403	22634	5769
	2012	30029	21265	8764	26675	21265	5410
Miasta	2005	14762	8530	6232	15651	11768	3883
Urban areas	2010	14230	8070	6160	16291	12710	3581
	2011	14695	8396	6299	16121	12525	3596
	2012	13505	7764	5741	15024	11678	3346
Wieś.....	2005	16334	13337	2997	12292	10099	2193
Rural areas	2010	17611	14378	3233	11877	9738	2139
	2011	17491	14238	3253	12282	10109	2173
	2012	16524	13501	3023	11651	9587	2064

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM.....	2005	9,6	6,7	2,8	8,6	6,7	1,9
TOTAL	2010	9,6	6,7	2,8	8,5	6,7	1,7
	2011	9,6	6,8	2,9	8,5	6,8	1,7
	2012	9,0	6,3	2,6	8,0	6,3	1,6
Miasta	2005	9,2	5,3	3,9	9,8	7,3	2,4
Urban areas	2010	8,7	4,9	3,8	9,9	7,7	2,2
	2011	9,0	5,1	3,8	9,8	7,6	2,2
	2012	8,2	4,7	3,5	9,2	7,1	2,0
Wieś.....	2005	9,9	8,1	1,8	7,4	6,1	1,3
Rural areas	2010	10,4	8,5	1,9	7,0	5,8	1,3
	2011	10,3	8,4	1,9	7,2	5,9	1,3
	2012	9,7	7,9	1,8	6,8	5,6	1,2

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 34 (82).

NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2012

As of 31 XII

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE <i>CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS</i>	Jednostki kościelne^a <i>Church units^a</i>	Duchowni <i>Clergy</i>	Wierni, wyznawcy <i>Adherents, faithful</i>
Kościół Katolicki Catholic Church			
Kościół Rzymskokatolicki ^b	894	3825	2662678
Starokatolickie Old Catholic			
Kościół Polskokatolicki	7	7	50508
Kościół Starokatolicki Mariawitów	1	1	30
Prawosławne Orthodox			
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^c	17	25	20200
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition			
Kościół Ewangelicko-Augsburski ^d	41	46	13125
Kościół Ewangelicko-Methodystyczny	2	1	142
Kościół Chrześcijan Baptystów ^e	6	3	330
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	11	7	682
Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego	1	3	53
Kościół Boży w Chrystusie	2	5	214
Kościół Zielonoświątkowy	14	52	1324
Ewangeliczna Wspólnota Zielonoświątkowa	1	8	51
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	12	65	555
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	5	19	82
Nowoapostolski Kościół w Polsce	2	-	41
Kościół Chrystusowy w RP	1	1	36
Kościół Wolnych Chrześcijan	5	6	203
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan	1	2	34
Kościół Ewangeliczny „Misja Łaski” ^f	1	3	51
Wspólnota Unitarian Uniwersalistów ^g	4	5	220
Kościół Boży w Polsce ^e	6	16	258
Islamskie Muslim			
Liga Muzułmańska w RP ^f	1	-	50
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions			
Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyu ^e	5	-	822
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	1	10	72
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang	1	3	180
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii”	-	16	240
Inne Others			
Wiara Baha’i w Polsce	2	-	40
Strażnica - Towarzystwo Biblijne i Traktatowe Zarejestrowany Związek Wyznania Świadków Jehowy ^f	105	-	7058
Zakon Braci Zjednoczenia Energetycznego	1	3	100
Związek Taoistów Tao Te King ^g	2	10	200

a Obejmują m.in. parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. b Dane dotyczą diecezji krakowskiej i tarnowskiej. c Dane dotyczą diecezji przemysko-nowosądeckiej. d Dane dotyczą diecezji katowickiej. e Dane dotyczą roku 2011. f Dane dotyczą roku 2010. g Dane dotyczą całego kraju.

Ź r ó d ł o: dane Departamentu Badań Demograficznych GUS.

a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. b Data concern dioceses krakowska and tarnowska. c Data concern diocese przemysko-nowosądecka. d Data concern diocese katowicka. e Data concern 2011. f Data concern 2010. g Data concern the whole country.

S o u r c e: data of the Demographic Surveys Division CSO.

DZIAŁ VI

RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1 i 2 opracowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 31 III 2011 r.

W NSP 2011 badaniem objęto osoby **w wieku 15 lat i więcej** spełniające kryterium faktycznego zamieszkania. Badanie nie obejmowało osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania oraz bezdomnych.

Prezentowane dane za 2011 r. według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 zostały zmienione w stosunku do publikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

2. Dane zawarte w tabl. 2-4 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są osoby w wieku 15 lat i więcej, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych 12 miesięcy i więcej, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowaconych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania. Dane prezentowane według grup wieku obliczane są w oparciu o dokładną datę urodzenia.

Dane od 2010 r. uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

3. Podstawowe kryterium podziału ludności na aktywnych zawodowo (pracujących i bezrobotnych) oraz biernych zawodowo w BAEL i NSP 2011 stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

CHAPTER VI

LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1 and 2 were compiled on the basis of the Population and Housing Census as of 31 III 2011.

The survey (in the Census 2011) covers **persons aged 15 and more** who meet the criterion of actual living. The survey did not cover persons living in collective accommodation establishments as well as homeless.

Presented data for 2011 based on National Census of Population and Housing Census 2011 have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

2. Data in tables 2-4 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. The survey covers persons aged 15 and more, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for 12 months and more except persons whose absence results from the type of their job. A household is a group of people living together in a dwelling and maintaining themselves jointly. The survey does not include institutional households. Data presented by age groups have been calculated on the basis of the exact date of birth.

The data since 2010 have been generalized on the basis of the population balances compiled with the use of the Population and Housing Census 2011.

3. The main criterion in dividing the population into economically active (employed and unemployed) and inactive in LFS and in the Census 2011 is job, i.e., performing, holding or looking for a job.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

1) **do pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu (w NSP 2011 dotyczy okresu od 25 III do 31 III):

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; ponadto w BAEL przyjmuje się, że jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące prace nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia. W NSP 2011 do pracujących nie zaliczono pomagających członków rodzin, którzy nie wykonywali pracy w badanym tygodniu.

Podziału na pracujących w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy w BAEL-u dokonano na podstawie deklaracji osoby badanej w odniesieniu do głównego miejsca pracy;

2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15-74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
- były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

4. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

Stopę bezrobocia obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo ogółem oraz danej grupy.

1) **employed persons** are persons, who during the reference week (in the 2011 Census concerns period from 25 III to 31 III):

- performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business outside agriculture,
- formally had work, but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather), if the break in employment did not exceed 3 months; moreover in LFS there is accepted if the break in work exceeded 3 months, the additional criterion in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration. In the Census 2011 contributing family workers who did not perform work during the reference week were not counted among the employed.

Breakdown into full-time and part-time employed persons in LFS was made on the basis of a declaration of the surveyed person in reference to the main job;

2) **unemployed persons** are persons aged 15-74, who simultaneously fulfill three conditions:

- within the reference week were not employed,
- within a 4 week period (the last week being the reference week) actively sought work,
- were available for work within a fortnight period after the reference week.

The unemployed also include persons who have found and were waiting to begin it within a 3-month period and were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

4. The activity rate is calculated as the share of the economically active persons in the total population (aged 15 and more) and in a given group.

The **employed rate** is calculated as the share of employed persons in the total population (aged 15 and more) and in a given group.

The **unemployed rate** is calculated as the relation of the number of unemployed persons to the total economically active population and in a given group.

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
  - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), z pewnymi wyłączeniami w latach 2005-2009 - patrz ust. 5 na str. 129,
  - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
  - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące **pracujących według stanu w dniu 31 XII** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (among others in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election) or service relation;
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
  - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), with some exceptions in 2002-2009 - see item 5 on page 129,
  - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,
  - c) other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- 5) members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' co-operatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker. **Part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning **employment as of 31 XII** are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII w latach 2002-2009 wyszacowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2005-2009 nie zaliczono osób pracujących:
  - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
  - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

Przeciętną liczbę pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie ustalono w oparciu o dokonane szacunki liczby pracujących, przy uwzględnieniu współczynników przeliczeniowych.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Do osób wykonujących pracę nakładczą zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem.

8. Do agentów zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII in 2002-2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) in 2005-2009 are not included the following employed persons:
  - a) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,
  - b) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;
- 2) since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).

The average number of employed persons on private farms in agriculture was established on the basis of estimates of the number of employees, taking into account conversion ratios.

6. Data regarding employees hired on the basis of an employment contract concern:

- 1) **the employment, as of 31 XII** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;
- 2) **the average paid employment** - full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

7. Outworkers are persons who are bound by a contract defining the scope of activity to be performed for the entity providing the work and which is performed outside its facilities.

8. Agents are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonywanych transakcji lub wartości wykonywanych usług).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przejmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zleceniodawcy zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

9. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Dane grupowane według sekcji PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 25.

11. W tabl. 5 dane prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika i rodzaju działalności, natomiast w pozostałych tablicach - według siedziby przedsiębiorstwa (jednostki).

12. Dane w tabl. 6-12 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych. Dane w tabl. 6, 8-11 nie obejmują podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

13. **Wolne miejsca pracy** to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osobę chętną do podjęcia pracy,
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

14. **Nowo utworzone miejsca pracy** to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

15. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od

Agents employed on the basis of agency agreements receive agency and commission wages and salaries in the form of sales commissions (wages and salaries of these persons are dependent of the value of transactions conducted or on the value of services rendered).

Agents managing entities on the basis of order agreements receive all income obtained from entity activity and are obligated to pay the contractor a lump-sum payment established either as a defined sum or as a percentage of turnover.

9. Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

*10. Data grouped according to sections of the NACE Rev. 2 were compiled using **the enterprise method**. Definition of the enterprise method is given in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 25.*

11. In table 5 data are presented by actual (permanent) workplace of employed person and kind of activity, however in other tables - by seat of enterprise (unit).

12. Data in tables 6-12 do not include entities reporting activity of foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, individual farmers, clergy. Data in tables 6, 8-11 do not include economic entities employing up to 9 persons.

*13. **Vacancies** are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:*

- 1) the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day.*
- 2) the employer made efforts to find people willing to take up the job,*
- 3) if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.*

*14. **Newly created jobs** are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.*

*15. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees as well as since 2009 including seasonal and temporary paid employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and*

liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi), osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także - ze względów ewidencyjnych - osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. z urlopów bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. urlopy bezpłatne) w badanym okresie do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 69, poz. 415, z późniejszymi zmianami), określane są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat, a nie ukończyła 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn, jest osobą niezatrudnioną i niewykonywającą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną - zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes - persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care leaves and until 2008 from unpaid leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care leaves and until 2008 unpaid leaves) during a survey period to the number of full-time paid employees as of 31 XII from the year preceding the surveyed year.

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 69, item 415, with later amendments), are classified as unemployed.

An unemployed person is understood as a person who is at least 18 years old and is less than 60 in case of women and less than 65 in case of men, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person - capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

3. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 69, poz. 415, z późniejszymi zmianami).

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również zbiorowym.

2. Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

2. The registered unemployment rate is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

3. Information concerning Labour Fund expenditures are given according to the Law dated 20 IV 2004, on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 69, item 415, with later amendments).

Work conditions

1. Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

2. Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employers on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- 1) w czasie podróży służbowej;
- 2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania - na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy - szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kótek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

3. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne

*Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:*

- 1) during a business trip;*
- 2) during a training within the scope of common self-defence;*
- 3) at performing tasks ordered by trade union organizations, functioning at the employer.*

***Accident at work is also understood** as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:*

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;*
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;*
- 3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;*
- 4) serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;*
- 5) stay - on the basis of appointment issues by powiat labour office - at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;*
- 6) performance of work, by members of agricultural producers' co-operatives, agricultural farmers' co-operatives and by other persons treated equally to members of co-operatives, for the benefit of these co-operatives;*
- 7) performance or co-operation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;*
- 8) performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or co-operation at conducting them;*
- 9) performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*
- 10) serving supplementary forms of military service;*
- 11) education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.*

3. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems,

uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszająca podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

4. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

5. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

6. Wskaźnik wypadkowości jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących, obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

7. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; przy czym:

1) dane obejmują zatrudnionych w jednostkach zaliczanych według PKD 2007 do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwo w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych

disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

4. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

5. Accidents at work are classified, i.e., according to **contact-mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all short-comings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-mode of injury since 2005 were grouped according to the EUROSTAT recommendation.

6. The accident ratio is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

7. Information regarding persons working in hazardous conditions i.e., with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports:

1) data concern persons employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope of scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope of rental and leasing activi-

oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzętania); edukacja (w zakresie szkół wyższych), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);

- 2) dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwiłkniające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.
- 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

8. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe podaje się zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 2009 r., (Dz. U. Nr 105, poz. 869).

Do obliczenia wskaźnika na 100 tys. zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

9. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” - „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

ties, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope of human health activities); other service activities (in the scope of repair of computers and personal and household goods);

- 2) *data concern persons exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.*
- 3) *the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees.*

8. *A disease is deemed an occupational disease if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.*

Occupational diseases are given according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VI 2009 (Journal of Laws No. 105, item 869).

The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the year preceding the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 100 thous. paid employees.

9. *Detailed explanations and information concerning work conditions are contained in CSO's publications from series "Statistical information and elaborations" - "Accidents at Work" and "Working Conditions".*

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (83).

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU NA PODSTAWIE SPISU^a W 2011 R.

Stan w dniu 31 III

ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE ON THE BASIS OF THE CENSUS^a IN 2011

As of 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawodowo Economically inactive persons	Nieustalony status na rynku pracy Unknown status on the labour market	Współczynnik aktywności zawodowej ^b Activity rate ^b	Wskaźnik zatrudnienia ^b Employment rate ^b	Stopa bezrobocia Unemployment rate
		ogółem total	pracujący em- ployed	bezrob- otni ^c unem- ployed ^c					
		w tys. in thous.							
OGÓŁEM	2801,5	1487,9	1334,4	153,5	1156,8	156,8	56,3	50,5	10,3
TOTAL									
miasta	1413,8	723,6	643,0	80,6	599,9	90,3	54,7	48,6	11,1
urban areas									
wieś	1387,7	764,3	691,4	72,9	556,9	66,5	57,8	52,3	9,5
rural areas									
w tym w wieku produkcyjnym ^d	2122,5	1438,8	1286,1	152,7	545,2	138,6	72,5	64,8	10,6
of which of working age ^d									
15-24 lata	478,9	166,6	124,9	41,7	285,5	26,8	36,9	27,6	25,0
25-34	557,2	428,9	384,4	44,5	76,8	51,5	84,8	76,0	10,4
35-44	454,4	366,2	337,9	28,3	56,8	31,5	86,6	79,9	7,7
45-54	447,0	333,0	305,1	27,9	91,6	22,3	78,4	71,9	8,4
55-64	408,3	163,3	152,4	11,0	231,1	13,9	41,4	38,6	6,7
65 lat i więcej	455,7	29,8	29,6	0,3	415,0	10,8	6,7	6,6	0,8
and more									
Mężczyźni	1345,2	809,9	730,5	79,4	461,3	74,1	63,7	57,5	9,8
Men									
w tym w wieku produkcyjnym ^d	1105,9	791,8	712,7	79,2	246,2	67,9	76,3	68,7	10,0
of which of working age ^d									
15-24 lata	244,0	95,7	73,5	22,2	135,6	12,7	41,4	31,8	23,2
25-34	280,6	234,0	212,0	21,9	22,1	24,5	91,4	82,8	9,4
35-44	228,9	194,4	180,5	13,9	19,4	15,1	90,9	84,4	7,1
45-54	222,7	171,7	157,8	13,9	39,8	11,2	81,2	74,6	8,1
55-64	193,2	97,4	90,0	7,3	89,1	6,7	52,2	48,3	7,5
65 lat i więcej	175,8	16,8	16,7	0,2	155,1	3,8	9,8	9,7	1,0
and more									
Kobiety	1456,2	678,0	603,9	74,1	695,5	82,7	49,4	44,0	10,9
Women									
w tym w wieku produkcyjnym ^d	1016,6	647,0	573,4	73,6	299,0	70,7	68,4	60,9	11,4
of which of working age ^d									
15-24 lata	234,9	70,9	51,4	19,5	149,9	14,0	32,1	23,3	27,5
25-34	276,6	194,9	172,4	22,5	54,7	27,1	78,1	69,1	11,5
35-44	225,5	171,8	157,5	14,4	37,3	16,3	82,2	75,3	8,4
45-54	224,3	161,3	147,4	14,0	51,8	11,1	75,7	69,1	8,7
55-64	215,1	65,9	62,3	3,6	141,9	7,2	31,7	30,0	5,5
65 lat i więcej	279,9	13,0	12,9	0,1	259,9	7,0	4,8	4,7	0,7
and more									

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. c Osoby w wieku 15-74 lata. d Mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety w wieku 18-59 lat.

a Data of the Population and Housing Census; data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. b Persons of unknown status on the labour market were not included at calculating the activity rate and the employment rate. c Persons aged 15-74. d Men aged 18-64, women aged 18-59.

TABL. 2 (84).

**AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA NA PODSTAWIE SPISU^a W 2011 R.**

Stan w dniu 31 III

**ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY
EDUCATIONAL LEVEL ON THE BASIS OF THE CENSUS^a IN 2011**

As of 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawodowo <i>Economically inactive persons</i>	Nieustalony status na rynku pracy <i>Unknown status on the labour market</i>	Współczynnik aktywności zawodowej ^b <i>Activity rate^b</i>	Wskaźnik zatrudnienia ^b <i>Employment rate^b</i>	Stopa bezrobocia <i>Unemployment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracujący <i>employed</i>	bezrobotni ^c <i>unemployed^c</i>					
	w tys. <i>in thous.</i>						w % <i>in %</i>		
OGÓŁEM ..... TOTAL	2801,5	1487,9	1334,4	153,5	1156,8	156,8	56,3	50,5	10,3
Wyższe	494,0	387,7	364,4	23,2	106,2	0,1	78,5	73,8	6,0
<i>Tertiary</i>									
Policealne	70,6	47,5	42,6	4,9	23,1	0,0	67,3	60,3	10,4
<i>Post-secondary</i>									
Średnie zawodowe	482,5	326,1	293,6	32,6	156,3	0,0	67,6	60,9	10,0
<i>Vocational secondary</i>									
Średnie ogólnokształcące	342,7	175,4	150,6	24,8	167,3	0,0	51,2	44,0	14,1
<i>General secondary</i>									
Zasadnicze zawodowe	656,0	428,4	378,4	50,0	227,6	0,0	65,3	57,7	11,7
<i>Basic vocational</i>									
Gimnazjalne i podstawowe	570,6	117,9	100,4	17,6	452,7	0,0	20,7	17,6	14,9
<i>Lower secondary and primary</i>									
Podstawowe nieukończone ^d	24,1	1,5	1,2	0,2	22,6	-	6,1	5,1	15,8
<i>Primary not completed^d</i>									
Nieustalone	161,0	3,3	3,1	0,2	1,1	156,6	x	x	x
<i>Unknown</i>									
Mężczyźni ..... Men	1345,2	809,9	730,5	79,4	461,3	74,1	63,7	57,5	9,8
Wyższe	205,0	165,4	157,1	8,2	39,5	0,1	80,7	76,7	5,0
<i>Tertiary</i>									
Policealne	18,5	14,0	12,7	1,3	4,5	0,0	75,6	68,6	9,3
<i>Post-secondary</i>									
Średnie zawodowe	249,6	188,3	171,7	16,7	61,3	0,0	75,5	68,8	8,9
<i>Vocational secondary</i>									
Średnie ogólnokształcące	124,1	75,1	65,5	9,5	49,0	0,0	60,5	52,8	12,7
<i>General secondary</i>									
Zasadnicze zawodowe	406,0	290,5	258,9	31,5	115,5	0,0	71,6	63,8	10,9
<i>Basic vocational</i>									

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. c Osoby w wieku 15-74 lata. d Łącznie z osobami bez wykształcenia szkolnego.

a Data of the Population and Housing Census; data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. b Persons of unknown status on the labour market were not included at calculating the activity rate and the employment rate. c Persons aged 15-74. d Including persons without school education.

TABL. 2 (84).

**AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA NA PODSTAWIE SPISU^a W 2011 R.
(dok.)**

Stan w dniu 31 III

**ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY
EDUCATIONAL LEVEL ON THE BASIS OF THE CENSUS^a IN 2011 (cont.)**

As of 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawodowo Economically inactive persons	Nieustalony status na rynku pracy Unknown status on the labour market	Współczynnik aktywności zawodowej ^b Activity rate ^b	Wskaźnik zatrudnienia ^b Employment rate ^b	Stopa bezrobocia Unemployment rate
		ogółem total	pracujący employed	bezrobotni ^c unemployed ^c					
	w tys. in thous.						w % in %		
Mężczyźni (dok.) Men (cont.)									
Gimnazjalne i podstawowe .... Lower secondary and primary	257,5	74,1	62,2	11,8	183,5	0,0	28,8	24,2	16,0
Podstawowe nieukończone ^d .. Primary not completed ^d	8,6	0,9	0,7	0,2	7,6	-	10,8	8,7	19,6
Nieustalone	75,9	1,7	1,5	0,1	0,4	73,9	x	x	x
Kobiety ..... Women	1456,2	678,0	603,9	74,1	695,5	82,7	49,4	44,0	10,9
Wyższe	289,0	222,3	207,3	14,9	66,7	0,0	76,9	71,7	6,7
Policealne	52,1	33,5	29,9	3,6	18,5	0,0	64,4	57,4	10,8
Średnie zawodowe	232,8	137,8	121,9	15,9	95,0	0,0	59,2	52,4	11,5
Średnie ogólnokształcące .... General secondary	218,6	100,3	85,1	15,2	118,2	0,0	42,9	38,9	15,2
Zasadnicze zawodowe	250,1	138,0	119,5	18,5	112,1	-	55,2	47,8	13,4
Gimnazjalne i podstawowe .... Lower secondary and primary	313,1	43,9	38,1	5,7	269,2	-	14,0	12,2	13,1
Podstawowe nieukończone ^d .. Primary not completed ^d	15,5	0,5	0,5	0,0	15,0	-	3,5	3,1	9,1
Nieustalone	85,1	1,7	1,6	0,1	0,7	82,7	x	x	x

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. c Osoby w wieku 15-74 lata. d Łącznie z osobami bez wykształcenia szkolnego.

a Data of the Population and Housing Census; data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. b Persons of unknown status on the labour market were not included at calculating the activity rate and the employment rate. c Persons aged 15-74. d Including persons without school education.

TABL. 3 (85).

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
- na podstawie BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE
- on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012				SPECIFICATION			
	przeciętne w roku annual averages			kwartaly quarters		I		II	III	IV
LUDNOŚĆ w tys.	2532	2572	2619	2622	2615	2629	2611	POPULATION in thous.		
Mężczyźni	1195	1217	1255	1246	1251	1264	1258	Men		
Kobiety	1338	1356	1365	1375	1365	1366	1353	Women		
Aktywni zawodowo	1386	1422	1448	1450	1432	1453	1458	Economically active persons		
mężczyźni	752	765	792	785	778	800	806	men		
kobiety	634	658	656	666	654	653	652	women		
Pracujący	1260	1290	1298	1293	1279	1308	1311	Employed persons		
mężczyźni	689	699	718	708	704	727	734	men		
kobiety	572	590	579	586	574	581	577	women		
Bezrobotni^a	126	133	151	157	153	146	147	Unemployed persons^a		
mężczyźni	64	66	74	77	73	73	72	men		
kobiety	62	67	77	80	80	73	75	women		
Bierni zawodowo	1146	1150	1171	1171	1183	1176	1153	Economically inactive persons		
Mężczyźni	442	452	463	462	473	464	452	Men		
Kobiety	704	698	708	710	710	712	701	Women		
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	54,7	55,3	55,3	55,3	54,8	55,3	55,8	ACTIVITY RATE in %		
mężczyźni	62,9	62,9	63,1	63,0	62,2	63,3	64,1	men		
kobiety	47,4	48,5	48,1	48,4	47,9	47,8	48,2	women		
Miasta	53,5	55,1	55,1	55,6	54,4	55,3	55,4	Urban areas		
Wieś	55,9	55,5	55,4	55,0	55,2	55,3	56,3	Rural areas		
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	49,8	50,2	49,6	49,3	48,9	49,8	50,2	EMPLOYMENT RATE in %		
mężczyźni	57,7	57,4	57,2	56,8	56,3	57,5	58,3	men		
kobiety	42,8	43,5	42,4	42,6	42,1	42,5	42,6	women		
Miasta	48,4	49,6	49,2	49,7	48,8	49,1	48,9	Urban areas		
Wieś	51,2	50,7	50,0	49,0	48,9	50,3	51,5	Rural areas		
STOPA BEZROBOCIA w %	9,1	9,4	10,4	10,8	10,7	10,0	10,1	UNEMPLOYMENT RATE in %		
mężczyźni	8,5	8,6	9,3	9,8	9,4	9,1	8,9	men		
kobiety	9,8	10,2	11,7	12,0	12,2	11,2	11,5	women		
Miasta	9,6	10,0	10,9	10,7	10,2	11,0	11,6	Urban areas		
Wieś	8,4	8,5	10,0	11,1	11,2	9,1	8,6	Rural areas		

a Osoby w wieku 15-74 lata.
a Persons aged 15-74.

TABL. 4 (86).

**AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE
2012 R. - na podstawie BAEL**
**ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE
AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2012 - on the LFS basis**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Popula- tion</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Eco- nomi- cally inactive persons</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej <i>Activity rate</i>	Wskaź- nik za- trudnie- nia <i>Em- ploy- ment rate</i>	Stopa bezro- bocia <i>Unem- ploy- ment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracu- jący <i>em- ployed</i>	bezro- botni ^a <i>unem- ployed^a</i>				
	w tys. <i>in thous.</i>					w % <i>in %</i>		
OGÓŁEM ..... TOTAL	2611	1458	1311	147	1153	55,8	50,2	10,1
Według wieku: By age:								
w tym w wieku produk- cyjnym ^b ..... <i>of which of working age^b</i>	1931	1403	1258	145	528	72,7	65,1	10,3
15—24 lata	442	140	101	39	302	31,7	22,9	27,9
25—34	495	420	377	43	75	84,8	76,2	10,2
35—44	409	359	332	28	50	87,8	81,2	7,8
45—54	396	331	308	23	65	83,6	77,8	6,9
55 lat i więcej	868	207	193	14	661	23,8	22,2	6,8
<i>and more</i>								
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe	541	428	398	31	112	79,1	73,6	7,2
<i>Tertiary</i>								
Policealne i średnie zawo- dowe	592	389	351	38	203	65,7	59,3	9,8
<i>Post-secondary and vocatio- nal secondary</i>								
Średnie ogólnokształcące	276	115	95	20	161	41,7	34,4	17,4
<i>General secondary</i>								
Zasadnicze zawodowe	675	431	387	44	243	63,9	57,3	10,2
<i>Basic vocational</i>								
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	527	93	79	14	434	17,6	15,0	15,1
<i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>								

a Osoby w wieku 15-74 lata. b Mężczyźni 18-64 lata, kobiety 18-59 lat.

a Persons aged 15-74. b Men aged 18-64, women aged 18-59.

Pracujący Employment

TABL. 5 (87).

PRACUJĄCY^a

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED PERSONS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012	
				ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM	1022645	1225183	1240844	1246923	602876
TOTAL					
sektor publiczny	265879	260186	254961	254279	163818
public sector					
sektor prywatny	756766	964997	985883	992644	439058
private sector					
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	184206	272866	272639	272605	142867
Agriculture ^b , forestry and fishing					
Przemysł	121030	213854	214467	211600	61464
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe	182186	181295	182194	179573	55365
of which manufacturing					
Budownictwo	59969	87733	92353	90192	9551
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	166787	185143	187996	186491	99886
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa	49366	53423	55086	56036	12785
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	24401	29227	28541	29891	19470
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja	10032	22464	23882	25923	8152
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	20426	23765	24628	26094	17258
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	9989	13400	12824	12962	7097
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	52201	47245	49941	52689	27490
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	5026	31692	31232	33581	15643
Administrative and support service activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	40215	44323	44404	44343	28997
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja	96050	101428	101637	100861	76415
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	60908	66458	67086	69602	56459
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	14583	13973	15110	14592	8619
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa	16456	18189	19018	19461	10723
Other service activities					

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 129.

a By actual workplace and kind of activity. b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 129.

TABL. 6 (88).

PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	agenci agents	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers
OGÓŁEM 2005	618963	611085	317	6624
TOTAL 2010	685408	677390	567	6833
..... 2011	695228	687065	656	6876
..... 2012	695575	687511	660	6921
sektor publiczny ..... <i>public sector</i>	230306	230306	-	-
sektor prywatny ..... <i>private sector</i>	465269	457205	660	6921
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	3616	3236	-	26
Przemysł ..... <i>Industry</i>	185281	183154	7	2029
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... <i>of which manufacturing</i>	153265	151217	7	1991
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	50051	48807	-	1221
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	120006	117987	30	1974
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transportation and storage</i>	21656	21289	-	367
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	14353	13988	-	365
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	16391	16314	1	76
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	17908	17259	614	35
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	7974	7938	-	36
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	23225	22987	2	236
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	23897	23747	6	144
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	44283	44280	-	3
Edukacja ..... <i>Education</i>	96707	96614	-	93
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	56471	56244	-	227
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	11607	11577	-	30
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	2149	2090	-	59

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 7 (89). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012	
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób ^a of which entities employing more than 9 persons ^a
OGÓŁEM ..... TOTAL	695868	785801	797897	793160	671980
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	6642	5659	5565	5483	2746
Przemysł ..... <i>Industry</i>	188999	194575	200431	197932	181287
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... <i>of which manufacturing</i>	157769	165194	167186	164881	149163
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	47350	67914	71616	67344	47140
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	129497	153590	154790	151369	115645
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transportation and storage</i>	27047	26774	27821	29016	20596
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	15521	19804	19342	19710	13526
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	12201	15982	17222	18149	15525
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	17714	20119	18581	18647	17030
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	8080	9099	9004	8877	6460
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna .... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	19798	29397	30506	31271	22055
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	17083	24019	23477	24556	21805
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	39702	44195	44151	43958	43910
Edukacja ..... <i>Education</i>	94594	97023	96928	97625	96375
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	54074	57563	57519	58822	54968
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	10743	12334	12772	12227	10957
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	6823	7754	8172	8174	1955

^a Bez zatrudnionych za granicą.
^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 8 (90). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a

Stan w dniu 31 XII

FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Pełnozatrudnieni ^b Full-time paid employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time paid employees	
		ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM	2005	547174	270490	63911	40928
TOTAL	2010	620346	309944	57044	37137
	2011	629229	311276	57836	37317
	2012	625974	311208	61537	41362
sektor publiczny		205277	136082	25029	18041
<i>public sector</i>					
sektor prywatny		420697	175126	36508	23321
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo . <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		2654	831	582	440
Przemysł..... <i>Industry</i>		176519	53022	6635	3313
w tym przetwórstwo przemysłowe..... <i>of which manufacturing</i>		145119	46934	6098	3055
Budownictwo		46671	4214	2136	677
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		106009	61856	11978	9050
Transport i gospodarka magazynowa		18973	3782	2316	1003
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		11759	8068	2229	1532
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja		15401	5332	913	459
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa .. <i>Financial and insurance activities</i>		15192	11011	2067	1602
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		5928	3238	2010	1267
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		21577	11481	1410	826
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		21257	9960	2490	1450
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne . <i>Public administration and defence; com- pulsory social security</i>		42263	27678	2017	1226
Edukacja.....		79252	60837	17362	12951
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		51218	43094	5026	3799
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		9493	5658	2084	1559
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa		1808	1146	282	208
<i>Other service activities</i>					

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b Od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 9 (91). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %	
		kobiety women	podjmujący pracę persons starting work for the first time	poprzednio pracujący previously employed	powracający z urlopów wychodzących ^b persons re- turning from child-care leaves ^b		
O G O Ł E M	2005	122342	48086	20530	57203	3757	22,2
TOTAL	2010	130652	56953	17924	66976	3579	20,9
	2011	131957	55852	20312	82936	3355	20,4
	2012	120611	49421	15488	73859	2614	18,5
sektor publiczny		16650	9502	2681	10906	733	7,6
public sector							
sektor prywatny		103961	39919	12807	62953	1881	23,9
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		349	122	74	160	6	13,0
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		30433	9227	3723	18886	717	16,6
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe .... of which manufacturing		28039	8757	3503	17131	690	18,6
Budownictwo		15085	773	1664	9456	89	29,7
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		24018	13713	3791	14840	571	21,6
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa . Transportation and storage		4903	784	285	2905	47	25,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		3312	2129	517	1898	97	26,7
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		4091	1560	741	2201	65	28,0
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa		2129	1383	288	1456	117	12,6
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		681	271	60	421	14	10,8
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		5603	2680	942	3855	82	26,5
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		14539	5945	716	8474	50	75,8
Administrative and support service activities							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne		4148	2291	668	2681	202	9,3
Public administration and defence; compulsory social security							
Edukacja		5192	3937	737	3220	226	6,0
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna . Human health and social work activities		4571	3655	1071	2451	278	8,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		962	543	162	559	41	9,6
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa		595	408	49	396	12	34,8
Other service activities							

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób. b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 10 (92). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number						Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przeniesieni na emerytu- rę, rentę z tytułu nie- zdolności do pracy, re- habilitację retired or granted pen- sion due to an inability to work or due to rehabilita- tion	korzysta- jący z urlopów wychow- awczych ^b taking child- -care leaves ^b		
			przez zakład pracy by employer	przez pra- cownika by emplo- yee				
OGÓŁEM	2005	109773	43968	16139	13432	6523	5381	19,6
TOTAL	2010	117446	50221	20719	11089	4206	4153	18,7
	2011	131030	55260	19122	13404	5886	3920	20,2
	2012	126264	50163	22873	11458	5092	2974	19,3
sektor publiczny		18480	10563	2761	608	2727	773	8,5
public sector								
sektor prywatny		107784	39600	20112	10850	2365	2201	24,7
private sector								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo . Agriculture, forestry and fishing		315	123	27	13	38	4	11,7
Przemysł		32182	9893	5341	2690	1663	604	17,6
Industry								
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing		29073	9273	4775	2572	1144	570	19,4
Budownictwo		18092	927	3677	1112	397	135	35,5
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		25722	14795	5859	3012	272	809	23,0
Transport i gospodarka magazynowa . Transportation and storage		5445	951	1203	390	197	125	27,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		3371	2222	692	465	49	78	27,3
Accommodation and catering ^Δ								
Informacja i komunikacja		3035	1057	497	890	22	64	20,7
Information and communication								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		2975	1667	681	510	34	165	17,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		937	349	182	57	63	16	14,9
Real estate activities								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		4681	1804	412	877	118	109	22,0
Professional, scientific and technical activities								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		12210	5144	939	752	187	53	63,6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne		4155	2279	246	125	613	227	9,3
Public administration and defence; compulsory social security								
Edukacja		7228	4735	2042	170	965	261	8,4
Education								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna . Human health and social work activities		4475	3408	825	257	395	283	8,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		1046	563	164	82	69	33	10,5
Arts, entertainment and recreation								
Pozostała działalność usługowa		395	246	86	56	10	8	23,1
Other service activities								

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 11 (93).

ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNO-KSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY^a**THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school-leavers			
				wyższych tertiary	policealnych i średnich zawodowych post-secondary and vocational secondary	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasadni- czych zawodo- wych basic vocational
O G Ó Ł E M	2005	18473	8465	6616	5508	2467	3882
TOTAL	2010	13619	6574	5491	3472	2146	2510
	2011	15310	7439	6251	3491	2174	3394
	2012	11717	5538	5231	2729	1715	2042
sektor publiczny		2312	1450	1768	280	176	88
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		9405	4088	3463	2449	1539	1954
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..		67	17	42	14	6	5
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł		2791	682	683	878	426	804
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe		2617	648	616	829	406	766
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo		934	60	157	270	74	433
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		3026	1890	910	958	681	477
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		220	81	62	77	54	27
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		369	248	70	108	92	99
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		687	228	600	33	53	1
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..		225	141	174	10	41	-
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		49	23	39	5	4	1
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		706	426	625	27	51	3
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		431	202	145	103	62	121
<i>Administrative and support service activities</i>							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..		595	384	404	104	65	22
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja		574	402	492	37	34	11
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		885	666	746	78	47	14
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		122	74	76	15	23	8
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa		36	14	6	12	2	16
<i>Other service activities</i>							

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 12 (94).

**MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE
W 2012 R.***JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2012*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies - newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzo- ne of which vacan- cies - newly created jobs	z liczby ogółem w jedno- stka- ch o licz- bie pra- cują- cych powyżej 9 osób of total number in enti- ties employ- ing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostka- ch o licz- bie pra- cują- cych powyżej 9 osób of which in enti- ties employ- ing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostka- ch o licz- bie pra- cują- cych powyżej 9 osób of which in enti- ties employ- ing more than 9 persons
OGÓŁEM ..... TOTAL	2655	740	1912	35835	22988	27588	18928
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	6	-	6	55	18	95	45
Przemysł ..... <i>Industry</i>	373	54	256	7369	5121	5543	3891
górnictwo i wydobywanie ..... <i>mining and quarrying</i>	6	-	6	168	121	131	85
przetwórstwo przemysłowe ..... <i>manufacturing</i>	344	50	227	6655	4579	4904	3383
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..... <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	15	4	15	84	76	200	170
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	8	-	8	462	345	308	253
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	233	4	41	4297	1918	4261	2650
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	784	226	653	7502	4839	6154	4749
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	105	-	18	2002	703	1096	394

a W ciągu roku.
a During the year.

TABL. 12 (94).

**MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE
W 2012 R. (dok.)***JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2012 (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies - newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzo- ne of which vacan- cies - newly created jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	53	28	53	1336	297	1051	430
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja	347	162	248	1968	1386	671	426
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa	5	5	5	246	111	119	58
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	38	-	10	335	134	374	243
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	471	241	417	3495	2520	1950	814
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspie- rająca ^Δ	47	-	39	3444	3097	1700	1363
<i>Administrative and support service activities</i>							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne	61	10	57	1092	1046	675	669
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja	17	-	17	1213	998	2548	2274
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	62	5	62	668	424	601	519
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	24	3	16	484	347	440	346
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	29	2	14	329	29	310	57
<i>Other service activities</i>							

a W ciągu roku.
a During the year.

Bezrobocie Unemployment

TABL. 13 (95). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
**REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL
AS JOB OFFERS**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	178067	142221	145094	161161	Total registered unemployed persons
z tym kobiety	98734	75517	78803	84177	of which women
Z liczby ogółem - bezrobotni:					Of total number - unemployed persons:
dotychczas niepracujący	45864	33702	31980	33076	previously not employed
w tym absolwenci ^a	13013	13481	13433	13565	of which school-leavers ^a
w tym w szkole wyższej ^b	2833	3596	3604	3299	of which in tertiary education ^b
bez kwalifikacji zawodowych	34777	31337	35430	37656	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	8041	4780	4184	7720	terminated for company reasons
długotrwałe bezrobotni ^c	111619	60942	68702	76563	long-term unemployed ^c
posiadający prawo do zasiłku	20423	23028	22894	25508	possessing benefits rights
samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko w wieku 18 lat i mniej niepełnosprawni	3573 ^d	6785	7633	8679	bringing up single-handed at least one child aged 18 and less disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego^e					Registered unemployment rate^e
w %	13,8	10,4	10,5	11,4	in %
Oferty pracy	2135	1983	2047	1898	Job offers

a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. b Dotyczy osób, które nie ukończyły 27 lat. c Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego. d Dane dotyczą osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku 7 lat i mniej. e Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 132.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school – leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. b Concerns persons who have not reached their 27th birthday. c Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. d Data concern persons who bring up single-handed at least one child aged 7 and less. e See general notes, item 2. on page 132.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 14 (96). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
**NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	178364	206825	179966	192748	Newly registered unemployed persons
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety	85080	100932	88585	91202	Women
Dotychczas niepracujący	60720	56200	41730	41773	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	4527	5549	4022	8597	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	193876	194611	177093	176681	Persons removed from unemploy- ment rolls
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety	88924	93035	85299	85828	Women
Z tytułu podjęcia pracy	83400	80563	81075	79263	Received jobs

a W ciągu roku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a During the year.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 15 (97).

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2011		2012	
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>								
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>	178067	98734	142221	75517	145094	78803	161161	84177
WEDŁUG WIEKU <i>BY AGE</i>								
24 lata i mniej <i>and less</i>	47394	25698	39313	21156	38077	20837	39722	20404
25—34	50558	30587	41399	24009	43042	25846	47855	27870
35—44	37665	22294	24912	14149	25964	15020	29678	16612
45—54	36041	18522	25600	12886	25321	13060	27796	14097
55 lat i więcej <i>and more</i>	6409	1633	10997	3317	12690	4040	16110	5194
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA <i>BY EDUCATIONAL LEVEL</i>								
Wyższe <i>Tertiary</i>	11324	7574	17234	11785	19561	13542	22116	15230
Policealne oraz średnie zawodowe <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	45159	29216	35779	21470	36712	22476	40119	23695
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	15428	11463	18097	12221	17764	11965	18902	12263
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	62758	29771	41684	17520	41765	18185	47241	19502
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe <i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>	43398	20710	29427	12521	29292	12635	32783	13487
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{ab} <i>BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{ab}</i>								
3 miesiące i mniej <i>months and less</i>	38793	16984	46906	22173	42044	19293	47910	21392
3— 6	24900	13386	26992	14814	26493	14765	28981	15114
6—12	25427	13529	26151	13865	26760	14929	28133	14530
12—24	28111	15518	24659	13434	28027	16262	28468	16043
Powyżej 24 miesięcy <i>More than 24 months</i>	60836	39317	17513	11231	21770	13554	27669	17098
WEDŁUG STAŻU PRACY^b <i>BY WORK SENIORITY^b</i>								
Bez stażu pracy <i>No work seniority</i>	45864	27809	33702	19885	31980	18927	33076	18854
Ze stażem pracy: <i>With work seniority:</i>								
1 rok i mniej <i>year and less</i>	24193	14413	20045	11781	21755	12929	24208	13862
1— 5	33335	16854	32118	16221	33358	17686	37516	19148
5—10	24230	13698	18381	9754	19168	10491	21872	11629
10—20	30338	17575	20271	10827	20701	11272	22861	12026
20—30	17742	7895	13602	5837	13646	6054	15708	6683
powyżej 30 lat <i>more than 30 years</i>	2365	490	4102	1212	4486	1444	5920	1975

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3-6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a From the date of registering in a labour office. b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3-6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 16 (98). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	4301	2734	1803	1996	Undertook employment in intervention works
w tym kobiety	2022	1529	1041	1201	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	3116	3256	1296	1624	Undertaking employment in public works
w tym kobiety	1183	970	478	610	of which women
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	9532	12760	4487	6113	Started training or internship with the employer
w tym kobiety	4336	5513	1844	2273	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	-	1997	1888	2119	Started social useful works
w tym kobiety	-	1209	1138	1307	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	58287	75755	55814	60404	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 17 (99). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
LABOUR FUND EXPENDITURES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	302,3	589,7	375,6	440,5	100,0	TOTAL
w tym:						of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	167,4	218,1	217,3	241,4	54,8	Unemployment benefits
Programy na rzecz promocji zatrudnienia	121,9	345,0	136,0	177,8	40,4	Programs for promoting employment
w tym:						of which:
koszty szkoleń	9,0	17,7	5,4	7,3	1,7	costs of trainings
prace interwencyjne	11,7	12,3	11,4	9,2	2,1	intervention works
roboty publiczne	15,5	21,2	7,3	10,3	2,3	public works
refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy	5,2	41,7	8,0	19,3	4,4	refund of costs of furnishings and adjustments of work posts
środki na podjęcie działalności gospodarczej	18,3	108,3	34,8	53,4	12,1	resources on undertaking economic activity
stypendia i składki na ubezpieczenia społeczne	47,3	135,7	61,9	68,4	15,5	scholarships and contributions to social security

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 132.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 3 on page 132.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 18 (100). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem - powodujących niezdolność do pracy <i>Of total number - accidents resulting in an inability to work</i>			SPECIFICATION
		śmier- telnych <i>fatal</i>	cięż- kich <i>serious</i>	łżej- szych <i>light</i>	1-3 dni <i>days</i>	4-20	21 dni i więcej <i>days and more</i>	
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>								
OGÓŁEM 2005	5331	25	60	5246	38	1454	3566	TOTAL
2010	5898	27	38	5833	80	1746	3617	
2011	5915	27	53	5835	94	1760	3569	
2012	5638	27	69	5542	82	1995	3397	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	41	-	-	41	1	13	27	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	1912	10	24	1878	23	632	1226	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie ..	99	2	-	97	-	18	78	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	1616	6	23	1587	21	550	1023	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywa- nie w energię elektrycz- ną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	74	1	1	72	1	27	45	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospoda- rowanie ściekami i odpa- dami; rekultywacja ^Δ	123	1	-	122	1	37	80	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	581	8	17	556	11	150	408	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	768	-	7	761	15	312	424	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	385	6	7	372	2	119	252	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastro- nomia ^Δ	131	-	-	131	2	76	52	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja ..	52	1	-	51	-	25	21	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	64	-	-	64	3	24	35	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	73	-	2	71	-	22	51	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	77	1	2	74	2	27	46	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działal- ność wspierająca ^Δ	236	-	2	234	4	100	128	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne	284	-	2	282	7	123	141	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	299	1	-	298	5	96	169	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	597	-	3	594	5	233	329	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kul- turą, rozrywką i rekreacją ..	99	-	2	97	1	32	62	<i>Arts, entertainment and recreation activities</i>
Pozostała działalność usługowa	39	-	1	38	1	11	26	<i>Other service activities</i>

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 18 (100). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem - powodujących niezdolność do pracy <i>Of total number - accidents resulting in an inability to work</i>			SPECIFICATION	
		śmier- telnych <i>fatal</i>	cięż- kich <i>seri- ous</i>	lżej- szych <i>light</i>	1-3 dni <i>days</i>	4-20	21 dni i więcej <i>days and more</i>		
NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate)									
OGÓŁEM	2005	6,36	0,03	0,07	6,26	0,05	1,73	4,25	TOTAL
	2010	6,25	0,03	0,04	6,18	0,08	1,85	3,83	
	2011	6,13	0,03	0,05	6,05	0,10	1,82	3,70	
	2012	5,78	0,03	0,07	5,68	0,08	2,05	3,48	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		9,74	-	-	9,74	0,24	3,09	6,41	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł		8,98	0,05	0,11	8,82	0,11	2,97	5,75	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie .		9,29	0,19	-	9,10	-	1,69	7,32	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe		8,93	0,03	0,13	8,77	0,12	3,04	5,66	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywa- nie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		7,39	0,10	0,10	7,19	0,10	2,70	4,50	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodaro- wanie ściekami i odpada- mi; rekultywacja ^Δ		10,71	0,09	-	10,62	0,09	3,22	6,96	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo		6,37	0,09	0,19	6,09	0,12	1,64	4,47	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		4,10	-	0,04	4,06	0,08	1,67	2,26	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa		6,93	0,11	0,13	6,70	0,04	2,14	4,54	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastro- nomia ^Δ		4,48	-	-	4,48	0,07	2,60	1,78	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja ..		2,09	0,04	-	2,05	-	1,00	0,84	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		2,52	-	-	2,52	0,12	0,95	1,38	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		5,66	-	0,16	5,51	-	1,71	3,96	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1,50	0,02	0,04	1,44	0,04	0,53	0,90	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działal- ność wspierająca ^Δ		7,28	-	0,06	7,22	0,12	3,09	3,95	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne		6,40	-	0,05	6,36	0,16	2,77	3,18	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja		2,92	0,01	-	2,94	0,05	0,95	1,67	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		8,74	-	0,04	8,69	0,07	3,41	4,81	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kul- turą, rozrywką i rekreacją .		6,67	-	0,13	6,53	0,07	2,15	4,17	<i>Arts, entertainment and recreation activities</i>
Pozostała działalność usługowa		2,03	-	0,05	1,98	0,05	0,57	1,35	<i>Other service activities</i>

a Zgłoszone w danym roku.
a Registered in a given year.

TABL. 19 (101). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka magazy- nowa transporta- tion and storage	opieka zdrowot- na i pomoc społecz- na human health and social work activities
			razem total	w tym przetwór- stwo przemy- słowe of which manu- facturing				
OGÓŁEM 2005	5331	51	2017	1778	587	743	254	597
TOTAL 2010	5898	38	2028	1716	716	822	367	552
..... 2011	5915	54	2044	1760	715	751	348	606
..... 2012	5638	41	1912	1616	581	768	385	597
Kontakt z prądem elektrycznym, tem- peraturą, niebezpiecznymi substan- cjami i preparatami chemicznymi .... <i>Contact with electrical voltage, tem- perature, hazardous substances and chemicals</i>	183	-	84	67	21	20	9	10
w tym z preparatami chemicznymi . <i>of which chemicals</i>	50	-	25	20	4	9	2	1
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie .... <i>Drowned, buried, enveloped</i>	5	-	2	1	1	1	-	-
Zderzenie z lub uderzenie w: <i>Horizontal or vertical impact with or against:</i>								
nieruchomy obiekt ..... <i>a stationary object</i>	1480	12	426	348	152	184	119	190
obiekt w ruchu ..... <i>object in motion</i>	1123	12	444	371	155	182	66	67
w tym przez: <i>of which by:</i>								
spadający obiekt ..... <i>falling object</i>	439	2	195	157	72	74	13	18
poruszający się lub transporto- wany obiekt ..... <i>moving or transported object</i>	220	3	79	64	27	41	17	16
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym ..... <i>Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent</i>	928	3	415	387	91	143	21	62
Uwięzienie, zmiżdżenie ..... <i>Trapped, crushed</i>	343	2	177	151	40	45	23	13
Obciążenie psychiczne lub fizyczne . <i>Physical or mental stress</i>	693	8	177	149	49	104	54	102
w tym obciążenie układu mięśni- owo-szkieletowego ..... <i>of which physical stress on the muscular-skeletal system</i>	606	8	164	139	40	98	52	88
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia ..... <i>Aggression of human or animal</i>	157	-	25	10	1	11	35	48
Pozostałe ..... <i>Others</i>	726	4	162	132	71	78	57	105

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 19 (101). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka magazy- nowa transporta- tion and storage	opieka zdrowot- na i pomoc społecz- na human health and social work activities
			razem total	w tym przetwór- stwo przemy- słowe of which manu- facturing				

PRZYCZYNY WYPADKÓW
CAUSES OF ACCIDENTS

OGÓŁEM	2005	9881	97	3914	3504	1110	1530	432	968
TOTAL	2010	10977	76	4038	3542	1500	1518	682	861
	2011	11060	105	4162	3687	1413	1387	620	997
	2012	10490	79	3807	3320	1216	1467	703	965
Niewłaściwy stan czynnika materialnego		1007	6	391	359	102	124	76	81
<i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>									
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>									
pracy		535	2	221	199	94	79	21	40
<i>work</i>									
stanowiska pracy		577	7	250	226	67	85	22	55
<i>work post</i>									
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym		727	1	317	298	94	140	41	29
<i>Absence or inappropriate use of ma- terial objects/agents</i>									
Nieużywanie sprzętu ochronnego		182	-	90	80	29	21	10	9
<i>Not using protective equipment</i>									
Niewłaściwe samowolne zachowa- nie się pracownika		632	1	278	241	93	99	40	36
<i>Inappropriate wilful employee action</i>									
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b		212	1	59	51	15	28	10	20
<i>Inappropriate mental-physical condition of employee^b</i>									
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika		5395	52	1949	1677	623	755	330	547
<i>Incorrect employee action</i>									
Inne		1223	9	252	189	99	136	153	148
<i>Other</i>									

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.a.: sudden action, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 20 (102). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE^a**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1575	1356	1314	1343	T O T A L
w tym wypadki śmiertelne	6	5	8	4	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Events causing injury:
upadek osób	798	766	734	745	persons falling
uderzenie lub przygnięcie przez spadające przedmioty	84	80	103	105	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	44	19	31	25	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	241	209	189	213	persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygnięcie, pogryzienie przez zwierzęta	129	113	103	79	persons hit, crushed or bitten by animals
działanie skrajnych temperatur	15	12	2	8	influence of extreme temperatures
działanie materiałów szkodliwych	3	-	2	1	influence of hazardous materials
inne wydarzenia	261	157	150	167	other events

a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.

Ź r ó d ł o: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Who received one-off accident compensations.

S o u r c e: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 21 (103). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Zagrożenie Hazard								
	Ogółem Grand total				związane connected with		czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery		
	ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions						
ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors		
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed									
O G Ó Ł E M	2005	92,2	75,4	51,3	41,5	26,7	21,8	14,1	12,2
T O T A L	2010	74,3	58,9	41,5	31,4	21,6	18,6	11,3	8,9
	2011	78,9	63,6	43,1	33,5	22,6	19,5	13,3	10,6
	2012	70,2	57,0	38,9	30,5	19,0	15,9	12,3	10,6
sektor publiczny		95,2	73,8	48,4	35,9	35,7	29,0	11,1	8,9
public sector									
sektor prywatny		63,1	52,2	36,2	28,9	14,3	12,2	12,6	11,1
private sector									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		79,2	50,7	37,1	13,7	28,1	25,0	14,1	12,1
Agriculture, forestry and fishing									

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 134.

a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 134.

TABL. 21 (103). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with			z uciążliwością pracy strenuous conditions		
	ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors				
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Przemysł	122,3	96,6	78,9	62,3	26,1	19,6	17,3	14,7
Industry								
górnictwo i wydobywanie	317,1	223,1	268,6	193,2	20,6	17,5	27,9	12,4
mining and quarrying								
przetwórstwo przemysłowe	108,1	88,2	70,0	56,2	22,1	18,0	16,0	13,9
manufacturing								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	151,3	79,1	38,7	33,4	104,2	37,2	8,5	8,5
electricity, gas, steam and air conditioning supply								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	119,4	107,3	49,7	42,3	37,0	33,2	32,7	31,8
water supply; sewerage, waste management and remediation activities								
Budownictwo	56,9	47,9	28,8	23,4	16,4	14,2	11,7	10,3
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	21,8	20,1	4,6	3,5	7,0	6,9	10,2	9,8
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazynowa	140,6	116,2	37,9	23,8	77,9	72,3	24,8	20,1
Transportation and storage								
Informacja i komunikacja	0,3	0,3	-	-	-	-	0,3	0,3
Information and communication								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	61,4	61,4	45,7	45,7	10,2	10,2	5,5	5,5
Professional, scientific and technical activities								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	27,5	25,2	25,4	24,0	-	-	2,2	1,2
Administrative and support service activities								
Edukacja	4,0	3,1	1,6	1,3	0,2	-	2,2	1,7
Education								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	19,2	15,6	13,3	10,6	5,0	4,8	0,9	0,3
Human health and social work activities								
Pozostała działalność usługowa	97,2	97,2	53,3	53,3	-	-	43,9	43,9
Other service activities								

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 134.

a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 134.

TABL. 22 (104). **ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2012 R.**

PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego <i>Evaluation of occupational risk</i>	Wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego <i>Elimination or limitation of occupational risk</i>	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego <i>Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk</i>		
			techniczne <i>technical</i>	organizacyjne <i>organizational</i>	ochrony indywidualnej <i>individuality protection</i>
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>					
OGÓŁEM	377,7	209,7	117,7	139,1	146,0
TOTAL					
sektor publiczny	345,9	168,1	64,7	90,5	109,4
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	386,7	221,4	132,7	152,9	156,4
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	413,0	249,0	94,1	74,9	79,2
Przemysł	368,6	180,6	82,9	77,7	116,4
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie	719,3	557,7	362,8	203,5	334,3
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe	342,5	154,3	62,2	64,0	103,4
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	510,6	291,3	188,0	234,0	130,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	312,1	121,4	39,7	49,4	83,7
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo	302,4	180,9	50,2	59,1	121,3
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	469,3	338,2	290,2	314,1	276,9
Transport i gospodarka magazynowa	512,8	179,3	32,3	144,7	128,3
<i>Transportation and storage</i>					
Informacja i komunikacja	257,8	54,1	15,7	32,2	12,2
<i>Information and communication</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	243,9	96,4	49,5	62,4	3,8
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	811,9	723,0	115,5	713,4	114,2
Edukacja	76,5	30,1	24,2	19,6	14,9
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	315,0	129,3	32,5	46,2	101,5
<i>Human health and social work activities</i>					

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 134.

a *Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 134.*

TABL. 23 (105). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przypadków <i>Number of cases</i>		SPECIFICATION	
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. zatrudnionych <i>per 100 thous. paid employees</i>		
OGÓŁEM	2005	321	44,0	TOTAL
	2010	312	38,8	
	2011	175	21,5	
	2012	192	23,3	
w tym:				<i>of which:</i>
Pylice płuc		41	5,0	<i>Pneumoconioses</i>
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu		3	0,4	<i>Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i>
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, z trwałym upośledzeniem sprawności wentylacyjnej płuc		2	0,2	<i>Chronic obstructive bronchitis which causes airflow limitation</i>
Astma oskrzelowa		5	0,6	<i>Bronchial asthma</i>
Zewnętrzne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych		1	0,1	<i>Extrinsic allergic alveolitis</i>
Alergiczny nieżyt nosa		6	0,7	<i>Allergic rhinitis</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym		14	1,7	<i>Chronic voice disorders due to excessive vocal effort</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi		14	1,7	<i>Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment</i>
Choroby skóry		3	0,4	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy		26	3,2	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy		28	3,4	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem		14	1,7	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear or sensorineural type</i>
Zespół wibracyjny		1	0,1	<i>Vibration syndrome</i>
Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi		1	0,1	<i>Diseases of visual system induced by physical, chemical or biological agents</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa		30	3,6	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 24 (106). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze <i>Entitlements arising from work in particular conditions</i>
OGÓŁEM	2005	53046	100931	19937	51803	2756	12318	48955
TOTAL	2010	39498	49307	7772	22273	2090	6740	211
	2011	39615	79051	4781	23077	2296	6556	908
	2012	43376	99411	2420	22214	2084	7385	1128
sektor publiczny		16529	30749	583	16183	1572	6279	871
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		26847	68662	1837	6031	512	1106	257
<i>private sector</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		659	706	-	248	-	-	-
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		26736	48699	1555	12272	520	5151	720
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie		7788	4796	-	5233	270	3067	545
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe		14814	38382	518	4028	240	1528	108
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		1735	3061	740	2050	1	454	41
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		2399	2460	297	961	9	102	26
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>								
Budownictwo		9896	13536	173	1254	7	18	78
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1991	10946	190	967	14	31	15
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa		3222	9493	324	6176	12	1899	56
<i>Transportation and storage</i>								
Informacja i komunikacja		300	312	138	360	-	-	1
<i>Information and communication</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		118	607	-	577	325	-	14
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 134.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 134.

TABL. 24 (106). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a (dok.)**

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze <i>Entitlements arising from work in particular conditions</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	275	4674	-	-	33	2	-
<i>Administrative and support service activities</i>							
Edukacja	79	144	4	42	57	-	-
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna . <i>Human health and social work activities</i>	100	10294	36	318	1116	284	244

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 134.

^a *Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 134.*

TABL. 25 (107). **ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a**

OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń <i>Number of benefits</i>		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie <i>Average cost of benefits in zł per benefit</i>		
	razem <i>total</i>	w tym z tytułu wypadków przy pracy <i>of which occupational accidents compensations</i>	razem <i>total</i>	w tym z tytułu wypadków przy pracy <i>of which occupational accidents compensations</i>	
OGÓŁEM	2005	1792	1729	2403,4	2230,3
TOTAL	2010	1719	1612	2755,7	2557,4
	2011	1701	1641	3058,7	2873,7
	2012	1550	1435	3065,0	2961,1
sektor publiczny		426	402	3396,9	3164,4
<i>public sector</i>					
sektor prywatny		1124	1033	2939,2	2882,0
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		15	13	3046,7	2784,6

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 134.

^a *Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 134.*

TABL. 25 (107). **ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHORÓB ZAWODOWYCH^a W 2012 R. (dok.)**
OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per benefit	
	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations
Przemysł ..... Industry	756	719	3034,3	2835,7
górnictwo i wydobywanie ..... mining and quarrying	67	61	3777,6	3203,3
przetwórstwo przemysłowe ..... manufacturing	590	559	3035,8	2851,2
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..... electricity, gas, steam and air conditioning supply	19	19	2547,4	2547,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ..... water supply; sewerage, waste management and remediation activities	80	80	2516,3	2516,3
Budownictwo ..... Construction	216	169	3126,4	3326,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	206	197	2281,6	2312,2
Transport i gospodarka magazynowa ..... Transportation and storage	106	99	5805,7	5621,2
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	9	9	4222,2	4222,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	12	11	2258,3	1845,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... Administrative and support service activities	18	18	3327,8	3327,8
Edukacja ..... Education	14	10	3178,6	2470,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... Human health and social work activities	194	186	2435,1	2410,8
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	4	4	2150,0	2150,0

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 134.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 134.

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzonymi ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późniejszymi zmianami).

4. Dane w tabl. 2-5 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2012 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę: wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.

3. Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) introduced by the Law on the Social Security System, dated 13 X 1998 (Journal of Laws, No. 137, item 887, with later amendments).

4. Data in tables 2-5 were compiled on the basis of sample survey on the structure of wages and salaries by occupations for October 2012. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries the sum of the following were assumed: payments of personal wages and salaries for the reference month including payments made

miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych - ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) i od 2009 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych OFE.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze bezpieczeństwa publicznego, tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej oraz b. Urzędu Ochrony Państwa;

for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12 of annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities and fees).

Social security benefits

1. Information regarding **retirement pay and pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution - from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of appropriated allocation as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and since 2009 from the sources gathered in the open pension funds OFE.

Information regarding **retirement pay and pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the appropriated allocation as well as since 2007 from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' co-operatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) professional soldiers;
- 8) the public safety functionaries, i.e., the Police, the Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, the Central Anticorruption Bureau, the Border Guard, the Government Protection Bureau, the State Fire Service as well as the former Office of State Protection;

- 9) funkcjonariusze służby więziennej;
- 10) rolnicy indywidualni;
- 11) inwalidzi wojenni i wojskowi, osoby represjonowane (od 1991 r.) oraz kombatanci.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (renty wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągania przychodów z pracy.

5. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

6. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

- 9) *penitentiary staff functionaries;*
- 10) *farmers;*
- 11) *war and military invalids, repressed persons (since 1991) as well as combatants.*

3. Retirement pay and pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) *retirement pay;*
- 2) *pensions resulting from an inability to work;*
- 3) *family pensions.*

4. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of earning revenue from work.

5. Data regarding the **average monthly retirement pay and pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

6. Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABL. 1 (108). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which entities emplo- ying more than 9 persons	
O G Ó Ł E M	2177,02	2973,79	3134,06	3260,87	3456,16	T O T A L
sektor publiczny	2549,31	3637,50	3767,76	3929,77	3929,76	public sector
sektor prywatny	1960,53	2679,36	2872,48	2990,17	3215,03	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2275,93	3236,33	3598,68	3880,88	4235,50	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2239,99	3037,03	3284,97	3395,55	3520,21	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	2058,47	2818,87	3022,16	3130,20	3250,98	of which manufacturing
Budownictwo	1742,86	2418,28	2586,85	2600,93	2866,62	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1664,86	2339,87	2434,39	2542,27	2696,61	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	1997,99	2224,06	2327,55	2405,07	2618,29	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1428,51	1874,49	1943,09	2018,94	2161,80	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3532,17	4792,73	5033,33	5340,81	5725,88	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3928,48	4758,27	5057,23	5140,03	5396,60	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2339,53	3029,51	3160,35	3282,09	3409,33	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2563,12	3761,70	3793,32	4024,76	4620,86	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1374,04	1978,32	2100,95	2326,09	2298,92	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obro- na narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2928,09	4027,07	4154,02	4256,75	4259,08	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2541,04	3500,13	3709,09	3905,50	3923,95	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1877,92	3085,55	3171,76	3269,31	3326,29	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2167,02	2877,36	3012,73	3086,38	3181,75	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2052,98	2283,84	2380,67	2434,12	2439,11	Other service activities

TABL. 2 (109). ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
OGÓŁEM	690,8	331,9	358,9	239,0	82,5	156,5	451,8	249,4	202,4
a - w tys. osób in thous. person	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
b - w odsetkach in percent									
według przedziałów ² wynagrodzeń ustalonych na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (PW = 3895,72 zł) dla gospodarki narodowej w październiku 2012 roku									
by intervals ² determined on the basis of multiplication of average gross wages and salaries (PW = 3895.72 zł) for national economy in October 2012									
Do 1500,00 zł	82,3	37,1	45,2	0,3	0,1	0,2	82,0	37,0	45,0
and less	11,9	11,2	12,6	0,1	0,1	0,2	18,1	14,9	22,1
1500,01 - 1947,86	87,8	35,4	52,4	13,0	2,2	10,8	74,8	33,2	41,6
(1500,01 zł - 50% PW)	12,7	10,7	14,6	5,4	2,6	6,9	16,6	13,3	20,6
1947,87 - 2610,13	120,9	52,1	68,8	38,1	10,5	27,6	82,8	41,6	41,2
(50 - 67% PW)	17,5	15,6	19,2	15,9	12,7	17,6	18,3	16,7	20,3
2610,14 - 2921,79	50,4	23,1	27,3	21,7	6,7	15,0	28,7	16,4	12,3
(67 - 75% PW)	7,3	7,0	7,6	9,1	8,2	9,6	6,3	6,6	6,1
2921,80 - 3895,72	140,0	67,6	72,4	64,8	20,1	44,7	75,2	47,5	27,7
(75 - 100% PW)	20,2	20,3	20,1	27,1	24,4	28,3	16,7	19,0	13,8
3895,73 - 4869,65	90,1	45,4	44,7	46,9	15,9	31,0	43,2	29,5	13,7
(100 - 125% PW)	13,0	13,7	12,5	19,6	19,4	19,7	9,6	11,8	6,8
4869,66 - 5843,58	46,1	24,3	21,8	24,4	9,6	14,8	21,7	14,7	7,0
(125 - 150% PW)	6,7	7,3	6,1	10,2	11,7	9,5	4,8	5,9	3,5
5843,59 - 6817,51	24,3	14,0	10,3	11,9	6,0	5,9	12,4	8,0	4,4
(150 - 175% PW)	3,5	4,2	2,8	5,0	7,2	3,8	2,7	3,2	2,1
6817,52 - 7791,44	15,3	9,8	5,5	6,7	4,0	2,7	8,6	5,8	2,8
(175 - 200% PW)	2,2	3,0	1,5	2,8	4,8	1,8	1,9	2,3	1,4
7791,45 - 8765,37	9,7	6,0	3,7	4,2	2,6	1,6	5,5	3,4	2,1
(200 - 225% PW)	1,4	1,8	1,0	1,8	3,1	1,1	1,2	1,4	1,0
8765,38 - 9739,30	6,0	4,0	2,0	2,4	1,4	1,0	3,6	2,6	1,0
(225 - 250% PW)	0,9	1,2	0,6	1,0	1,7	0,6	0,8	1,0	0,5
9739,31 - 10713,23	4,0	2,6	1,4	1,4	1,0	0,4	2,6	1,6	1,0
(250 - 275% PW)	0,6	0,8	0,4	0,6	1,2	0,3	0,6	0,7	0,5
10713,24 - 11687,16	2,8	1,8	1,0	0,9	0,6	0,3	1,9	1,2	0,7
(275 - 300% PW)	0,4	0,6	0,3	0,4	0,7	0,2	0,4	0,5	0,3
11687,17 - 20000,00	8,7	6,6	2,1	2,1	1,6	0,5	6,6	5,0	1,6
(300% PW -									
- 20000,00 zł)	1,3	2,0	0,6	0,9	1,9	0,4	1,5	2,0	0,8
Od 20000,01 zł	2,4	2,1	0,3	0,2	0,2	0,0	2,2	1,9	0,3
	0,4	0,6	0,1	0,1	0,3	0,0	0,5	0,7	0,2

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–75% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 75,00% przeciętnego wynagrodzenia).

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. 2 The percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–75% range includes wages and salaries accounting for 50.01 to 75.00% of the average wage and salary).

TABL. 2 (109). **ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. (dok.)**
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
według przedziałów ² wynagrodzeń ustalonych na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (PW = 3571,97 zł) w województwie małopolskim w październiku 2012 roku by intervals ² determined on the basis of multiplication of average gross wages and salaries (PW = 3571.97 zł) in the Malopolskie voivodship in October 2012									
Do 1500,00 zł ..... a	82,3	37,1	45,2	0,3	0,1	0,2	82,0	37,0	45,0
and less b	11,9	11,2	12,6	0,1	0,1	0,2	18,1	14,9	22,3
1500,01 - 1785,99 (1500,01 zł - 50% PW) a	52,1	23,0	29,1	6,4	1,1	5,3	45,7	21,9	23,8
b	7,5	6,9	8,1	2,7	1,3	3,4	10,1	8,8	11,7
1786,00 - 2393,22 (50 - 67% PW) ..... a	120,2	47,4	72,8	31,1	7,3	23,8	89,1	40,1	49,0
b	17,4	14,3	20,3	13,0	8,9	15,2	19,8	16,1	24,3
2393,23 - 2678,98 (67 - 75% PW) ..... a	46,5	21,7	24,8	17,9	5,5	12,4	28,6	16,2	12,4
b	6,7	6,5	6,9	7,5	6,6	8,0	6,3	6,5	6,1
2678,99 - 3571,97 (75 - 100% PW) ..... a	141,5	66,1	75,4	63,7	19,5	44,2	77,8	46,6	31,2
b	20,5	20,0	21,0	26,8	23,5	28,2	17,2	18,8	15,3
3571,98 - 4464,96 (100 - 125% PW) ..... a	98,5	50,8	47,7	48,3	16,7	31,6	50,2	34,1	16,1
b	14,3	15,3	13,3	20,2	20,3	20,2	11,1	13,6	8,0
4464,97 - 5357,96 (125 - 150% PW) ..... a	57,2	28,1	29,1	31,3	10,7	20,6	25,9	17,4	8,5
b	8,3	8,5	8,1	13,1	13,0	13,1	5,7	7,0	4,2
5357,97 - 6250,95 (150 - 175% PW) ..... a	31,8	17,7	14,1	16,2	7,2	9,0	15,6	10,5	5,1
b	4,6	5,3	3,9	6,8	8,7	5,8	3,5	4,2	2,5
6250,96 - 7143,94 (175 - 200% PW) ..... a	17,7	10,8	6,9	8,1	4,6	3,5	9,6	6,2	3,4
b	2,6	3,2	1,9	3,4	5,5	2,3	2,1	2,5	1,6
7143,95 - 8036,93 (200 - 225% PW) ..... a	12,4	7,9	4,5	5,6	3,3	2,3	6,8	4,6	2,2
b	1,8	2,4	1,3	2,3	4,0	1,4	1,5	1,8	1,1
8036,94 - 8929,93 (225 - 250% PW) ..... a	7,9	5,0	2,9	3,5	2,1	1,4	4,4	2,9	1,5
b	1,1	1,5	0,8	1,4	2,6	0,9	1,0	1,2	0,8
8929,94 - 9822,92 (250 - 275% PW) ..... a	5,0	3,3	1,7	2,0	1,2	0,8	3,0	2,1	0,9
b	0,7	1,0	0,5	0,8	1,5	0,5	0,7	0,8	0,4
9822,93 - 10715,91 (275 - 300% PW) ..... a	3,7	2,5	1,2	1,3	0,9	0,4	2,4	1,6	0,8
b	0,5	0,8	0,3	0,5	1,1	0,2	0,5	0,6	0,4
10715,92 - 20000,00 (300% PW - - 20000,00 zł) ..... a	11,6	8,4	3,2	3,1	2,1	1,0	8,5	6,3	2,2
b	1,7	2,5	0,9	1,3	2,6	0,6	1,9	2,5	1,1
Od 20000,01 zł ..... a	2,4	2,1	0,3	0,2	0,2	0,0	2,2	1,9	0,3
b	0,4	0,6	0,1	0,1	0,3	0,0	0,5	0,7	0,2

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–75% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 75,00% przeciętnego wynagrodzenia.

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. 2 The percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–75% range includes wages and salaries accounting for 50.01 to 75.00% of the average wage and salary.

TABL. 3 (110). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>
OGÓŁEM ..... TOTAL	100,0	100,0	100,0	3571,97	3932,51	3238,59
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy ..... Managers	7,3	8,3	6,4	7358,27	8397,18	6109,54
Specjaliści ..... Professionals	25,8	18,5	32,7	4575,08	5436,09	4124,90
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych ..... <i>science and engineering professionals</i>	2,6	4,0	1,3	4939,44	5376,29	3662,66
specjaliści do spraw zdrowia ..... <i>health professionals</i>	5,4	1,4	9,0	4042,71	5891,04	3772,47
specjaliści nauczania i wychowania ..... <i>teaching professionals</i>	9,3	5,2	13,3	4355,85	4858,09	4173,75
specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania ..... <i>business and administration professionals</i>	5,9	4,4	7,3	4633,76	5306,09	4262,67
specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych ..... <i>information and communications technology professionals</i>	1,5	2,7	0,4	6390,68	6528,29	5596,20
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury ..... <i>legal, social and cultural professionals</i>	1,1	0,8	1,4	5366,69	5711,07	5188,16
Technicy i inny średni personel ..... Technicians and associate professionals	11,2	9,7	12,6	3656,20	3995,82	3414,55
średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych ..... <i>science and engineering associate professionals</i>	2,5	4,2	0,9	4008,92	4175,00	3315,27
średni personel do spraw zdrowia ..... <i>health associate professionals</i>	1,3	0,7	1,9	2830,13	3176,86	2720,40
średni personel do spraw biznesu i administracji ..... <i>business and administration associate professionals</i>	6,1	3,8	8,2	3817,52	4076,29	3704,77
średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewnej ..... <i>legal, social, cultural and related associate professionals</i>	0,9	0,3	1,5	2724,92	2701,61	2729,24
technicy informatycy ..... <i>information and communications technicians</i>	0,4	0,7	0,1	3961,44	3815,58	5287,11
Pracownicy biurowi ..... Clerks	8,5	6,4	10,4	2969,01	2913,45	3000,71
sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni ..... <i>general and keyboard clerks</i>	2,7	0,9	4,3	3044,00	3325,42	2987,93
pracownicy obsługi klienta ..... <i>customer services clerks</i>	1,4	0,6	2,2	3332,72	3793,76	3220,82
pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej ..... <i>numerical and material recording clerks</i>	3,4	4,5	2,3	2791,04	2711,64	2937,17

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 25.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 25.

TABL. 3 (110). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. (dok.)**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
Pracownicy biurowi (dok.) Clerks (cont.)						
pozostali pracownicy obsługi biura	1,0	0,4	1,6	2854,45	2972,03	2827,58
<i>other clerical support workers</i>						
Pracownicy usług i sprzedawcy	13,3	8,7	17,6	2088,65	2232,63	2022,53
Service and sales workers						
pracownicy usług osobistych	2,1	1,6	2,5	2197,25	2387,93	2083,03
<i>personal service workers</i>						
sprzedawcy i pokrewni	9,0	3,7	14,1	2101,31	2491,55	2006,87
<i>sales workers</i>						
pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,3	0,1	0,5	2253,86	2412,71	2227,52
<i>personal care workers</i>						
pracownicy usług ochrony	1,9	3,3	0,5	1875,47	1864,96	1938,81
<i>protective services workers</i>						
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,1	0,1	0,0	2432,26	2335,03	2562,11
Skilled agricultural, forestry and fishery workers						
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	13,4	23,9	3,6	2933,45	3087,35	1985,08
Craft and related trades workers						
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	3,6	7,3	0,1	2767,08	2769,43	2514,26
<i>building and related trades workers, excluding electricians</i>						
robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	4,1	8,3	0,1	3440,90	3455,88	2605,72
<i>metal, machinery and related trades workers</i>						
rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,8	1,2	0,5	2823,76	3096,93	2175,35
<i>handicraft and printing workers</i>						
elektrycy i elektrycy	1,5	3,0	0,2	3613,05	3675,93	2496,60
<i>electrical and electronic trades workers</i>						
robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	3,4	4,1	2,7	2217,11	2465,11	1882,13
<i>food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers</i>						
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	9,6	17,9	1,9	3135,66	3161,30	2912,84
Plant and machine operators and assemblers						
operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	4,0	7,4	0,9	3629,48	3694,70	3112,97
<i>stationary plant and machine operators</i>						
monterzy	1,0	1,2	0,7	2904,61	3173,60	2469,70
<i>assemblers</i>						
kierowcy i operatorzy pojazdów	4,6	9,3	0,3	2755,17	2732,63	3336,94
<i>drivers and mobile plant operators</i>						
Pracownicy przy pracach prostych	10,8	6,5	14,8	2003,37	2380,68	1850,79
Elementary occupations						
w tym robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	2,5	3,7	1,5	2516,89	2573,62	2383,06
<i>of which labourers in mining, construction, manufacturing and transport</i>						

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 25.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 25.

TABL. 4 (111). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.¹
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012¹

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
a - w zł in zł										
b - ogółem=100,0 total=100,0										
O G Ó Ł E M										
T O T A L										
O G Ó Ł E M ...	a	3571,97	3932,51	3238,59	4035,55	4626,80	3723,92	3326,71	3702,83	2863,25
T O T A L	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA										
BY EDUCATIONAL LEVEL										
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym	a	5135,72	6217,10	4487,52	4745,01	5495,42	4415,39	5642,69	6831,63	4609,09
<i>Tertiary with academic degree (at least doc- torate) or tertiary with master degree, physi- cian degree or equiva- lent</i>	b	143,8	158,1	138,6	117,6	118,8	118,6	169,6	184,5	161,0
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego eko- nomisty lub równo- rzędnym	a	4221,46	4940,56	3539,25	3978,88	5106,99	3517,60	4356,16	4895,56	3560,36
<i>Tertiary with engineer degree, licentiate (ba- chelor), economist with diploma or equivalent</i>	b	118,2	125,6	109,3	98,6	110,4	94,5	130,9	132,2	124,3
Policealne	a	3042,80	3354,82	2921,92	3249,73	3489,05	3202,13	2893,39	3310,28	2657,81
<i>Post-secondary</i>	b	85,2	85,3	90,2	80,5	75,4	86,0	87,0	89,4	92,8
Średnie zawodowe	a	3087,34	3361,45	2767,80	3511,12	4172,92	3164,95	2911,20	3174,40	2483,17
<i>Vocational secondary</i>	b	86,4	85,5	85,5	87,0	90,2	85,0	87,5	85,7	86,7
Średnie ogólno- kształcące	a	2507,68	3102,22	2251,36	3281,41	3730,25	3119,02	2370,39	3005,96	2088,08
<i>General secondary</i>	b	70,2	78,9	69,5	81,3	80,6	83,8	71,3	81,2	72,9
Zasadnicze zawodowe .	a	2620,65	2901,00	2071,34	3200,21	3777,24	2272,38	2477,76	2703,17	2013,16
<i>Basic vocational</i>	b	73,4	73,8	64,0	79,3	81,6	61,0	74,5	73,0	70,3
Gimnazjalne	a	2116,60	2138,92	1984,99	2291,49	2242,43	2404,93	2099,76	2130,92	1891,02
<i>Lower secondary</i>	b	59,3	54,4	61,3	56,8	48,5	64,6	63,1	57,5	66,0
Podstawowe i niepełne podstawowe	a	2530,61	2799,69	2130,24	2724,87	3454,84	2185,12	2450,98	2629,03	2091,18
<i>Primary and incomplete primary</i>	b	70,8	71,2	65,8	67,5	74,7	58,7	73,7	71,0	73,0

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (111). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.¹ (dok.)
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012¹ (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
a - w zł in zł									
b - ogółem=100,0 total=100.0									
WEDŁUG WIEKU BY AGE									
24 lata i mniej ..... and less	a 2399,38 b 67,2	2530,04 64,3	2196,87 67,8	2848,01 70,6	3460,32 74,8	2383,70 64,0	2351,39 70,7	2461,56 66,5	2166,42 75,7
25-34	a 3367,63 b 94,3	3611,41 91,8	3086,19 95,3	3409,11 84,5	3857,28 83,4	3184,61 85,5	3355,59 100,9	3571,36 96,4	3039,27 106,1
35-44	a 3847,51 b 107,7	4400,84 111,9	3393,55 104,8	4161,93 103,1	4840,44 104,6	3830,12 102,9	3666,31 110,2	4241,19 114,5	3040,72 106,2
45-54	a 3579,37 b 100,2	4051,69 103,0	3277,95 101,2	4093,56 101,4	4670,91 101,0	3842,67 103,2	3134,16 94,2	3702,10 100,0	2641,36 92,3
55-59	a 3707,98 b 103,8	4049,08 103,0	3393,08 104,8	4205,30 104,2	4586,97 99,1	3948,58 106,0	3307,67 99,4	3728,27 100,7	2808,46 98,1
60-64	a 4829,40 b 135,2	4851,03 123,4	4704,40 145,3	5547,83 137,5	5697,41 123,1	5089,86 136,7	4269,94 128,4	4316,44 116,6	3658,24 127,8
65 lat i więcej ..... and more	a 8029,39 b 224,8	8212,56 208,8	7364,28 227,4	8180,06 202,7	8767,81 189,5	5809,64 156,0	7763,42 233,4	7170,41 193,6	9577,36 334,5
WEDŁUG STAŻU PRACY BY WORK SENIORITY									
Do 1,9 roku ..... and less	a 2573,16 b 72,0	2754,80 70,1	2379,73 73,5	2863,54 71,0	3290,85 71,1	2635,04 70,8	2517,95 75,7	2689,93 72,6	2309,83 80,7
2,0 – 4,9	a 3033,13 b 84,9	3243,52 82,5	2793,63 86,3	3237,43 80,2	3719,48 80,4	2966,45 79,7	2986,06 89,8	3174,55 85,7	2734,06 95,5
5,0 – 9,9	a 3467,43 b 97,1	3734,76 95,0	3157,20 97,5	3573,55 88,6	4086,45 88,3	3298,51 88,6	3433,31 103,2	3668,71 99,1	3083,68 107,7
10,0 – 14,9	a 3742,06 b 104,8	4219,29 107,3	3274,56 101,1	4167,41 103,3	4782,72 103,4	3831,21 102,9	3578,29 107,6	4079,76 110,2	2967,01 103,6
15,0 – 19,9	a 3919,97 b 109,7	4484,78 114,0	3459,23 106,8	4321,98 107,1	5061,27 109,4	3989,87 107,1	3723,06 111,9	4315,63 116,5	3087,54 107,8
20,0 lat i więcej ..... and more	a 3809,86 b 106,7	4274,12 108,7	3447,61 106,5	4210,57 104,3	4818,78 104,1	3885,77 104,3	3403,22 102,3	3910,93 105,6	2831,12 98,9

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (112). **MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.**

DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile paid employment¹) BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)								
		pierwszej first	drugiej second	trzeciej third	czwartej fourth	piątej (media- na) fifth (median)	szóstej sixth	siódmej seventh	ósmej eighth	dziątej ninth
		w zł in zł								
OGÓŁEM	a	1496,77	1791,30	2113,23	2515,92	2948,33	3386,07	3913,31	4595,76	5963,06
TOTAL	b	1497,85	1836,73	2279,90	2730,29	3170,46	3630,28	4183,63	5009,93	6794,89
	c	1495,89	1759,43	2013,76	2351,40	2762,15	3172,94	3629,10	4301,84	5310,51
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	a	2423,71	3269,11	4132,22	4898,27	5660,28	6485,23	7622,46	9460,07	13541,36
Managers	b	2457,32	3464,55	4348,98	5162,06	6078,89	7158,97	8717,82	11588,66	16283,14
	c	2369,14	3153,51	3864,44	4535,44	5254,03	5939,04	6780,57	7959,71	10333,90
Specjaliści	a	2532,01	2937,83	3279,50	3609,18	4025,79	4414,11	4897,96	5639,17	7285,59
Professionals	b	2611,80	3171,01	3619,83	4085,13	4574,54	5211,06	6020,93	7240,65	9269,37
	c	2498,57	2871,42	3166,88	3452,00	3771,39	4187,38	4544,49	5019,73	5964,03
Technicy i inny średni personel	a	1915,64	2313,97	2673,80	2989,59	3329,63	3640,50	4066,62	4632,39	5682,07
Technicians and associate professionals	b	1797,58	2391,28	2834,18	3274,19	3619,40	4027,22	4514,54	5216,55	6435,21
	c	1939,28	2289,70	2592,72	2882,46	3151,24	3445,02	3774,74	4258,09	5067,28
Pracownicy biurowi	a	1627,35	1981,11	2214,44	2483,79	2767,83	3085,33	3375,72	3766,16	4373,34
Clerks	b	1499,85	1930,33	2138,45	2408,04	2708,03	3056,50	3334,00	3771,25	4401,34
	c	1729,33	2001,60	2252,36	2517,63	2798,12	3104,26	3395,35	3761,28	4362,39
Pracownicy usług i sprzedawcy	a	1490,63	1516,18	1624,38	1772,76	1859,56	1993,00	2147,81	2420,37	2906,14
Service and sales workers	b	1490,03	1502,69	1590,18	1674,79	1828,66	2013,06	2285,26	2726,20	3458,02
	c	1490,92	1532,49	1654,14	1801,14	1869,08	1986,06	2102,47	2327,51	2718,77
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	a	1586,01	1880,46	2027,51	2185,01	2375,01	2481,21	2641,44	2803,76	3751,55
Skilled agricultural, forestry and fishery workers	b	1491,84	1778,01	1837,93	1929,01	2289,59	2614,77	2668,45	2733,14	2895,64
	c	1972,51	2048,45	2180,22	2230,01	2452,92	2470,94	2488,96	3408,34	3770,20
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	a	1490,20	1540,25	1891,97	2237,62	2644,18	3025,51	3480,92	3985,75	4742,94
Craft and related trades workers	b	1491,83	1627,64	2064,14	2481,82	2861,62	3260,02	3655,51	4130,07	4906,20
	c	1485,53	1491,32	1497,11	1551,19	1721,91	1930,18	2094,84	2361,35	2822,34
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	a	1497,60	1793,54	2175,54	2495,46	2877,13	3223,93	3615,90	4131,49	5005,82
Plant and machine operators and assemblers	b	1496,46	1784,52	2129,01	2496,67	2906,53	3267,55	3669,06	4201,66	5091,12
	c	1762,82	2070,44	2306,10	2487,89	2747,62	2973,95	3230,89	3553,78	4063,47
Pracownicy przy pracach prostych	a	1485,18	1490,48	1495,79	1550,42	1732,48	1907,36	2106,76	2363,14	2927,20
Elementary occupations	b	1488,66	1497,60	1598,12	1837,91	2112,28	2333,76	2620,97	3121,83	3754,39
	c	1484,46	1489,02	1493,57	1498,13	1615,53	1788,61	1951,57	2147,45	2471,56

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 25.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 25.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 6 (113). **EMERYCI I RENCIŚCI^a**
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	762042	756067	744516	733694	T O T A L
Pobierający emerytury i renty wypłacone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	637352	648072	639229	630504	Persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	306669	423143	421408	418992	retirement pay
renty z tytułu niezdolności do pracy	221845	115760	108779	102196	pensions resulting from an inability to work
renty rodzinne	108838	109169	109042	109316	family pensions
Rolnicy indywidualni	124690	107995	105287	103190	Farmers

^a Przeciętne w roku.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 7 (114). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M GRAND TOTAL					
Świadczenia w mln zł	9463,7	13197,9	13655,6	14243,4	Benefits in mln zł
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
R a z e m Total					
Świadczenia w mln zł	8366,9	12000,4	12448,8	12978,4	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1093,97	1543,10	1622,90	1715,35	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł	4639,6	8343,9	8726,3	9131,8	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1260,74	1643,24	1725,62	1816,23	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł	2364,8	1783,4	1763,6	1766,2	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	888,29	1283,81	1351,05	1440,18	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł	1362,6	1873,2	1958,9	2080,4	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	1043,28	1429,87	1497,09	1585,92	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH^a FARMERS^a					
Świadczenia w mln zł	1096,8	1197,5	1206,8	1265,0	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	732,99	924,05	955,17	1021,60	Average monthly retirement pay and pension in zł

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia, wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentatywne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane za lata 2010-2012 uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzony jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralka, lodówka itp.), na opłatę za usługi (lecarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption, the furnishing of households with durable goods as well as risk of poverty, is a sample survey of **household budgets**. Included in the survey are all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data for 2010-2012 obtained from the household budget survey were weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2011.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące podstawowe grupy społeczno-ekonomiczne ludności ustalone na podstawie kryterium **wyłącznego** lub **głównego** (przeważającego) **źródła utrzymania**, a mianowicie **gospodarstwa: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł** (innych niż emerytura i renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

- 1) do osób pracujących zalicza się:
  - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa z agentem, umowa-zlecenie umowa ustna itd.);
  - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie;
  - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie), w tym wynajem nieruchomości związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej;
- 2) osoby pobierające emeryturę lub rentę, których głównym źródłem utrzymania jest otrzymywana emerytura lub renta;
- 3) osoby utrzymujące się z niezarobkowych źródeł innych niż emerytura lub renta, których głównym źródłem utrzymania są: zasiłki z ubezpieczeń społecznych, pozostałe świadczenia społeczne (m.in. zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, świadczenia i zasiłki pielęgnacyjne, renta socjalna, zasiłki stałe, okresowe oraz pozostała pomoc pieniężna, materialna i w formie usług, stypendia, świadczenia dla bezrobotnych), dochody z tytułu własności, dochody z wynajmu nieruchomości - budynków, gruntów - niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, pozostałe docho-

*The survey included all house holds within randomly selected dwellings r epresenting the basic socio-economic groups of the population, established on the basis of the **exclusive or main (predominate) source of maintenance, i.e., households of: employees, farmers, the self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources** (other than retire ment pay and pen - sions).*

3. *The categories of persons com prising house-holds were established on the basis of their p rimary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:*

- 1) *employed persons include:*
  - a) *hired employees, for whom the main source of maintenance is incom e from hired work, regardless of the type of contract concluded with the em ployer (a labour contract for a specified or unspecified perio d, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, out-work, contract with agent, commission con-tracts, verbal contracts, etc.);*
  - b) *employees on a private farm in agricultur e (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work;*
  - c) *self-employed persons (including contrib-uting family workers), for wh om the main source of maintenance is economic activity (excluding the use of a private f arm in agri-culture), including rental of re al estate con-nected with conducting economic activity and practising a learned prof ession as well as members of agricultural pro duction co-operatives since 2005;*
- 2) *persons receiving retirement pay or a pension, the main source of maintenance for which is the retirement pay or pension;*
- 3) *persons maintained from non-earned sources other than retirement pay and pension for whom the main source of maintenance is: so-cial security benefits or other social benefits (i.a. family benefits, supplements to fam ily benefits, nursing allowances and benefits, so-cial pension, permanent and temporary bene-fits and other aid, whether monetary, material or in the form of services, scholarships, unem-ployment benefits), income from property and rental of re al estate not connected with con-ducting economic activity, othe r income as well as other revenue (deposits withdrawn and*

dy oraz inne przychody (podjęte lokaty i sprzedane papiery wartościowe, sprzedaż majątku, zaciągnięte pożyczki i kredyty);

- 4) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek - rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych - z ubezpieczeń społecznych, pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej - uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę - który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezależne od wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym), a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakupem produktów i usług, wynagrodzeniami i składekami na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszany o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz od 2004 r. powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaki został przeznaczony na

securities sold, the sale of assets, extended loans and credits);

- 4) *dependents (without their own source of maintenance) maintained by other persons being members of the same household.*

4. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid (with income from hired labour, from social benefits - from social security benefits and from other social benefits), excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work - obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement - which includes: all income obtained from hired labour, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and care benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and since 2004 increased by subsidies for agriculture;*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and from practising a learned profession, which was designated for household needs as well as for in-*

pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);

- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach z działalności gospodarczej, dywidendy, nadwyżka bilansowa w spółdzielniach) i dochód z wynajmu nieruchomości - budynków, gruntów - niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą (tj. przychody minus nakłady);
- 5) dochód ze świadczeń społecznych, tj.:
  - a) dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, który obejmuje emerytury, renty, zasiłki (w tym chorobowy - po ustaniu stosunku pracy), świadczenia rehabilitacyjne i jednorazowe odszkodowania powypadkowe oraz od 2005 r. renty strukturalne dla rolników indywidualnych;
  - b) dochód z pozostałych świadczeń społecznych, który obejmuje m.in. zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne, rentę socjalną, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia oraz pomoc od instytucji niekomercyjnych (w tym dary);
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary (w tym alimenty od osób prywatnych), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory). Do wydatków nie zalicza się

vestments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);

- 4) *income from property (interests, shares in profits from economic activity, dividends, balance surplus in cooperatives) and income from rental of real estate not connected with the conducted economic activity (i.e. revenues minus investments);*
- 5) *income from social benefits, i.e.:*
  - a) *income from social security benefits, which includes retirement pay, pensions, benefits (of which sick benefit - after the termination of employment), rehabilitation benefits and one-off accident compensations as well as since 2005, early retirement pay for farmers;*
  - b) *income from other social benefits, which includes among others: unemployment benefits, pre-retirement benefits, family allowances, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships and assistance from non-commercial institutions (of which gifts);*
- 6) *other income, which includes, i.a.: gifts (i.e. private alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditure res. *Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.*

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. *Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets). Expenditures do not include renovation fund.*

funduszu remontowego.

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

6. Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z Klasyfikacją Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

7. **Spożycie** artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymywane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

8. **Zagrożenie ubóstwem** - gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji), zastosowano tak zwaną **oryginalną skalę ekwiwalentności OECD**. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 - każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 - każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat. Oznacza to np., że granica ubóstwa relatywnego dla gospodarstwa 4-osobowego złożonego z dwóch osób dorosłych i dwójki dzieci jest 2,7 razy wyższa niż dla gospodarstwa 1-osobowego.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. relatywna granica ubóstwa wynosiła dla gospodarstw 1-osobowych 668 zł, a 4-osobowych (2 osoby dorosłe z 2 dziećmi poniżej 14 lat) - 1802 zł, w IV kwartale

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

6. Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS).

7. **Consumption** of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

8. **Risk of poverty** - a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) was below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called **original OECD equivalence scale** has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and subsistence minimum). According to this scale, weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 - to any other person at that age and weight 0,5 - to every child under 14. And thus, for instance, the relative poverty threshold for a 4-person household consisting of two adult persons and two children is 2,7 times as high as that for a 1-person household.

Relative poverty threshold is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale. The poverty lines are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the relative poverty threshold was 668 zł for 1-person households and 1802 zł for 4-person households (2 adults with 2 children under 14), in the fourth quarter of 2011 the threshold was 692 zł for 1-person households and 1868 zł for 4-person households, while in the fourth quar-

2011 r. było to 692 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1868 zł dla gospodarstw 4-osobowych, natomiast w IV kwartale 2012 r. progi te wyniosły odpowiednio: 693 zł oraz 1871 zł.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. 2008 r. Nr 115, poz. 728, z późniejszymi zmianami) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej. Od 2010 r., do III kwartału 2012 r. obowiązywały takie same kwoty progowe - 477 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 351 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych. Natomiast od IV kwartału 2012 r. kwoty te zostały ustalone na poziomie odpowiednio: 542 zł oraz 456 zł.

Minimum egzystencji, uznawane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. granica ubóstwa skrajnego wyniosła dla gospodarstw 1-osobowych 466 zł, 4-osobowych (2 osoby dorosłe z 2 dziećmi poniżej 14 lat) - 1257 zł, w IV kwartale 2011 r. było to 495 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1336 zł dla gospodarstw 4-osobowych, natomiast w IV kwartale 2012 r. progi te wyniosły odpowiednio: 519 zł oraz 1401 zł.

ter of 2012: 693 zł and 1871 zł, respectively.

“Legal” poverty threshold is the amount which, according to the Law on Social Assistance (uniform text Journal of Laws 2008 No. 115, item 728, with later amendments), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance. Since 2010 till the third quarter of 2012 the line remained at the same level of 477 zł for 1-person households and 351 zł per 1 person for multi-person households. Since the fourth quarter of 2012, the line was changed to: 542 zł and 456 zł, respectively.

The subsistence minimum, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which there is a threat to the biological existence and to psychophysical human development. The starting point adopted for determination of the extreme poverty threshold is the subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for the 1-person employees' household. Poverty thresholds are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the extreme poverty threshold was 466 zł for 1-person households and 1257 zł for 4-person households (2 adults with 2 children under 14), in the fourth quarter of 2011 the threshold was 495 zł for 1-person households and 1336 zł for 4-person households, while in the fourth quarter of 2012: 519 zł and 1401 zł, respectively.

TABL. 1 (115). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniami	2781	3181	3171	3124	<i>Households included in the survey</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,23	3,06	2,95	2,92	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:					<i>of which:</i>
pracujących	1,17	1,17	1,13	1,11	<i>employed</i>
pobierających świadczenia społeczne ^a	0,85	0,84	0,83	0,82	<i>receiving social benefits^a</i>
w tym emeryturę lub rentę	0,73	0,74	0,74	0,73	<i>of which retirement pay or pension</i>
pozostających na utrzymaniu	1,13	0,98	0,91	0,90	<i>dependents</i>

a W 2005 r. – pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a In 2005 – receiving social security benefits and social assistance benefits.

Uwaga do tablic 2-5

Dane za lata 2010 i 2011 skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 176.

Note to tables 2-5

Data for 2010 and 2011 were revised comparing to published in the previous edition of the Yearbook; see general notes, item 1 on page 176.

TABL. 2 (116). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBE**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	732,27	1109,73	1160,03	1189,84	<i>Available income</i>
w tym dochód do dyspozycji	708,36	1070,87	1127,27	1156,33	<i>of which disposable income</i>
w tym:					<i>of which:</i>
z pracy najemnej	352,03	599,65	610,15	626,12	<i>from hired work</i>
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	17,89	24,13	27,32	28,04 ^a	<i>from a private farm in agriculture</i>
z pracy na własny rachunek	63,89	109,50	113,02	116,01	<i>from self-employment</i>
ze świadczeń społecznych ^b	240,98	276,74	310,96	356,05	<i>from social benefits^b</i>

a Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi 19,25%. b W 2005 r. - ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a Relative error of estimates exceeds 10% and equals 19.25%. B In 2005 - from social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 3 (117). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem	672,77	952,11	987,84	991,34	Total expenditures
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	648,86	913,24	955,08	957,83	of which consumer goods and services ^a
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	192,66	250,30	255,41	261,41	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	16,76	20,93	21,37	21,70	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	34,91	51,32	47,61	49,08	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	130,50	194,36	211,44	215,33	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	33,10	46,91	45,60	44,76	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	36,18	44,02	47,47	51,99	health
w tym artykuły farmaceutyczne	22,97	26,81	29,57	32,03	of which pharmaceutical products
transport	62,10	91,34	106,90	88,19	transport
łączość	34,28	42,45	41,69	39,74	communication
rekreacja i kultura	43,14	68,59	74,63	74,58	recreation and culture
edukacja ^b	8,09	11,46	9,89	9,71	education ^b
restauracje i hotele	13,78 ^c	24,28	23,07	29,12	restaurants and hotels
inne towary i usługi	32,75	46,37	47,09	48,76	miscellaneous goods and services
w tym higiena osobista	18,49	27,67	27,40	29,18	of which personal care

a Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. b Łącznie z wychowaniem przedszkolnym. c Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi 15,48%.

a Including pocket money not considered in items by types of expenditures. b Including pre-school education. c Relative error of estimates exceeds 10% and equals 15.48%.

TABL. 4 (118). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe					
w kg	8,46	7,47	7,10	6,88	Bread and cereals in kg
w tym pieczywo	5,59	4,72	4,50	4,38	of which bread
Mięso w kg	5,00	5,46	5,35	5,20	Meat in kg
w tym wędliny i pozostałe przetwory mięsne	2,08	2,28	2,21	2,19	of which processed meat and other meat preparations
Ryby ^a w kg	0,34	0,43	0,40	0,40	Fish ^a in kg
Mleko ^b w l	4,94	4,16	3,86	3,93	Milk ^b in l
Jogurty i napoje mleczne w kg	0,53	0,73	0,69	0,69	Yoghurt and milk-based beverages in kg
Sery w kg	0,94	0,98	0,96	0,94	Cheese in kg
Jaja w szt.	15,85	13,99	13,46	13,26	Eggs in units
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg ...	1,41	1,29	1,26	1,24	Oils and fats in kg
w tym masło	0,32	0,30	0,28	0,27	of which butter
Owoce ^c w kg	3,51	3,49	3,33	3,37	Fruit ^c in kg
Warzywa w kg	12,29	10,30	10,12	9,70	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	6,79	5,18	4,95	4,62	of which potatoes
Cukier w kg	1,74	1,68	1,51	1,47	Sugar in kg
Napoje bezalkoholowe w l	4,43	6,65	7,04	7,09	Non-alcoholic beverages in l

a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych. b Bez zagęszczonego i w proszku. c Łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

a Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. b Excluding condensed and powdered milk. c Including seeds and edible kernel.

TABL. 5 (119). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka	97,7	98,3	98,4	98,7	Refrigerator
Zamrażarka	33,4	38,0	29,5	29,5	Freezer
Automat pralniczy	81,8	90,2	91,7	92,4	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	4,9	13,5	14,3	15,4	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	33,8	52,8	52,2	54,0	Microwave oven
Samochód osobowy	49,4	61,7	58,4	59,7	Passenger car
Odtwarzacz płyt kompaktowych ..	10,8	12,0	9,0	8,2	Compact disc player
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)	43,0	40,3	36,1	33,6	Hi-fi stereo music system
Odbiornik telewizyjny	97,2	97,0	96,8	96,0	Television set
Odtwarzacz DVD	2,9	49,6	47,1	42,9	DVD player
Telefon komórkowy	67,2	87,3	89,2	89,8	Mobile phone
Zestaw kina domowego	x	12,4	10,5	10,6	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	35,2	54,8	57,6	57,3	Satellite or cable television equipment
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	53,1	51,1	51,5	Digital camera
Komputer osobisty	42,7	67,7	67,4	69,1	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	27,7	63,4	64,1	67,2	of which with access to the Internet
w tym z dostępem szerokopasmowym	x	40,4	41,7	43,9	of which broadband access
Drukarka	27,7	44,4	43,0	39,5	Printer

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.
a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

TABL. 6 (120). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
AT-RISK-OF-POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Osoby – w % ogółu osób w gospodarstwach – o wydatkach poniżej:				Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:
relatywnej granicy ubóstwa	16,0	15,0	15,6	relative poverty threshold
„ustawowej” granicy ubóstwa	6,4	5,4	6,6	“legal” poverty threshold
minimum egzystencji	4,8	4,8	6,2	subsistence minimum

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 180.
a See general notes, item 8 on page 180.

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 25.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej, tj. bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów. Informacje o długości sieci gazowej od 2003 r. uwzględniają również dane o sieci przesyłowej (magistralnej), tj. o przewodach doprowadzających gaz do sieci rozdzielczej.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji - z siecią ogólnospławną.

Dane dotyczące **przyłączy gazowych** od 2005 roku dotyczą również połączeń prowadzących do budynków niemieszkalnych.

3. **Zród uliczny** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

The definition of the **enterprise method** is given in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 25.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of the water supply and gas supply networks** concerns distribution network, i.e., excluding connections leading to residential buildings and other constructions. Since 2003 information regarding the length of gas supply network has included also data on the transmission (main) network, i.e. conduits providing gas to the distribution network.

Data regarding the **length of the sewage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water supply and sewage connections leading to residential buildings (including collective accommodation facilities, e.g.: employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewage system, with the main sewage system.

Since 2005 data on **gas supply connections** have concerned also connections leading to non-residential buildings.

3. A **street outlet** is an equipment connected to the street water conduit, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households include the quantity of water collected from water supply system by means of equipment installed in a building.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez zdroje podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji - wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** od 2004 r. obejmują również gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz urzędów i instytucji ogrzewanych centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służące do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy.

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami lub urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą **komunikacji autobusowej i tramwajowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne, mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw prowadzących głównie komunikację zamiejską, a świadczących również usługi komunikacji miejskiej w niektórych miastach oraz linii komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

4. *Data regarding the users of water supply systems and sewage systems include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water supply system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water supply conduit), and in the case of sewage - sewage inlets.*

Data regarding the gas users concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Data regarding the population using the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

5. *Data regarding the number of consumers and the consumption of electricity since 2004 include also households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.*

The consumption of electricity and gas from the gas supply network in households (as is consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.

6. *Information within the range of heating regards residential buildings as well as buildings of offices and institutions with central heating within transmission thermalline - which is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line.*

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing cooperatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own or other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of the thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

7. *Information regarding urban ground transport concerns bus and tram communication and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses, microbuses as well as suburban and intercity service have been also included; data do not include the activity of enterprises operating mainly in the scope of non-urban transport, but rendering also the services in the scope of urban transport in some cities as well as transport lines exclusively servicing work places.*

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych i tramwajowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

8. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

9. Dane o nieczystościach ciekłych dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą - w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

10. Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zielone o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zielone osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb o powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieskalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotelu pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do które-

***Transport line** is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus and tram lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.*

***8. Data on municipal waste** concern the waste produced in households, and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of its character or compositions is similar to the waste produced in households.*

Information on municipal waste is quoted according to regulation of the Minister of Environment of 27 IX 2001 on catalogue of waste (Journal of Laws No. 112, item 1206).

***9. Data on liquid waste** concern waste which comes from households (residential buildings), public buildings and buildings of units running a business - in case they are not discharged by sewage system.*

***10. Strolling-recreational parks** are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches, etc.*

***Lawns** are areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.*

***Estate green belts** are located in residential areas and are used for the purposes of recreation, isolation and aesthetic visual appearance.*

Dwellings

*1. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).*

***A dwelling** is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a stair-*

go to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię - jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby użytkowane stale i wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie:

- wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 20 V 2002 r. i 31 III 2011 r.;
- bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

3. W Narodowym Spisie Powszechnym Ludności i Mieszkań 2002 i 2011 do zasobów mieszkaniowych zaliczono mieszkania zamieszkane i niezamieszkane, które w przyszłości mogą stać się mieszkaniami zamieszkanymi, tj. mieszkania przeznaczone do stałego, czasowego lub sezonowego zamieszkania (tzw. drugie mieszkanie) oraz mieszkania wykorzystywane do prowadzenia działalności gospodarczej i o nieustalonym przeznaczeniu.

4. **Bilanse zasobów mieszkaniowych** sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2002-2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. - wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkane i niezamieszkane oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

5. Pod względem rodzaju podmiotów władających sklasyfikowano mieszkania na stanowiące własność:

- 1) **spółdzielni mieszkaniowych** - mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu

case, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used regularly and exclusively to conduct economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.

The **useful floor area** of a dwelling is the total useful floor area of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of:

- the results of the Population and Housing Census - as of 20 V 2002 and 31 III 2011;
- the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.

3. In the Population and Housing Census 2002 and 2011 dwelling stocks include inhabited and uninhabited dwellings, which in the future can become inhabited dwellings, i.e., dwellings for permanent, temporary or seasonal residence (so called second dwelling) as well as dwellings used for conducting economic activity and without established purpose.

4. The **balances of dwelling stocks** are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census (for the years 2002-2009 the basis assumed were the results of 2002 census, since 2010 - the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks.

5. As regards the type of ownership, dwellings were classified as owned by:

- 1) **housing cooperatives** - member-owned dwellings (occupied on the basis of the cooperative ownership right to a residential prem-

mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);

- 2) **gmin** (komunalne) - mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;
- 3) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);
- 4) **Skarbu Państwa** - mieszkania pozostające w zasobie lub zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych, Wojskowej Agencji Mieszkaniowej oraz organów administracji państwowej, np. ministerstw;
- 5) **towarzystw budownictwa społecznego;**
- 6) **osób fizycznych** - mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:
  - może być właścicielem całej nieruchomości np. indywidualny dom jednorodzinny,
  - może posiadać udział w nieruchomości wspólnej, jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których na mocy ustawy z dnia 15 XII 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.

Pojęcie **wspólnoty mieszkaniowej** odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;
- 7) **innych podmiotów** - mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku - przeznaczane na sprzedaż, ale jeszcze niesprzedane osobom fizycznym lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii, związków zawodowych itp.

6. Informacje o mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań oraz o izbach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

ise, and condominiums (occupied on the basis of a contract of tenancy);

- 2) **gminas** (municipal) - dwellings owned by a gmina or a powiat (local self-government community), and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;
- 3) **workplaces** (of public and private sector);
- 4) **State Treasury** - dwellings remaining in the stock or under the management of Agricultural Property Agency, Military Housing Agency and organs of state administration, e.g. ministries;
- 5) **public building societies;**
- 6) **natural persons** - dwellings, which are owned by a natural person (one or more), while this person:
  - can be an owner of a whole real estate for example an individual detached house,
  - can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing cooperatives for which by the law of 15 XII 2000 on housing cooperatives a separate ownership right benefit of a natural person (natural persons) exposed in a real-estate register, was established.

*The notion of **condominium** refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;*
- 7) **other entities** - dwellings owned by institutions, constructing for profit - for sale, but not yet sold to natural persons or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions etc.

6. Information regarding dwellings, useful floor area of dwellings as well as regarding rooms completed concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego (do 31 V 2009 r. - z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego);
- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalność gospodarczą), kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

Information regarding the results of:

- **co-operative construction** concerns dwellings completed by housing co-operatives, designed for persons being members of these co-operatives;
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non profit basis) utilizing credit from the state bank BGK (until 31 V 2009 - from the National Housing Fund);
- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (121). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km				Distribution network in km
Wodociągowa	17621,9	17697,9	18066,5	Water supply
miasta	4125,3	4195,9	4297,8	urban areas
wieś	13496,6	13502,0	13768,7	rural areas
Kanalizacyjna ^a	10008,2	10649,2	11390,4	Sewage ^a
miasta	4235,8	4328,4	4495,5	urban areas
wieś	5772,4	6320,8	6894,9	rural areas
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.				Connections leading to residential buildings in pcs
Wodociągowe	413210	422500	430539	Water supply system
miasta	144535	149306	150865	urban areas
wieś.....	268675	273194	279674	rural areas
Kanalizacyjne.....	211177	228258	239262	Sewage system
miasta	110178	117113	119701	urban areas
wieś.....	100999	111145	119561	rural areas
Zdroje uliczne.....	271	266	268	Street outlets
miasta	191	188	183	urban areas
wieś	80	78	85	rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³.....	89,2	88,9	89,2	Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³
Miasta:				Urban areas:
w hm ³	61,4	61,3	60,6	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	37,4	37,4	36,9	per capita in m ³
Wieś w hm ³	27,8	27,6	28,6	Rural areas in hm ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	115,9	106,0	101,8	Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³
w tym oczyszczane	115,8	105,9	101,7	of which treated

a Łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

TABL. 2 (122). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIENIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	1143,9	1199,4	1207,4	1212,4	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	639,1	681,4	685,6	690,3	Urban areas
Wieś	504,8	518,0	521,8	522,1	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GW-h	2436,2	2775,0	2711,4	2714,3	In GW-h
miasta	1356,2	1506,0	1463,3	1453,4	urban areas
wieś	1080,0	1269,0	1248,1	1260,9	rural areas
W kW-h:					In kW-h:
miasta: na 1 mieszkańca	836,5	917,2	891,5	885,7	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	2122	2210	2134	2106	per consumer ^a
wieś — na 1 odbiorcę ^a	2140	2450	2392	2415	rural areas — per consumer ^a

^a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

Źródło: dane Ministerstwa Gospodarki.

^a The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3 (123). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIENIE GAZU Z SIECI
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

Stan w dniu 31 XII

*GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION
OF GAS FROM SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS*

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	21626,9	22123,1	22227,9	22351,9	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	1619,2	1439,3	1440,6	1440,4	of which transmission
miasta	332,2	342,6	342,5	342,7	urban areas
wieś	1287,0	1096,7	1098,2	1097,7	rural areas
Miasta	4998,9	5348,7	5384,9	5427,5	Urban areas
Wieś	16628,0	16774,4	16843,0	16924,4	Rural areas
Przyłącza prowadzące do budyn- ków mieszkalnych i niemieszkal- nych w szt.	374456	404263	408219	412831	Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
Miasta	122152	136061	137478	139233	Urban areas
Wieś	252304	268202	270741	273598	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	664,8	693,8	695,9	701,2	Consumers of gas from gas sup- ply system^a in thous.
Miasta	459,6	471,9	467,9	470,5	Urban areas
Wieś	205,2	221,9	228,0	230,7	Rural areas
Zużycie gazu z sieci^b (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system^b (during the year):
W hm³	433,6	411,4	392,5	416,9	In hm³
miasta	297,9	272,3	249,7	269,9	urban areas
wieś	135,7	139,1	142,8	147,0	rural areas
Na 1 mieszkańca w m³	132,9	123,5	118,4	124,4	Per capita in m³
miasta	183,8	167,3	153,3	164,5	urban areas
wieś	82,7	83,0	84,7	86,0	rural areas

^a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. ^b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

^a Including consumers connected to collective gas-meters. ^b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 4 (124). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	1737	1888	1957	1982	1906	76	Heating network in km
w tym przesyłowa	1360	1479	1431	1440	1398	42	of which transmission
Kotłownie	877	1006	818	788	650	138	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	13662	12614	13064	14245	14107	138	Sale of heating energy (during the year) in TJ
Kubatura budynków ogrze- wanych centralnie w dam ³	108794	117137	120033	123347	122368	979	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków miesz- kalnych	70736	74514	77144	77560	76918	641	of which residential buildings

a Dane zmieniono w stosunku do publikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a Data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 5 (125). **LUДНОŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**
POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Ludność w tys. - korzystająca ^a z:					Population in thous. - using ^a :
wodociągu	2401,7	2525,2	2543,5	2558,4	water supply system
miasta	1517,2	1540,3	1544,8	1543,0	urban areas
wieś	884,5	984,9	998,7	1015,4	rural areas
kanalizacji	1594,6	1758,7	1823,6	1848,6	sewage system
miasta	1334,2	1385,6	1399,7	1401,0	urban areas
wieś	280,4	373,1	423,8	447,6	rural areas
gazu	2056,7	2104,7	2113,6	2113,8	gas supply system
miasta	1280,7	1261,0	1263,7	1243,5	urban areas
wieś	776,1	833,4	849,9	870,3	rural areas
Ludność - w % ogółu ludności ^b - korzystająca ^a z:					Population - in % of total population ^b - using ^a :
wodociągu	73,5	75,7	76,0	76,3	water supply system
miasta	93,7	94,0	94,1	94,1	urban areas
wieś	53,7	58,1	58,6	59,2	rural areas
kanalizacji	48,8	52,7	54,5	55,1	sewage system
miasta	82,4	84,5	85,3	85,5	urban areas
wieś	15,8	22,0	24,9	26,1	rural areas
gazu	63,0	63,1	63,2	63,0	gas supply system
miasta	79,1	77,5	77,0	75,9	urban areas
wieś	47,1	49,5	49,9	50,8	rural areas

a Dane szacunkowe. b Na podstawie bilansów.

a Estimated data. b Based on balances.

TABL. 6 (126). **ODPADY KOMUNALNE^a**
MUNICIPAL WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym z gospodarstw domowych of which from households	
Odpady komunalne zebrane ^b w t	630011	766377	750753	711784	473497	Municipal waste collected ^b in t
zmieszane	605554	677644	636838	608751	396938	mixed
w tym wysegregowane	6817	33403	20098	20933	-	of which segregated
miasta	484324	519087	477122	448241	279582	urban areas
wieś	121230	158557	159716	160510	117356	rural areas
zebrane selektywnie	24457	88734	113915	103033	76559	collected separately
w tym:						of which:
papier i tektura	5631	11804	15118	15349	10557	paper and cardboard
szkło	11406	24527	30851	29318	25956	glass
tworzywa sztuczne	2126	13504	19894	19580	16709	plastic
metale	635	1853	2150	3128	2615	metals
wielkogabarytowe	2674	11970	11830	7761	6778	large size
biodegradowalne	-	21231	29813	23606	9801	biodegradable

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 187. b Dane szacunkowe.

a See general notes, item 8 on page 187. b Estimated data.

TABL. 7 (127). **NECZYSTOŚCI CIEKŁE^a**
LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^b wywiezione w dam ³	843,6	1299,7	1402,0	1495,5	Liquid waste ^b removed in dam ³
miasta	301,7	489,9	510,5	565,6	urban areas
wieś	542,0	809,8	891,5	939,9	rural areas
w tym z gospodarstw domowych	425,3	737,4	836,1	912,9	of which from households
miasta	176,5	252,5	276,2	315,8	urban areas
wieś	248,8	484,9	559,9	597,1	rural areas
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII)	-	305,2	303,4	304,0	Septic tanks in thous. (as of 31 XII)
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII)	-	5,4	7,0	8,5	Household waste water treatment systems in thous. (as of 31 XII)

a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 187. b Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

a See general notes, item 9 on page 187. b Sewage stored temporarily in septic tanks.

TABL. 8 (128). **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):							Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):
liczba	39	29	28	27	17	10	number
powierzchnia w ha	96,0	97,8	98,6	96,5	56,7	39,8	area in ha

TABL. 8 (128). **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH (dok.)**
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha	3,1	5,7	1,7	-	-	-	Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha
czynnych	1,5	2,0	1,7	-	-	-	in operation
o zakończonej eksploatacji (zamknięte)	1,6	3,7	-	-	-	-	exploitation completed

TABL. 9 (129). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**
Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna - linie w km	5286	5053	4786	5410	Transport network - lines in km
autobusowe	.	4712	4439	5122	bus
tramwajowe	.	341	347	288	tram
Tabor:					Fleet of:
autobusy: w sztukach	899	929	901	956	buses: in units
liczba miejsc w tys.	93,8	90,1	90,2	92,9	number of seats in thous.
tramwaje: w sztukach	426	410	410	419	trams: in units
liczba miejsc w tys.	57,6	59,9	61,7	64,4	number of seats in thous.
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln	497	390	397	408	Transport of passengers ^b (during the year) in mln

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

b Dane szacunkowe.

a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. b Estimated data.

TABL. 10 (130). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE AREA GREEN BELTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2010		2011		2012		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
O G Ó Ł E M w ha	3290,3	3133,1	3645,3	3379,4	3551,1	3250,7	3600,2	3274,8	TOTAL in ha
w % powierzchni ogólnej województwa ^a	0,2	1,9	0,2	2,1	0,2	2,0	0,2	2,0	in % of total area space of the voivodship ^a
na 1 mieszkańca ^b w m ²	10,1	19,3	10,9	20,6	10,6	19,8	10,7	20,0	per capita ^b in m ²
Tereny zielone miejskiej ogólnodostępnej :									Generally accessible urban area green belts:
parki spacerowo- -wypoczynkowe	1298,0	1202,9	1249,8	1126,6	1262,7	1130,5	1289,4	1138,1	strolling-recreational parks
zieleńce	520,9	461,2	703,0	602,8	739,1	630,7	752,9	636,7	lawns
Tereny zielone osiedlowej	1471,4	1469,0	1692,5	1650,0	1549,3	1489,5	1557,9	1500,0	Estate green belts

a, b W przypadku miast obliczono: w % ogólnej powierzchni miast, b – na 1 mieszkańca miast.

a, b For urban areas calculated: a – in % of total urban areas space, b – per capita in urban areas.

Mieszkania

Dwellings

TABL. 11 (131). **ZASOBY MIESZKANIOWE^a**
 Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010		2011	2012			SPECIFICATION
		A	B		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	1020,3	1089,6	1076,3	1088,2	1102,5	644,3	458,3	Dwellings in thous.
Izby w mieszkaniach w tys.	3870,5	4168,1	4190,4	4244,1	4305,3	2260,4	2044,9	Rooms in dwellings in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	75234,2	82312,1	82048,7	83373,3	84860,2	41197,6	43662,5	Useful floor area of dwellings in thous. m ²
Przeciętna w zasobach: liczba izb w mieszka- niu	3,79	3,83	3,89	3,90	3,90	3,51	4,46	Dwelling stocks, aver- age: number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² : 1 mieszkania	73,7	75,5	76,2	76,6	77,0	63,9	95,3	useful floor area in m ² : per dwelling
na 1 osobę	23,0	24,9	24,6	24,9	25,3	25,1	25,5	per person
liczba osób na: 1 mieszkanie	3,20	3,04	3,10	3,08	3,04	2,54	3,74	number of persons: per dwelling
1 izbę	0,84	0,79	0,80	0,79	0,78	0,73	0,84	per room

a Na podstawie bilansów; dane za 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. z uwzględnieniem wyników spisów powszechnych z 2002 r. (porównywalnie z danymi za 2005 r. – wariant A) i z 2011 r. (porównywalnie z danymi za lata 2011 i 2012 – wariant B).

a Based on balances; data for 2010 are given in two approaches, i.e. considering results of national censuses 2002 (comparably with the data for 2005 – variant A) and 2011 (comparably with the data for 2011 and 2012 – variant B).

TABL. 12 (132). **MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH^a WYPOSAŻONE
 W INSTALACJE**
 Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS IN DWELLING STOCKS^a FITTED WITH INSTALLATIONS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Mieszkania – w % - wyposażone w: Dwellings – in % - fitted with:					SPECIFICATION
		wodociąg water supply system	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	gaz z sieci gas from gas supply system	centralne ogrzewanie central heating	
OGÓŁEM	2005	95,0	89,2	89,2	65,7	77,0	TOTAL
	2010	96,5	94,5	92,5	65,7	80,3	
	2011	96,6	94,5	92,6	65,5	80,6	
	2012	96,6	94,6	92,7	65,2	80,8	
Miasta	2005	98,2	96,1	94,9	79,5	84,5	Urban areas
	2010	99,0	98,3	97,3	76,7	87,0	
	2011	99,0	98,3	97,4	76,3	87,1	
	2012	99,0	98,3	97,4	75,8	87,3	
Wieś	2005	90,8	80,1	81,7	47,3	67,0	Rural areas
	2010	93,1	89,2	85,6	50,3	71,0	
	2011	93,1	89,3	85,8	50,3	71,4	
	2012	93,2	89,4	86,0	50,2	71,7	

a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

a Based on balances of net dwelling stocks.

TABL. 13 (133). **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2012 R.**
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali Dwellings allowances paid out user to					inni others
		gminnych gminas	spółdziel- czych coopera- tives	wspólnot mieszka- niowych housing commu- nity	prywat- nych private	towa- rzystw budownic- twa spo- łecznego public building society	
a - liczba wypłaconych dodatków number of allowances							
b - kwota dodatków w tys. zł amount of allowances in thous. zł							
c - przeciętna wysokość dodatku w zł average value of allowances in zł							

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	a	230102	44925	55709	21953	8234	5011	94270
TOTAL	b	49221,4	9780,4	10595,2	3831,3	1825,8	1156,5	22032,2
	c	213,9	217,7	190,2	174,5	221,7	230,8	233,7
Miasta	a	221537	42416	54098	20983	5616	5011	93413
Urban areas	b	47712,5	9316,0	10262,0	3659,1	1458,0	1156,5	21860,8
	c	215,4	219,6	189,7	174,4	259,6	230,8	234,0
Wieś	a	8565	2509	1611	970	2618	-	857
Rural areas	b	1508,9	464,4	333,2	172,2	367,8	-	171,4
	c	176,2	185,1	206,8	177,5	140,5	-	200,0

W % OGÓŁEM
 IN % OF TOTAL

OGÓŁEM	a	100,0	19,5	24,2	9,5	3,6	2,2	41,0
TOTAL	b	100,0	19,9	21,5	7,8	3,7	2,3	44,8
	c	100,0	19,5	21,5	7,7	3,1	2,4	45,8
Miasta	a	100,0	19,1	24,4	9,5	2,5	2,3	42,2
Urban areas	b	100,0	19,5	21,5	7,7	3,1	2,4	45,8
	c	100,0	19,5	21,5	7,7	3,1	2,4	45,8
Wieś	a	100,0	29,3	18,8	11,3	30,6	-	10,0
Rural areas	b	100,0	30,8	22,1	11,4	24,4	-	11,4
	c	100,0	30,8	22,1	11,4	24,4	-	11,4

TABL. 14 (134). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo Area of grounds transferred to investor for dwelling construction			Powierzchnia gruntów ^a w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe Area of grounds ^a in gminas stock for dwelling construction			
		ogółem total	w tym of which		wielorodzinne multi-family		jednorodzinne single-family	
			spółdzielcze coopera- tives	osób fizycznych of natural persons	razem total	w tym uzbrojone of which developed	razem total	w tym uzbrojone of which developed
		w ha		in ha				
OGÓŁEM	2010	43,0	0,9	34,5	95,7	66,8	820,8	458,8
TOTAL	2011	43,0	3,6	31,5	91,0	66,5	777,0	411,4
	2012	33,8	1,3	29,3	95,6	68,9	776,3	462,4
Miasta	2010	13,4	0,9	9,5	90,2	63,8	268,8	136,1
Urban areas	2011	25,7	3,6	16,7	85,4	63,4	254,0	116,6
	2012	15,5	1,3	12,4	87,2	63,0	252,0	149,7
Wieś	2010	29,6	0,0	25,0	5,5	3,0	552,0	322,7
Rural areas	2011	17,3	0,0	14,8	5,6	3,1	523,0	294,8
	2012	18,3	0,0	16,9	8,4	5,9	524,3	312,7

a Stan w dniu 31 XII.
 a As of 31 XII.

TABL. 15 (135). **MIESZKANIA KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	11039	18780	19777	18090	T O T A L
Spółdzielcze	320	24	1	1	Cooperatives
Komunalne (gminne)	396	11	140	78	Municipal (gmina)
Zakładowe	2	-	-	-	Company
Indywidualne	6408	10041	10441	9208	Private
Spoleczne czynszowe	584	97	-	-	Public building society
Na sprzedaż lub wynajem	3329	8607	9195	8803	For sale or rent

TABL. 16 (136). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Mieszkania	10704	12264	12634	15294	Dwellings
miasta	6737	6962	7160	9343	urban areas
wieś	3967	5302	5474	5951	rural areas
Spółdzielcze	504	42	-	-	Cooperative
Komunalne (gminne)	117	124	12	120	Municipal (gmina)
Zakładowe	-	9	1	3	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2956	4828	4649	6663	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	943	28	194	48	Public building society
Indywidualne	6184	7233	7778	8460	Private
miasta	2239	2211	2549	2761	urban areas
wieś	3945	5022	5229	5699	rural areas
Mieszkania na 1000 zawar- tych małżeństw	593	602	684	840	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	761	732	835	1129	Urban areas
Wieś	431	488	553	600	Rural areas
Izby	48664	56600	57420	65747	Rooms
miasta	25208	25369	25167	31026	urban areas
wieś	23456	31231	32253	34721	rural areas
Spółdzielcze	1529	139	-	-	Cooperative
Komunalne (gminne)	237	241	36	251	Municipal (gmina)
Zakładowe	-	20	5	7	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	9104	14165	13032	18321	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	2404	82	542	92	Public building society
Indywidualne	35390	41953	43805	47076	Private
miasta	12083	11957	12828	13498	urban areas
wieś	23307	29996	30977	33578	rural areas
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	1142853	1409355	1416410	1598237	Usable floor space of dwell- ings in m²
miasta	558690	611188	593540	712728	urban areas
wieś	584163	798167	822870	885509	rural areas
Spółdzielcze	26333	2359	-	-	Cooperative
Komunalne (gminne)	3987	4752	575	4665	Municipal (gmina)
Zakładowe	-	644	136	141	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	179442	322746	280669	390939	For sale or rent

TABL. 16 (136). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m² (dok.)					Usable floor space of dwellings in m² (cont.)
Spółeczne czynszowe	42511	1196	9129	2383	Public building society
Indywidualne	890580	1077658	1125901	1200109	Private
miasta	310434	313398	332880	344215	urban areas
wieś	580146	764260	793021	855894	rural areas
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	106,8	114,9	112,1	104,5	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	82,9	87,8	82,9	76,3	urban areas
wieś	147,3	150,5	150,3	148,8	rural areas
Spółdzielcze	52,3	56,2	-	-	Cooperative
Komunalne (gminne)	34,1	38,3	47,9	38,9	Municipal (gmina)
Zakładowe	-	71,6	136,0	47,0	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	60,7	66,8	60,4	58,7	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	45,1	42,7	47,1	49,6	Public building society
Indywidualne	144,0	149,0	144,8	141,9	Private
miasta	138,6	141,7	130,6	124,7	urban areas
wieś	147,1	152,2	151,7	150,2	rural areas

TABL. 17 (137). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings					W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings					
		razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				
			1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more	
OGÓŁEM....	2005	10704	6184	0,5	2,7	7,2	89,6	4520	2,4	22,7	60,7	14,3
TOTAL	2010	12264	7233	0,3	2,3	4,4	93,0	5031	6,4	34,1	36,7	22,8
	2011	12634	7778	1,0	4,0	5,6	89,4	4856	9,5	35,1	34,5	20,9
	2012	15294	8460	2,5	4,5	5,0	88,0	6834	9,9	39,0	31,5	19,6
Miasta	2005	6737	2239	1,0	5,5	12,8	80,7	4498	2,4	22,8	61,0	13,9
Urban areas	2010	6962	2211	1,1	6,1	10,3	82,5	4751	6,6	34,9	38,1	20,4
	2011	7160	2549	3,0	11,2	12,4	73,4	4611	10,0	37,0	35,8	17,2
	2012	9343	2761	5,2	12,7	10,6	71,5	6582	10,3	40,1	31,7	17,9
Wieś.....	2005	3967	3945	0,2	1,1	4,1	94,6	22	-	-	-	100,0
Rural areas	2010	5302	5022	0,0	0,6	1,8	97,6	280	2,9	21,1	11,4	64,6
	2011	5474	5229	0,1	0,5	2,3	97,1	245	-	-	9,8	90,2
	2012	5951	5699	1,1	0,6	2,2	96,1	252	-	10,3	27,4	62,3

DZIAŁ X

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. 2004 Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późniejszymi zmianami).

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja (powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych), w których nauka jest obowiązkowa,
- od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, tj. 2-3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne; ponadto szkoły ponadpodstawowe dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej działające do zakończenia cyklu kształcenia ujmowano odpowiednio w szkołach ponadgimnazjalnych (zasadniczych zawodowych, liceach ogólnokształcących i technikach).

Ponadto, w latach szkolnych 2004/05-2010/11 wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 6 lat, a od 1 IX 2011 r. - w wieku 5 lat w placówkach wychowania przedszkolnego, tj. w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 - w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych.

Od roku szkolnego 2009/10 dzieci 6-letnie na wniosek rodziców mogą rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej.

3. Informacje dotyczące szkół artystycznych dających uprawnienia zawodowe - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą **ogólnokształcących szkół artystycznych**, które prezentuje się z wyłączeniem szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

CHAPTER X

EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Act of 7 IX 1991 (uniform text, Journal of Laws 2004, No. 256, item 2572, with later amendments) and the Act of 27 VII 2005 - Higher Education Law (Journal of Laws No. 164, item 1365, with later amendments).

2. Among schools covered by the educational system, there are:

- since the 1999/2000 school year, 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools (which replaced 8-year primary schools), where education is compulsory,
- since the 2002/03 school year, upper secondary schools, i.e. 2-3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since the 2004/05 school year schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools), and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools; moreover, upper secondary (post-primary) schools for graduates from 8-year primary schools operating until the end of the education cycle were included respectively in the structure of upper secondary schools (basic vocational schools, general secondary schools and technical secondary schools).

Moreover, in 2004/05-2010/11 school year an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced for children at the age of 6 and since 1 IX 2011 - children at the age of 5 in pre-primary education establishments i.e. in pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special schools and special nursery schools) as well as since the 2008/09 school year in pre-primary education groups and pre-primary points.

Since the 2009/10 school year, upon the request of parents, children at the age of 6 can start education in the first grade of primary school.

3. Information regarding art schools leading to professional certification - unless otherwise indicated - refers exclusively to **general art schools**, excluding schools providing art education only.

4. Prezentowane w dziale dane dotyczą m.in.: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

5. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

6. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej i niepubliczne. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeśli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

7. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych), szkoły filialne (bez szkół specjalnych), szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) gimnazja, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe;
- 4) licea ogólnokształcące;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej - stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 6) licea profilowane - stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 7) technika;
- 8) technika uzupełniająca na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej - stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 9) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych);
- 10) szkoły specjalne przysposabiające do pracy.

4. Data presented in the chapter are, among others, related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

5. Data include schools and establishments managed by central (government) entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and private persons.

6. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public with the competence of a public school and non-public. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) entities and local self-government entities can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools, or non-public schools with the competence of public schools.

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

7. Schools for children and youth (including special schools) include:

- 1) primary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools), branch schools (excluding special schools), art schools not leading to professional certification (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme;
- 2) lower secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 3) basic vocational schools;
- 4) general secondary schools;
- 5) supplementary general schools based on the programme of basic vocational school - phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1st grade;
- 6) specialized secondary schools - phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1st grade;
- 7) technical secondary schools;
- 8) supplementary technical schools based on the programme of basic vocational school - phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1st grade;
- 9) general art schools leading to professional certification (excluding special schools);
- 10) special job-training schools.

8. Szkoły policealne - kształcące w formie dziennej, wieczorowej lub zaocznej oraz od roku szkolnego 2008/09 również w formie stacjonarnej i na odległość - obejmują:

- 1) policealne szkoły zawodowe (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie) oraz kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata;
- 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) - od roku szkolnego 2005/06.

9. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych; do roku szkolnego 2005/06 dane dotyczyły studiów dziennych, wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą.

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami i zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi, zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi oraz punktami konsultacyjnymi. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych.

10. Szkoły dla dorosłych - kształcące w formie zaocznej oraz od roku szkolnego 2008/09 również w formie stacjonarnej i na odległość - obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych - stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 4) licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej - stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 6) licea profilowane dla dorosłych - stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 7) technika dla dorosłych - stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 8) technika uzupełniająca dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej.

8. Post-secondary schools - educating in day, evening or weekend form as well as since the 2008/09 school year also full-time and distance form - include:

- 1) post-secondary vocational schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;
- 2) foreign language teacher training colleges (3-year) as well as teacher training colleges (3-year), in which graduates do not receive title of licentiate;
- 3) colleges of social work (3-year) - since 2005/06 school year.

9. Tertiary education (university level) includes full-time and part-time programmes; until 2005/06 school year data concerned day, evening, weekend and extramural studies.

Data regarding tertiary education:

- 1) include foreign language teacher training colleges and teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;
- 2) include foreigners studying in Poland;
- 3) do not include Poles studying abroad.

Data on students and graduates are given according to the seat of particular higher education institutions including sections as well as branch departments and institutes, didactic branch centers as well as consultative points. Data do not include academies of the Ministry of National Defence and academies of the Ministry of the Interior.

10. Schools for adults educating in weekend form as well as since the 2008/09 school year also full-time and distance form - include:

- 1) primary schools for adults;
- 2) lower secondary schools for adults;
- 3) basic vocational schools for adults - phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1st grade;
- 4) general secondary schools for adults;
- 5) supplementary general schools for adults based on the programme of basic vocational school - phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1st grade;
- 6) specialized secondary schools for adults - phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1st grade;
- 7) technical secondary schools for adults - phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1st grade;
- 8) supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school.

11. Szkoły specjalne (na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej) organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne, ogólnodostępne) oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub placówkach wykonujących działalność leczniczą (do roku szkolnego 2011/12 określanych jako zakłady opieki zdrowotnej; łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

12. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

13. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

14. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

15. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

16. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach akademickich akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

11. Special schools (at the level of primary school, lower secondary school and upper secondary school) are organized for children and youth with special educational needs, of which for handicapped. Education may be conducted within the school system or individually. Special education occurs in special schools operating independently, in mainstream schools (in which special sections or mainstream integrated are established) as well as in special educational centres, other educational institutions or the unit performing health care activities (until the 2011/12 school year defined as health care institutions; including health resorts treatment).

12. Special educational centres are facilities for handicapped children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability, cannot attend regular schools or nursery schools.

13. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

14. Youth social therapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

15. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a profound mental retardation to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

16. Data regarding teachers, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding academic teachers concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant lecturer as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers full-time employees and part-time employees calculated as full-time employees.

17. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczono:

- przedszkola,
- oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych,
- od roku szkolnego 2008/09 zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne tworzone na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 I 2008 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz.U. Nr 7, poz.38).

18. Pomieszczenia szkolne nie obejmują pomieszczeń w szkołach specjalnych i w szkołach dla dorosłych.

19. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, wychowania pozaszkolnego oraz internatów i burs podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach - na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych - prezentuje się według stanu w dniu 30 XI, studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego (np. dla roku akademickiego 2012/13 absolwenci z roku akademickiego 1 X 2011 - 30 IX 2012); do roku akademickiego 2000/01 wykazywani byli w roku kalendarzowym.

20. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i w szkołach dla dorosłych.

21. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

22. Zadaniem **wychowania pozaszkolnego** jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjają-

17. Pre-primary education establishments are care-education facilities, intended for children aged 3 or more until beginning by them education in primary school, provided children with care and aimed at preparing them to education in school.

Pre-primary education establishments include:

- nursery schools,
- pre-primary sections of primary schools,
- since the 2008/09 school year pre-primary education groups and pre-primary points established on the basis of the decree of the Minister of National Education dated 10 I 2008 on types of other forms of pre-primary education, conditions of establishing and organising these forms as well as their functioning (Journal of Laws No. 7, item 38).

18. Classrooms do not include classrooms in special schools and in schools for adults.

19. Data regarding:

- 1) pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) as well as since the 2008/09 school year - special education centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres, extracurricular education as well as boarding schools and dormitories concern the beginning of the school year; data concerning graduates - the end of the school year;
- 2) tertiary education are presented as of 30 XI, students are indicated correspondingly on the number of fields of education which they study; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown from the previous academic year (e.g., for the 2012/13 academic year, graduates from 1 X 2011 - 30 IX 2012 academic year); until the 2000/01 academic year graduates were shown according to the calendar year.

20. Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults.

21. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A **dormitory** is an interschool facility serving as a boarding school.

22. **Extracurricular education** offers young people favorable conditions to develop interests

cych rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

23. Współczynnik skolaryzacji brutto - jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

Współczynnik skolaryzacji netto - jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

24. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów - od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

and aptitudes, and provides recreation and rest during timetable free time.

***Extracurricular education** institutions include: youth centres, youth community centres, extracurricular interest groups, inter-school sport centres and other public and non-public institutions.*

***23. Gross enrolment rate** is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) on a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.*

***Net enrolment rate** is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.*

***24.** The information presented, excluding the data on higher education institutions, since the 2007/08 school year (in the case of graduates - since the 2006/07 school year), has been compiled on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.*

TABL. 1 (138). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Podstawowe	1527	1478	1465	1450	<i>Primary</i>
Gimnazja	706	743	744	747	<i>Lower secondary</i>
Specjalne przysposabiające do pracy	19	28	30	30	<i>Special job-training</i>
Zasadnicze zawodowe	165	160	160	155	<i>Basic vocational</i>
Licea ogólnokształcące	204	194	193	195	<i>General secondary</i>
Uzupełniające licea ogólnokształcące	1	8	8	8	<i>Supplementary general</i>
Licea profilowane	117	32	28	21	<i>Specialized secondary</i>
Technika	204	177	173	162	<i>Technical secondary</i>
Technika uzupełniająca	10	3	3	2	<i>Supplementary technical secondary</i>
Artystyczne ogólnokształcące ^a	12	11	12	12 ^b	<i>General art^a</i>
Policealne	298	229	221	210	<i>Post-secondary</i>
Wyższe	34	33	33	33 ^c	<i>Tertiary</i>
Dla dorosłych	374	269	271	260	<i>For adults</i>
podstawowe.....	-	-	-	-	<i>primary</i>
gimnazja	5	3	4	6	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe.....	9	11	11	8	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	73	82	84	95	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	120	108	109	95	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	2	2	3	2	<i>specialized secondary</i>
technika	44	6	6	6	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	121	57	54	48	<i>supplementary technical secondary</i>
POMIESZCZENIA SZKOLNE^d CLASSROOMS^d					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	14336	16253	16309	16154	<i>primary</i>
gimnazja	5839	6631	6555	6566	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	191	440	494	506	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	2351	2934	2895	2838	<i>general secondary</i>
licea profilowane	228	131	75	39	<i>specialized secondary</i>
technika ^e	3066	2910	2985	2950	<i>technical secondary^e</i>
artystyczne ogólnokształcące ^a	131	115	136	137	<i>general art^a</i>
policealne	191	151	157	177	<i>post-secondary</i>

a Dające uprawnienia zawodowe. b Ponadto 15 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. c Łącznie z 1 szkołą wyższą, będącą w trakcie likwidacji, w której wykazano wyłącznie absolwentów. d Bez pomieszczeń w szkołach dla dorosłych i specjalnych. e Łącznie z technikami uzupełniającymi.

a *Leading to professional certification.* b *Moreover, 15 art schools giving only artistic education.* c *Including 1 tertiary education institution, undergoing liquidation process, which reported only graduates.* d *Excluding classrooms in schools for adults and in special schools.* e *Including technical secondary schools.*

TABL. 1 (138). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (cd.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
NAUCZYCIELE^a TEACHERS^a					
Szkoły:					Schools:
podstawowe ^b	17779	16692	16329	16073	primary ^b
gimnazja ^b	10459	9875	9648	9292	lower secondary ^b
zasadnicze zawodowe ^{bc}	1301	1648	1608	1438	basic vocational ^{bc}
licea ogólnokształcące ^{bd}	4096	4399	4099	3762	general secondary ^{bd}
licea profilowane ^b	718	205	144	79	specialized secondary ^b
technika ^{bde}	3475	4435	4221	4175	technical secondary ^{bde}
policealne	784	657	699	668	post-secondary
wyższe ^f	11874	12661	12310	12084	tertiary ^f
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^g	34494	28509	26130	27538	Pre-primary education ^g
Szkoły:					Schools:
podstawowe	235236	203230	202873	199069	primary
gimnazja	141415	114048	110334	106955	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	431	629	646	712	special job-training
zasadnicze zawodowe	22429	22662	21553	20139	basic vocational
licea ogólnokształcące	65278	59322	56509	53435	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	9	140	153	100	supplementary general secondary
licea profilowane	13059	2458	1806	985	specialized secondary
technika	51628	51373	49751	49207	technical secondary
technika uzupełniająca	352	103	90	39	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^h ..	1504	1332	1366	1337 ⁱ	general art ^h
policealne	26080	23398	26819	26091	post-secondary
wyższe	201115	211408	207649	202420	tertiary

a W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 203. b–e Łącznie ze szkołami: b – dla dorosłych, c – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, d – uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami, e – ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. f Nauczyciele akademicy. g Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 33 na str. 228. h Dające uprawnienia zawodowe. i Ponadto 1391 uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

a In 2005/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes, item 16 on page 203. b–e Including: b – schools for adults, c – special job-training schools, d – supplementary schools respectively: general secondary schools and technical secondary schools, e – general art schools leading to professional certification. f Academic teachers. g Concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments also described in table 33 on page 228. h Leading to professional certification. i Moreover, 1391 students of art schools giving only artistic education.

TABL. 1 (138). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) PUPILS AND STUDENTS (cont.)					
Szkoły (dok.):					Schools (cont.):
dla dorosłych.....	23995	18119	17650	16164	for adults
podstawowe.....	-	-	-	-	primary
gimnazja	325	230	231	260	lower secondary
zasadnicze zawodowe	444	227	205	103	basic vocational
licea ogólnokształcące	8270	7097	6840	9531	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	4879	7133	7393	3348	supplementary general secondary
licea profilowane	102	44	37	9	specialized secondary
technika	5539	311	249	136	technical secondary
technika uzupełniająca	4436	3077	2695	2777	supplementary technical secondary
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					School
podstawowe	42932	34985	33795	.	primary
gimnazja	46973	38156	36727	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	60	130	110	.	special job-training
zasadnicze zawodowe	7719	7857	7664	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	20879	19747	19074	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	61	41	.	supplementary general secondary
licea profilowane	4812	941	743	.	specialized secondary
technika	11020	12117	11889	.	technical secondary
technika uzupełniająca	x	31	21	.	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a ..	286	221	240 ^b	.	general art ^a
policealne	8800	6827	6728	.	post-secondary
wyższe	34509	55006	55530	.	tertiary
dla dorosłych	9366	4863	4619	.	for adults
podstawowe	-	-	-	.	primary
gimnazja	85	75	76	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe	127	87	89	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	3885	1747	1709	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	1284	2276	2151	.	supplementary general secondary
licea profilowane	x	15	6	.	specialized secondary
technika	3985	67	40	.	technical secondary
technika uzupełniająca	x	596	548	.	supplementary technical secondary

a Dające uprawnienia zawodowe. b Ponadto 135 absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

Ź r ó d ł o: dane - z wyjątkiem szkół wyższych - Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Leading to professional certification. b Moreover, 135 graduates of art schools giving only artistic education.

S o u r c e: data - with the exception of the higher education institutions - of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (139).

SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2011/12	2012/13	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12
	szkoły schools		uczniowie i studenci pupils and students		absolwenci graduates	
Szkoły podstawowe	1465	1450	202873	199069	34985	33795
Primary schools						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	3	3	268	270	38	46
<i>Central (government) administration entities</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	1355	1303	194438	188988	33834	32503
<i>Local self-government entities</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	60	79	3917	4666	540	606
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	8	8	1482	1460	245	201
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	39	57	2768	3685	328	439
<i>Others</i>						
Gimnazja	744	747	110334	106955	38156	36727
Lower secondary schools						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	1	1	11	10	8	4
<i>Central (government) administration entities</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	662	658	104231	100289	36429	34864
<i>Local self-government entities</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	41	43	2551	2643	729	810
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	12	13	2154	2467	586	628
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	28	32	1387	1546	404	421
<i>Others</i>						
Zasadnicze szkoły zawodowe^a	190	185	22199	20851	7987	7774
Basic vocational schools^a						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	3	3	122	117	46	52
<i>Central (government) administration entities</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	153	148	18553	17310	6706	6508
<i>Local self-government entities</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	7	7	970	589	437	246
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	4	4	238	231	91	88
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	23	23	2316	2604	707	880
<i>Others</i>						
Licea ogólnokształcące^b	201	203	56662	53535	19808	19115
General secondary schools^b						
Jednostki samorządu terytorialnego	164	162	53308	50133	18647	18012
<i>Local self-government entities</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	13	15	791	821	259	267
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	8	8	1285	904	463	317
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	16	18	1278	1677	439	519
<i>Others</i>						
Licea profilowane	28	21	1806	985	941	743
Specialized secondary schools						
Jednostki samorządu terytorialnego	25	18	1698	901	901	724
<i>Local self-government entities</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	2	2	75	60	34	12
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	1	1	33	24	6	7
<i>Religious organizations</i>						

a, b łącznie ze szkołami: a - specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

a, b Including: a - special job-training schools, b - supplementary general secondary schools.

TABL. 2 (139). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2011/12	2012/13	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12
	szkoły schools		uczniowie i studenci pupils and students		absolwenci graduates	
Technika^c	188	176	51212	50583	12369	12150
Technical secondary schools^c						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	10	10	1564	1511	292	335
Central (government) administration entities						
Jednostki samorządu terytorialnego	160	149	47720	47268	11603	11376
Local self-government entities						
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	4	4	127	135	40	27
Associations and other social organizations						
Organizacje wyznaniowe	2	2	261	254	74	59
Religious organizations						
Pozostałe	12	11	1540	1415	360	353
Others						
Szkoły policealne	221	210	26819	26091	6827	6728
Post-secondary schools						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	1	1	302	340	153	194
Central (government) administration entities						
Jednostki samorządu terytorialnego	57	50	4737	4725	1555	1677
Local self-government entities						
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	17	18	657	545	208	262
Associations and other social organizations						
Pozostałe	146	141	21123	20481	4911	4595
Others						
Szkoły wyższe	33	33^d	207649	202420	55006	55530^d
Tertiary education						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	14	14	166400	165842	42927	43339
Central (government) administration entities						
Organizacje wyznaniowe	2	2	5388	5433	1799	1716
Religious organizations						
Pozostałe	17	17 ^d	35861	31145	10280	10475 ^d
Others						
Szkoły dla dorosłych	271	260	17650	16164	4863	4619
Schools for adults						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	5	5	74	99	38	32
Central (government) administration entities						
Jednostki samorządu terytorialnego	86	92	4693	4521	1297	1151
Local self-government entities						
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	25	16	861	661	457	229
Associations and other social organizations						
Organizacje wyznaniowe	1	-	9	-	16	7
Religious organizations						
Pozostałe	154	147	12013	10883	3055	3200
Others						

c Łącznie ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe oraz technikami uzupełniającymi. d Łącznie z 1 szkołą wyższą, będącą w trakcie likwidacji, w której wykazano wyłącznie absolwentów.

Źródło: dane - z wyjątkiem szkół wyższych - Ministerstwa Edukacji Narodowej.

c Including general art schools leading to professional certification and supplementary technical secondary schools. d Including 1 tertiary education institution, undergoing liquidation process, which reported only graduates.

Source: data - with the exception of the higher education institutions - of the Ministry of National Education.

TABL. 3 (140). **UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU**
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010/11		2011/12		2012/13	
	w % ludności danej grupy wieku in % of population of given age group					
7-12 lat	96,0		95,9		95,6	
13-15	97,8		96,3		96,1	
16-18	92,8		95,5		94,9	
19-21 lat	22,6		23,4		23,4	

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (141). **WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI**
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Grupy wieku Age groups	2010/11			2011/12			2012/13		
		ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
w % in %										

**BRUTTO
GROSS**

Szkoły: Schools:										
podstawowe ..... primary	7-12	97,7	97,4	97,9	99,3	98,7	99,8	98,3	97,2	98,7
gimnazja ..... lower secondary	13-15	98,3	99,5	97,1	97,9	99,1	96,7	97,6	98,6	96,6
zasadnicze zawodowe ^a ..... basic vocational ^b	16-18	17,8	25,0	10,3	17,8	24,9	10,3	17,3	24,1	10,1
licea ogólnokształcące i profilowane ^b ..... general and specialized secondary ^b	16-18	57,6	45,1	70,7	57,7	45,1	70,7	55,6	43,3	68,5
technika ^c ..... technical secondary ^c	16-18	42,5	50,1	34,6	42,9	50,6	34,9	44,1	51,9	36,0
policealne ..... post-secondary	19-21	15,4	10,2	20,7	18,2	11,8	25,0	18,5	11,0	26,4

**NETTO
NET**

Wychowanie przedszkolne ^d ..... Pre-primary education ^d	6	86,9	88,5	85,2	77,7	81,0	74,3	80,3	82,9	77,5
Szkoły: Schools:										
podstawowe ..... primary	7-12	95,8	95,6	96,0	95,7	95,5	95,9	95,2	94,4	95,4
gimnazja ..... lower secondary	13-15	95,0	95,1	94,9	94,5	94,6	94,5	94,3	94,2	94,4
zasadnicze zawodowe ^a ..... basic vocational ^b	16-18	16,0	22,5	9,3	16,0	22,5	9,3	15,5	21,7	9,1
licea ogólnokształcące i profilowane ^b ..... general and specialized secondary ^b	16-18	47,0	33,9	60,6	46,6	33,5	60,2	45,2	32,4	58,6
technika ^c ..... technical secondary ^c	16-18	29,7	34,6	24,6	30,0	35,1	24,8	31,4	36,6	26,1
policealne ..... post-secondary	19-21	5,8	3,5	8,1	6,7	3,9	9,6	6,9	3,7	10,3

a-c Łącznie ze szkołami: a - specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c - technikumami uzupełniającymi i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. d Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a-c Including: a - special job-training schools, b - supplementary general secondary schools, c - supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. d Concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 5 (142).

**KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
ORAZ POLICEALNYCH****COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS**

L A T A Y E A R S SZKOŁY SCHOOLS	Szkoly posiadające komputery w % danej grupy szkół <i>Schools equipped with computers in % of a given group of schools</i>	Komputery ^a w szkołach <i>Computers^a in schools</i>				
		ogółem <i>grand total</i>	w tym przeznaczone do użytku uczniów <i>of which used by pupils and youth</i>			
			razem <i>total</i>	w tym z dostępem do Internetu <i>of which with the Internet access</i>		
				razem <i>total</i>	w tym szerokopasmowy <i>of which broadband connection</i>	
Podstawowe	2010/11	96,9	27763	21700	19727	10801
<i>Primary</i>	2011/12	97,3	28832	22331	20662	11465
	2012/13	97,7	30358	23306	21752	11949
Gimnazja	2010/11	80,9	13380	10387	10029	6259
<i>Lower secondary</i>	2011/12	80,6	13789	10567	10234	6493
	2012/13	81,0	14708	11055	10782	6855
Zasadnicze zawodowe ..	2010/11	33,1	1182	971	916	593
<i>Basic vocational</i>	2011/12	35,0	1404	1116	1059	702
	2012/13	37,4	1513	1194	1152	689
Licea ogólnokształcące ^b	2010/11	79,7	7533	5729	5655	4049
<i>General secondary^b</i>	2011/12	79,6	7743	5617	5551	4144
	2012/13	79,8	7807	5545	5441	4090
Licea profilowane	2010/11	59,4	514	437	434	354
<i>Specialized secondary</i>	2011/12	42,9	292	270	270	225
	2012/13	47,6	311	249	249	200
Technika ^c	2010/11	80,1	9094	7036	6802	5322
<i>Technical secondary^c</i>	2011/12	81,4	10197	7820	7607	6035
	2012/13	82,4	10612	8110	7956	6577
Policealne	2010/11	38,4	1954	1609	1472	1019
<i>Post-secondary</i>	2011/12	39,0	2059	1682	1610	1248
	2012/13	41,0	2263	1829	1772	1298

a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół - wykazane tylko raz. b, c łącznie ze szkołami: b - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c - technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In case of commonly used computers by a few schools – presented only once. b, c Including: b - supplementary general secondary schools, c - supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 6 i 7

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 6 and 7

The division by languages may include one person more than once.

TABL. 6 (143). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH**
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogół- tem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach <i>In % of total pupils and students in schools</i>								
		podstawowych			gimnaz- jach lower secondary	zasad- niczych zawodo- wych basic vocational	liceach ogólno- kształ- cących ^a general secondary ^a	liceach profilo- wanych special- ized secondary	techni- kach ^b tech- nical sec- ondary ^b	poli- ceal- nych ^c post- sec- ondary ^c
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas						
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION										
Angielski 2010/11	423780	94,9	95,1	94,8	93,7	51,7	97,8	97,8	96,6	14,4
<i>English</i> 2011/12	421612	96,8	96,5	97,1	96,1	51,8	97,6	100,0	98,1	11,6
2012/13	414324	97,4	96,9	97,8	97,5	59,4	97,3	100,0	99,4	24,9
Francuski 2010/11	17639	0,3	0,7	0,0	3,2	1,4	14,3	10,7	7,1	0,0
<i>French</i> 2011/12	17233	0,4	0,9	-	4,1	1,4	12,8	14,6	7,9	-
2012/13	16666	0,3	0,6	0,0	4,4	1,4	13,4	15,9	7,5	-
Niemiecki 2010/11	158611	4,8	4,3	5,1	55,8	32,8	61,0	75,1	74,9	0,9
<i>German</i> 2011/12	170348	3,0	2,6	3,4	75,1	32,5	58,7	73,7	77,2	-
2012/13	164576	2,6	2,2	2,9	75,9	30,4	59,6	73,2	78,2	-
Rosyjski 2010/11	10179	0,1	0,1	0,0	0,8	7,4	5,7	6,3	7,3	0,0
<i>Russian</i> 2011/12	9326	0,0	0,0	-	1,1	5,9	5,4	8,2	7,0	-
2012/13	8429	0,0	0,1	0,0	0,9	4,6	5,6	6,7	6,7	-
Włoski 2010/11	3407	0,0	0,0	-	0,3	0,3	4,4	-	0,6	-
<i>Italian</i> 2011/12	3230	0,0	0,0	-	0,3	0,3	4,3	-	0,7	-
2012/13	3684	-	-	-	0,5	0,4	4,9	-	0,9	-
Łacina 2010/11	3099	0,0	-	0,0	-	-	5,2	-	-	-
<i>Latin</i> 2011/12	2908	-	-	-	-	-	5,1	-	-	0,4
2012/13	2346	-	-	-	-	-	4,1	-	-	3,6
Hiszpański .. 2010/11	2970	0,1	0,2	-	0,7	-	3,4	-	-	-
<i>Spanish</i> 2011/12	3710	0,1	0,2	-	1,1	-	3,9	-	0,1	-
2012/13	4434	0,1	0,2	-	1,4	-	5,1	-	0,1	-
Inne..... 2010/11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Others</i> 2011/12	236	0,1	-	0,1	-	-	0,0	-	0,0	-
2012/13	676	0,2	0,4	0,1	-	-	0,2	-	0,2	-
NAUCZANIE DODATKOWE^d ADDITIONAL EDUCATION^d										
Angielski 2010/11	10759	2,8	3,1	2,5	3,8	-	1,3	-	0,0	0,7
<i>English</i> 2011/12	6070	1,6	1,9	1,3	2,2	-	0,9	-	-	0,3
2012/13	4228	1,1	1,4	0,9	1,4	-	0,9	-	-	0,2
Francuski 2010/11	4676	0,7	0,8	0,5	1,6	-	1,4	1,9	1,1	-
<i>French</i> 2011/12	3992	0,7	1,0	0,6	0,8	-	2,1	-	0,9	-
2012/13	3389	0,4	0,6	0,3	0,8	-	2,0	-	1,1	-
Niemiecki 2010/11	40421	6,0	5,8	6,1	21,6	-	3,0	3,0	3,3	-
<i>German</i> 2011/12	31635	6,6	6,6	6,6	12,7	-	5,5	1,6	2,0	0,4
2012/13	27203	5,4	5,5	5,3	11,4	0,2	5,2	2,1	3,0	-
Inne..... 2010/11	4626	0,2	0,2	0,1	0,7	-	5,2	2,5	0,1	10,4
<i>Others</i> 2011/12	5327	0,3	0,3	0,2	0,7	0,0	6,7	1,0	0,1	5,5
2012/13	4251	0,2	0,3	0,2	0,8	-	5,3	1,7	-	0,9

a-b Łącznie ze szkołami: a - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, b - technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. c Bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. d Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a-b Including: a - supplementary general secondary schools, b - supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. c Excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. d Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (144).

UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^a
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total students in schools						
		podsta- wowych primary	gimna- zjach lower sec- ondary	zasadni- czych za- wodowych basic vocational	liceach ogólno- kształcą- cych ^b general secondary ^b	liceach profi- lowanych specialized secondary	techni- kach ^c technical second- ary ^c	policeal- nych post- seconda- ry
Angielski 2010/11	24505	-	100,0	45,8	85,0	70,5	59,9	48,9
English 2011/12	24392	-	100,0	33,7	89,1	78,4	61,9	40,6
2012/13	25904	-	80,8	53,4	88,8	100,0	62,4	55,2
Francuski 2010/11	353	-	-	-	1,8	-	2,6	0,1
French 2011/12	218	-	-	-	1,1	-	1,8	0,0
2012/13	160	-	-	-	0,9	-	1,7	-
Niemiecki 2010/11	2840	-	-	47,6	8,4	-	33,2	2,0
German 2011/12	2834	-	4,3	58,5	7,6	-	29,9	3,1
2012/13	1992	-	30,0	46,6	5,4	-	28,8	1,5
Rosyjski 2010/11	603	-	-	-	3,6	-	2,3	0,1
Russian 2011/12	449	-	-	-	2,8	-	0,3	0,2
2012/13	493	-	28,5	-	2,9	-	-	0,2
Inny 2010/11	29	-	-	-	-	-	-	0,1
Other 2011/12	54	-	-	-	-	-	-	0,2
2012/13	-	-	-	-	-	-	-	-

a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego. b, c Łącznie ze szkołami: b - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c - technikami uzupełniającymi.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Data concern obligatory education. b, c Including: b - supplementary general secondary schools, c - supplementary technical secondary schools.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (145).

KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a
EDUCATION OF PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2011/12	2012/13	2009/10	2010/11	2011/12	SPECIFICATION
	uczniowie pupils and students			absolwenci graduates			
Szkoły podstawowe	4598	4379	4177	946	841	882	Primary schools
w tym specjalne	1348	1375	1319	252	233	249	of which special
Gimnazja	4220	3886	3681	1438	1399	1340	Lower secondary schools
w tym specjalne	1731	1646	1616	550	545	493	of which special
Specjalne szkoły przyspo- sabiające do pracy	629	646	712	77	130	108	Special job-training schools
Zasadnicze szkoły zawodowe	1395	1329	1234	434	424	440	Basic vocational schools
w tym specjalne	1214	1170	1031	371	378	385	of which special
Licea ogólnokształcące ^b	411	408	378	119	137	136	General secondary schools ^b
w tym specjalne	198	201	160	43	68	73	of which special
Licea profilowane	48	48	40	23	14	10	Specialized secondary schools
w tym specjalne	36	34	24	21	13	7	of which special
Technika ^c	256	275	255	73	43	65	Technical secondary schools ^c
w tym specjalne	181	190	169	44	28	49	of which special
Szkoły policealne	153	125	96	61	62	73	Post-secondary schools
w tym specjalne	53	42	54	36	24	28	of which special

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 203. b, c Łącznie z: b - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c - technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a See general notes, item 11 on page 203. b, c Including: b - supplementary general secondary schools, c - supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (146).

**SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE
OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII
I OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**

**SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH
SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2011	2012	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^b SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES^b					
Ośrodki	29	28	28	28	Centres
Miejsca	2261	2012	2145	2023	Places
Wychowankowie	2004	1536	1485	1350	Residents
w tym:					of which:
niewidomi i słabo widzący	255	178	173	153	blind and sight impaired
niesłyszący i słabo słyszący	322	218	193	168	deaf and hearing impaired
z zaburzeniami sprzężonymi	220	200	136	159	associated with defects
z niepełnosprawnością ruchową ^c	11	2	12	10	motor-skill impaired ^d
z upośledzeniem umysłowym	1115	919	957	853	mentally disabled
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	61	17	12	4	socially maladjusted
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE YOUTH EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	3	4	4	4	Centres
Miejsca	192	222	220	222	Places
Wychowankowie	192	219	209	243	Residents
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES					
Ośrodki	-	1	1	1	Centres
Miejsca	-	86	48	48	Places
Wychowankowie	-	47	18	44	Residents
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE REHABILITATION-EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	7	10	10	11	Centres
Miejsca	361	545	579	634	Places
Wychowankowie	365	491	490	536	Residents
w tym:					of which:
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	113	205	206	224	mental retardation-profound
z zaburzeniami sprzężonymi	115	286	284	312	associated with defects

a Stan w dniu 31 X. b Łącznie ze specjalnym ośrodkiem wychowawczym (w 2012 r. 1 ośrodek z 17 wychowankami). c W latach 2011 i 2012 dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową i afazją.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a As of 31 X. b Including special education centre (in 2012 1 centre with 17 residents). c In 2011 and 2012 concerns motor-skill impaired residents and residents with aphasia.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (147). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
EXTRACURRICULAR EDUCATION

RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Placówki Institutions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a <i>Participants of permanent and temporary forms of pursuits^a</i>							
		ogółem total	informa- tycznych com- puter	techni- cznych tech- nical	przed- miotowych sub- ject	artysty- cznych arts	sporto- wych sports	turysty- czno- krajozna- wczych tourist and sight- seeing	innych other
OGÓŁEM ..... 2005 ^b	49	207660	-	2899	35994	55148	-	-	-
TOTAL 2010	60	194260	1974	2017	17378	53759	59872	20266	38994
2011	67	207845	2081	2210	24669	58799	65444	13097	41545
2012	65	221538	1220	1966	22020	73343	62373	13450	47166
Pałace młodzieży ..... <i>Youth centres</i>	5	49452	241	680	5579	22181	2584	398	17789
Młodzieżowe domy kultury ..... <i>Youth community centres</i>	17	105981	560	825	12066	47353	6696	12756	25725
Ogniska pracy pozaszkolnej ..... <i>Extracurricular interest groups</i>	4	1669	67	219	292	832	136	39	84
Międzyszkolne ośrodki sportowe . <i>Inter-school sport centres</i>	14	51440	-	-	-	-	51440	-	-
Pozostałe placówki ..... <i>Other institutions</i>	25	12996	352	242	4083	2977	1517	257	3568

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X (w 2005 r. - od 1 XI) roku poprzedzającego rok badany do 30 IX (w 2005 r. - do 31 X) roku badanego. ^b Stan w dniu 31 X.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X (in 2005 - from 1 XI) of the year preceding the surveyed year to 30 IX (in 2005 - to 31 X) of the surveyed year. ^b As of 31 X.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (148). **INTERNATY I BURSRY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BOARDING SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

SZKOŁY	2012/13		2010/11	2011/12	2012/13	SCHOOLS	
	placówki estab- lishments	miejsca beds	korzystający boarders				
			ogółem total		na 100 miejsc per 100 beds		
OGÓŁEM	64	6355	5275	5140	5152	81,1	TOTAL
Internaty	48	4714	3823	3666	3651	77,5	Boarding schools
liceów ogólnokształcących	18	1510	1345	1286	1366	90,5	general secondary
szkół zawodowych	30	3204	2478	2380	2285	71,3	vocational secondary
Bursy	16	1641	1452	1474	1501	91,5	Dormitories

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 12 (149). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	53	55	54	54	Dormitories
Miejsca	20263	20191	20267	19913	Beds
Korzystający:					Boarding:
studenci	17840	17631	17800	17864	students
w % ogółu studentów	8,9	8,3	8,6	8,8	in % of total students
uczestnicy studiów doktoranckich ^a	.	541	513	526	students of doctoral studies ^a
w % ogółu uczestników	.	10,1	8,8	8,8	in % of total students of doctoral studies
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	8	10	10	9	Canteens
Miejsca	1490	2063	1934	1874	Places

a Bez uczestników studiów doktoranckich w Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów naukowo-badawczych.

a Excluding doctoral students of the Medical Centre for Postgraduate Education, scientific facilities of the Polish Academy of Sciences as well as research institutes.

TABL. 13 (150). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING
SCHOLARSHIPS^a

SZKOŁY	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13			SCHOOLS	
				ogółem ^b total ^b	w tym otrzymujący stypendia of which scholarships recipients			
					socjalne social	rektora dla najlepszych studentów vice-chancellor to the best students		otrzymujący stypendia w % ogółu studentów danej grupy szkół scholarship recipients in % of total students of a given group of schools
O G Ó Ł E M	59438	48906	40149	39126	25094	14537	19,3	TOTAL
w tym:								of which:
Uniwersytety	13271	9782	8439	8383	4974	3404	18,4	Universities
Wyższe szkoły techniczne	11939	11270	9440	10106	6326	3944	19,0	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	4326	3123	3040	2859	2202	766	23,9	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	13625	7740	6139	5662	3384	2298	17,4	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	5717	5754	4336	3773	2612	1177	20,7	Teacher education schools
Akademie medyczne	-	-	-	-	-	-	-	Medical academies
Akademie wychowania fizycznego	1044	1275	726	651	446	227	16,9	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne	1184	768	523	485	271	209	20,6	Fine arts academies

a Łącznie z cudzoziemcami; od roku akademickiego 2010/11 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. b W podziale według rodzajów stypendiów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

a Including foreigners; since the 2010/11 academic years excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. b In the division by type of scholarships one person may be included more than once.

TABL. 14 (151). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2011/12			2012/13		
	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas
Szkoły	1475	302	1173	1427	310	1117	1414	313	1101	1399	312	1087
Schools												
w tym: of which:												
sportowe i mistrzo- stwa sportowego .	4	4	-	4	4	-	4	4	-	2	2	-
sports and athletic												
filialne	77	2	75	47	-	47	43	-	43	34	-	34
branch												
artystyczne ^a	5	5	-	6	6	-	6	6	-	6	6	-
art ^b												
Pomieszczenia szkolne	14336	4824	9512	16253	5594	10659	16309	5695	10614	16154	5656	10498
Classrooms												
Oddziały	12057	4401	7656	11387	4168	7219	11288	4220	7068	11056	4077	6979
Sections												
Uczniowie	233261	99300	133961	201882	88732	113150	201498	90060	111438	197750	88545	109205
Pupils												
w tym I klasa .. of which 1st grade	35696	15282	20414	32660	14965	17695	34809	16358	18451	30973	13850	17123
w tym kobiety .... of which females	113942	48543	65399	99104	43493	55611	99039	44144	54895	96932	43191	53741
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzo- stwa sportowego .	1704	1704	-	1679	1679	-	1894	1894	-	1014	1014	-
sports and athletic												
filialne	1709	41	1668	994	-	994	854	-	854	705	-	705
branch												
artystyczne ^a	903	903	-	992	992	-	1043	1043	-	1051	1051	-
art ^b												
Absolwenci	42539	18161	24378	34752	14929	19823	33546					
Graduates												
w tym kobiety .... of which females	20897	8915	11982	17050	7333	9717	16427					
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzo- stwa sportowego .	345	345	-	348	348	-	182	182	-			
sports and athletic												
filialne	36	-	36	73	-	73	37	-	37			
branch												
artystyczne ^a	140	140	-	143	143	-	156	156	-			
art ^b												
Liczba uczniów na: Number of pupils per:												
1 szkołę	158	329	114	141	286	101	143	288	101	141	284	100
school												
1 pomieszczenie szkolne	16	21	14	12	16	11	12	16	10	12	16	10
classroom												
1 oddział	19	23	17	18	21	16	18	21	16	18	22	16
section												

a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Ż r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 (152). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2011/12			2012/13		
	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja	654	215	439	694	232	462	694	232	462	698	234	464
Lower secondary												
w tym szkoły:												
of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego	8	8	-	6	6	-	6	5	1	6	5	1
sports and athletic												
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	4	3	1	3	3	-	4	3	1	4	3	1
with job-training sections ^a												
Pomieszczenia szkolne	5839	2793	3046	6631	3237	3394	6555	3131	3424	6566	3072	3494
Classrooms												
Oddziały	5695	2682	3013	4984	2274	2710	4837	2208	2629	4676	2125	2551
Sections												
Uczniowie	139193	68391	70802	112317	54240	58077	108688	52626	56062	105339	50983	54356
Pupils												
w tym I klasa ..	44985	21695	23290	36587	17670	18917	35479	17234	18245	34416	16704	17712
of which 1st grade												
w tym kobiety	67474	33254	34220	54446	26529	27917	52789	25705	27084	51302	25062	26240
of which females												
w tym szkoły:												
of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego	1733	1733	-	1317	1317	-	1212	1079	133	1166	1030	136
sports and athletic												
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	924	516	408	306	306	-	369	272	97	370	279	91
with job-training sections ^a												
Absolwenci	46223	23110	23113	37611	18030	19581	36234	17257	18977	.	.	.
Graduates												
w tym kobiety	22497	11305	11192	18395	8948	9447	17701	8471	9230	.	.	.
of which females												
w tym szkoły:												
of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego	563	563	-	370	321	49	377	335	42	.	.	.
sports and athletic												
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	286	151	135	120	90	30	110	73	37	.	.	.
with job-training sections ^a												
Liczba uczniów na:												
Number of pupils per:												
1 szkołę	213	318	161	162	234	126	157	227	121	151	218	117
school												
1 pomieszczenie szkolne	24	24	23	17	17	17	17	17	16	16	17	16
classroom												
1 oddział	24	26	23	23	24	21	22	24	21	23	24	21
section												

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Based on 6th grade primary school.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 (153). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**

BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	138	134	133	129	Schools
Oddziały	743	933	915	869	Sections
Uczniowie	20809	21448	20400	19108	Students
w tym I klasa	8239	8207	7770	7062	of which 1st grade
w tym kobiety	5483	5789	5554	5234	of which females
Absolwenci	7202	7479	7279	.	Graduates
w tym kobiety	2207	2215	2253	.	of which females

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17 (154). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**

STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2010/11	2011/12	2012/13	2009/10	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students			absolwenci graduates			
OGÓŁEM	21448	20400	19108	7544	7479	7279	TOTAL
w tym:							of which:
Artystyczne	66	63	67	19	24	20	Arts
Ekonomiczne i administracyjne	1801	1617	1404	907	899	809	Business and administration
Inżynieryjno-techniczne	7589	7184	6816	2439	2428	2253	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	2537	2439	2386	887	794	751	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	4038	3831	3718	1340	1354	1283	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	62	57	58	27	30	25	Agriculture, forestry and fishery
Usług dla ludności	5355	5170	4659	1925	1950	2138	Personal services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 18 (155). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**

GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	200	189	187	187	Schools
Oddziały	2134	2039	1960	1857	Sections
Uczniowie	65111	59173	56374	53326	Students
w tym I klasa	22397	19557	17889	16840	of which 1st grade
w tym kobiety	39849	37396	35709	33863	of which females
Absolwenci	20835	19704	19027	.	Graduates
w tym kobiety	12724	12449	12156	.	of which females

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 19 i 20

W roku szkolnym 2012/13 nie odbył się nabór do klas I w liceach profilowanych i technicach uzupełniających, patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 201.

Note to tables 19 and 20

In the 2012/13 school year a recruitment to 1st grade wasn't held in specialized secondary schools and supplementary technical secondary schools, see general notes, item 7 on page 201.

TABL. 19 (156). LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	113	30	26	20	Schools
Oddziały	470	97	74	41	Sections
Uczniowie	12942	2422	1772	961	Students
w tym I klasa	3217	675	388	-	of which 1st grade
w tym kobiety	6979	1540	1156	635	of which females
Absolwenci	4763	928	736	.	Graduates
w tym kobiety	2543	578	485	.	of which females

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 (157). TECHNIKA^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	211	177	173	161	Schools
Oddziały	1865	2012	1962	1934	Sections
Uczniowie	51750	51295	49656	49077	Students
w tym I klasa	15733	13601	13326	13759	of which 1st grade
w tym kobiety	20611	20508	19809	19607	of which females
Absolwenci	10945	12120	11861	.	Graduates
w tym kobiety	4337	4988	4881	.	of which females

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
^a Including supplementary technical schools.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21 (158). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2010/11	2011/12	2012/13	2009/10	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students			absolwenci graduates			
O G Ó Ł E M	51295	49656	49077	11909	12120	11861	TOTAL
w tym:							of which:
Artystyczne	93	64	54	61	37	17	Arts
Społeczne	5865	5156	4648	1825	1650	1470	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administracyjne	3060	3238	3630	759	693	574	Business and administration

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).
^a Including supplementary technical secondary schools. ^b According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 21 (158). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (dok.)**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a
FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION (cont.)

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^b	2010/11	2011/12	2012/13	2009/10	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students			absolwenci graduates			
Fizyczne ^c	215	222	268	50	53	53	Physical sciences ^c
Informatyczne	6249	6225	6399	1185	1382	1549	Computing
Inżynieryjno-techniczne	10616	10431	10358	2598	2410	2404	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	1585	1427	1409	499	405	391	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	7115	6813	6642	1286	1698	1604	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	914	749	647	347	272	216	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne	167	177	194	43	23	34	Veterinary
Usług dla ludności	14549	14457	14300	2981	3225	3378	Personal services
Usług transportowych	269	240	181	86	72	53	Transport services
Ochrony środowiska	598	457	347	189	200	118	Environmental protection

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).
^c Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools. ^b According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^c Among others: physics, chemistry, geology.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 (159). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
------------------	---------	---------	---------	---------	---------------

SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIENIŃ ZAWODOWYCH
LEVEL ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION

Szkoły	29	42	45	52	Schools
Uczniowie	5429	3602	3903	4184	Pupils
w tym kobiety	3340	2274	2425	2620	of which females
Absolwenci	709	366	454	.	Graduates
w tym kobiety	413	237	280	.	of which females

SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE
LEVEL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION

Szkoły	21	24	25	27	Schools
Uczniowie	2403	2627	2642	2728	Students
w tym kobiety	1571	1701	1744	1872	of which females
Absolwenci	394	335	375	.	Graduates
w tym kobiety	259	224	256	.	of which females

W tym OGÓLNOKSZAŁCĄCE SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE
Of which GENERAL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION

Szkoły	12	11	12	12	Schools
Uczniowie	1504	1332	1366	1337	Students
w tym kobiety	1019	946	964	962	of which females
Absolwenci	286	221	240	.	Graduates
w tym kobiety	194	163	171	.	of which females

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 23 (160). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	294	228	220	219	Schools
Oddziały	1034	958	1053	1000	Sections
Uczniowie	25776	23345	26777	26037	Students
w tym kobiety	13796	15422	17923	18171	of which females
Absolwenci	8659	6803	6700	.	Graduates
w tym kobiety	5304	4922	4842	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 24 (161). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2010/11	2011/12	2012/13	2009/10	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students			absolwenci graduates			
O G Ó Ł E M	23345	26777	26037	6991	6803	6700	T O T A L
w tym:							of which:
Pedagogiczne	395	338	244	178	135	111	Education science and teacher training
Artystyczne	1009	1349	2018	259	278	552	Arts
Spoleczne	256	275	199	58	39	37	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administracyjne	5879	6922	5844	1157	1026	1008	Business and administration
Informatyczne	2664	1949	2182	603	398	352	Computing
Inżynieryjno-techniczne	347	421	254	168	85	125	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	297	619	599	79	84	115	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	676	1016	324	147	126	148	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	213	197	145	142	116	67	Agriculture, forestry and fishery
Medyczne	2825	3646	4160	1174	1364	1597	Health
Opieki społecznej	304	299	740	58	158	122	Social services
Usług dla ludności	5403	6157	4537	1522	1673	1381	Personal services
Usług transportowych	25	22	64	15	7	9	Transport services
Ochrony środowiska	41	41	12	15	13	12	Environmental protection
Ochrony i bezpieczeństwa	2066	2558	3540	687	655	627	Security services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 25 (162). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły Schools	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION	
OGÓŁEM	2005/06	34	11874	201115	34509	TOTAL
	2010/11	33	12263	211408	55006	
	2011/12	33	12310	207649	55530	
	2012/13	33^c	12084	202420	.	
Uniwersytety	1	3604	45498	10801	10801	Universities
Wyższe szkoły techniczne	2	3319	53326	12781	12781	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	1	740	11987	3232	3232	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	7	963	32521	10051	10051	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	2	1024	18232	5995	5995	Teacher education schools
Akademie medyczne	-	-	-	-	-	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego	1	264	3842	1202	1202	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne	3	556	2357	562	562	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne	1	210	2974	747	747	Theological academies
Pozostałe szkoły wyższe	15 ^c	1404	31683	10159	10159	Others

a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 203. b W podziale według typów szkół - z roku szkolnego 2011/12. c Łącznie z 1 szkołą wyższą, będącą w trakcie likwidacji, w której wykazano wyłącznie absolwentów.

a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 16 on page 203. b According to type of schools - for the 2011/12 school year. c Including 1 tertiary education institution, undergoing liquidation process, which reported only graduates.

TABL. 26 (163). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms				TYPE OF SCHOOLS	
			stacjonarnych ^a full-time programmes ^a		niestacjonarnych ^b part-time programmes ^b			
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females		
OGÓŁEM	2005/06	201115	112007	112053	60485	89062	51522	TOTAL
	2010/11	211408	122612	125755	71057	85653	51555	
	2011/12	207649	121062	129477	74311	78172	46751	
	2012/13	202420	118854	131847	76621	70573	42233	
Uniwersytety	45498	31604	34555	23667	10943	7937	7937	Universities
Wyższe szkoły techniczne ...	53326	18225	41067	15454	12259	2771	2771	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	11987	7637	9480	6493	2507	1144	1144	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	32521	20829	13118	8003	19403	12826	12826	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	18232	14651	10950	8809	7282	5842	5842	Teacher education schools
Akademie medyczne	-	-	-	-	-	-	-	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego	3842	2147	2798	1602	1044	545	545	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne ..	2357	1493	2010	1239	347	254	254	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne ..	2974	1642	2613	1362	361	280	280	Theological academies
Pozostałe szkoły wyższe	31683	20626	15256	9992	16427	10634	10634	Others

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a - dziennych, b - wieczorowych, zaoczných i eksternistycznych.

a, b Data for 2005/06 academic year concern: a - day study system, b - evening, weekend and extramural study system.

TABL. 27 (164).

ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS**

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym kobiety <i>Of which females</i>	Z liczby ogółem na studiach <i>Of total number at study forms</i>				TYPE OF SCHOOLS	
			stacjonarnych ^a <i>full-time programmes^a</i>		niestacjonarnych ^b <i>part-time programmes^b</i>			
			razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>		
OGÓŁEM	2005/06	34509	22443	17492	10571	17017	11872	TOTAL
	2010/11	55006	35090	32197	19151	22809	15939	
	2011/12	55530	35026	33216	19668	22314	15358	
Uniwersytety		10801	7904	7684	5395	3117	2509	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne ...		12781	4418	10315	3668	2466	750	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze		3232	2095	2408	1666	824	429	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne		10051	6942	3430	2126	6621	4816	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne		5995	4985	3282	2766	2713	2219	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne		-	-	-	-	-	-	<i>Medical universities</i>
Akademie wychowania fizycznego		1202	708	707	425	495	283	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne ..		562	365	473	306	89	59	<i>Fine arts academies</i>
Wyższe szkoły teologiczne ..		747	417	650	334	97	83	<i>Theological academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe		10159	7192	4267	2982	5892	4210	<i>Others</i>

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a - dziennych, b - wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

a, b Data for 2005/06 academic year concern: a - day study system, b - evening, weekend and extramural study system.

TABL. 28 (165).

NAUCZYCIELE AKADEMICY^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH**ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			w tym kobiety <i>of which females</i>			
OGÓŁEM	12263	12310	12084	5055	5137	5074	TOTAL
Profesorowie	2609	2636	2579	593	612	608	<i>Professors</i>
w tym z tytułem naukowym profesora	1420	1449	1435	274	296	302	<i>of which titled only</i>
Docenci	111	107	83	45	47	37	<i>Assistant professors</i>
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	9	7	6	4	7	3	<i>of which with scientific degree of habilitated doctor^b (HD)</i>
Adiunkci	5417	5470	5449	2142	2200	2232	<i>Tutors</i>
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	648	701	788	198	213	250	<i>of which with scientific degree of habilitated doctor^b (HD)</i>
Asystenci	1722	1724	1665	844	846	820	<i>Assistant lecturers</i>
Pozostali	2404	2373	2308	1431	1432	1377	<i>Others</i>

a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 203.

a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 16 on page 203. b The habilitated doctors degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 29 (166). **CUDZOZIEMCY^a — STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ***FOREIGNERS^a — STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci <i>Students</i>		Absolwenci ^b <i>Graduates^b</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
OGÓŁEM					TOTAL
2005/06	1542	830	191	113	
2010/11	2305	1234	465	263	
2011/12	2640	1454	566	308	
2012/13	3334	1913			
studia: stacjonarne	3082	1767	490	255	<i>studies: full-time programmes</i>
niestacjonarne	252	146	76	53	<i>part-time programmes</i>
Uniwersytety	1363	803	258	146	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	282	94	111	49	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	25	12	2	1	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	673	375	132	80	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	79	54	7	6	<i>Teacher education schools</i>
Akademie wychowania fizycznego	11	7	6	4	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	91	56	15	9	<i>Fine arts academies</i>
Wyższe szkoły teologiczne	38	16	12	1	<i>Theological academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	772	496	23	12	<i>Others</i>

a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. b W podziale według form studiów i typów szkół - z roku akademickiego 2011/12.

a Also shown in the other tables regarding students and graduates. b According to study forms and type of schools - for the 2011/12 academic year.

TABL. 30 (167). **STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES**

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	2010/11	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12	2010/11	2011/12	2012/13
	słuchacze studiów podyplomowych ^a <i>students of postgraduate studies^a</i>			wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych <i>certificates issued to students of post- graduate studies</i>		uczestnicy studiów doktoranckich <i>students of doctoral studies</i>		
OGÓŁEM	16609	16556	13943	12249	12227	5342	5821	6258
TOTAL w tym kobiety <i>of which females</i>	11537	11227	9622	813	8048	2779	3025	3280
Uniwersytety	3069	2648	2612	2030	1929	2682	2941	3092
<i>Universities</i>								
Wyższe szkoły techniczne	3773	4539	3617	3545	3981	978	1025	1144
<i>Technical universities</i>								
Wyższe szkoły rolnicze	400	309	331	276	229	224	253	258
<i>Agricultural academies</i>								
Wyższe szkoły ekonomiczne	3775	3539	3099	3010	2723	265	276	312
<i>Academies of economics</i>								
Wyższe szkoły pedagogiczne	3162	2849	2167	1489	1528	243	338	428
<i>Teacher education schools</i>								
Akademie wychowania fizycznego	73	28	7	21	19	91	93	109
<i>Physical academies</i>								
Wyższe szkoły artystyczne	172	156	114	55	80	159	152	160
<i>Fine arts academies</i>								
Wyższe szkoły teologiczne	192	228	224	67	62	395	399	445
<i>Theological academies</i>								
Pozostałe szkoły wyższe	1993	2260	1772	1756	1676	-	-	-
<i>Others</i>								
Instytuty naukowo-badawcze; placówki naukowe PAN	-	-	-	-	-	305	344	310
<i>Research institutes; scientific units of the Polish Academy of Sciences</i>								

a Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII.

a For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII.

TABL. 31 (168). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
POSTGRADUATE STUDIES BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2010/11	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^a
	słuchacze studiów podyplomowych ^b <i>students of postgraduate studies^b</i>			wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych <i>certificates issued to students of post- graduate studies</i>		
O G Ó Ł E M	16609	16556	13943	12249	12227	TOTAL
Pedagogiczne	3775	3370	2519	1937	1870	<i>Education science and teacher training</i>
Artystyczne	300	262	248	205	181	<i>Arts</i>
Humanistyczne ^c	1519	1145	603	425	670	<i>Humanities^c</i>
Spoleczne	607	717	608	596	546	<i>Social and behavioural science</i>
Dziennikarstwa i informacji	144	253	203	198	146	<i>Journalism and information</i>
Ekonomiczne i administracyjne ..	5136	4974	4166	4703	4024	<i>Business and administration</i>
Prawne	877	936	1091	724	849	<i>Law</i>
Biologiczne ^d	380	641	452	498	572	<i>Life science^d</i>
Fizyczne ^e	-	179	168	48	65	<i>Physical science^e</i>
Matematyczne i statystyczne	159	141	92	60	104	<i>Mathematics and statistics</i>
Informatyczne	690	763	640	410	597	<i>Computing</i>
Inżynierjno-techniczne	1598	1026	604	798	707	<i>Engineering and engineering trades</i>
Produkcji i przetwórstwa	202	265	474	306	401	<i>Manufacturing and processing</i>
Architektury i budownictwa	209	449	262	250	449	<i>Architecture and building</i>
Rolnicze, leśne i rybactwa	203	51	80	39	63	<i>Agriculture, forestry and fishery</i>
Medyczne	568	662	1025	480	353	<i>Health</i>
Opieki społecznej	47	191	78	22	100	<i>Social services</i>
Usług dla ludności	-	11	11	-	-	<i>Personal services</i>
Usług transportowych	-	62	40	62	61	<i>Transport services</i>
Ochrony i bezpieczeństwa	195	458	579	488	469	<i>Security services</i>

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). b Dla studiów trwających: do 1 roku - stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej - stan w dniu 31 XII. c Łącznie z teologią. d, e Między innymi: d - biologia (w tym specjalności: botanika, biochemia, toksykologia, genetyka, zoologia) i ochrona środowiska, e - astronomia, fizyka, chemia, geologia, geografia.

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). b For studies lasting: up to 1 year - as of beginning of the academic year, 1 year and longer - as of 31 XII. c Including theology. d, e Among others: d - biology (of which specialities: botany, biochemistry, toxicology, genetics, zoology) and environmental science, e - astronomy, physics, chemistry, geology, geography.

TABL. 32 (169). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie	Students	Absolwenci	Graduates
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
Szkoły podstawowe	2005/06	-	-	-	-	-
<i>Primary schools</i>	2010/11	-	-	-	-	-
	2011/12	-	-	-	-	-
	2012/13	-	-	-	-	-
Gimnazja	2005/06	5	13	325	71	85
<i>Lower secondary schools</i>	2010/11	3	10	230	56	75
	2011/12	4	10	231	45	76
	2012/13	6	13	260	68	.

TABL. 32 (169). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH (dok.)**
SCHOOLS FOR ADULTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie	Students	Absolwenci	Graduates
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
Zasadnicze zawodowe 2005/06	9	21	444	107	127	30
Basic vocational schools 2010/11	11	17	227	66	87	30
2011/12	11	16	205	47	89	20
2012/13	8	9	103	31	.	.
Licea ogólnokształcące ^a 2005/06	193	532	13149	5794	5169	2510
General secondary schools ^a 2010/11	190	588	14230	6595	4023	2148
2011/12	193	595	14233	6640	3860	2018
2012/13	190	498	12879	6029	.	.
Licea profilowane 2005/06	2	4	102	37	-	-
Specialized secondary 2010/11	2	4	44	30	15	11
schools 2011/12	3	5	37	23	6	3
2012/13	2	2	9	6	.	.
Technika ^b ..... 2005/06 ^c	165	409	9975	3095	3985	1453
Technical secondary schools ^b 2010/11	63	209	3388	865	663	175
2011/12	60	181	2944	748	588	187
2012/13	54	165	2913	733	.	.

a-c Łącznie z: a - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, b - technikami uzupełniającymi, c - szkołami ponadpodstawowymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a-c Including: a - supplementary general secondary schools, b - supplementary technical secondary schools, c - upper secondary (post-primary) schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 33 (170). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Placówki	1816	1922	2001	2070	Establishments
miasta	557	658	702	738	urban areas
wieś	1259	1264	1299	1332	rural areas
Przedszkola	794	923	986	1048	Nursery schools
w tym specjalne	12	10	11	13	of which special
miasta	394	472	516	547	urban areas
wieś	400	451	470	501	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	1022	947	952	936	Pre-primary sections of primary schools
Zespoły wychowania przedszkol- nego	x	1	1	-	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	51	62	86	Pre-primary points
Miejsca					Places
Przedszkola	60547	74315	79956	85741	Nursery schools
w tym specjalne	544	201	230	266	of which special
miasta	40495	47570	50875	54342	urban areas
wieś	20052	26745	29081	31399	rural areas
Zespoły wychowania przedszkol- nego	x	10	5	-	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	1294	1626	2296	Pre-primary points

TABL. 33 (170). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE (dok.)**
PRE-PRIMARY EDUCATION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Dzieci	77172	94808	104437	110787	Children
miasta	43906	52108	55938	59412	urban areas
wieś	33266	42700	48499	51375	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	34494	28509	26130	27538	of which aged: 6
5 lat	17980	26512	32178	33824	5
Przedszkola	58212	73227	77739	84062	Nursery schools
w tym specjalne	271	198	198	230	of which special
miasta	39171	46646	49228	52927	urban areas
wieś	19041	26581	28511	31135	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	18167	16240	14641	15901	of which aged: 6
5 lat	16158	20123	20614	23107	5
Oddziały przedszkolne przy szkolach podstawowych	18960	20484	25296	24753	Pre-primary sections of primary schools
w tym w wieku 6 lat	16327	12269	11482	11607	of which aged 6
Zespoły wychowania przedszkol- nego	x	10	5	-	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	1087	1397	1972	Pre-primary points
Dzieci w placówkach wycho- wania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3—6 lat	547	675	709	722	3—6
3—5	400	614	688	698	3—5
6 lat	972	869	777	803	6
5 lat	506	789	938	932	5
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3—6 lat	412	520	526	547	3—6
6 lat	512	495	436	463	6
1 przedszkole	73	79	79	80	Nursery school
100 miejsc	96	99	97	98	100 places

U w a g a. Od roku szkolnego 2010/11 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do roku szkolnego 2011/12 określanych jako zakłady opieki zdrowotnej), z których w roku szkolnym 2005/06 nie były uwzględniane wyłącznie dzieci w podziale według wieku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

N o t e. Since 2010/11 school year - excluding pre-primary education in the units performing health care activities (until the 2011/12 school year defined as health care institutions), in which in the 2005/06 school year excluded only in position pertaining to children by age.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane w ochronie zdrowia - jeśli nie zaznaczono inaczej - podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom zdrowia, obrony narodowej i spraw wewnętrznych; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

Oznacza to, że prezentowane dane o pracownikach medycznych, o ambulatoryjnej oraz stacjonarnej opiece zdrowotnej (w zakresie szpitali ogólnych i leczenia uzdrowiskowego) nie są porównywalne w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika.

2. Dane zawarte w roczniku uwzględniają strukturę opieki zdrowotnej obowiązującą zgodnie z ustawą o działalności leczniczej z dnia 15 IV 2011, Dz. U. Nr 112, poz. 654.

3. Podstawę prezentowanych w dziale danych stanowią:

1) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654, z późniejszymi zmianami), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej - określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. - zakłady opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przechodnie łącznie z ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
  - b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, sanatoria),
  - c) na mocy wymienionej ustawy działalność leczniczą może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) - lekarzy, lekarzy dentyków oraz pielęgniarzy lub położnych (do 2011 r. regulowane odrębnymi ustawami);
- 2) ustawa z dnia 15 VII 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. Nr 174, poz. 1039);

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data concerning health care - unless otherwise stated - are given including health care units subordinated to the Ministry of Health, the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior; excluding health care in prisons.

It means that the presented data concerning medical personnel, out-patient and in-patient health care (including hospitals and health resort treatment) are not comparable in relation to the data published in the previous editions of the Yearbook.

2. Data included in the Yearbook consider the structure of health care which was in force up to the Law on Medicinal Activity, dated 15 IV 2011, Journal of Laws No. 112 item 654.

3. The basis of data presented in this chapter are provided by:

1) the Law on Medicinal Activity, dated 15 IV 2011 (Journal of Laws No. 112 item 654, with later amendments), replacing the Law on Care Health Facilities - specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care.

Data presented in the chapter concerns the units (until 2011 - health care facilities) performing health care activities in the following areas:

- a) out-patient health care (out-patient departments including: health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),
  - b) in-patient health care (hospitals - general, psychiatric and health resorts, chronic medical care homes, nursing homes, hospices detoxification centres, addiction recovery centres, sanatoria).
  - c) under that said law, health care activity can be carried out also by professional practices (individual or group) - doctors, dentists and nurses or midwives (until 2011 governed by separate laws);
- 2) the Law on the Nursing and Midwifing Professions, dated 15 VII 2011 (Journal of Laws No. 174, item 1039);

- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 136, poz. 857, z późniejszymi zmianami);
- 4) ustawa z dnia 28 VII 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. Nr 167, poz. 1399, z późniejszymi zmianami);
- 5) ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późniejszymi zmianami), która określa zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu „Państwowe Ratownictwo Medyczne”; dane za 2005 r. podano zgodnie z ustawą z dnia 25 VII 2001 r.;
- 6) ustawa z dnia 6 IX 2008 r. prawo farmaceutyczne (Dz. U. Nr 45, poz. 271, z późniejszymi zmianami).

4. Dane o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, bez osób odbywających staż. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

5. Dane o **specjalistach** dotyczą lekarzy i lekarzy dentystów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 X 2005 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentystów (Dz. U. Nr 213, poz. 1779, z późniejszymi zmianami).

6. Dane o **łóżkach w placówkach stacjonarnej opieki zdrowotnej** dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

- 3) *the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 136, item 857, with later amendments);*
- 4) *the Law on Health Resort Treatment, Health Resorts, the Areas of Health Resort Protection and Health Resort Gminas, dated 28 VII 2005 (Journal of Laws No. 167, item 1399, with later amendments);*
- 5) *the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006 (Journal of Laws No. 191, item 1410, with later amendments), specifying the organizational rules, the functioning and financing of the "State Emergency Medical Services"; data for 2005 - law dated 25 VII 2001;*
- 6) *the Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2008 (Journal of Laws No. 45, item 271, with later amendments).*

4. *Data regarding medical personnel concerns persons employed in: units engaged health care activities, professional practices, pharmacies as well as social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.*

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local self-government administration and the National Health Fund.

Data includes persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships. These persons, regardless of a time basis, are counted once.

5. *Data on doctor specialists and dental specialists concerns doctors with grade II specialization and with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 20 X 2005 on Medical and Dentist Specializations (Journal of Laws No. 213, item 1779, with later amendments).*

6. *Data regarding beds in in-patient health care facilities concern permanent beds in patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.*

Data on hospitals comprises health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

Dane o łóżkach na oddziałach:

- wewnętrznych obejmują łóżka na oddziałach kardiologicznych;
- chirurgicznych obejmują chirurgię ogólną, dziecięcą, szczękową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiochirurgię, a także urologię;
- zakaźnych obejmują łóżka na oddziałach obserwacyjno-zakaźnych;
- psychiatrycznych - łóżka na oddziałach leczenia uzależnień;
- gruźlicy i chorób płuc - łóżka na oddziałach pulmonologicznych.

7. Dane o **szpitalach psychiatrycznych** nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

8. **Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze** udzielają całodobowych świadczeń w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i materiały medyczne.

9. **Lecznictwo uzdrowiskowe** obejmuje szpitale i sanatoria działające na obszarze uzdrowiska wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

10. **Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentystów** w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi (z wyjątkiem porad udzielonych przez lekarza orzecznika) oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

11. Dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej** obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowego Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

12. Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej (np. w szpitalach, w sanatoriach), które działają na potrzeby tych zakładów oraz aptek zakładowych utworzonych przez Ministerstwo Obrony Narodowej i Ministerstwa Sprawiedliwości.

Data regarding beds in general hospitals do not include day-time places in hospital wards and until 2007 - places (beds and incubators) for newborns.

Data on beds in:

- internal wards include beds in cardiological wards;*
- surgical wards include general surgery, paediatric surgery, maxillo-facial surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, cardiosurgery, and also urology;*
- communicable diseases wards include beds in observation communicable diseases wards;*
- psychiatric wards - beds in detoxification wards;*
- tubercular and pulmonary wards - beds in pulmonology wards.*

7. Data regarding psychiatric hospitals do not include psychiatric wards in general hospitals.

8. Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medicinal products and medical materials.

9. Health resort treatment includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.

10. Consultations provided by doctors and dentists in the scope of out-patient health care are presented including preventive check-ups (excluding consultations provided by medical experts) together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

11. Data concerning emergency medical services and first-aid includes units covered by the State Emergency Medical Services system (emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).

12. Generally available pharmacies do not include dispensaries in stationary health care institutions (e.g., in hospitals and sanatoria) which operate for the needs of these institutions as well as company pharmacies created by the Ministry of National Defence and the Ministry of Justice.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Powinny być one usytuowane na terenach wiejskich.

13. Dane o zachorowaniach na choroby zakaźne podano zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” (X Rewizja) obowiązującą od 1997 r.

14. Zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o **opiece nad dziećmi w wieku do lat 3** (Dz. U. 2011 Nr. 45, poz. 235) opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię.

15. Dane dotyczące **rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz placówek wsparcia dziennego** prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887, z późniejszymi zmianami).

16. Placówka opiekuńczo-wychowawcza zapewnia dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne, religijne, a także gwarantuje korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

Wyróżnia się następujące typy placówek:

- **socjalizacyjna** - zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi; podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi; zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych;
- **interwencyjna** - zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki;
- **rodzinna** - wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę liczą-

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. They should be located in rural areas.

13. Data regarding **incidence of infectious diseases** are presented according to the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems" (ICD-10 Revision) valid since 1 I 1997.

14. According to the Law on **Childcare for Children Younger than 3 Years**, dated 4 II 2011 (Journal of Laws No. 45, item 235) care can be organized in the form of nurseries, children's clubs, provided by day carer and nanny.

15. Data concerning **family and institutional foster care and day-support centers** are presented according to the Law on Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (Journal of Laws No. 149, item 887, with later amendments).

16. Care and education centre provides the child totally or partially deprived of parental care with full-time permanent or temporary care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, and secures the child's benefiting from services to which he/she is entitled on the basis of separate regulations on health care services and education.

There are following types of such centres:

- **a socialization** - provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons; unless otherwise decided by a court; takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to his/her age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services;
- **an intervention** - provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care;
- **a family** - educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common educa-

nemu rodzeństwu; w tym samym czasie w placówce może przebywać nie więcej niż 8 wychowanków;

- **specjalistyczno-terapeutyczna** - sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych; placówka zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym - także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;
- **łącząca zadania placówek** - zapewnia opiekę oraz wychowanie poprzez realizację zadań przewidzianych dla placówki typu: socjalizacyjnego, interwencyjnego i specjalistyczno-terapeutycznego;
- **wsparcia dziennego** - wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny, może być prowadzona m.in. w formie:
  - **opiekuńczej** - w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych; zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań;
  - **specjalistycznej** - organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię.

17. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb w szczególności emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych, religijnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są: rodzina zastępcza oraz rodzinny dom dziecka.

Rodzina zastępcza - zapewnia opiekę i wychowanie dzieciom pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej; może też być

tion and care for numerous siblings; placed in it may be not more than 8 children;

- **a specialist therapy** - provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and educational retardation. The centre provides educational, socio-therapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and the therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children;
- **combining tasks of the centres** - provides care and education by performing tasks of: the socialization, intervention and specialist therapy centres;
- **day-support centre** - supports the family in its care and education functions, it may be operated in the form of:
  - **care centre**, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres, provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
  - **specialist centre** - organises sociotherapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,

17. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible - efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life, satisfaction of children's needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs.

The forms of family foster care are the following: foster family and foster home.

Foster family - provides care and education for children totally or partially deprived of parental care; it may be also established for a socially

ustanowiona dla dziecka niedostosowanego społecznie. Wyróżnia się następujące typy rodzin zastępczych: spokrewnione, niezawodowe, zawodowe, zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, zawodowe specjalistyczne.

Rodziny dom dziecka tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim. W tym samym czasie może w nim przebywać nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa).

18. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

19. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 175, poz. 1362, z późniejszymi zmianami), według której dokonano podziału na świadczenia pieniężne i niepieniężne. Do świadczeń pieniężnych zalicza się m.in.:

- **zasiłek stały** - wypłacany z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności,
- **zasiłek okresowy** - przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego,
- **zasiłek celowy** - przyznawany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prezentowane dane nie obejmują świadczeń w formie odpłatności gmin za pobyt ich mieszkańców w domach pomocy społecznej. W 2005 r. takie świadczenia przyznano 487 osobom na kwotę 4006,3 tys. zł; w 2010 r. - 2058 osobom na kwotę 33848,6 tys. zł; w 2011 r. - 2375 osobom na kwotę 41298,4 tys. zł, a w 2012 r. - **2586 osobom na kwotę 58966,7 tys. zł.**

maladjusted child. The forms of family foster care are the following: related, non-professional, professional, professional that performs the function of a family emergency house, professional specialist.

Foster home is created by a married couple or an unmarried person. Placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).

18. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions, for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of social welfare homes and facilities are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 III 2004.

19. Data on social benefits are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 175, item 1362, with later amendments), following which the division into monetary and non-monetary assistance was made. Monetary assistance includes, among others:

- **permanent benefit** - paid in respect of entire incapability of working due to age or disability,
- **temporary benefit** - entitled to a person or a family because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security,
- **appropriated benefit** - offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, purchase of food, fuel, clothing, indispensable objects for home use, small renovations and repairs in an apartment, covering burial costs. It may be given to a person or a family, which incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

Presented data do not include benefits in form of payments of gminas for residence of their inhabitants in social welfare homes. In 2005 such benefits were granted to 487 persons for an amount of 4006.3 thous. zł; in 2010 r. - 2058 persons for an amount of 33848.6 thous. zł; in 2011 - 2375 persons for an amount of 41298.4 thous. zł, and in 2012 - **2586 persons for an amount of 58966.7 thous. zł.**

TABL. 1 (171). **PRACOWNICY MEDYCZNI^a W 2012 R.**

Stan w dniu 31 XII

MEDICAL PERSONNEL^a IN 2012

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Lekarze	7718	Doctors
w tym kobiety	4346	of which women
Lekarze dentyści	1246	Dentists
w tym kobiety	919	of which women
Farmaceuci ^b	2559	Pharmacists ^b
w tym kobiety	2195	of which women
Pielęgniarki	17923 ^c	Nurses
Położne	1923 ^d	Midwives
Fizjoterapeuci	2198 ^e	Physiotherapists and rehabilitants
Diagności laboratoryjni ^f	898	Laboratory diagnosticians ^f

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 i 3 na str. 230. b W części danych pochodzących ze sprawozdawczości GUS - łącznie z osobami odbywającymi staż. c-e W tym magistrzy: c - pielęgniarstwa - 1662, d - położnictwa - 144, e - fizjoterapii i rehabilitacji - 1112. f Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

a See general notes, item 1 and 3 on page 230. b In part of data coming from the GSO reporting -including persons undergoing internships. c-e Of which masters: c - of nursing - 1662, d - of midwifery - 144, e - of physiotherapy and rehabilitation - 1112. f Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

TABL. 2 (172). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a W 2012 R.**

Stan w dniu 31 XII

DOCTORS SPECIALISTS^a IN 2012

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
LEKARZE ZE SPECJALIZACJĄ	4898	DOCTORS WITH SPECIALIZATION
w tym w zakresie:		of which in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	301	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	634	Surgery ^b
Chorób płuc	147	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	690	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	61	Dermatology ^c and venereology
Kardiologii ^c	215	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	599	General practitioners
Neurologii ^{cd}	181	Neurology ^{cd}
Okulistyki	147	Ophthalmology
Onkologii ^e	50	Oncology ^e
Otolaryngologii ^{ef}	94	Otolaryngology ^{ef}
Pedriatrii	259	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	294	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^c	228	Psychiatry ^c
Radiologii i diagnostyki obrazowej ^g	162	Radiology and diagnostic imaging ^g
LEKARZE SPECJALIŚCI W % OGÓŁU LEKARZY	63,5	SPECIALISTS IN % OF TOTAL DOCTORS

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 231. b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiochirurgii, chirurgii naczyniowej i urologii. c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. d-g Także: d - neuropatologii, e - patologii onkologicznej, onkologii i hematologii dziecięcej, f - otorynolaryngologii, g - radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

a See general notes, item 4 on page 231. b General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery and neurotraumatological surgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery, vascular surgery and urology. c Including children's specialists. d-g Also: d - neuropathology, e - oncological pathology, children's oncology and haematology, f - otorynolaryngology, g - oncological radiotherapy and children's radiology.

TABL. 2 (172). LEKARZE SPECJALIŚCI^a W 2012 R. (dok.)

Stan w dniu 31 XII

DOCTORS SPECIALISTS^a IN 2012 (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
LEKARZE DENTYŚCI ZE SPECJALIZACJĄ	250	DENTAL SPECIALISTS
w tym w zakresie:		<i>of which in the field of:</i>
Chirurgii stomatologicznej	34	<i>Dental surgery</i>
Chirurgii szczękowo-twarzowej	12	<i>Maxillo-facial surgery</i>
Ortodoncji	54	<i>Orthodontics</i>
Periodontologii (paradontologii)	19	<i>Periodontology (paradontics)</i>
Protetyki stomatologicznej	47	<i>Dental prosthetics</i>
Stomatologii dziecięcej	14	<i>Children's dentistry</i>
Stomatologii zachowawczej	67	<i>Restorative dentistry</i>
LEKARZE DENTYŚCI ZE SPECJALIZACJĄ W % OGÓŁU LEKARZY DENTYSTÓW	20,1	DENTAL SPECIALISTS IN % OF TOTAL DENTISTS

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 231.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

a See general notes, item 4 on page 231.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior.

TABL. 3 (173). AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a W 2012 R.OUT-PATIENT HEALTH CARE^a IN 2012 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	1647	<i>Out-patients departments (as of 31 XII)</i>
miasta	1112	<i>urban areas</i>
wieś	535	<i>rural areas</i>
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	235	<i>Medical practices^b (as of 31 XII)</i>
miasta	124	<i>urban areas</i>
wieś	111	<i>rural areas</i>
Porady udzielone ^c w tys.	25886,0	<i>Consultations provided^c in thous.</i>
miasta	20242,2	<i>urban areas</i>
wieś	5643,7	<i>rural areas</i>
lekarskie	22913,7	<i>medical</i>
w tym specjalistyczne	9865,5	<i>of which specialized</i>
stomatologiczne	2972,2	<i>dental</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 230. b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

a See general notes, item 1 on page 230. b Data concern medical practices that have signed contract with the National Health Fund or out-patients departments. c Including consultations paid by patients (non-public funds).

TABL. 4 (174). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a W 2012 R.**
IN-PATIENT HEALTH CARE^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII FACILITIES — as of 31 XII		
Szpitala ogólne ^b	75	General hospitals ^b
Szpitala psychiatryczne	2	Psychiatric hospitals
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	1	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	34	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	2	Nursing homes ^c
Hospicja	8	Hospices
Lecznictwo uzdrowiskowe:		Health resort treatment:
sanatoria	35	sanatoria
szpitale	7	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII		
Szpitala ogólne ^d	14952	General hospitals ^d
Szpitala psychiatryczne	1020	Psychiatric hospitals
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	81	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	2548	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	97	Nursing homes ^c
Hospicja	179	Hospices
Lecznictwo uzdrowiskowe:		Health resort treatment:
sanatoria	4423	sanatoria
szpitale	1237	hospitals
LECZENI IN-PATIENTS		
Szpitala ogólne ^e	613301	General hospitals ^e
Szpitala psychiatryczne	11408	Psychiatric hospitals
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	638	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	5069	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	147	Nursing homes ^c
Hospicja	2045	Hospices
Lecznictwo uzdrowiskowe – kuracjusze ^f	81347	Health resort treatment patients ^f
w sanatoriach	66978	in sanatoria
w szpitalach	14369	in hospitals

a Patrz uwagi ogólne ust. 1 na str. 230. b Patrz uwagi ogólne ust. 6 na str. 231. c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. d Łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. f Ponadto 411 kuracjuszy leczonych było w systemie ambulatoryjnym.

Ź r ó d ł o: w zakresie szpitali ogólnych - dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów opieki długoterminowej - dane Ministerstwa Zdrowia; w zakresie zakładów psychiatrycznych - dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

a See general notes, item 1 on page 230. b See general notes, item 5 on page 231. c Including psychiatric types facilities. d Including beds and incubators for newborns. e Excluding inter-ward patient transfer. f Moreover 411 health resort patients were treated as out-patient.

S o u r c e: in regard to general hospitals – data of the Ministry of Health, the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior, in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health; in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (175). **SZPITALA OGÓLNE^a W 2012 R.**
GENERAL HOSPITALS^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	SPECIFICATION
Szpitala ogólne (stan w dniu 31 XII)	75	Hospitals (as of 31 XII)
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	14952	Beds (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	44,6	<i>per 10 thous. population</i>
w tym na oddziałach:		<i>of which in specified wards:</i>
Chorób wewnętrznych	2860	<i>Internal diseases</i>
w tym kardiologicznych ^b	719	<i>of which cardiological^b</i>
Chirurgicznych	3088	<i>Surgical</i>
Pediatrycznych	742	<i>Paediatric</i>
Ginekologiczno-polożniczych	1482	<i>Gynaecological-obstetric</i>
Onkologicznych	362	<i>Oncological</i>
Intensywnej terapii	295	<i>Intensive therapy</i>
Zakaźnych	367	<i>Communicable</i>
Gruźlicy i chorób płuc	773	<i>Tubercular and pulmonary</i>
Dermatologicznych	98	<i>Dermatological</i>
Neurologicznych	612	<i>Neurological</i>
Psychiatrycznych	489	<i>Psychiatric</i>
Ruch chorych		Patient
Leczeni ^c w tys.	613,3	<i>In-patients^c in thous.</i>
w tym na oddziałach ^d :		<i>of which in specified wards^d:</i>
chorób wewnętrznych	143,0	<i>internal diseases</i>
w tym kardiologicznych ^b	47,7	<i>of which cardiological^b</i>
chirurgicznych	155,8	<i>surgical</i>
pediatrycznych	33,6	<i>paediatric</i>
ginekologiczno-polożniczych	88,6	<i>gynaecological-obstetric</i>
onkologicznych	22,7	<i>oncological</i>
intensywnej terapii	10,6	<i>intensive therapy</i>
zakaźnych	14,3	<i>communicable</i>
gruźlicy i chorób płuc	22,6	<i>tubercular and pulmonary</i>
dermatologicznych	3,3	<i>dermathological</i>
neurologicznych	25,0	<i>neurological</i>
psychiatrycznych	5,5	<i>psychiatric</i>
Wypisani w tys.	590,5	<i>Discharges in thous.</i>
Zmarli w tys.	15,0	<i>Deaths in thous.</i>
Leczeni na: 10 tys. ludności	1923	<i>In-patients per: 10 thous. population</i>
1 łóżko ^e	43	<i>bed^e</i>
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,9	<i>Average patient stay in days</i>
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach ...	254	<i>Average bed use in days</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 230. b Łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego. c Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. d Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych. e Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.
a See general notes, item 1 on page 230. b Including intensive cardiological care wards. c Excluding inter-ward patient transfer. d Including inter-ward patient transfer. e Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior.

TABL. 6 (176). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a**
 Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego	76	111	117	111	<i>Ambulance emergency rescue teams</i>
podstawowe	x	61	69	66	<i>basic</i>
specjalistyczne	x	50	48	45	<i>specialization</i>
Szpitalne oddziały ratunkowe	20	23	22	20	<i>Hospital emergency wards</i>
Izby przyjęć ^b	8	5	5	7	<i>Admission rooms^b</i>
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	1	<i>Medical air rescue^c</i>
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					<i>Calls to the occurrence places^d:</i>
w tysiącach	228,2	207,3	215,5	215,0	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności	69,9	62,2	64,5	64,2	<i>per 1000 population</i>
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					<i>Persons who received health care benefits in the place of occurrence^d:</i>
w tysiącach	230,9	209,8	216,7	216,2	<i>in thousands</i>
w tym:					<i>of which:</i>
dzieci i młodzież w wieku 0-18 lat	18,6	14,0	14,3	13,9	<i>children and youth at the age of 0-18</i>
w wieku 65 lat i więcej	.	79,5	91,3	92,5	<i>aged 65 and more</i>
na 1000 ludności	70,8	63,0	64,9	64,5	<i>per 1000 population</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 232. b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. d W ciągu roku.

a See general notes, item 11 on page 232. b Organizational cells of hospitals applied to cooperate with emergency medical system. c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. d During the year.

TABL. 7 (177). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**
 Stan w dniu 31 XII
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Apteki	929	991	1083	1112	<i>Pharmacies</i>
w tym prywatne	929	990	1082	1111	<i>of which private</i>
w tym na wsi	210	224	239	253	<i>of which in rural areas</i>
Punkty apteczne	91	97	112	128	<i>Pharmaceutical outlets</i>
w tym na wsi	91	95	110	127	<i>of which in rural areas</i>
Liczba ludności na:					<i>Population per:</i>
1 aptekę i punkt apteczny	3202	3067	2801	2705	<i>pharmacy and pharmaceutical outlet</i>
w tym na wsi	5471	5313	4885	4512	<i>of which in rural areas</i>
1 aptekę	3516	3367	3090	3016	<i>pharmacy</i>
w tym na wsi	7842	7566	7134	6778	<i>of which in rural areas</i>
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych ..	2000	2174	2356	2410	<i>Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 232.

a See general notes, item 12 on page 232.

TABL. 8 (178). **KRWIODAWSTWO^a**
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	18	17	16	16	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy w tys.	37,4	48,2	50,3	49,7	Blood donors in thous.
w tym honorowi	37,1	48,1	50,3	49,7	of which honorary blood donors
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys.	66,5	87,4	94,6	93,8	Number of collected donations ^b of whole blood in thous.
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^c w tys.	66,4 ^d	87,1	93,9	93,0	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^c in thous.

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. b Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. c Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom. d Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP).

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Centrum Krwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. c One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units. d Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP).

S o u r c e: data of the National Blood Centre.

TABL. 9 (179). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Gruźlica	646	490	545	523	19,8	14,7	16,3	15,6	Tuberculosis
Tężec	4	4	3	5	0,1	0,1	0,1	0,1	Tetanus
Krztusiec	62	45	93	419	1,9	1,4	2,8	12,5	Whooping cough
Odra	3	1	12	3	0,1	0,0	0,4	0,1	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby:									Viral hepatitis:
typ A	6	6	7	9	0,2	0,2	0,2	0,3	type A
typ B	85	27	16	9	2,6	0,8	0,5	0,3	type B
typ C	83	21	25	33	2,5	0,6	0,7	1,0	type C
Różyczka	428	307	181	743	13,1	9,2	5,4	22,2	Rubella
AIDS ^a	6	7	4	7	0,2	0,2	0,1	0,2	AIDS ^a
Salmonellozy	1127	718	756	683	34,5	21,6	22,6	20,4	Other salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	4	5	2	2	0,1	0,2	0,1	0,1	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	375	105	179	117	11,5	3,2	5,4	3,5	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	1103	2193	2432	2584	172	190	212	232	Acute diarrhoea in children under 2 years ^b
Szkarlatyna (plonica)	909	1315	1563	2123	27,9	39,5	46,8	63,4	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu ...	84	72	53	60	2,6	2,2	1,6	1,8	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	101	128	113	118	3,1	3,8	3,4	3,5	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	4	25	17	11	0,1	0,8	0,5	0,3	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)	4699	221	190	265	144	6,6	5,7	7,9	Mumps
Grypa ^c	58529	51000	142661	206197	1794	1531	4270	6155	Influenza ^c
Choroby weneryczne	90	143	126	132	2,8	4,3	3,8	3,9	Veneral diseases
Szczepienia przeciw wściekliźnie	894	1172	1125	1050	27,4	35,2	33,7	31,3	Rabies vaccinations

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

a Preliminary data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. c Including influenza-like illness.

S o u r c e: data of the National Institute of Public Health - NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 10 (180). **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE**
 Stan w dniu 31 XII
NURSERYIES^a AND CHILDREN'S CLUBS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Żłobki	34	33	35	61	Nurseries
w tym publiczne	34	33	32	33	of which public
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach	1	1	2	1	Nursery wards of nursery schools
Kluby dziecięce	x	x	13	21	Children's clubs
w tym publiczne	x	x	-	1	of which public
Miejsca:					Places:
w żłobkach	2110	2441	2680	3397	in nurseries
w klubach dziecięcych	x	x	168	370	in children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku):					Children staying (during the year):
w żłobkach	4096	4443	4549	5159	in nurseries
w klubach dziecięcych	x	x	168	449	in children's clubs
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	49,6	46,3	55,4	75,7	Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych:					Children staying in nurseries and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	20,0	22,3	25,3	32,3	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	91,2	106,2	100,5	93,9	per 100 places

a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci - łącznie z oddziałami żłobkowymi.

U w a g a. Obok żłobków i klubów dziecięcych w 2012 r. (stan w dniu 31 XII) działało także 19 placówek prowadzących działalność gospodarczą w zakresie sprawowania opieki nad dziećmi do lat 3, nie wpisanych do rejestru żłobków i klubów dziecięcych, w których były 534 miejsca i przebywało w ciągu roku 686 dzieci.

a In 2005 including weekly nurseries; places and children - including nursery wards.

N o t e. Besides nurseries and children's clubs in 2012 (as of 31 XII) there were 19 institutions which provide private childcare services for children younger than 3 years, do not register of nurseries and children's clubs, where there were 534 places and 686 children were staying during the year.

TABL. 11 (181). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
DAY-SUPPORT CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31 XII) centres (as of 31 XII)				wychowankowie residents				
O G Ó Ł E M	112	223	217	226	8277	13686	12958	11700	T O T A L
Opiekuńcze	88	197	192	195	5493	9933	9188	8566	General care
Specjalistyczne	24	26	25	31	2784	3753	3770	3134	Specialized

TABL. 12 (182). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**
 Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012 ^a	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	2324	2140	2032	2174	Foster families
Spokrewnione z dzieckiem	1961	1749	1658	1355	Related to the child
dzieci ^b	2550	2344	2194	1792	children ^a
Niezawodowe	288	266	237	683	Non-professional foster families
dzieci ^b	452	364	325	916	children ^b
Zawodowe ^c	75	125	137	136	Professional foster families ^c
dzieci ^b	225	377	441	381	children ^b
Rodzinne domy dziecka	x	x	x	20	Foster homes
dzieci ^d	x	x	x	125	children ^d

a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych.
 b Do 2011 r. - w wieku do 18 lat, w 2012 r. - w wieku do 25 lat. c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. d W wieku do 25 lat.

a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. b Until 2011 up to the age of 18, in 2012 up to the age of 25. c Until 2011 professional, not related to the child foster families. d Up to the age of 25.

TABL. 13 (183). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**
INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers			
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII							
Placówki opiekuńczo-wychowawcze <i>Care and education centres</i>	50	64	72	73	1157	1154	1223	1235 ^b	231	266	266	245
interwencyjne ..... <i>intervention</i>	4	5	6	6	123	112	120	115	1	2	1	7
rodzinne ..... <i>family</i>	15	20	28	26	115	155	200	190	16	34	66	19
sojalizacyjne ..... <i>socialization</i>	24	30	31	37	721	663	702	822	151	153	183	189
specjalistyczno- -terapeutyczne .. <i>specialist therapy</i>	x	x	x	1	x	x	x	15	x	x	x	-
łączące zadania placówek ^c ..... <i>combining tasks of the centres^c</i>	7	9	7	3	198	224	201	93	63	77	16	30

a Patrz uwagi ogólne, ust. 17 na str. 234. b W tym 51 wychowanków w wieku 0-3 lata i 73 w wieku 4-6 lat oraz 40 sierot i 115 niepełnosprawnych. c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

a See general notes, item 17 on page 234. b Of which 51 residents at age 0-3 and 73 at age 4-6, 40 orphans and 115 disabled. c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 - multi-functional centres.

TABL. 14 (184). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	111	128	145	150	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca ^b :					Places ^b :
ogółem	8522	8857	9244	9428	total
na 10 tys. ludności	26,1	26,5	27,6	28,1	per 10 thous. population
Mieszkańcy ^b :					Residents ^b :
ogółem	8304	8828	8915	9094	total
w tym kobiety	4558	4401	4293	4614	of which women
w tym do lat 18	184	229	183	197	of which up to age 18
w tym umieszczeni w ciągu roku	1928	1993	2536	2277	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności	25,4	26,5	26,6	27,1	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	376	447	543	441	Persons awaiting a place

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b Łącznie z filiami.
a Including community self-help homes. b Including branches.

TABL. 15 (185). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**
 Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^b w których mogą przebywać:					Homes and facilities (excluding branches)^b in which may be:
osoby w podeszłym wieku	40	44	42	45	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy	25	22	23	23	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	18	15	15	14	mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	8	8	8	7	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorzy	26	25	25	27	chronically mentally ill
niepełnosprawni fizycznie	-	1	1	1	physically handicapped
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	5	6	7	7	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	7	12	26	28	homeless
inne osoby	-	2	7	6	other persons
Mieszkańcy w domach i zakładach dla^c:					Residents in homes and facilities for^c:
osób w podeszłym wieku	1669	1822	1750	1851	aged persons
przewlekłe somatycznie chorych	2185	1828	1815	1815	chronically ill with somatic disorders
dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	1260	1208	1195	1144	mentally retarded
dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	485	373	361	356	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorych	2323	2598	2633	2719	chronically mentally ill
niepełnosprawnych fizycznie	-	25	23	23	physically handicapped
matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	160	200	144	160	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomnych	312	757	946	979	homeless
innych osób	-	17	48	47	other persons

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. c Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents. c Including branches.

TABL. 16 (186). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2005	166852	TOTAL
	2010	145699	
	2011	139887	
	2012	133794	
Pomoc pieniężna	100872	129848,2	Monetary assistance
w tym:			of which:
Zasiłek: stały.....	12951	46978,1	Benefits: permanent
okresowy	23204	32515,8	temporary
celowy	64266	49099,4	appropriated
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	134	444,8	Assistance to reach self-dependence and to continue education
Pomoc niepieniężna	70681	63423,4	Non-monetary assistance
w tym:			of which:
Schronienie	988	3018,5	Shelter
Posiłek	62528	35136,4	Meals
Ubranie	382	77,8	Clothing
Sprawienie pogrzebu	259	642,0	Burial
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	6372	24420,3	Attendance services and specialized attendance services
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	41	127,6	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household

a Patrz uwagi ogólne, ust. 19 na str. 235. b Osoby, którym przyznano świadczenie decydują; w podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej <http://www.mpips.gov.pl/pomoc-spoleczna/raporty-i-statystyki/statystyki-pomocy-spolecznej/>

a See general notes, item 19 on page 235. b Persons who were granted benefits; under the item benefits, recipients may be shown several times.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy <http://www.mpips.gov.pl/pomoc-spoleczna/raporty-i-statystyki/statystyki-pomocy-spolecznej/>

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. **Książka** jest to wydawnictwo zwarte o objętości powyżej 48 stron, **brożura** - o objętości od 5 do 48 stron. Wydawnictwa te zaliczane są do wydawnictw nieperiodycznych.

2. Gazety i czasopisma są to wydawnictwa periodyczne. **Gazety** (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych. **Czasopisma** (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne - fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

3. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

4. Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia na zewnątrz.

5. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

6. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych oraz przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**.

7. Informacje o działalności **domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie sprawozdawczości rocznej.

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. **A book** is understood as a publication containing more than 48 pages, while **a pamphlet** contains from 5 to 48 pages. These publications are considered to be non-periodic publications.

2. Newspapers and magazines are periodic publications. **Newspapers** (general information periodicals) are publications being primarily a source of information regarding current domestic and foreign events. **Magazines** (other periodicals) are publications addressing social, political and economic, specialized and scientific issues as well as government publications.

3. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

A borrower is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.

4. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

5. Information regarding **theatres and music institutions as well as entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic and puppet theatres**,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),
- the concert activity of **philharmonic halls, orchestras and choirs**.

6. Information regarding the activity of **cultural centres and establishments, clubs and community centres** was compiled on the basis of yearly reporting.

7. Informacje o **kinach** dotycząca działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice video, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się **minipleksy** - posiadające od 3 do 7 sal i **multipleksy** - posiadające 8 sal i więcej.

8. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających - na mocy szczególnych przepisów - z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

7. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape and digital). Among fixed cinemas one can distinguish **miniplexes** - equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** - equipped with 8 screens and more.

8. Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g. disabled war and military veterans).

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Turystyka

1. **Termin turystyka** - zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r. oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych).

W ramach:

- obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi hotelarskie (np. zajazdy, gościńce) oraz obiekty w trakcie kategoryzacji,
- pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty” zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla poszczególnych rodzajów obiektów oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, ośrodki sportowo-rekreacyjne, ośrodki kolonijne, zakłady uzdrowiskowe).

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

2. **Tourist accommodation establishments** include hotels and similar facilities and other facilities (until 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings).

Within:

- hotels and similar facilities, the group "other hotel facilities" has covered facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns) as well as other hotel facilities during categorization,
- other facilities, the group "miscellaneous facilities" includes facilities which do not correspond to conditions expected in particular facilities, and other facilities used for tourism (e.g. student dormitories, boarding schools, weekend and holiday accommodation establishments, sport and recreational centres, holiday youth centres as well as health establishments).

3. W informacjach o **obiektach i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. **Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub pokoi** jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

5. **Turyści zagraniczni** korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

6. **Placówki gastronomiczne** w turystycznych obiektach noclegowych obejmują wszystkie zakłady i punkty gastronomiczne zlokalizowane na terenie danego obiektu. Do barów zaliczono także: kawiarnie, winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych - także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

Sport

1. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnokrajowym zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”, uczniowskie kluby sportowe UKS i wyznaniowe kluby sportowe) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” - rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

2. W kategorii **ćwiczących** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia kilka rodzajów sportu. W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

3. W kategorii **trenerów i instruktorów sportowych** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

3. *Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding facilities and the number of bed places for tourists.*

4. *Occupancy rate of bed places or rooms is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.*

5. *Foreign tourists using tourist accommodation establishments are registered according to the country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.*

6. *Catering establishments in tourist accommodation establishments include all catering facilities and outlets located on the premises of a given tourist accommodation establishment. Catering facilities and cafes also include: wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice cream parlours and snack-bars.*

Sport

1. *Data regarding physical education organizations include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Culture, the Association of "Rural Sports Clubs", student sports clubs UKS and religious sports clubs) and primarily concern recreational activity, and in case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" - rehabilitation activity for persons with disabilities.*

2. *In the category of persons practising sports, one person may be indicated more than once, depending upon the number of sports practised. Persons practising sports are classified as either juniors or seniors, depending on age; various age groups are applied for individual sports.*

3. *In the category coaches and sports instructors one person may be indicated more than once, depending upon the number of sports taught.*

Kultura Culture

TABL. 1 (187). **KSIĄŻKI I BROSZURY WYDANE^a**
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED^a

LATA YEARS	Ogółem <i>Grand total</i>	Wydawnictwa naukowe <i>Scientific publications</i>	Podręczniki dla szkół wyższych <i>University textbooks</i>	Wydawnictwa zawodowe <i>Professional publications</i>	Podręczniki szkolne <i>School textbooks</i>	Wydawnictwa popularne <i>Popular science</i>	Literatura piękna <i>Belles-lettres</i>	
							razem <i>total</i>	w tym dla dzieci i młodzieży <i>of which for children and youth</i>

TYTUŁY

TITLES

2005	3017	1062	173	120	130	859	673	234
2010	3748	1464	163	118	76	1175	752	249
2011	3965	1464	171	151	65	1261	853	264
2012	4185	1761	164	176	52	1258	774	225

NAKLAD w tys. egz.

NUMBER of copies in thous.

2005	10296,0	811,7	136,7	161,7	430,0	3902,7	4852,2	1351,8
2010	7389,9	741,5	99,3	132,8	547,7	3237,0	2631,6	1072,0
2011	9048,7	794,1	98,6	533,6	463,5	3706,7	3452,2	1344,0
2012	8040,2	803,5	94,6	509,1	271,5	3216,6	3144,9	1293,2

a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Zakładu Statystyki Wydawnictw Biblioteki Narodowej.

a According to published place.

Source: data of the Department of Publication Statistics of the National Library.

TABL. 2 (188). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE^a**
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED^a

LATA YEARS	Ogółem <i>Total</i>	Ukazujące się <i>Published as specified</i>								nieregularnie <i>irregularly</i>
		w tygodniu <i>weekly</i>		w miesiącu <i>monthly</i>		1 raz <i>once</i>				
		6-2 razy <i>times</i>	1 raz <i>once</i>	3-2 razy <i>times</i>	1 raz <i>once</i>	na 2 miesiące <i>bimonthly</i>	w kwartale <i>quarterly</i>	w półroczu <i>half-yearly</i>	w roku <i>yearly</i>	

TYTUŁY

TITLES

2005	616	2	12	6	147	67	156	42	79	105
2010	768	2	11	14	184	73	202	65	106	111
2011	792	2	13	8	175	90	216	71	118	99
2012	790	2	12	13	162	90	232	83	113	83

NAKLAD w tys. egz.

NUMBER of copies in thous.

2005	79666,0	37704,1	25372,3	1733,0	10211,8	2284,0	1346,5	42,3	220,1	751,9
2010	70289,2	28243,0	19180,3	3854,2	15111,0	1222,2	1423,3	78,7	70,1	1106,4
2011	70819,8	25475,2	20336,3	3542,0	13928,1	3380,2	2597,3	97,9	81,7	1381,1
2012	57452,4	21432,0	14234,2	2490,3	11666,0	3286,7	3376,4	195,3	62,1	709,4

a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Zakładu Statystyki Wydawnictw Biblioteki Narodowej.

a According to published place.

Source: data of the Department of Publication Statistics of the National Library.

TABL. 3 (189). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	766	759	747	744	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	566	559	551	552	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	69	57	54	47	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	42	27	28	19	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII)					
w tys. wol.	10780,3	10835,2	10859,1	10882,2	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi	5411,0	5479,3	5494,3	5510,0	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	710,6	670,6	662,1	666,2	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi	218,8	196,2	195,2	196,0	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans^{ab}:</i>
w tysiącach wol.	12741,1	10867,4	10742,8	10749,7	<i>in thousand vol.</i>
w tym na wsi	4267,9	3615,4	3616,8	3509,8	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	17,9	16,2	16,2	16,1	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	19,5	18,4	18,5	17,9	<i>of which in rural areas</i>

a Łącznie z punktami bibliotecznymi. b Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points. b Excluding interlibrary lending.

TABL. 4 (190). **MUZEJA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Muzea i oddziały muzealne ^a <i>Museums and branches^a</i>	Muzealia ^a w tys. <i>Museum exhibits^a in thous.</i>	Wystawy czasowe <i>Temporary exhibitions</i>		Zwiedzający w tys. <i>Visitors in thous.</i>		SPECIFICATION
			własne ^b <i>own^b</i>	obce ^c <i>exterior^c</i>	ogółem <i>total</i>	w tym młodzież szkolna ^d <i>of which primary and secondary school students^d</i>	
OGÓŁEM							TOTAL
2005	104	3922,4	344	121	5644,4	1741,5	
2010	115	3827,1	306	219	6479,7	1695,9	
2011	112	4418,0	353	283	8220,8	1912,0	
2012	108	4323,2	306	287	7547,6	1646,2	
Archeologiczne	2	522,2	6	5	119,8	23,4	<i>Archaeological</i>
Artystyczne	17	765,8	58	63	2087,9	94,3	<i>Art</i>
Biograficzne	10	3,9	12	3	309,6	119,8	<i>Biographical</i>
Etnograficzne	8	83,6	27	22	201,7	30,5	<i>Ethnographic</i>
Geologiczne	3	180,1	9	1	18,8	2,6	<i>Geological</i>
Historyczne	23	176,9	45	43	1443,9	239,2	<i>Historical</i>
Interdyscyplinarne	10	195,1	29	76	193,0	38,0	<i>Interdisciplinary</i>
Literackie	1	0,1	-	-	13,1	11,8	<i>Literary</i>
Martyrologiczne	1	95,0	17	-	1430,0	745,7	<i>Martyrological</i>
Przyrodnicze	3	2078,0	3	4	19,4	10,5	<i>Natural history</i>
Regionalne	16	115,5	50	55	232,4	79,6	<i>Local</i>
Skansenowskie	3	9,8	4	2	91,3	13,3	<i>Heritage</i>
Techniki i nauki	3	6,4	26	5	295,6	87,1	<i>Technical science</i>
Wnętrz	2	-	2	6	17,9	3,9	<i>Interior design</i>
Inne	6	90,6	18	2	1073,3	146,6	<i>Others</i>

a Stan w dniu 31 XII. b W kraju. c Krajowe i z zagranicy. d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a As of 31 XII. b In Poland. c Domestic and foreign. d Visiting museums in organized groups.

TABL. 5 (191). **INSTYTUCJE PARAMUZEALNE**
MUSEUM-RELATED INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Instytucje (stan w dniu 31 XII)	6	11	10	10	Institutions (as of 31 XII)
Ogród zoologiczny	1	1	1	1	Zoological Garden
Ogród botaniczny	1	1	1	1	Botanical Garden
Rezerwy	1	4	5	3	Reserves
Inne	3	5	3	5	Others
Zwiedzający w tys.	1006,9	1621,8	1656,6	1192,2	Visitors in thous.
w tym młodzież szkolna w zorganizowanych grupach	149,9	255,9	167,8	269,7	of which primary and secondary schools students visiting in groups
Ogród Zoologiczny	255,0	265,4	340,3	332,2	Zoological Garden
Ogród botaniczny	53,5	56,1	94,1	254,9	Botanical Garden
Rezerwy	644,2	769,9	897,1	248,0	Reserves
Inne	54,3	530,3	324,9	357,2	Others

TABL. 6 (192). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	66	67	66	67	32	35	Galleries (as of 31 XII)
Wystawy ^a	727	762	732	818	508	310	Exhibitions ^a
w tym z zagranicy	69	57	57	43	22	21	of which foreign
Ekspozycje ^a	797	796	1284	852	519	333	Expositions ^a
Zwiedzający w tys.	452,0	436,6	557,7	500,1	400,7	99,4	Visitors in thous.

a W kraju.
a In Poland.

TABL. 7 (193). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a Institutions ^a	Miejsca na widowni w stałej sali ^a Seats in fixed halls ^a	Przedstawienia i koncerty ^b Performances and concerts ^b	Widzowie i słuchacze ^b w tys. Audience ^b in thous.	SPECIFICATION	
TEATRY I INSTYTUCJE MUZYCZNE	2005	20	5191	4072	717,6	THEATRES AND MUSIC INSTITUTIONS
	2010	17	5774	4714	1001,0	
	2011	15	6064	5212	1018,7	
	2012	15	6169	4987	1005,8	
Teatry dramatyczne	11	4562	3872	679,9	Dramatic theatres	
dramatyczne	9	3828	3075	528,4	dramatic	
lalkowe	2	734	797	151,5	puppet	
Teatry muzyczne	1	914	374	154,2	Music theatres	
Filharmonie	1	693	611	117,0	Philharmonic halls	
Orkiestry symfoniczne i kameralne, chóry	2	-	130	54,7	Symphonic and chamber orchestras choirs	
Zespoły pieśni i tańca	-	-	-	-	Song and dance ensembles	
PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE	2005	-	-	-	ENTERTAINMENT ENTERPRISES	
	2010	4	x	504	186,2	
	2011	5	x	671	908,9	
	2012	2	x	528	699,3	

a Stan w dniu 31 XII. b Według siedziby.
a As of 31 XII. b According to the seat.

TABL. 8 (194). **DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**

Stan w dniu 31 XII

CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS AND COMMUNITY CENTRES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Instytucje	489	480	416	430	136	294	<i>Institutions</i>
domy kultury	136	143	104	101	37	64	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury	142	142	147	151	46	105	<i>cultural centres</i>
kluby	68	72	60	56	46	10	<i>clubs</i>
światlice	143	123	105	122	7	115	<i>community centres</i>
Pracownie specjalistyczne	443	492	510	550	277	273	<i>Specialized workshops</i>
Imprezy (w ciągu roku)	24961	29561	23305	22399	14621	7778	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	3771,4	3992,8	3509,1	3496,8	2503,3	993,5	<i>Event participants (during the year) in thous.</i>
Kursy (w ciągu roku)	1313	1769	1520	1750	1216	534	<i>Courses (during the year)</i>
Absolwenci kursów (w ciągu roku)	18610	27581	23265	25622	18213	7409	<i>Course graduates (during the year)</i>
w tym dzieci i młodzież ^a	12030	16266	13321	14079	8964	5115	<i>of which children and youth^a</i>
Zespoły artystyczne	2021	2031	1449	1646	789	857	<i>Artistic ensembles</i>
Członkowie zespołów artystycznych	34303	35926	26520	29660	12836	16824	<i>Members of artistic ensembles</i>
w tym dzieci i młodzież ^a	19621	19850	14274	15253	6023	9230	<i>of which children and youth^a</i>
Koła (kluby)	1594	1630	1631	1769	882	887	<i>Groups (clubs)</i>
Członkowie kół (klubów)	29539	31327	34628	36430	18672	17758	<i>Members of groups (clubs)</i>
w tym dzieci i młodzież ^a	15437	16017	16461	17364	8205	9159	<i>of which children and youth^a</i>

a W wieku poniżej 15 lat.

U w a g a. Do 2011 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 2 lata.

a Below the age of 15.

N o t e. Until 2011 data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 9 (195). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	49	46	46	44 ^a	<i>Cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	47	46	46	44	<i>of which urban areas</i>
w tym multiplexy	4	5	5	5	<i>of which multiplexes</i>
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII) ...	98	114	115	109	<i>Screens (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	96	114	115	109	<i>of which urban areas</i>
w tym multiplexy	42	62	62	62	<i>of which multiplexes</i>
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII)	22288	24239	23751	22985	<i>Seats (as of 31 XII) in thous.</i>
w tym miasta	22288	24239	23751	22985	<i>of which urban areas</i>
w tym multiplexy	9604	12894	12869	12863	<i>of which multiplexes</i>
Seanse:					<i>Screenings:</i>
w tysiącach	109,7	153,9	160,9	142,6	<i>in thousands</i>
w tym miasta	109,6	118,5	160,9	142,6	<i>of which urban areas</i>
w tym multiplexy	70,4	111,6	113,5	106,7	<i>of which multiplexes</i>
na 1 kino	2238	3345	3498	3240	<i>per cinema</i>
Widzowie:					<i>Audience:</i>
w tysiącach	2539,5	3669,0	3558,4	3013,1	<i>in thousands</i>
w tym miasta	2537,8	3668,7	3557,9	3012,7	<i>of which urban areas</i>
w tym multiplexy	1614,4	2651,4	2328,8	2122,6	<i>of which multiplexes</i>
na 1 kino	51827	79761	77356	68479	<i>per cinema</i>
na 1 seans	23	24	22	21	<i>per screening</i>

a W tym 2 miniplexy.

a Of which 2 miniplexes.

TABL. 10 (196). **ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	183632	259254	282190	284569	T O T A L
Na 1000 ludności	56	78	84	85	Per 1000 population

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

S o u r c e: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 11 (197). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**

Stan w dniu 31 XII

RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tysiącach in thousands				na 1000 ludności per 1000 population				
Abonenci radiowi	649,5	473,2	471,3	477,7	199	142	141	142	Radio subscribers
miasta	405,4	308,0	307,1	311,3	250	188	187	190	urban areas
wieś	244,1	165,2	164,2	166,4	148	97	96	97	rural areas
Abonenci telewizyjni ...	626,3	454,4	452,1	456,6	192	136	135	136	Television subscribers
miasta	390,3	295,0	293,7	296,3	241	180	179	181	urban areas
wieś	236,0	159,4	158,4	160,3	143	94	93	93	rural areas

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.

S o u r c e: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka**Tourism**TABL. 12 (198). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	825^b	875^b	1382	1400	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	720	801	1140	1163	of which open all year
Obiekty hotelowe	242	394	420	429	Hotels and similar facilities
hotele	152	249	275	287	hotels
motele	11	10	9	8	motels
pensjonaty	62	64	60	60	boarding houses
inne obiekty hotelowe	17	71	76	74	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	583 ^b	481 ^b	962	971	Other facilities
domy wycieczkowe	17	10	11	11	excursion hostels
schroniska	21	22	26	24	shelters
schroniska młodzieżowe	44	35	32	29	youth hostels
w tym szkolne schroniska					
młodzieżowe	33	28	25	24	of which school youth hostels
kempingi	13	10	11	9	camping sites
pola biwakowe	16	9	9	8	tent camp sites
ośrodki wczasowe	155	113	108	104	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn-					
kowe	66	68	65	59	training-recreational centres
domy pracy twórczej	15	12	11	12	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ..	15	16	16	16	complexes of tourist cottages
hostele	.	29	33	37	hostels
pokoje gościnne	.	.	435	462	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	67	67	agrotourism lodgings
inne obiekty	221	157	138	133	miscellaneous facilities

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels.

TABL. 12 (198). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (cd.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	61509^b	69959^b	85266	84713	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	54193	61152	74249	73783	of which open all year
Obiekty hotelowe	20733	33684	37097	37001	Hotels and similar facilities
hotele	15609	26282	29479	29696	hotels
motele	497	383	372	293	motels
pensjonaty	3725	3413	3300	3362	boarding houses
inne obiekty hotelowe	902	3606	3946	3650	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	40776^b	36275^b	48169	47712	Other facilities
domy wycieczkowe	1366	575	589	587	excursion hostels
schroniska	1178	1185	1519	1384	shelters
schroniska młodzieżowe	2768	2382	2113	1990	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	1934	1861	1592	1551	of which school youth hostels
kempingi	1737	1273	1383	916	camping sites
pola biwakowe	1497	760	660	585	tent camp sites
ośrodki wczasowe	10067	8822	8447	8393	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	5591	4762	4815	4207	training-recreational centres
domy pracy twórczej	473	498	326	385	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c ..	905	793	863	944	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	1403	1676	1853	hostels
pokoje gościnne	.	.	10898	11820	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	1049	1111	agrotourism lodgings
inne obiekty	15194	13822	13831	13537	miscellaneous facilities
Korzystający z noclegów	2493045^b	2872501^b	3270355	3470259	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	889479	896116	956975	1071793	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	1482157	1961193	2216409	2395861	Hotels and similar facilities
hotele	1308323	1692322	1911241	2100279	hotels
motele	26131	31683	32238	32047	motels
pensjonaty	111875	98526	109303	117107	boarding houses
inne obiekty hotelowe	35828	138662	163627	146428	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	1010888^b	911308^b	1053946	1074398	Other facilities
domy wycieczkowe	50929	11027	9148	7703	excursion hostels
schroniska	68135	58008	76058	81896	shelters
schroniska młodzieżowe	86715	79845	79024	68121	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	46987	47884	45908	42995	of which school youth hostels
kempingi	27828	11154	16489	11326	camping sites
pola biwakowe	8252	4343	3771	3742	tent camp sites
ośrodki wczasowe	200476	197613	187994	188076	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	167506	134165	135172	119719	training-recreational centres
domy pracy twórczej	11790	7924	7572	6933	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c ..	16648	12097	17624	22634	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	104064	111812	134913	hostels
pokoje gościnne	.	.	126648	141183	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	8336	11076	agrotourism lodgings
inne obiekty	372609	291068	182482	191086	miscellaneous facilities

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 12 (198). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
Udzielone noclegi	7375810^b	7973724^b	8905808	9563909	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	2021651	2135297	2210905	2485970	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	3276072	4263685	4760773	5215276	Hotels and similar facilities
hotele	2699842	3501216	3944672	4385265	hotels
motele	36499	40261	45350	43117	motels
pensjonaty	457686	373801	381826	423015	boarding houses
inne obiekty hotelowe	82045	348407	388925	363879	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	4099738 ^b	3710039 ^b	4145035	4348633	Other facilities
domy wycieczkowe	146868	42018	38761	28898	excursion hostels
schroniska	116568	92582	122564	130328	shelters
schroniska młodzieżowe	190740	193748	65761	51651	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	107699	122913	104392	92982	of which school youth hostels
kempingi	59111	27001	34013	27752	camping sites
pola biwakowe	25419	15604	11845	13414	tent camp sites
ośrodki wczasowe	889959	880593	824690	845253	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	647164	476978	478142	433928	training-recreational centres
domy pracy twórczej	57599	45803	42518	38898	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c ..	62259	53577	62263	63547	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	210107	217945	269272	hostels
pokoje gościnne	.	.	484252	573945	rooms for rent
kwatery agroturystyczna	.	.	27453	38730	agrotourism lodgings
inne obiekty	1904051	1672028	1630436	1833017	miscellaneous facilities

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 13 (199). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ**
TURYSTYKI
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	889479^b	896116^b	956975	1071793	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	759130	786085	823317	915501	Hotels and similar facilities
hotele	727401	740038	762573	857629	hotels
motele	8385	5222	5948	6924	motels
pensjonaty	16765	8398	7985	7853	boarding houses
inne obiekty hotelowe	6579	32427	46811	43095	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	130349 ^b	110031 ^b	133658	156292	Other facilities
domy wycieczkowe	9114	177	166	213	excursion hostels
schroniska	5565	3506	4435	4238	shelters

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels.

TABL. 13 (199). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI (dok.)**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów (dok.)					Tourists accommodated (cont.)
Pozostałe obiekty (dok.)					<i>Other facilities (cont.)</i>
schroniska młodzieżowe	13297	9877	9033	5255	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	3127	2419	1650	1779	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi	18931	6174	7975	5483	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	772	394	304	803	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	8646	6378	5464	5433	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	10278	6398	6262	7043	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	513	137	201	161	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c	1827	1012	637	704	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
hostele	.	43810	50467	71167	<i>hostels</i>
pokoje gościnne	.	.	13594	15499	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	.	.	66	41	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	61406	32168	35054	40252	<i>miscellaneous facilities</i>
Udzielone noclegi	2021651^b	2135297^b	2210905	2485970	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe	1683021	1817344	1861105	2074728	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	1597646	1696851	1722874	1942146	<i>hotels</i>
motele	13168	7367	8082	9040	<i>motels</i>
pensjonaty	55078	26379	25404	23523	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	17129	86747	104745	100019	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	338630 ^b	317953 ^b	349800	411242	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	18555	972	481	647	<i>excursion hostels</i>
schroniska	7439	4465	5807	5533	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	31054	36219	23866	14355	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	8751	17119	5941	4698	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi	37615	12831	15664	11156	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	2075	990	762	3016	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	36102	33739	25329	22356	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	36424	21704	19733	25037	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	1586	251	666	254	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c	6976	5550	2830	2609	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
hostele	.	104703	110474	160334	<i>hostels</i>
pokoje gościnne	.	.	35729	42414	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	.	.	140	70	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	160804	96529	108319	123461	<i>miscellaneous facilities</i>

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 14 (200). **WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a**
OCCUPANCY OF TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych <i>occupancy rate of bed places</i>				stopień wykorzystania pokoi <i>occupancy rate of rooms</i>				
Obiekty hotelowe	43,6	36,0	37,7	39,4	51,4	42,1	45,4	47,2	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	47,2	37,9	39,6	41,6	55,0	44,2	47,7	49,7	<i>hotels</i>
motele	23,9	27,3	32,4	32,8	32,1	32,9	40,0	39,3	<i>motels</i>
pensjonaty	35,0	31,2	32,1	34,2	41,7	35,4	36,1	37,6	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe ...	25,4	27,9	29,3	27,7	28,3	31,7	34,8	34,2	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	33,2	34,9	30,0	29,9	x	x	x	x	<i>Other facilities</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 248.

a See general notes, item 4 on page 248.

TABL. 15 (201). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
 Stan w dniu 31 VII

CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS
As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restaura- cje <i>Restau- rants</i>	Bary <i>Bars</i>	Stółki <i>Canteens</i>	Punkty gastro- nomiczne <i>Food stands</i>	SPECIFICATION	
OGÓŁEM	2005	213	295	316	38	TOTAL
	2010	296	278	290	46	
	2011	335	297	288	65	
	2012	353	294	364	71	
Obiekty hotelowe	305	211	67	30	<i>Hotels and similar facilities</i>	
hotele	266	184	15	17	<i>hotels</i>	
motele	8	-	-	-	<i>motels</i>	
pensjonaty	16	17	34	5	<i>boarding houses</i>	
inne obiekty hotelowe	15	10	18	8	<i>other hotel facilities</i>	
Pozostałe obiekty	48	83	297	41	<i>Other facilities</i>	
domy wycieczkowe	-	1	7	-	<i>excursion hostels</i>	
schroniska	3	10	8	8	<i>shelters</i>	
schroniska młodzieżowe	-	-	6	-	<i>youth hostels</i>	
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	-	-	5	-	<i>of which school youth hostels</i>	
kempingi	2	3	-	-	<i>camping sites</i>	
ośrodki wczasowe	6	15	66	5	<i>holiday centres</i>	
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	9	16	38	6	<i>training-recreational centres</i>	
domy pracy twórczej	-	-	5	-	<i>creative arts centres</i>	
zespoły domków turystycznych [£]	3	3	3	1	<i>complexes of tourist cottages[£]</i>	
hostele	1	4	2	5	<i>hostels</i>	
pokoje gościnne	9	7	86	6	<i>rooms for rent</i>	
kwatery agroturystyczne	-	-	7	2	<i>agrotourism lodgings</i>	
inne obiekty	15	24	69	8	<i>miscellaneous facilities</i>	

TABL. 16 (202). **HOTELE WEDŁUG KATEGORII**
HOTELS BY CATEGORY

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Kategorie <i>Categories</i>					w trakcie kate- goryzacji <i>in the process of the categori- sation</i>	
		*****	****	***	**	*		
OGÓŁEM^a	2005	152	4	11	71	44	12	10
TOTAL^a	2010	249	14	30	131	53	10	11
	2011	275	14	39	147	50	14	11
	2012	287	14	46	156	50	13	8
Pokoje ^a	2005	7687	647	863	4085	1453	404	235
<i>Rooms^a</i>	2010	12747	1131	2400	6206	2496	276	238
	2011	13889	1130	3378	6311	2368	319	383
	2012	14108	1119	3820	6362	2291	300	216
Miejsca noclegowe ^a	2005	15609	1176	1794	8145	3153	840	501
<i>Bed places^a</i>	2010	26282	2131	4773	12888	5377	618	495
	2011	29479	2169	6931	13393	5295	747	944
	2012	29696	2158	7862	13579	4901	718	478
Korzystający z noclegów w tys.	2005	1308,3	113,4	192,3	663,6	257,2	59,4	22,5
<i>Tourists accommodated in thous.</i>	2010	1692,3	178,8	383,3	797,8	267,8	39,4	25,3
	2011	1911,2	167,2	537,1	880,8	242,6	42,2	41,4
	2012	2100,3	175,8	671,6	946,3	245,9	43,1	17,7
w tym turyści zagraniczni ... <i>of which foreign tourists</i>	2005	727,4	85,9	119,3	390,1	100,5	20,8	11,0
	2010	740,0	114,1	187,1	349,5	73,8	9,8	5,6
	2011	762,6	101,9	244,7	334,9	65,2	9,6	6,4
	2012	857,6	116,2	296,1	361,9	66,1	10,7	6,7
Stopień wykorzystania w %: <i>Occupancy rate in %:</i>								
miejsc noclegowych	2005	47,2	64,0	52,6	48,5	40,2	38,5	31,4
<i>bed places</i>	2010	37,9	47,1	43,6	37,2	31,1	35,1	27,3
	2011	39,6	45,0	46,4	38,4	32,7	33,8	29,8
	2012	41,6	51,0	49,0	39,6	31,4	32,2	36,6
pokoju	2005	55,0	61,3	59,3	56,8	51,7	39,5	40,4
<i>rooms</i>	2010	44,2	52,6	50,2	43,1	38,0	37,2	33,6
	2011	47,7	55,6	55,0	45,6	41,0	36,6	38,4
	2012	49,7	61,3	57,1	47,2	39,2	36,5	41,6

a Stan w dniu 31 VII.

a As of 31 VII.

Sport

TABL. 17 (203). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**
Stan w dniu 31 XII
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2010	2012	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ^a <i>PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS^a</i>				
Jednostki organizacyjne	794	738	739	<i>Organizational entities</i>
Członkowie	63538	53329	50597	<i>Members</i>
Ćwiczący ^b	69021	83217	55435	<i>Persons practising sports^b</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 248. b Dane szacunkowe.

a See general notes, item 1 on page 248. b Estimated data.

TABL. 17 (203). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2010	2012	SPECIFICATION
KLUBY SPORTOWE^e SPORTS CLUBS^e				
Jednostki organizacyjne	716	716	836	<i>Organizational entities</i>
Członkowie	62469	59364	68196	<i>Members</i>
Ćwiczący	60620	57087	69617	<i>Persons practising sports</i>
mężczyźni	50865	48083	58245	<i>males</i>
kobiety	9755	9004	11372	<i>females</i>
w tym juniorzy ^d	37999	35381	43727	<i>of which juniors^d</i>
Sekcje sportowe	1212	1144	1259	<i>Sports sections</i>
Trenerzy	701	718	1038	<i>Coaches</i>
klasy M (mistrzowskiej)	52	62	107	<i>M class (champion)</i>
klasy I	138	161	190	<i>class I</i>
klasy II	511	495	741	<i>class II</i>
Instruktorzy sportowi	1414	1340	1555	<i>Sports instructors</i>
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	772	698	710	<i>Other persons conducting sports activities</i>

c Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych; dane za lata 2008 i 2010 zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika. d Dane obejmują: młodzieżowców, juniorów i juniorów młodszych.

c Excluding Students Sports Clubs UKS and Religious Sports Clubs; data for 2008 and 2010 have been revised in relation to the data published in previous editions of the Yearbook. d Data include: youths, juniors and younger juniors.

TABL. 18 (204). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a**
W 2012 R.
 Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a
IN 2012
 As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU ^b SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS ^b	Sekcje Sections	Ćwiczący <i>Persons practising sports</i>			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors
		ogółem grand total	z liczby ogółem of total			
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors		
Alpinizm ^c	15	1015	267	87	8	29
<i>Climbing^c</i>						
Badminton	3	44	24	13	2	2
<i>Badminton</i>						
Biathlon ^c	2	82	40	60	4	4
<i>Biathlon^c</i>						
Boks	11	345	52	227	7	9
<i>Boxing</i>						
Brydż sportowy	7	92	20	29	1	5
<i>Bridge</i>						
Gimnastyka ^b	9	564	454	550	18	6
<i>Gymnastics^b</i>						
Hokej na lodzie	9	520	123	338	18	10
<i>Ice hockey</i>						

a Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych. b Do 2009 r. określane jako dyscypliny sportu. c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

a Excluding Students Sports Clubs UKS and Religious Sports Clubs. b Until 2009 defined as disciplines. c A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 18 (204). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a W 2012 R. (cd.)**
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a IN 2012 (cont.)
As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU ^b SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS ^b	Sekcje Sections	Ćwiczący <i>Persons practising sports</i>			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors
		ogółem <i>grand total</i>	z liczby ogółem <i>of total</i>			
			kobiety <i>females</i>	juniorzy i juniorki <i>juniors</i>		
Jeździectwo ^b ..... <i>Equestrian sport^b</i>	28	1014	709	624	11	65
Judo ..... <i>Judo</i>	7	587	131	509	7	11
Ju-jitsu ..... <i>Ju-jitsu</i>	5	181	25	165	1	7
Kajakarstwo ^b ..... <i>Canoeing^b</i>	14	467	138	248	6	27
Karate ^b ..... <i>Karate^b</i>	32	5059	1659	3991	19	106
Kick-boxing ..... <i>Kick-boxing</i>	7	325	63	159	2	12
Kolarstwo ^b ..... <i>Cycling^b</i>	28	651	163	285	6	33
Koszykówka ..... <i>Basketball</i>	32	1477	514	1157	36	29
Kulturystryka i trójbój siłowy ^b ..... <i>Body-building and strength triathlon^b</i>	14	519	334	68	3	25
Lekkoatletyka ..... <i>Athletics</i>	23	857	335	474	33	14
Łucznictwo ..... <i>Archery</i>	4	136	70	119	2	6
Łyżwiarstwo ^b ..... <i>Skating^b</i>	4	88	48	68	6	2
Narciarstwo ^b ..... <i>Skiing^b</i>	36	1405	578	1107	38	56
Piłka nożna ^b ..... <i>Football^b</i>	613	39870	754	25067	521	651
Piłka ręczna ..... <i>Handball</i>	10	393	250	162	10	9
Piłka siatkowa ^b ..... <i>Volleyball^b</i>	78	2822	1486	1823	65	72
Rugby ..... <i>Rugby</i>	4	325	2	227	1	9
Snowboard ..... <i>Snowboard</i>	8	85	39	51	3	11
Sport lotniczy ^b ..... <i>Air sport^b</i>	11	418	48	114	1	24
Sport motorowy ^b ..... <i>Motorsport^b</i>	18	596	64	114	106	13
Sport pływacki ^b ..... <i>Swimming sport^b</i>	22	1102	519	978	17	35

^a Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych. ^b Do 2009 r. określane jako dyscypliny sportu. ^c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

^a Excluding Students Sports Clubs UKS and Religious Sports Clubs. ^b Until 2009 defined as disciplines. ^c A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 18 (204). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a W 2012 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a IN 2012 (cont.)
As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU ^b SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS ^b	Sekcje Sections	Ćwiczący <i>Persons practising sports</i>			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors
		ogółem grand total	z liczby ogółem of total			
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors		
Strzelectwo sportowe ^b ..... <i>Sport shooting^b</i>	7	458	38	46	2	11
Szachy ..... <i>Chess</i>	21	992	244	643	6	28
Taekwondo ^b ..... <i>Taekwondo^b</i>	7	605	112	521	2	14
Taniec sportowy ..... <i>Sport dance</i>	8	748	488	627	8	19
Tenis ..... <i>Tennis</i>	14	586	223	448	6	17
Tenis stołowy ..... <i>Table tennis</i>	50	1042	189	644	10	44
Żeglarstwo ^b ..... <i>Sailing^b</i>	14	293	73	138	10	31

a Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych. b Do 2009 r. określane jako dyscypliny sportu. c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

a Excluding Students Sports Clubs UKS and Religious Sports Clubs. b Until 2009 defined as disciplines. c A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 19 (205). **WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2010 R.**

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2010

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym dostosowane do osób niepełnosprawnych Of which adapted for the disabled	SPECIFICATION
Stadiony ..... w tym piłkarskie	249 185	61 45	Stadiums of which football
Boiska do gier wielkich ..... w tym piłkarskie	608 605	156 155	Fields for big games of which football
Boiska do gier małych ..... koszykówki	103 33	34 12	Fields for small games basketball
piłki ręcznej	18	7	handball
piłki siatkowej	52	15	volleyball
Boiska uniwersalne-wielozadaniowe	170	71	Universal and multipurpose sports fields
Korty tenisowe	150	32	Tennis courts
Hale sportowe	65	42	Sports halls
Sale gimnastyczne ^b	113	35	Gyms ^b
Pływalnie	73	42	Swimming pools
Tory sportowe	23	5	Sports tracks
Lodowiska sztuczne	15	4	Artificial skating rinks
Ścieżki rowerowe w km	466,2	152,9	Bicycle paths - length in km

a Bez obiektów przyszkolnych. b Łącznie z salami pomocniczymi.

a Excluding schools facilities. b Including auxiliary gym.

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

1. Działalność badawcza i rozwojowa (badania naukowe i prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Obejmuje ona **badania naukowe** (badania podstawowe, badania stosowane i badania przemysłowe) oraz **prace rozwojowe**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe**, tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych:
  - a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; w danych statystycznych do 2009 r. ujmowano również samodzielne zakłady naukowe, które zgodnie z ustawą z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 619) zostały przekształcone w instytuty naukowe bądź przez nie wchłonięte,
  - b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618); do 2009 r. określane jako jednostki badawczo-rozwojowe, które działały na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388 z późniejszymi zmianami),
  - c) inne, tj. pozostałe jednostki zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **pomocnicze jednostki naukowe**, tj. biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocnicze jednostki naukowe PAN oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe; określane do 2009 r. jako jednostki obsługi nauki;

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

1. Research and development (scientific research and experimental development - R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge of man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge.

Research and development includes **scientific research** (basic research, applied research, industrial research) and **experimental development**.

Information regarding research and development includes the following groups of entities conducting research and development:

- 1) **scientific and research-development units**, i.e. units involved mainly in carrying out scientific research and experimental development:
  - a) scientific units of the Polish Academy of Sciences; until 2009 statistical data included independent research departments which were transformed or incorporated into scientific institutes pursuant to the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 IV 2010 (Journal of Laws 2010 No. 96, item 619),
  - b) research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 IV 2010 (Journal of Laws 2010 No. 96, item 618); until 2009 defined as branch research-development units which operated on the basis of the Law on the Research and Development Units dated 25 VII 1985 (uniform text, Journal of Laws 2001 No. 33, item 388, with later amendments),
  - c) other units classified into NACE Rev. 2 division 72 ‘Scientific research and development’;
- 2) **auxiliary scientific units**, i.e. scientific libraries, scientific archives, museums, auxiliary scientific units of the Polish Academy of Sciences, associations and foundations supporting research and development; until 2009 defined as science support units;

- 3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą działalność badawczą i rozwojową; do 2009 r. określane jako jednostki rozwojowe;
- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** - instytucje prowadzące działalność badawczą i rozwojową obok swojej podstawowej działalności, nieujęte w ww. pozycjach, np. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.

2. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową obejmują:

- 1) **nakłady wewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania; do nakładów wewnętrznych zalicza się nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane, przemysłowe i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R;
- 2) **nakłady zewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych w danej jednostce nabytych od innych jednostek (krajowych i zagranicznych).

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R i spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych; do 2002 r. koszty te ujmowane były w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

3. Dane dotyczące **zatrudnienia** w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.

4. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (tabl. 5) opracowano zgodnie z metodologią stosowaną przez EUROSTAT i obejmują następujące **sektory**

- 3) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2 division 72 ‘Scientific research and development’) including mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main principal activity; until 2009 defined as development units;
- 4) **higher education institutions**;
- 5) **other units** - institutions conducting R&D besides their main principal activity, not included in the above positions, e.g., hospitals, national parks, botanic gardens, state agencies and institutions.

2. Expenditures on research and development include:

- 1) **internal expenditures**, including the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing; internal expenditures include current expenditures borne on basic research, applied research, industrial research and experimental development as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D;
- 2) **external expenditures**, including the value of research and development works of a given entity purchased from other (national and foreign) entities.

Capital expenditures on fixed assets connected with R&D comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in fixed assets until completion of the project; until 2002, expenditures on such equipment were included in the current expenditures on R&D.

3. Data regarding **employment** in R&D include exclusively persons employed directly on this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 per cent of their nominal working time on R&D.

Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual time spent on research and development work. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

4. Data regarding expenditures on research and development by source of funds (table 5) were compiled in accordance with the methodology applied by EUROSTAT covering the following

ry finansujące, z których pochodzą środki na finansowanie działalności badawczej i rozwojowej:

- 1) **sektor rządowy** - krajowe jednostki rządowe (m.in. ministerstwa) i samorządowe, (w tym jednostki samorządu terytorialnego), jednostki naukowe PAN i instytuty badawcze podlegające ministerstwu, powołane na podstawie ustawy o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618),
- 2) **sektor przedsiębiorstw** - krajowe podmioty gospodarcze,
- 3) **sektor szkolnictwa wyższego** - krajowe szkoły wyższe oraz podległe im instytuty badawcze, stacje doświadczalne i kliniki,
- 4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** - krajowe: fundacje, partie polityczne, związki zawodowe, związki konsumentów, towarzystw i stowarzyszeń (zawodowych, naukowych, religijnych itp.) oraz osoby fizyczne,
- 5) **zagranica** - organizacje międzynarodowe, instytucje i przedsiębiorstwa zagraniczne oraz osoby fizyczne.

5. Działalność innowacyjna obejmuje całość działań naukowych, technicznych, organizacyjnych, finansowych i komercyjnych, które rzeczywiście prowadzą lub mają w zamierzeniu prowadzić do wdrażania innowacji. Niektóre z tych działań same z siebie mają charakter innowacyjny, natomiast inne nie są nowością, lecz są konieczne do wdrażania innowacji. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczo-rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

6. Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe nakłady poniesione na wprowadzenie innowacji produktowych i procesowych.

sectors of funding, from which the funding for research and development comes:

- 1) **government sector** - national government entities (among others, ministries) and local government entities (including local self-government entities), the scientific units of the Polish Academy of Sciences and research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes (Journal of Laws 2010 No. 96, item 618) subject to the ministries,
- 2) **business enterprise sector** - national economic entities,
- 3) **higher education sector** - national higher institutions and subordinated to them research institutes, experiment stations and clinics,
- 4) **private non-profit sector** - national: foundations, political parties, trade unions, consumer associations, societies and associations (professional, scientific, religious, etc.) and natural persons,
- 5) **abroad** - international organizations, foreign institutions and companies and natural persons.

5. Innovation activities are all scientific, technological, organisational, financial and commercial steps which actually, or are intended to, lead to the implementation of innovations. Some innovation activities are themselves innovative, others are not novel activities but are necessary for the implementation of innovations. Innovation activities also include R&D that is not directly related to the development of a specific innovation.

6. Expenditures on product and process innovations include expenditures on R&D (intramural and extramural), acquisition of knowledge from external sources (patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of product and process innovations (machinery, technical equipment, tools, transport equipment, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparation for the implementation of product and process innovations.

7. Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek wyrobu lub usługi, które są nowe lub istotnie ulepszone w zakresie swoich cech lub zastosowań. Zalicza się tu znaczące udoskonalenia pod względem specyfikacji technicznych, komponentów i materiałów, wbudowanego oprogramowania, łatwości obsługi lub innych cech funkcjonalnych.

8. Innowacja procesowa to wdrożenie nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, dystrybucji i wspierania działalności w zakresie wyrobów i usług.

9. Wynalazek podlegający opatentowaniu - bez względu na dziedzinę techniki - jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

10. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o **przedsiębiorstwach** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych, według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), do sekcji: przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo; handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacja i komunikacja; działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca; pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i sprzętu komunikacyjnego).

7. A product innovation is the market introduction of a good or service that is new or significantly improved with respect to its characteristics or intended uses. This includes significant improvements in technical specifications, components and materials, incorporated software, user friendliness or other functional characteristics.

8. A process innovation is the implementation of new or significantly improved production or delivery methods and supporting methods in range of goods and services.

9. A patentable invention - regardless of the field of technology - is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

10. A utility model eligible for protection - any new and useful solution of a technical nature affecting shape, construction or permanent assembly of an object.

Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on **enterprises** concern economic entities employing more than 9 persons and included in the sections according to the NACE Rev. 2: manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply, sewerage and waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; professional, scientific and technical activities (excluding veterinary activities); administrative and support service activities, other service activities (repair of computers and communication equipment).

3. Pojęcie **administracja publiczna** odnosi się do organów świadczących usługi publiczne, jak i prowadzących typową działalność administracyjną. Możemy do nich zaliczyć na przykład organy podatkowe, instytucje ubezpieczeń społecznych, organy publicznej służby zdrowia, instytucje związane z ochroną środowiska i pozostałe prowadzące działalność publiczną. Administracja publiczna może być szczebla lokalnego, regionalnego i krajowego.

4. Pojęcie **handel elektroniczny** (e-handel) odnosi się do sprzedaży i zakupów produktów (wyrobów i usług), towarów i materiałów dokonywanych poprzez sieci komputerowe za pomocą metod zaprojektowanych specjalnie do otrzymywania lub składania zamówień. Podczas, gdy zamówienia powinny być dokonywane za pośrednictwem ww. metod, płatności i dostawy nie muszą być przeprowadzane on-line. Transakcje e-handlu wykluczają zamówienia składane pocztą elektroniczną (e-mail) lub faksem.

*3. **Public authorities** refer to both public services and administration activities, e.g. tax, customs, business registration, social security, public health, environment of commune administrations. Public authorities can be at local, regional or national level.*

4. An e-Commerce transaction is the sale or purchase of goods or services conducted over computer networks by methods specifically designed for the purpose of receiving or placing of orders. The goods or services are ordered by those methods, but the payment and the ultimate delivery of the goods or services do not have to be conducted online. E-Commerce transactions exclude orders made by manually typed e-mail messages.

Nauka i technika

Science and technology

TABL. 1 (206). **JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
 A. JEDNOSTKI
 Stan w dniu 31 XII
 UNITS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	100	162	208	250	T O T A L
w tym:					of which:
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	31	45	48	57	Scientific and research-development units
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	11	11	11	11	scientific units of the Polish Academy of Sciences
instytuty badawcze	16	6	6	6	research institutes
inne	4	28	31	40	others
Podmioty gospodarcze	47	81	116	153	Economic entities
Szkoły wyższe	16	19	17	18	Higher education institutions

B. ZATRUDNIENI^a

EMPLOYMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION	
	ogółem total				pracownicy naukowo-badawczy researchers	technicy i pracownicy równorzędni technicians and equivalent staff		pozostali personel other supporting staff
O G Ó Ł E M	10063	8862	10338	11346	9167	1620	558	T O T A L
w tym:								of which:
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	1827	1752	1817	2292	1411	665	216	Scientific and research-development units
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	638	987	998	1173	818	268	88	scientific units of the Polish Academy of Sciences
instytuty badawcze	1146	643	583	827	482	#	#	research institutes
inne	43	122	236	292	110	#	#	others
Podmioty gospodarcze	1129	1247	1711	2984	2508	335	142	Economic entities
Szkoły wyższe	7070	5666	#	5896	5105	605	186	Higher education institutions

a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

a In full-time equivalents.

TABL. 2 (207).

ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z wykształceniem Education				pozosta- łym other
			wyższym higher				
			z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with tertiary degrees below the PhD level (Master's degree, Bachelor's degree and equivalent)	
doktora habilito- wanego habilitated doctor ^a (HD)	doktora doctor (PhD)						
OGÓŁEM	2005	15543	1324	1342	5119	6398	1360
TOTAL	2010	14579	1562	1517	5961	4619	920
	2011	15307	1438	1767	6039	4924	1139
	2012	17516	1454	1851	6099	6779	1333
w tym: of which:							
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	2005	2185	134	100	596	885	470
Scientific and research- -development units	2010	2096	140	130	589	936	301
	2011	2176	130	137	586	1013	310
	2012	3005	154	168	636	1465	582
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk		1192	101	129	379	408	175
scientific units of the Polish Academy of Sciences							
instytuty badawcze		1470	47	32	218	796	377
research institutes							
inne		343	6	7	39	261	30
others							
Podmioty gospodarcze	2005	1281	-	-	21	1004	256
Economic entities	2010	1707	#	-	#	1400	278
	2011	2088	-	-	32	1617	439
	2012	3474	#	#	112	2980	379
Szkoły wyższe	2005	12072	1190	1242	4502	4505	633
Higher education institutions	2010	10476	1418	1385	5320	2014	339
	2011	10838	1302	1627	5398	2140	371
	2012	10776	1296	1680	5326	2123	351

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3 (208).

NAKLĄDY NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012				
	ogółem grand total			nakłady ^a expenditures ^a				
				bieżące current		inwestycyjne na środki trwałe capital		
	razem total	w tym osobo- we of which labour costs	razem total	w tym maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu of which machinery, technical equipment as well as transport equipment				
w mln zł				in mln zł				
OGÓŁEM	731,9	1091,4	1210,5	1638,1	1059,1	552,1	579,0	463,2
TOTAL								
w tym: of which:								
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	222,2	303,3	378,0	422,4	309,0	151,9	113,5	92,3
<i>Scientific and research- -development units</i>								
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	100,2	156,9	214,6	197,4	149,4	77,1	48,0	#
<i>scientific units of the Polish Academy of Sciences</i>								
instytuty badawcze	112,2	106,1	114,7	183,4	124,4	62,5	59,0	47,0
<i>research institutes</i>								
inne	9,8	40,3	48,6	41,6	35,1	12,3	6,5	#
<i>others</i>								
Podmioty gospodarcze	185,4	176,4	258,4	574,7	316,6	177,2	258,1	246,4
<i>Economic entities</i>								
Szkoły wyższe	318,0	576,4	#	614,7	409,1	207,9	205,6	124,1
<i>Higher education institutions</i>								

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 4 (209).

**NAKLĄDY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG
DZIEDZIN NAUK (ceny bieżące)**

**GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY BY FIELD OF SCIENCE (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM	1091,4	1210,5	1638,1	TOTAL
Przyrodniczych	296,4	416,1	499,5	<i>Natural sciences</i>
Inżynierskich i technicznych	476,5	488,6	762,6	<i>Engineering and technology</i>
Medycznych i nauk o zdrowiu	99,6	114,8	167,1	<i>Medical and health sciences</i>
Rolniczych	77,8	86,5	101,9	<i>Agricultural sciences</i>
Spolecznych	57,3	#	52,6	<i>Social sciences</i>
Humanistycznych	83,8	#	54,4	<i>Humanities</i>

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5 (210). **NAKLADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2010	2012	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M	1091,4	1210,5	1638,1	100,0	100,0	TOTAL
sektor:						sector:
Rządowy	758,7	768,5	886,5	69,5	54,1	Government
Przedsiębiorstw	200,9	279,1	582,0	18,4	35,5	Business enterprise
Szkolnictwa wyższego	#	#	36,0	#	2,2	Higher education
Prywatnych instytucji niekomercyjnych	#	#	#	#	#	Private non-profit
Zagranica	84,5	116,7	#	7,7	#	Abroad

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 6 (211). **NAKLADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	Badania Research		Prace rozwojowe Experimental development	SPECIFICATION
			podstawowe basic	stosowane ^b applied ^b		
			w mln zł in mln zł			
O G Ó Ł E M	2005	565,8	231,8	104,6	229,4	TOTAL
	2010	801,4	421,8	108,7	270,8	
	2011	849,3	381,7	172,7	294,8	
	2012	1059,1	419,7	223,5	415,9	
w tym:						of which:
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe		309,0	150,2	102,2	56,6	Scientific and research-development units
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk.....		149,4	126,4	#	#	scientific units of the Polish Academy of Sciences
instytuty badawcze		124,4	19,0	73,0	32,5	research institutes
inne		35,1	4,8	#	#	others
Podmioty gospodarcze		316,6	12,2	55,0	249,4	Economic entities
Szkoły wyższe		409,1	249,6	58,6	100,8	Higher education institutions

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. b Łącznie z nakładami na włączone w 2011 r. badania przemysłowe.

a Internal, excluding depreciation of fixed assets. b Including expenditures on industrial research included in 2011.

TABL. 7 (212). **STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % degree of consumption in %				
O G Ó Ł E M	77,7	72,4	60,3	68,7	T O T A L
w tym:					of which:
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	81,4	72,8	73,9	76,0	Scientific and research-development units
w tym:					of which:
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	78,2	77,3	77,7	73,7	scientific units of the Polish Academy of Sciences
instytuty badawcze	83,4	68,7	66,8	76,6	research institutes
Podmioty gospodarcze	69,7	40,7	30,2	57,1	Economic entities
Szkoły wyższe	77,5	73,3	66,7	64,8	Higher education institutions

TABL. 8 (213). **UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYSŁE^a W 2012 R.**

SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty - w % - wprowadzone na rynek w latach 2010-2012 Products - in % - introduced into the market during 2010-2012			
	ogółem total	z tego of which		w tym eksport ogółem of which export total
		nowe lub istotnie ulepszone dla rynku new or significantly improved for the market	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsiębiorstwa new or significantly improved only for the enterprise	
O G Ó Ł E M	7,0	3,9	3,1	3,6
T O T A L				
sektor publiczny	0,3	0,1	0,2	0,1
public sector				
sektor prywatny	7,7	4,3	3,4	3,9
private sector				
W tym przetwórstwo przemysłowe	9,8	5,5	4,4	5,0
Of which manufacturing				
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych	7,0	5,4	1,6	2,8
Manufacture of food products				
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	2,4	0,6	1,8	0,2
Manufacture of leather and related products				
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	4,9	4,9	0,0	2,1
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ				

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2010-2012.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices, applies to products introduced into the market during 2010-2012.

TABL. 8 (213).

UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYSŁE^a W 2012 R. (dok.)

SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY^a IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty - w % - wprowadzone na rynek w latach 2010-2012 Products - in % - introduced into the market during 2010-2012			
	ogółem total	z tego of which		w tym eksport ogółem of which export total
		nowe lub istotnie ulepszone dla ryнку new or significant- ly improved for the market	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsiębior- stwa new or significant- ly improved only for the enterprise	
W tym przetwórstwo przemysłowe (dok.) Of which manufacturing (cont.)				
w tym (dok.): of which (cont.)::				
Produkcja papieru i wyrobów z papieru ..... <i>Manufacture of paper and paper products</i>	5,8	-	5,8	1,9
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych ..... <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	2,8	1,8	1,0	0,2
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych ..... <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	14,6	3,6	11,0	3,1
Produkcja wyrobów z pozostałych mineral- nych surowców niemetalicznych ..... <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	12,4	10,5	1,9	6,6
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ..... <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	29,4	8,5	20,9	14,9
Produkcja urządzeń elektrycznych ..... <i>Manufacture of electrical equipment</i>	5,2	4,9	0,3	4,8
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..... <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	9,7	4,8	4,9	3,8
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ ..... <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	11,0	7,2	3,8	9,5
Pozostała produkcja wyrobów ..... <i>Other manufacturing</i>	36,3	-	36,3	36,1
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń ..... <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	27,1	26,3	0,8	0,2

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2010-2012.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices, applies to products introduced into the market during 2010-2012.

TABL. 9 (214).

PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2010-2012**INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2010-2012**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2010-2012 <i>Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2010-2012</i>			
	ogółem <i>grand total</i>	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved products</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>
		razem <i>total</i>	w tym nowe dla rynku <i>of which new to the market</i>	
O G Ó Ł E M	39,8	28,3	13,7	29,3
TOTAL				
sektor publiczny	37,7	9,8	3,3	32,8
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	40,0	30,3	14,8	28,8
<i>private sector</i>				
W tym przetwórstwo przemysłowe	40,3	31,6	15,9	28,8
Of which manufacturing				
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych	27,0	24,7	16,9	20,2
<i>Manufacture of food products</i>				
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	25,0	18,8	6,3	6,3
<i>Manufacture of leather and related products</i>				
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	31,6	15,8	15,8	26,3
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>				
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	30,8	23,1	-	23,1
<i>Manufacture of paper and paper products</i>				
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	93,3	60,0	20,0	80,0
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	50,0	43,5	23,9	34,8
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	64,0	52,0	28,0	48,0
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>				
Produkcja metali	75,0	37,5	12,5	75,0
<i>Manufacture of basic metals</i>				
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	35,1	23,4	7,8	26,0
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>				
Produkcja urządzeń elektrycznych	53,8	50,0	30,8	42,3
<i>Manufacture of electrical equipment</i>				
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	56,8	54,1	32,4	24,3
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>				
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	46,7	40,0	20,0	40,0
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>				
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	32,0	16,0	8,0	32,0
<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>				

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10 (215). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a**
(ceny bieżące)

EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	W tym nakłady <i>Of which expenditures</i>						
		na działalność badawczą i rozwojową ^b <i>on research and development activity^b</i>	na zakup <i>on the acquisition</i>		oprogramowania <i>of the software</i>	inwestycyjne na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c <i>capital on the acquisition of machinery, technical equipment, tools and transport equipment^c</i>	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną <i>on staff training connected with innovation activity</i>	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów <i>on the marketing for new or significantly improved products</i>
			na zakup	wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) <i>of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)</i>				
		w tys. zł <i>in thous. zł</i>						
OGÓŁEM 2005	869384	202769	16715	27311	459061	1064	-	
TOTAL								
2010	1007622	219492	4632	20761	449391	5618	19991	
2011	1169498	266481	6964	29567	620677	3749	24536	
2012	1295993	288994	10058	34317	743922	4743	10200	
W tym przetwórstwo przemysłowe	1135703	275607	9397	14878	649028	4473	9643	
Of which manufacturing								
w tym: <i>of which:</i>								
Produkcja artykułów spożywczych	138512	5941	581	#	84778	198	6092	
<i>Manufacture of food products</i>								
Produkcja wyrobów z metali ^b ..	52243	25622	#	1458	19941	263	289	
<i>Manufacture of metal products^b</i>								
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	771	392	#	49	#	#	#	
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>								
Produkcja urządzeń elektrycznych	48401	6544	#	674	30995	#	59	
<i>Manufacture of electrical equipment</i>								
Produkcja maszyn i urządzeń ^a ..	34467	7893	#	#	#	155	886	
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>								
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^a ..	198224	161729	-	#	35421	#	-	
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>								

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. c Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b Internal and external expenditures. c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 11 (216). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Środki Funds			
			własną own	pozyskane z zagranicy (bezwrotne) received from abroad (not repayable)	kredyty bankowe bank credits	pozostałe ^b others ^b
			w tys. zł in thous. zł			
OGÓŁEM	2005	869384	633887	4874	160228	70395
TOTAL	2010	1007622	753961	107614	113626	32421
	2011	1169498	1062316	44661	42478	20043
	2012	1295993	946399	141950	68477	139167
W tym przetwórstwo przemysłowe		1135703	814666	117179	#	#
<i>Of which manufacturing</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
Produkcja artykułów spożywczych		138512	134825	#	#	#
<i>Manufacture of food products</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ		52243	20030	13623	#	#
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>						
Produkcja urządzeń elektrycznych		48401	30890	#	#	#
<i>Manufacture of electrical equipment</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ		34467	27041	#	#	#
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>						

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe, nakłady pochodzące z funduszy kapitału ryzyka i pozostałe środki.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b The others consist budget funds, funds from venture capital and other resources.

TABL. 12 (217). **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a**
RESIDENT INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Wynalazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone.....	201	310	334	420	<i>patent applications</i>
udzielone patenty	86	164	167	150	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone.....	58	74	106	112	<i>utility model applications</i>
udzielone prawa ochronne	95	52	73	44	<i>rights of protection granted</i>

a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej. Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

S o u r c e : data of the Patent Office of the Republic of Poland.

TABL. 13 (218). **POLSKA AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI W KRAKOWIE**
THE POLISH ACADEMY OF ARTS AND SCIENCES IN KRAKÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Członkowie ogółem^a	471	481	496	504	Total members^a
Krajowi	302	302	313	312	<i>National</i>
czynni	151	149	154	143	<i>active</i>
korespondenci	151	153	159	169	<i>corresponding</i>
Zagraniczni	168	177	180	189	<i>Foreign</i>
Honorowi	1	2	3	3	<i>Honorary</i>
Z ogółem w działach nauk^b:					Of total in the field of^b:
filologicznych	91	92	95	90	<i>philologies</i>
historyczno-filozoficznych	100	91	94	98	<i>history and philosophy</i>
matematyczno-fizyczno-chemicznych ..	84	90	89	92	<i>mathematics, physics and chemistry</i>
przyrodniczych	89	91	83	95	<i>natural sciences</i>
lekarskich	80	87	92	97	<i>medical sciences</i>
twórczości artystycznej	26	28	38	29	<i>creative activity</i>
Komisje naukowe:					Scientific commissions:
Jednostki organizacyjne	24	28	30	30	<i>Organizational units</i>
Członkowie komisji:					<i>Members of commissions:</i>
Komisja Filologii Klasycznej PAU	41	44	44	44	<i>PAU Commission on Classical Philology</i>
Komisja Historii Sztuki PAU	40	46	45	45	<i>PAU Commission on Art History</i>
Komisja Kultury Słowian PAU	40	39	31	31	<i>PAU Commission on Slavonian Culture</i>
Komisja Neofilologiczna PAU	31	37	40	40	<i>PAU Commission on Modern Philology</i>
Komisja Środkowoeuropejska PAU	35	44	49	49	<i>PAU Commission on Central Europe</i>
Komisja Wschodnioeuropejska PAU	41	39	37	37	<i>PAU Commission on Eastern Europe</i>
Komisja Prawnicza PAU	30	29	28	28	<i>PAU Commission on Law</i>
Komisja Historii i Kultury Żydów PAU ...	33	40	40	40	<i>PAU Commission on the History and Culture of the Jews</i>
Komisja Prehistorii Karpat PAU	24	26	26	26	<i>PAU Commission on the Prehistory of the Carpathians</i>
Komisja Nauk Ekonomicznych PAU	36	33	43	43	<i>PAU Commission for Economic Sciences</i>
Komisja Historii Wojen i Wojskowości PAU	38	36	35	35	<i>PAU Commission for War and Military History</i>
Komisja Astrofizyki PAU	36	36	33	33	<i>PAU Commission on Astrophysics</i>
Komisja Embriologii i Morfologii PAU	19	18	20	19	<i>PAU Commission on Embryology and Morphology</i>
Komisja Geoinformatyki PAU	40	42	50	50	<i>PAU Commission on Geoinformation</i>
Komisja Paleogeografii Czwartorzędu PAU	48	49	51	51	<i>PAU Commission on Quaternary Palaeogeography</i>
Komisja Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych PAU	22	23	25	25	<i>PAU Commission on Agricultural, Forestry and Veterinary Sciences</i>
Komisja Etyki w Nauce PAU	22	21	19	19	<i>PAU Commission on Ethics in Science</i>
Komisja PAU „Fides et Ratio”	-	26	23	23	<i>"Fides et Ratio" PAU Commission</i>
Komisja Filozofii Nauk Przyrodniczych PAU	23	33	36	36	<i>PAU Commission for Natural Sciences Philosophy</i>

a Stan w dniu 31 XII. b W podziale na działy nie uwzględniono członków honorowych.

a As of 31 XII. b In the division into departments honorary members are not included.

TABL. 13 (218). **POLSKA AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI W KRAKOWIE (dok.)**
THE POLISH ACADEMY OF ARTS AND SCIENCES IN KRAKÓW (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Komisje naukowe (dok.):					Scientific commissions (cont.):
Komisja Historii Nauki PAU	40	46	49	49	PAU Commission on the History of Science
Komisja Nauk Technicznych PAU	84	94	92	30	PAU Commission of Technical Sciences
Komisja PAU do Oceny Podręczników Szkolnych	55	63	62	62	PAU Commission on the Evaluation of Textbooks
Komisja Spraw Europejskich PAU	16	26	24	24	PAU Commission for European Matters
Komisja Zagrożeń Cywilizacyjnych PAU	43	41	41	41	PAU Commission on Threats to Civilization
Komisja Rozwoju Miasta Krakowa PAU i PAN	40	38	38	38	PAU and PAN Commission for the Development of the City of Cracow
Komisja PAU do badań Diaspory Polskiej	-	-	-	48	PAU Commission for the Studies on Polish Diaspora
Komisja Antropologiczna PAU	-	-	-	18	PAU Commission on Anthropology
Komisja Geograficzna PAU	-	-	-	31	PAU Commission on Geography
Komisja Układów Złożonych PAU	-	-	-	18	PAU Commission of Integrated Circuits
Komisja Przyrodniczo-Medyczna PAU (Wrocław)	-	16	16	16	Natural Sciences and Medical PAU Commission (Wrocław)
Posiedzenia naukowe i sesje	210	216	205	223	Scientific sittings and sessions
Działalność wydawnicza - tytuły	34	61	60	52	Publishing activity - titles

Ź r ó d ł o: dane Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie.

S o u r c e: data of the Polish Academy of Arts and Sciences in Kraków.

TABL. 14 (219). **POLSKA AKADEMIA NAUK**
 Oddział w Krakowie
THE POLISH ACADEMY OF SCIENCES
 Department in Kraków

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Członkowie ogółem^a	53	57	55	53	Total members^a
rzeczywiści	35	37	35	33	full
korrespondenci	18	20	20	20	corresponding
Z ogółem w działach nauk:					Of total in the field of:
humanistycznych i społecznych	4	6	6	6	humanistic and social sciences
biologicznych i rolniczych	9	10	13	13	biology and agricultural
nauk ścisłych o ziemi	-	-	16	15	mathematics, physics and chemistry
technicznych	6	6	10	10	technical sciences
medycznych	10	10	10	9	medical sciences
Komisje naukowe i ośrodki:					Scientific commissions and centres:
Jednostki organizacyjne	34	33	30	30	Organizational units
Członkowie	1121	1089	997	1008	Members
Posiedzenia naukowe i sesje	147	138	143	143	Scientific sittings and sessions
Działalność wydawnicza - tytuły	12	12	9	39	Publishing activity - titles

^a Stan w dniu 31 XII.

Ź r ó d ł o: dane Polskiej Akademii Nauk Oddział w Krakowie.

^a As of 31 XII.

S o u r c e: data of the Polish Academy of Sciences Department in Kraków.

Społeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 15 (220). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE**
 Stan w styczniu
ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES
 As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Komputery ^b	92,9	97,4	96,1	92,8	Computers ^b
Dostęp do Internetu	88,3	95,7	94,0	90,7	Internet access
Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe ^c	42,0	68,0	74,7	77,7	Internet access via broadband connection ^c
w tym mobilne łącze szerokopasmowe	10,9	19,0	22,0	30,7	of which mobile broadband
Własna strona internetowa	52,5	66,8	68,1	68,5	Own Website

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Stacjonarne i przenośne, np. laptopy (notebooki); w latach 2011 i 2012 również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych oraz w 2005 r. - urządzeń podręcznych (np. palmtopów, PDA). c Od 2010 r. obejmuje także mobilne łącze w technologii 3G.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); in 2011 and 2012 including smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes as well as in 2005 - handheld computers (palmtops, PDAs). c Since year 2010 includes mobile connection via 3G technology.

TABL. 16 (221). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną	60,2	88,0	90,4	86,6	Enterprises using the Internet in their contacts with public administration
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci komputerowe .	9,8	7,9	10,9	11,0	Enterprises which received orders via computer networks
Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieci komputerowe	25,6	14,8	15,1	18,8	Enterprises which sent orders via computer networks

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern enterprises with more than 9 persons employed

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług.

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) poszczególnych grup gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (CICOP/HICP).

2. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono jako średnie ważone współczynnikami wyrażającymi udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą przeciętnych rocznych cen (obliczonych jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów) płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od producentów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są notowania cen dokonane przez stałych ankierów na celowo wytypowanych targowiskach. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

General notes

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services.

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of expenditure (excluding own consumption) of particular groups of households on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budget survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the Harmonized Indices of Consumer Prices (COICOP/HICP).

2. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased by population for production and investment purposes, connected mainly with agriculture.

The sources of information on retail prices of goods and services are quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices have been calculated as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of selected goods which have been compiled as the means weighted by shares of purchases made by population in particular months.

3. Data on **procurement prices** concern average annual prices (computed as a quotient of value and quantity of each product) paid by economic entities purchasing agricultural products directly from agricultural producers.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected marketplaces. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices..

TABL. 1 (222). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
OGÓŁEM	102,2	102,6	104,3	103,6	TOTAL
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe ..	101,7	102,9	106,0	103,8	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,3	104,8	103,2	104,1	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	94,9	95,4	99,2	97,8	Clothing and footwear
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	103,8	103,4	105,1	105,2	Housing, water, electricity, gas and other fuels
Zdrowie	102,3	102,3	104,5	102,9	Health
Transport	106,1	106,2	108,0	105,8	Transport
Rekreacja i kultura	100,4	101,2	99,6	101,3	Recreation and culture
Edukacja	102,9	101,9	102,3	103,3	Education

TABL. 2 (223). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż - za 1 kg	2,57	4,08	4,35	4,36	Rice - per kg
Chleb pszenno-żytni - za 0,5 kg ...	1,53	2,01	2,37	2,43	Wheat-rye bread - per 0,5 kg
Makaron jajeczny - za 400 g ^a	4,09	4,06	4,01	3,90	Egg pasta - per 400 g ^a
Mąka pszenna - za 1 kg	1,52	1,87	2,37	2,47	Wheat flour - per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) - za 1 kg	15,75	19,45	21,01	24,52	Beef meat, bone-in (roast beef) - per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) - za 1 kg	13,61	13,47	14,38	15,74	Pork meat, bone-in (centre loin) - per kg
Kurczęta patroszone - za 1 kg	5,77	6,46	7,29	7,62	Disembowelled chicken - per kg
Szynka wieprzowa gotowana - za 1 kg	19,89	20,89	21,26	21,85	Pork ham, boiled - per kg
Kiełbasa wędzona - za 1 kg	11,20	13,39	13,53	14,78	Smoked sausage - per kg
Filety z morszczuka mrożone - za 1 kg	13,12	18,36	19,43	22,22	Fillets of hake, frozen - per kg
Karp świeży - za 1 kg	12,22	13,47	14,59	16,25	Fresh carp - per kg
Śledź solony odgłowiony - za 1 kg	9,56	10,46	11,21	13,43	Salted herring, headless - per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane - za 1 l	2,44	2,68	2,77	2,76	Cows' milk, fat content 3-3,5%, sterilized - per l

a Od 2007 r. zmiana producenta.

a Since 2007 the change of a producer.

TABL. 2 (223). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (cd.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ser twarogowy półtłusty - za 1 kg...	9,30	12,00	12,40	12,71	Semi-fat cottage cheese - per kg
Ser dojrzewający - za 1 kg	16,12	17,35	18,38	19,39	Ripening cheese - per kg
Jaja kurze świeże - za 1 szt	0,32	0,45	0,44	0,60	Hen eggs, fresh - per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% - za 200 g	3,05	4,08	4,44	4,36	Fresh butter, fat content about 82,5% - per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej - za 1 l	4,92	6,18	6,99	7,05	Rape-oil, domestic production - per l
Pomarańcze - za 1 kg	4,96	5,99	5,46	5,61	Oranges - per kg
Jabłka ^b - za 1 kg	2,14	2,63	3,27	2,73	Apples ^b - per kg
Buraki ^b - za 1 kg	1,10	1,63	1,69	1,32	Beetroots ^b - per kg
Marchew ^b - za 1 kg	1,41	1,81	1,91	1,91	Carrots ^b - per kg
Ziemniaki ^b - za 1 kg	0,72	1,34	1,27	0,73	Potatoes ^b - per kg
Cukier biały kryształ - za 1 kg	3,05	2,69	4,11	3,98	White sugar, crystallized - per kg
Kawa naturalna mielona - za 250 g	4,66	6,26	7,16	7,71	Natural coffee ground - per 250 g
Herbata czarna liściasta - za 100 g	2,31	3,44	3,58	3,88	Black tea, leaf - per 100 g
Wódka czysta 40% - za 0,5 l.....	18,99	19,55	19,73	19,91	Pure wodka 40% - per 0,5 l
Papierosy - za 20 szt.	5,32	9,28	10,23	11,17	Cigarettes - per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowelny - za 1 kpl	492,62	384,00	393,38	387,26	Men's suit, polyester staple fibres and wool - per set
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej - za 1 parę	154,42	159,06	161,65	174,85	Men's low leather shoes with non-leather sole - per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej - za 1 parę	136,77	150,68	156,44	175,30	Women's low leather shoes with non-leather sole - per pair
Podzelowanie obuwia męskiego - za 1 parę	26,97	31,38	32,06	34,60	Resoling men's shoes - per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej - za 1 m ³	2,40	3,16	3,35	3,63	Cold water by municipal water-system - per m ³
Energia elektryczna ^c dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) - za 1 kWh	0,43	0,58	0,62	0,65	Electricity ^c for households (all-day tariff) - per kWh
Gaz ziemny wysokometanowy ^d z sieci dla gospodarstw domowych - za 1 m ³	1,52	2,49	2,63	2,89	Natural net-gas, high-methanated ^d for households - per m ³
Węgiel kamienny - za 1 t.....	443,02	713,45	772,69	813,64	Hard coal - per t
Ciepła woda - za 1 m ³	12,13	17,53	18,22	19,73	Hot water - per m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych - za 1 m ² p u	2,73	3,19	3,35	3,49	Heating of dwellings - per m ² of useful floor area

^b Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. ^c Zawiera opłatę za energię elektryczną, stawkę systemową, składniki stałe i zmienny stawki sieciowej oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 100 kWh energii elektrycznej. ^d Zawiera opłatę za gaz i usługę przesyłową (stałą i zmienną) oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 18,25 m³ gazu.

^b Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. ^c Including charge for electricity, system rate, standing and variable elements of electricity network rate and subscription fee with the monthly use of 100 kWh of electricity. ^d Including charge for gas and gas transmitting (standing and variable) and subscription fee with the monthly use of 18,25 m³ of gas.

TABL. 2 (223). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 300 l	1423	1200	1087	1073	Fridge-freezer, capacity about 300 l
Pralka automatyczna typu domowego, na 5 kg suchej bielizny	1263	1169	1116	1074	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5 kg
Odkurzacz typu domowego	316,59	360,14	374,29	368,39	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	152,23	162,70	162,07	178,38	Iron with duschsystem
Proszek do prania ^e - za 400 g	4,43	4,46	4,36	4,44	Washing powder ^e - per 400 g
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa - za 1 l	4,06	4,59	5,17	5,74	Unleaded 95 octane motor petrol - per l
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	2,03	2,20	2,35	2,65	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna - za 5 km	14,36	17,33	17,20	17,16	Taxi daily fare - for 5 km distance
Bilet normalny do kina	13,32	14,93	15,63	16,25	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	53,23	60,55	63,60	64,92	Women's cold wave
Ciągnik rolniczy	63519	78656	116455	152259	Farm tractor
Kopaczka do ziemniaków ciągnikowa, zawieszana	9365	11658	12371	12910	Mounted tractor potato digger
Mocznik nawozowy 46% N - za 25 kg	24,23	36,78	42,38	47,99	Urea, nutritive content 46% N - per 25 kg
Przemiał pszenicy - za 1 dt	16,34	19,71	23,27	26,23	Grinding of wheat - per dt
e W 2005 r. - za 600 g. e In 2005 - for 600 g.					

TABL. 3 (224). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych - za 1 dt:					Cereal grain consumer and for feeds - per dt:
pszenicy	34,45	56,83	77,19	87,44	wheat
żyta	28,84	43,46	70,94	70,28	rye
jęczmienia	34,99	45,98	77,12	77,85	barley
owsa i mieszanek zbożowych	31,96	47,38	71,05	60,43	oats and cereal mixed
pszenżyta	27,28	47,50	46,38	77,10	triticale
Ziemniaki - za 1 dt	38,90	74,16	59,13	35,29	Potatoes - per dt
w tym jadalne (bez wczesnych) ..	35,97	71,54	62,36	34,45	of which edible (excluding early kinds)

TABL. 3 (224). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (dok.)**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS
(cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Buraki cukrowe - za 1 dt.....	16,95	10,69	14,81	11,12	<i>Sugar beets - per dt</i>
Rzepak i rzepik przemysłowy - za 1 dt	75,23	133,47	185,70	206,39	<i>Industrial rape and agrimony - per dt</i>
Liście tytoniu - za 1 dt.....	282,28	450,64	567,90	557,36	<i>Raw tobacco - per dt</i>
Żywiec rzeźny - za 1 kg:					<i>Animals for slaughter - per kg:</i>
bydło (bez cieląt).....	3,93	4,90	5,73	6,69	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta.....	10,05	9,88	10,42	11,69	<i>calves</i>
trzoda chlewna.....	3,78	3,92	4,71	5,27	<i>pigs</i>
Mleko krowie - za 1 l.....	0,80	0,93	1,05	1,07	<i>Cows' milk - per l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne - za 1 szt.....	0,21	0,20	0,21	0,34	<i>Consumer hen eggs - per piece</i>

TABL. 4 (225). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKET-PLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż - za 1 dt:					<i>Cereal grain - per dt:</i>
pszenicy.....	46,20	68,21	98,06	92,35	<i>wheat</i>
żyta.....	41,16	58,78	87,60	87,48	<i>rye</i>
jęczmienia.....	43,43	61,47	91,66	86,86	<i>barley</i>
owsa.....	41,26	57,54	83,54	78,32	<i>oats</i>
pszenżyta.....	44,18	62,44	91,78	87,31	<i>triticale</i>
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) – za 1 dt.....	50,38	101,41	113,10	57,55	<i>Potatoes (excluding edible early kinds) – per dt</i>
Zwierzęta gospodarskie - za 1 szt:					<i>Livestock - per head:</i>
krowa dojna.....	2062	2255	2290	2694	<i>dairy cow</i>
jałówka 1-rocza.....	1403	1578	1533	1730	<i>one-year heifer</i>
prosię na chów.....	139,03	144,43	141,89	203,16	<i>piglet</i>
koń roboczy.....	3320	4621	4713	4819	<i>farm horse</i>
Żywiec rzeźny - za 1 kg:					<i>Animals for slaughter - per kg:</i>
cielęta.....	7,54	8,48	8,81	10,09	<i>calves</i>
trzoda chlewna.....	4,05	4,07	4,73	5,39	<i>pigs</i>
Jaja kurze - za 1 szt.....	0,44	0,58	0,60	0,74	<i>Hen eggs - per piece</i>

DZIAŁ XV

ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności, do której są zaliczane.

2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych,
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące działy specjalne produkcji rolnej lub produkcję o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali: drzew owocowych, krzewów owocowych, szkótek sadowniczych i ozdobnych, warzyw i truskawek gruntowych, chmielu, tytoniu, kóz oraz dzikich zwierząt (np. dziki, sarny, daniele) utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa.

Do działalności rolniczej zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, świń, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, daniele) i pszczoł, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, prezentowane dane za 2012 r. o liczbie gospodarstw rolnych i powierzchni użytków rolnych nie obejmują posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

CHAPTER XV

AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. The presented information was compiled using the **kind of activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the sections of the NACE Rev. 2 in which they are included.

2. An **agricultural holding** is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

Private farm is understood as an agricultural holding used by a natural person.

Private farms include:

- 1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land,
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting special branches of agricultural activities or the production of significant (determined by the appropriate thresholds) scale: fruit trees plantations, fruit shrubs plantations, ornamental plants and orchard nurseries, field vegetable and strawberry, hops, tobacco, goats and wild animals (such as wild boar, roe deer, fallow deer) kept for slaughter.

An agricultural activity includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).

3. According to the definitions in item 2, the presented data for 2012 on the number of agricultural holdings and the area of agricultural land does not include owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

Dane za lata 2010 i 2011 zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika i podano w warunkach porównywalnych z danymi za 2012 r.

4. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej i użytków rolnych pozostałych

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 III 2010 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 39, poz. 211, z późniejszymi zmianami) - prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczonych w 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkótek (sady), szkótek drzew i krzewów ozdobnych, szkótek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Do **sadów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi oraz szkółki drzew i krzewów owocowych o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaparczenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

The data for the years 2010 and 2011 was changed in comparison with the ones published in the previous edition of the Yearbook and was provided in conditions comparable with the data for 2012.

4. The agricultural land area including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Agricultural land in a good agricultural condition - maintained in accordance with norms defined in the decree of the Minister of Agriculture and Rural Development, dated 11 III 2010 regarding minimal norms (Journal of Laws No. 39, item 211, with later amendments) – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which in 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries (orchards), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Orchards are understood as land planted with fruit-bearing trees, bushes and tree nurseries not smaller than 0,1 ha.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

5. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego - stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego - stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

6. Dane o **produkcji, plonach i skupie** zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta - jeśli nie zaznaczono inaczej - nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluska, mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorja). Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na pasze.

7. Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

5. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed products of a animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock - the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock - the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.

6. Data regarding the **production, yields and procurement** of pulses and oil-bearing plants as well as cereals concern grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, do not include cereal mixed, unless otherwise stated.

Pulses for grain include: edible pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, agrimony, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory). **Feed plants** include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for feeds.

7. Data regarding the production of animals for slaughter concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

8. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

9. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

10. Dane o **atestowanych gospodarstwach ekologicznych** zostały opracowane na podstawie wykazów producentów przekazanych przez upoważnione jednostki certyfikujące Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zgodnie z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975).

11. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych oraz szacunków.

12. Dane za 2010 r w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników i zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

13. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto - jeśli nie zaznaczono inaczej - użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu.

14. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2011/12 oznacza okres od 1 VII 2011 r. do 30 VI 2012 r.).

15. Dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - prezentuje się według siedziby użytkownika.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:
  - 1) **lasów publicznych** stanowiących własność:
    - a) Skarbu Państwa - zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wieczyste przez:
      - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
      - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
      - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych,

8. Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.

9. **Procurement of agricultural products** includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.

10. Data on **certified organic farms** have been elaborated on the basis of producers registers delivered by authorized certifying bodies to the Main Inspector of Agricultural and Food Quality according to Article 9 point 2 of Legal Act of 25 June 2009 on organic farming (Journal of Laws No. 116, item 975).

11. Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.

12. Data for 2010 in terms of land use, sown area, livestock, tractors, consumption of mineral or chemical and lime fertilizers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 - as of 30 VI.

13. Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area, and livestock as of June, unless otherwise indicated.

14. **Farming years** cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2011/12 farming year covers the period from 1 VII 2011 to 30 VI 2012).

15. Data, unless otherwise stated, are presented by the official residence of the land user.

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:
  - 1) **public forests** owned by:
    - a) the State Treasury - managed and utilized temporarily or perpetually by:
      - State Forests National Forest Holding (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,
      - nature protection units (national parks),
      - organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency,

b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

- a) osób fizycznych,
- b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- c) spółdzielni produkcji rolniczej,
- d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat i przewidziane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 2 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1-20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie - 1,0), przewidziane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21-40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszłorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębniami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione sztucznie lub naturalnie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych, z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszłorębne użytko-

b) *gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);*

2) **private forests** owned by:

- a) *natural persons,*
- b) *land held in common by all or part of the residents of a village,*
- c) *agricultural production co-operatives,*
- d) *other legal persons.*

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- *covered by forest vegetation (wooded area),*
- *temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).*

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 5 years and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 2 years as well as crops and greenwoods in the age I category (1 - 20 years), with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age II category (21 - 40 years) with plantings of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the III, or higher, age category (41 years or more) with plantings of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal and to be renewed classes.

Tree stands in class are tree stands which have reached or passed felling maturity being simultaneously utilized and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilized through nested fellings of at least 30% of the area) was renewed artificially or naturally as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.

Tree stands to be renewed include tree stands that have reached or passed felling maturity

wane rębiami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnego warunku kontynuacji cięć tymi rębiami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew o różnym wieku i wysokości, przenikające się nawzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrosli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik **lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454) - do powierzchni lądowej województwa zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

4. Dane o **pozyskaniu drewna** w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

ty, that are utilized through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.

***Tree stands with a selection structure** are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activity connected with the utilization, renewal and tending of the forest is conducted simultaneously.*

***Renewals** are understood as new tree stands forming in place of removed stands:*

- 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;*
- 2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and off-shoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.*

***Afforestation** consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).*

***Plantings** are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.*

3. *The forest cover indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.*

***Share of forest land in land area of the voivodship** is calculated as the percentage ratio of forest area (including land connected with silviculture) to the total area of the voivodship without lands under waters (i.e. surface flowing waters and surface standing waters). According to the regulation of the Ministry of Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454) - since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.*

4. *Data on removals in assortment order were presented according to the quality and size classification defined by the Polish Norms.*

Rolnictwo Agriculture

TABL. 1 (226). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE
A. OGÓŁEM
TOTAL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006- -2010 ^a	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^b w %:					Share in total sown area (as of June) ^b in %:
zbóż podstawowych	50,9	55,8	56,6	58,6	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	50,9	56,2	56,7	59,1	of which private farms
ziemniaków	11,5	11,9	9,7	9,1	potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	11,8	12,5	10,1	9,5	of which private farms
roślin przemysłowych	2,1	3,3	2,2	2,9	industrial plants
w tym gospodarstwa indywidualne	1,5	2,4	1,6	2,1	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zbóż podstawowych	30,1	29,9	33,2	34,3	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	29,6	29,6	32,5	33,8	of which private farms
ziemniaków	162	146	205	220	of potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	162	146	205	220	of which private farms
rzepaku i rzepiku	27,7	20,7	25,7	30,8	of rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne	26,2	18,3	25,3	30,1	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{b,c}	286455	242154	214709	212921	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{b,c}
w tym gospodarstwa indywidualne	279913	234927	209631	207919	of which private farms
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %	57,5	55,9	56,6	55,5	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	57,7	56,1	56,9	55,7	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w lipcu) ^b w %	11,3	13,1	11,2	12,9	Share of sows in pig stocks (as of the end of July) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	10,9	13,0	11,2	12,9	of which private farms
Produkcja mleka krowiego na 1 krowę w l	3215	3140	3381	3820	Production of cows' milk per cow in l
w tym gospodarstwa indywidualne	3141	3038	3296	3726	of which private farms

a Przeciętne roczne. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 300; trzoda chlewna - stan w końcu lipca.

a Annual averages. b In 2010 data of the Agricultural Census. c See note to the table 11 on page 300; pigs - as of the end of July.

TABL. 1 (226).

**UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE
W ROLNICTWIE (dok.)****TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE (cont.)****B. W PRZELICZENIU NA UŻYTKI ROLNE^d
IN TERMS OF AGRICULTURAL LAND^d**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
Gospodarstwa rolne (stan w czerwcu) ^b w tys.	354,4	283,5	153,8	175,6	152,2	Agricultural holdings (as of June) ^b in thous.
w tym gospodarstwa indywidualne	354,2	283,3	153,6	175,4	152,1	of which private farms
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	709,2	663,5	603,5	630,5	573,8	Agricultural land area (as of June) ^b in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne	689,3	643,1	583,3	614,7	555,7	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bc} na 100 ha użytków rolnych	46,6	36,5	40,1	34,1	37,1	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{bc} per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	46,9	36,5	40,3	34,1	37,4	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^e na 1 ha użytków rolnych w kg	193,3	193,6	212,8	196,5	196,8	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^e per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego na 1 ha użytków rolnych w l	723	532	585	550	666	Production of cows' milk per 1 ha of agricultural land in l
w tym gospodarstwa indywidualne	721	520	573	539	657	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	16,4	17,6	19,4	.	.	Agricultural tractors (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne	16,8	18,1	20,0	.	.	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{bf} na 1 ha użytków rolnych w kg	93,8	56,3	62,3	77,8	70,8	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^{bf} per 1 ha of agricultural land in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	91,9	52,9	58,8	75,6	68,0	of which private farms

^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 300; trzoda chlewna - stan w końcu lipca. ^d Dane dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. porównywalnie z 2005 r. (wariant A) i porównywalnie z latami 2011 i 2012 (wariant B); patrz uwagi ogólne ust. 3 na str. 284 i ust. 4 na str. 285. ^e Dotyczy mięsa (łącznie z tłuszczami i podrobami): wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. ^f Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2010/11, 2011/12.

^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c See note to table 11 on page 300; pigs - as of the end of July. ^d Data in 2010 given in two approaches, i.e. according to 2005 (variant A) and according to 2011 and 2012 (variant B); see general notes, item 3 on page 284 and item 4 on page 285. ^e Concerns meat (including fats and pluck): beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^f Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2010/11 and 2011/12 farming years.

TABL. 2 (227). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW**
 Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
		w ha	in ha	
OGÓŁEM	2010 ^a	603534	583293	TOTAL
	2011	630528	614666	
	2012	573822	555745	
W dobrej kulturze rolnej		559682	542755	In good agricultural condition
Pod zasiewami		287803	275707	Sown area
Grunty ugorowane		20504	19893	Fallow land
Uprawy trwałe		14851	14750	Permanent crops
w tym sady		13258	13164	of which orchards
Ogrody przydomowe		6539	6538	Kitchen gardens
Łąki trwałe		195066	192701	Permanent meadows
Pastwiska trwałe		34920	33166	Permanent pastures
Pozostałe		14139	12990	Others

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

a Data of the Agricultural Census.

TABL. 3 (228). **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH^a**
 Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS^a
 As of June

LATA YEARS	Gospodarstwa <i>Farms</i>							Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha <i>Average total farm area in ha</i>	
	w tys. <i>in thous.</i>	o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach <i>with agricultural land area of – in percent</i>						ogółem <i>total</i>	w tym użytki rolne <i>of which agricultural land</i>
		do 1,00 ha <i>up to</i>	1,01- -1,99	2,00- -4,99	5,00- -9,99	10,00- -14,99	15 ha i więcej <i>and more</i>		
2010 ^b	153,8	3,1	55,5	69,8	19,6	3,3	2,5	5,1	3,9
2012	152,2	3,1	54,2	69,0	19,9	3,1	2,9	4,7	3,8

a Patrz uwagi ogólne, ust 2 na str. 284. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

a See general notes, item 2 on page 284. b Data of the Agricultural Census.

TABL. 4 (229). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	2011	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
	rok poprzedni = 100				<i>previous year = 100</i>				
Produkcja globalna	97,1	91,0	88,6	114,1	97,4	90,9	88,8	115,2	<i>Gross output</i>
roślinna	96,5	87,9	81,5	129,7	96,7	88,0	81,6	130,6	<i>crop</i>
zwierzęca	97,8	95,4	97,3	86,0	98,1	95,2	97,6	97,2	<i>animal</i>
Produkcja końcowa	97,0	90,4	88,7	117,6	97,5	90,4	89,0	119,0	<i>Final output</i>
roślinna	95,4	84,0	77,8	146,9	96,0	84,2	77,9	148,6	<i>crop</i>
zwierzęca	98,3	96,3	97,4	96,2	98,7	96,0	97,7	97,4	<i>animal</i>
Produkcja towarowa	99,2	91,1	87,4	115,1	99,8	90,6	87,6	116,7	<i>Market output</i>
roślinna	99,3	84,1	76,5	140,2	99,7	83,2	76,9	141,7	<i>crop</i>
zwierzęca	99,2	97,7	95,8	96,8	100,0	97,6	95,7	98,4	<i>animal</i>

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt 1) na str. 26.

a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 26.

TABL. 5 (230). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				

PRODUKCJA GLOBALNA
GROSS OUTPUT

O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	54,6	57,0	50,6	61,1	Crop output
Zboża	11,9	14,8	9,1	11,1	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe	9,5	12,1	7,3	8,7	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	5,5	7,1	4,5	5,5	<i>of which: wheat</i>
żyto	0,3	0,4	0,3	0,2	<i>rye</i>
jęczmień	2,3	2,9	1,4	1,8	<i>barley</i>
Ziemniaki	7,4	7,1	7,2	7,9	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	1,3	1,5	1,3	1,3	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe	0,5	0,2	0,2	0,2	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	17,3	16,7	17,4	21,8	<i>Vegetables</i>
Owoce	6,1	6,6	4,7	8,1	<i>Fruit</i>
Siano łąkowe	4,2	3,8	5,4	5,2	<i>Meadow hay</i>
Pozostałe	6,4	6,5	5,5	5,7	<i>Others</i>

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt 1) na str. 26.

a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 26.

TABL. 5 (230). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a) (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
	w odsetkach		in percent		
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.) GROSS OUTPUT (cont.)					
Produkcja zwierzęca	45,4	43,0	49,4	38,9	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	22,8	23,7	27,8	20,8	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	3,7	7,3	8,4	6,7	cattle (excluding calves)
cielęta	1,1	1,3	1,9	2,6	calves
trzoda chlewna	10,6	8,2	10,7	6,9	pigs
owce	0,2	0,2	0,1	0,1	sheep
drób	6,0	5,8	5,6	3,8	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-0,6	-1,8	-0,5	-1,8	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	14,9	13,7	12,8	11,4	Cows' milk
Jaja kurze	5,6	5,0	6,7	5,3	Hen eggs
Obornik	1,6	1,3	1,3	1,1	Manure
Pozostałe	1,1	1,1	1,3	2,1	Others
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	43,8	44,8	38,2	51,3	Crop output
Zboża	5,0	7,1	4,4	6,3	Cereals
w tym zboża podstawowe	4,6	6,1	3,8	5,1	of which basic cereals
w tym: pszenica	3,7	4,8	2,9	3,3	of which: wheat
żyto	0,4	0,4	0,3	0,2	rye
jęczmień	0,2	0,4	0,3	0,5	barley
Ziemniaki	2,4	3,6	3,2	4,8	Potatoes
Przemysłowe	1,7	2,0	2,1	1,6	Industrial
w tym buraki cukrowe	0,8	0,4	0,3	0,3	of which sugar beets
Warzywa	22,7	19,8	19,7	25,2	Vegetables
Owoce	9,1	9,2	5,8	10,2	Fruit
Pozostałe	2,9	3,1	3,0	2,9	Other
Produkcja zwierzęca	56,2	55,2	61,8	48,7	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	33,6	33,7	39,4	28,1	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	6,1	11,4	12,5	9,4	cattle (excluding calves)
cielęta	1,4	1,6	2,1	3,0	calves
trzoda chlewna	15,3	11,6	15,2	9,6	pigs
owce	0,2	0,2	0,1	0,1	sheep
drób	9,0	7,9	8,1	5,1	poultry
Mleko krowie	15,1	14,7	13,8	12,0	Cows' milk
Jaja kurze	6,9	6,0	7,6	6,4	Hen eggs
Pozostałe	0,6	0,8	1,0	2,2	Others

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt 1) na str. 26. b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 26. b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6 (231). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW^a**

Stan w czerwcu

SOWN AREA^a

As of June

ZIEMIOPŁODY	2005	2010	2011	2012		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gos- podarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
w ha in ha						
O G Ó Ł E M	402092	300687	326384	287803	275707	T O T A L
Zboża	255883	207830	231839	213051	204875	<i>Cereals</i>
zboża podstawowe	204320	167704	184630	168555	162842	<i>basic cereals</i>
pszenica	104648	86633	100528	90957	87371	<i>wheat</i>
żyto	9780	8147	7528	5876	5705	<i>rye</i>
jęczmień	48636	37438	42288	38230	36907	<i>barley</i>
owies	23178	18438	19519	17531	17210	<i>oats</i>
pszenżyto	18078	17049	14766	15961	15649	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	38237	27683	32747	27302	27234	<i>cereal mixed</i>
gryka, i proso i pozostałe zbożowe	93	473	76	474	467	<i>buckwheat, millet and other cereals</i>
kukurydza na ziarno	13234	11969	14386	16720	14332	<i>maize for grain</i>
Strączkowe	4222	4426	4199	5277	5217	<i>Pulses</i>
konsumpcyjne	1367	2006	1819	1971	1969	<i>edible</i>
pastewne ^b	2855	2420	2380	3306	3248	<i>feed^b</i>
Ziemniaki	49075	35904	31756	26312	26288	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	6695	9972	7119	8321	5900	<i>Industrial</i>
w tym:						<i>of which:</i>
buraki cukrowe	1747	1570	1016	1022	726	<i>sugar beets</i>
oleiste	3176	6363	4368	5435	3311	<i>oil-bearing</i>
w tym rzepak i rzepik	2823	5363	3893	4937	2822	<i>of which rape and agrimony</i>
Pastewne	51931	22446	31719	18964	17709	<i>Feed</i>
w tym:						<i>of which:</i>
okopowe	5637	2097	2621	1804	1804	<i>root plants</i>
kukurydza na paszę	3995	4606	4390	4735	3933	<i>maize for feeds</i>
Pozostałe uprawy ^c	34286	20109	19752	15878	15718	<i>Other crops^c</i>

a W 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone); w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. c Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

a In 2005 including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census. b Including cereal and pulse mixed for grain. c Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABL. 7 (232). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2006- -2010 ^a	2010	2011	2012		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
ZBIORY w t PRODUCTION in t						
Zboża	779896	642724	808643	784134	736974	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	592534	501745	612976	578006	551065	basic cereals
pszenica	325766	276883	353390	328785	310762	wheat
żyto	21507	21208	20567	17148	16430	rye
jęczmień	150418	114688	144424	136275	130516	barley
owies	49552	44065	50362	46243	45090	oats
pszenżyto	45291	44900	44233	49554	48267	triticale
mieszanki zbożowe	115067	74920	97726	84097	83946	cereal mixed
Ziemniaki	719977	524364	651151	578941	578336	Potatoes
Buraki cukrowe	65697	44439	64125	67054	50021	Sugar beets
Rzepak i rzepik	11958	11079	10009	15217	8498	Rape and agrimony
Siano łąkowe	817606	958109	1031656	883742	878337	Meadow hay
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt						
Zboża	31,1	30,9	34,9	36,8	36,0	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	30,1	29,9	33,2	34,3	33,8	basic cereals
pszenica	31,6	32,0	35,2	36,1	35,6	wheat
żyto	25,7	26,0	27,3	29,2	28,8	rye
jęczmień	31,2	30,6	34,2	35,6	35,4	barley
owies	23,9	23,9	25,8	26,4	26,2	oats
pszenżyto	27,2	26,3	30,0	31,0	30,8	triticale
mieszanki zbożowe	27,7	27,1	29,8	30,8	30,8	cereal mixed
Ziemniaki	162	146	205	220	220	Potatoes
Buraki cukrowe	502	283	631	656	689	Sugar beets
Rzepak i rzepik	27,7	20,7	25,7	30,8	30,1	Rape and agrimony
Siano łąkowe	43,2	42,9	46,8	45,3	45,6	Meadow hay

a Przeciętne roczne.

a Annual averages.

TABL. 8 (233).

POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WARZYWA	2006- -2010 ^b	2010	2011	2012		VEGETABLES
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu
 AREA^c in ha — as of June

OGÓŁEM	19420	17261	19187	16243	16172	TOTAL
Kapusta	4916	4195	5203	3950	3950	Cabbages
Kalafiorzy	2059	1759	1640	2140	2140	Cauliflowers
Cebula	2001	1535	1884	1631	1600	Onions
Marchew jadalna	2069	1491	2131	1674	1642	Carrots
Buraki ćwikłowe	1380	919	1210	1007	1005	Beetroots
Ogórki	1138	906	1230	1025	1025	Cucumbers
Pomidory	338	244	440	280	280	Tomatoes
Pozostałe ^d	5519	6212	5448	4536	4530	Others ^d

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	505974	430375	586258	503657	501582	TOTAL
Kapusta	218554	180220	254867	199478	199475	Cabbages
Kalafiorzy	52796	42909	47561	63131	63130	Cauliflowers
Cebula	36983	29068	42892	36930	36000	Onions
Marchew jadalna	55031	44769	71995	58473	57470	Carrots
Buraki ćwikłowe	33917	25710	38718	32205	32160	Beetroots
Ogórki	16473	11318	19683	18963	18963	Cucumbers
Pomidory	4778	3650	7920	5040	5040	Tomatoes
Pozostałe ^d	87444	92731	102622	89438	89345	Others ^d

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	445	430	490	505	505	Cabbages
Kalafiorzy	256	244	290	295	295	Cauliflowers
Cebula	186	189	228	226	225	Onions
Marchew jadalna	270	300	338	349	350	Carrots
Buraki ćwikłowe	251	280	320	320	320	Beetroots
Ogórki	144	125	160	185	185	Cucumbers
Pomidory	143	150	180	180	180	Tomatoes
Pozostałe ^d	159	149	188	197	197	Others ^d

a Łącznie z ogrodami przydomowymi. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. d Pietruszka, pory, seleny, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

a Including kitchen gardens. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census. d Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 9 (234). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEWA^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006- -2010 ^b	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu
 AREA^c in ha — as of June

OGÓŁEM	14423	11921	12558	12506	12440	TOTAL
Jablonie	8843	7657	8137	8137	8090	<i>Apples</i>
Grusze	904	573	646	636	630	<i>Pears</i>
Śliwy	2221	1835	1841	1830	1820	<i>Plums</i>
Wiśnie	1075	645	697	692	690	<i>Cherries</i>
Czereśnie	733	403	451	441	440	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^d	648	808	785	770	770	<i>Others^d</i>

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	120716	88331	131057	151348	150604	TOTAL
Jabłka	102112	72646	103913	125632	124998	<i>Apples</i>
Gruszki	4181	3199	5023	5285	5238	<i>Pears</i>
Śliwki	7306	6719	12480	11113	11066	<i>Plums</i>
Wiśnie	4067	3192	5310	5198	5188	<i>Cherries</i>
Czereśnie	2083	1587	2874	2777	2772	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^d	968	987	1456	1343	1342	<i>Others^d</i>

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Jabłka	115	95	128	154	155	<i>Apples</i>
Gruszki	48	56	78	83	83	<i>Pears</i>
Śliwki	33	37	68	61	61	<i>Plums</i>
Wiśnie	39	50	76	75	75	<i>Cherries</i>
Czereśnie	30	39	64	63	63	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^d	15	12	19	17	17	<i>Others^d</i>

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie itp.

^a Including kitchen gardens. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census. ^d Peaches, apricots, walnuts etc.

TABL. 10 (235). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH^a**

AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF BERRY FRUIT^a

OWOCE	2006- -2010 ^b	2010	2011	2012		FRUIT
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu
AREA^c in ha — as of June

OGÓŁEM	6093	4477	5335	4398	4368	TOTAL
Truskawki ^d	2395	1262	2224	1318	1314	Strawberries ^d
Maliny ^e	607	708	686	672	668	Raspberries ^e
Porzeczki	2141	1661	1701	1686	1685	Currants
Agrest	527	275	276	270	270	Gooseberries
Pozostałe ^f	423	571	448	452	431	Others ^f

ZBIORY w t
PRODUCTION in t

OGÓŁEM	25057	17552	22451	18190	18129	TOTAL
Truskawki ^d	8924	3661	7551	3811	3810	Strawberries ^d
Maliny ^e	1672	1476	1768	1824	1822	Raspberries ^e
Porzeczki	9158	8316	8525	8219	8218	Currants
Agrest	3305	1872	2120	1940	1940	Gooseberries
Pozostałe ^f	1998	2227	2487	2396	2339	Others ^f

PLONY z 1 ha w dt
YIELDS per 1 ha in dt

Truskawki ^d	36	29	34	29	29	Strawberries ^d
Maliny ^e	28	21	26	27	27	Raspberries ^e
Porzeczki	43	50	50	49	49	Currants
Agrest	63	68	77	72	72	Gooseberries
Pozostałe ^f	48	39	55	53	54	Others ^f

a Łącznie z ogrodami przydomowymi. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. d Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. e Łącznie z jeżyną bezkolcową. f Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne.

a Including kitchen gardens. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census. d Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item „others”. e Including thornless blackberry. f Chokeberry, northern highbush blueberry, vine, filbert and others.

TABL. 11 (236). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a	2011	2012	2005	2010 ^a	2011	2012	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				

W SZTUKACH
IN HEADS

Bydło	272662	201571	182101	190641	267201	196224	177714	186314	Cattle
w tym krowy	160692	112654	103029	105806	158148	110072	101085	103810	of which cows
Trzoda chlewna ^b	494633	359891	272656	234496	482279	344216	266082	228042	Pigs ^b
w tym lochy	65108	47226	30618	30239	63378	44787	29719	29317	of which sows
Owce	84855	69859	72231	80243	84156	69188	71449	79266	Sheep
w tym maciorki	61041	44936	51277	51474	60641	44436	50866	50892	of which ewes
Konie ^c	30939	21324	22351	18814	30500	20781	21832	18320	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	330052	242154	214709	212921	323335	234927	209631	207919	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^d w szt.
PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND^d in heads

Bydło	.	33,4	28,9	33,2	.	33,6	28,9	33,5	Cattle
w tym krowy	.	18,7	16,3	18,4	.	18,9	16,4	18,7	of which cows
Trzoda chlewna ^b	.	59,6	43,2	40,9	.	59,0	43,3	41,0	Pigs ^b
w tym lochy	.	7,8	4,9	5,3	.	7,7	4,8	5,3	of which sows
Owce	.	11,6	11,5	14,0	.	11,9	11,6	14,3	Sheep
w tym maciorki	.	7,4	8,1	9,0	.	7,6	8,3	9,2	of which ewes
Konie ^c	.	3,5	3,5	3,3	.	3,6	3,6	3,3	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	.	40,1	34,1	37,1	.	40,3	34,1	37,4	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b, c W latach 2005, 2011 i 2012: b - stan w końcu lipca, c - dane szacunkowe. d Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 284.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła - 0,8, dla trzody chlewnej - 0,15, dla owiec - 0,08, dla koni - 1,0.

a Data of the Agri cultural Census. b, c In years 2005, 2011 and 2012: b - as of the end of July, c - estimated data. d See general notes, item 3 on page 284.

N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle - 0,8, for pigs - 0,15, for sheep - 0,08, for horses - 1,0.

TABL. 12 (237). **DRÓB^a**
 Stan w końcu roku
POULTRY^a
End of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^b	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Kury w tys. szt	4669,5	5234,0	5715,2	4195,9	4158,1	<i>Hens in thous. heads</i>
w tym nioski	2888,7	2605,8	2400,5	2243,1	2220,0	<i>of which laying hens</i>
Gęsi w tys. szt	17,1	55,5	44,4	31,4	31,0	<i>Geese in thous. heads</i>
Indyki w tys. szt	92,1	48,5	105,1	82,5	56,0	<i>Turkeys in thous. heads</i>
Kaczki ^c w tys. szt	221,9	179,7	216,5	175,5	175,5	<i>Ducks^c in thous. heads</i>
Kury na 100 ha użytków rolnych ^d w szt.	.	867	906	731	748	<i>Hens per 100 ha of agricul- tural land^d in heads</i>
w tym nioski	.	432	381	391	399	<i>of which laying hens</i>

a W wieku powyżej 2 tygodni. b Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika. c Łącznie z drobiem pozostałym. d Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 284.

a More than 2 weeks old. b Data have been revised in relation to the data published in previous editions of the Year-book. c Including other poultry. d See general notes, item 3 on page 284.

TABL. 13 (238). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO^a**
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

W TYSIĄCACH SZTUK
 IN THOUSAND HEADS

Bydło (bez cieląt)	67,9	98,6	103,0	78,3	77,6	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	49,1	60,9	112,9	87,1	86,7	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	721,9	578,3	507,4	420,9	414,7	<i>Pigs</i>
Owce	53,1	34,5	41,5	34,4	34,4	<i>Sheep</i>
Konie	9,6	8,8	6,9	6,6	6,6	<i>Horses</i>

W TYSIĄCACH TON WAGI ŻYWEJ
 IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT

Bydło (bez cieląt)	35,3	53,9	53,1	42,4	42,0	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	5,4	6,2	10,8	8,9	8,9	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	82,0	69,0	66,7	58,8	58,1	<i>Pigs</i>
Owce	1,1	0,7	1,2	0,9	0,9	<i>Sheep</i>
Konie	5,2	4,6	3,6	3,5	3,5	<i>Horses</i>
Drób	56,5	43,9	39,0	41,9	40,8	<i>Poultry</i>
Kozy i króliki	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	<i>Goats and rabbits</i>

a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 14 (239). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)					<i>Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)</i>
mięso i tłuszcze	129,4	120,1	114,6	104,6	<i>meat and fats</i>
wołowe	18,5	28,2	27,2	21,8	<i>beef</i>
cielęce	3,3	3,7	6,5	5,3	<i>veal</i>
wieprzowe	63,9	53,8	51,2	45,9	<i>pork</i>
baranie	0,5	0,3	0,5	0,4	<i>mutton</i>
końskie	2,9	2,5	1,9	1,9	<i>horseflesh</i>
drobiowe	39,5	30,7	27,3	29,3	<i>poultry</i>
kozy i królicze ^b	0,8	0,9	0,9	1,0	<i>goat and rabbit^b</i>
podroby	7,7	8,3	8,4	7,3	<i>pluck</i>

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^c w kg
 PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND^c in kg

OGÓŁEM..... | . | **212,8** | **196,5** | **196,8** | **TOTAL**

a W wadze poubojowej cieplej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. b Łącznie z dziczyzną. c Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 284.

a *In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. b Including game. c See general notes, item 3 on page 284.*

TABL. 15 (240). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka: w milionach litrów	512,7	353,0	347,0	381,9	365,1	<i>Milk production: in million litres</i>
na 100 ha użytków rolnych ^a w tys. l	.	58,5	55,0	66,6	65,7	<i>per 100 ha of agricultural land^a in thous. l</i>
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	3140	3140	3381	3820	3726	<i>Average annual quantity of milk per cow in l</i>
Produkcja jaj kurzych w mln szt	626,4	506,1	541,8	587,5	582,1	<i>Hen egg production in mln units</i>
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt	205	201	216	234	234	<i>Average annual number of eggs per laying hen in units</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 284.

a See general notes, item 3 on page 284.

TABL. 16 (241). **CIĄGNIKI ROLNICZE**
 Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
W sztukach ..... 2005 2010^a	116594 116976	116120 116401	<i>In units</i>
Powierzchnia użytków rolnych ^b na 1 ciągnik w ha ..... 2005 2010^a	. 5,2	. 5,0	<i>Agricultural land area^b per tractor in ha</i>

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 284.

U w a g a. Od 2010 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a *Data of the Agricultural Census*. b *See general notes, item 3 on page 284*.

N o t e. Since 2010 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 17 (242). **ZUŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ
 WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
**CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS
 IN TERMS OF PURE INGREDIENT**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10 ^a	2010/11	2011/12		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

W TONACH
 IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	66498	37610	49082	40633	37777	<i>Mineral or chemical fertilizers^b</i>
azotowe	30829	20290	20692	20796	19234	<i>nitrogenous</i>
fosforowe	16153	8547	14908	9742	9161	<i>phosphatic</i>
potasowe	19516	8773	13483	10095	9382	<i>potassic</i>
Nawozy wapniowe ^c	51706	7735	8639	4778	3025	<i>Lime fertilizers^c</i>

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^d w kg
 PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND^d in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	.	62,3	77,8	70,8	68,0	<i>Mineral or chemical fertilizers^b</i>
azotowe	.	33,6	32,8	36,2	34,6	<i>nitrogenous</i>
fosforowe	.	14,2	23,6	17,0	16,5	<i>phosphatic</i>
potasowe	.	14,5	21,4	17,6	16,9	<i>potassic</i>
Nawozy wapniowe ^c	.	12,8	13,7	8,3	5,4	<i>Lime fertilizers^d</i>

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. b Łącznie z wieloskładnikowymi. c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. d Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 284.

a *Data of the Agricultural Census 2010*. b *Including mixed fertilizers*. c *Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime*. d *See general notes, item 3 on page 284*.

TABL. 18 (243). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2011	2012		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym od gospodarstw indywidualnych of which from private farms	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH IN THOUSAND ZLOTYS						
OGÓŁEM	802508	987128	988045	1041467	978070	TOTAL
Produkty roślinne	156183	248768	244864	363807	328605	Crop products
w tym:						of which:
Zboża	21432	27744	41555	81652	66097	Cereals
w tym zboża podstawowe	14252	18487	23150	36091	30146	of which basic cereals
pszenica	12717	13893	19011	31397	26771	wheat
żyto	466	1610	997	605	573	rye
jęczmień	909	2350	2760	2912	2322	barley
owies i mieszanki zbożowe	40	80	105	233	60	oats and cereal mixed
pszenżyto	120	553	277	944	420	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	21396	27568	41090	79702	65823	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	14216	18310	22684	21812	18302	of which basic cereals
pszenica	12707	13858	18868	30496	26680	wheat
żyto	466	1584	936	605	573	rye
jęczmień	904	2288	2601	2564	2272	barley
owies i mieszanki zbożowe	21	38	92	36	36	oats and cereal mixed
pszenżyto	117	543	186	440	311	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^b	3071	1353	2216	3065	3060	Edible pulses ^b
Ziemniaki	3218	10646	8508	5739	5657	Potatoes
Buraki cukrowe	14536	4757	8753	7365	5514	Sugar beets
Rzepak i rzepik	4623	14627	17738	31731	17236	Rape and turnip rape
Warzywa	68491	124044	97255	128595	126560	Vegetables
Owoce	28165	37412	46117	84913	84405	Fruit
Produkty zwierzęce	646325	738360	743180	677660	649464	Animal products
w tym:						of which:
Żywiec rzeźny ^c	502292	580514	579474	499400	492881	Animals for slaughter ^f
bydło (bez cieląt)	124037	223375	216658	161389	161212	cattle (excluding calves)
cielęta	17932	10331	9672	8967	8937	calves
trzoda chlewna	216020	214588	234756	195736	192377	pigs
owce	3088	1391	1373	1263	1263	sheep
konie	15229	11880	10421	12059	12042	horses
drób	125986	118949	106593	119987	117050	poultry
Mleko krowie	124716	127567	134898	144360	124818	Cows' milk
Jaja kurze konsumpcyjne	6953	13965	12127	20680	19014	Consumer hen eggs
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w zł PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in zł						
OGÓŁEM	.	1636	1567	1815	1760	TOTAL
Produkty: roślinne	.	412	388	634	591	Products: crop
zwierzęce	.	1223	1179	1181	1169	animal

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. b Bez materiału siewnego. c W wadze żywej. d Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 284.

a Paid to suppliers; excluding VAT. b Excluding sowing. c In live weight. d See general notes, item 3 on page 284.

TABLE 19 (244). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2011	2012		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym od gospodarstw indywidualnych of which from private farms	
Zboża w t	60933	49708	58026	109428	86503	Cereals in t
w tym zboża podstawowe	41632	34547	30182	41267	35090	of which basic cereals
pszenica	36896	24438	24594	35571	30670	wheat
żyto	1617	3693	1391	861	821	rye
jęczmień	2588	5083	3548	3652	2971	barley
owies i mieszanki zbożowe	97	174	144	265	104	oats and cereal mixed
pszenżyto	434	1159	505	918	524	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe ..	60879	49388	57512	107823	86226	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	41578	34227	29668	24838	20984	of which basic cereals
pszenica	36883	24383	24443	34876	30594	wheat
żyto	1617	3644	1320	861	821	rye
jęczmień	2582	4977	3373	3294	2918	barley
owies i mieszanki zbożowe	66	80	130	60	60	oats and cereal mixed
pszenżyto	430	1143	402	571	420	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	768	784	449	101	101	Edible pulses ^a in t
Ziemniaki w t	8274	14356	14389	16263	16003	Potatoes in t
Buraki cukrowe w t	85782	44490	59107	66236	49203	Sugar beets in t
Rzepak i rzepik w t	6146	10959	9552	15374	8655	Rape and turnip rape in t
Warzywa w t	89305	86368	96521	125646	124445	Vegetables in t
Owoce w t	45552	38160	37869	85068	84680	Fruit in t
Żywiec rzeźny ^b w t	136625	141023	118932	94303	92991	Animals for slaughter ^b in t
bydło (bez cieląt)	31586	45607	37805	24132	24101	cattle (excluding calves)
cielęta	1784	1046	928	767	765	calves
trzoda chlewna	57153	54791	49802	37167	36523	pigs
owce	345	194	173	145	145	sheep
konie	3133	2185	1764	1777	1773	horses
drób	42624	37200	28460	30315	29684	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t	93980	94630	79650	64141	63179	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in t
Mleko krowie w tys. l	155374	137777	127949	134691	118827	Cows' milk in thous. l
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt	32694	68421	58504	60432	55761	Consumer hen eggs in thous. units

a Bez materiału siewnego. b W wadze żywej. c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

a Excluding sowing. b In live weight. c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 20 (245). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem <i>Certified</i>		W okresie przestawiania <i>Under conversion</i>	
	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użyt- ków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użyt- ków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>
2005	320	3903	871	7640
2010	1729	17835	427	4133
2011	1908	18674	230	2722
2012	1911	18890	192	2160

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Source: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

Łowiectwo Hunting

TABL. 21 (246). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a**
Stan w dniu 10 III
MAJOR GAME SPECIES^a
As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005	2010	2011	2012	GAME SPECIES
	W SZTUKACH		IN HEADS		
Łosie	30	8	23	47	Moose
Daniele	14	94	127	219	Fallow deer
	W TYSIĄCACH SZTUK		IN THOUSAND HEADS		
Jelenie	3,8	4,1	4,5	5,9	Deer
Sarny	26,6	29,3	30,8	33,3	Roe deer
Dziki	1,8	4,2	5,1	5,6	Wild boars
Lisy	8,3	9,7	9,9	10,3	Foxes
Zające	26,1	35,6	35,1	37,6	Hares
Bażanty	43,5	57,0	53,5	56,0	Pheasants
Kuropatwy	16,1	21,0	13,7	13,0	Partridges

^a Dane szacunkowe; do 2011 r. nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Estimated data; until 2011 excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency, the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 22 (247). **ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
SHOOT^a OF MAIN GAME SPECIES

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2011/12	2012/13	GAME SPECIES
Jelenie	941	1088	1567	1789	Deer
Daniele	-	7	23	31	Fallow deer
Sarny	5712	6181	7095	7694	Roe deer
Dziki	1068	3581	3545	5223	Wild boars
Lisy	8254	7507	7479	9227	Foxes
Zająca	3862	2302	1336	2861	Hares
Bażanty	19152	12050	15144	18304	Pheasants
Kuropatwy	1894	118	46	35	Partridges

a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych (do roku łowieckiego 2011/12), Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency (until the hunting year 2011/12), the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 23 (248). **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ**
OBWODY ŁOWIECKIE
Stan w dniu 10 III
CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION
AND HUNTING DISTRICTS
As of 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^a	161	180	180 ^b	198	number ^a
członkowie ^c	5355	8705	6896	7069	members ^c
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	244	242	242	241	number
powierzchnia w tys. ha	1206,3	1121,0	1132,3	1134,9	area in thous. ha
w tym na gruntach leśnych	329,0	355,4	353,3	352,8	of which on forest land

a Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. b 2010 r. c Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

a Data grouped according to the seat of hunting club. b 2010. c Data grouped according to the seat of member of hunting club.

Source: data of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo Forestry

TABL. 24 (249). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM w ha.....	435752	438933	439832	439421	TOTAL in ha
Lasy	431138	433502	434707	434308	Forests
Publiczne	243639	245184	244919	245280	Public
zalesione.....	242197	243543	243150	243351	wooded
niezalesione.....	1441	1641	1769	1929	non-wooded
własność Skarbu Państwa	231842	233533	233240	233560	owned by the State Treasury
zalesione.....	230633	232172	231761	231965	wooded
niezalesione	1209	1361	1479	1596	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	198303	198951	199001	199044	managed by the State Forests
zalesione.....	197182	197649	197572	197640	wooded
niezalesione.....	1121	1302	1429	1404	non-wooded
parki narodowe	26165	27144	27129	27125	national parks
zalesione.....	26112	27094	27087	27084	wooded
niezalesione.....	53	50	41	41	non-wooded
własność gmin ^a	11797	11651	11679	11720	gmina owned ^a
zalesione.....	11565	11371	11389	11387	wooded
niezalesione.....	232	280	290	333	non-wooded
Prywatne.....	187500	188318	189788	189028	Private
zalesione	186789	187700	189112	188337	wooded
niezalesione.....	711	618	676	691	non-wooded
Grunty związane z gospodar- ką leśną	4614	5431	5125	5113	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	28,4	28,6	28,6	28,6	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	29,1	28,9	29,0	28,9	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOI- VODSHIP in %

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a It concerns as well gminas which are also cities with powiat status.

Uwaga do tablic 25, 26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2008-2012 przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej.

Note to tables 25, 26

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country conducted in 2008-2012 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

TABL. 25 (250). POWIERZCHNIA LASÓW
FOREST AREAS
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha Grand total in ha	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona Of which wooded area in % of grand total area								
		razem total	drzewostany tree stands						VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)	w klasie odnowienia ^a i o budowie przerębowej in renewal class ^a with a trough-fell construction
			w klasie wieku in age group							
			I (1-20 lat years)	II (21-40)	III (41-60)	IV (61-80)	V (81-100)			
OGÓŁEM	434706	94,9	7,1	12,9	26,5	19,4	12,4	9,9	6,7	
TOTAL										
w tym: of which:										
W zarządzie Lasów Państwowych	199001	96,2	9,0	10,4	21,5	20,4	14,8	12,9	7,2	
Managed by the State Forests										
Lasy prywatne	189788	93,3	5,0	17,5	35,1	18,0	8,9	3,3	5,5	
Private forests										

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem Total		W tym Of which			SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwowych of which managed by the State Forests	lasy prywatne private forests		
	w ha in ha	w odsetkach in percent				
OGÓŁEM	434706	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	279853	64,4	59,1	66,7	66,7	Coniferous trees
w tym: of which:						
sosna	72247	16,6	21,2	13,4	13,4	pine
świerk	85943	19,8	7,3	25,5	25,5	spruce
jodła	115079	26,5	28,2	27,1	27,1	fir
Drzewa liściaste	154853	35,6	40,9	33,3	33,3	Broadleaved trees
w tym: of which:						
buk	76954	17,7	24,1	10,7	10,7	beech
dąb	19993	4,6	6,2	4,0	4,0	oak
grab	9304	2,1	1,0	3,7	3,7	hornbeam
brzoza	13652	3,1	2,6	4,4	4,4	birch
olsza	13713	3,2	3,5	3,2	3,2	alder
osika	2612	0,6	0,5	0,9	0,9	aspens

a Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

a Including regeneration class.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 26 (251). **ZASOBY DRZEWNE NA PNIU**
GROWING STOCK OF STANDING WOOD
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem grubizna brutto ^a w tys. m ³ <i>Gross^a grand total timber in thous. m³</i>	W tym – w % ogółem – na powierzchni zalesionej <i>Of which wooded area in % of grand total area</i>								
		razem <i>total</i>	drzewostany <i>tree stands</i>						w klasie odnowienia ^c i o budowie przerebowej <i>in renewal class^c with a through-fell construction</i>	prezstoje ^b <i>hold-over trees^b</i>
			w klasie wieku <i>in age group</i>							
			I (1-20 lat <i>years</i>)	II (21-40)	III (41-60)	IV (61-80)	V (81-100)	VI i wyższe <i>and higher</i> (101 lat i więcej <i>years and older</i>)		
OGÓŁEM ..... TOTAL	133002	99,6	0,4	6,8	25,8	23,3	18,1	16,8	7,2	1,2
w tym: <i>of which:</i> W zarządzie Lasów Państwowych ..... <i>Managed by the State Forests</i>	63215	99,7	0,2	5,3	20,3	23,6	21,3	19,7	8,0	1,3
Lasy prywatne ..... <i>Private forests</i>	51213	99,5	0,7	10,6	37,2	23,8	14,2	6,0	5,7	1,3

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto ^a <i>Gross^a total timber</i>	W tym <i>Of which</i>		SPECIES OF TREES
		w zarządzie Lasów Państwowych <i>of which managed by the State Forests</i>	lasy prywatne <i>private forests</i>	
		w tys. m ³ <i>in thous. m³</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	
OGÓŁEM	133002	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	88148	66,3	69,7	<i>Coniferous trees</i>
w tym:				<i>of which:</i>
sosna	23402	17,6	15,6	<i>pine</i>
świerk	23336	17,5	22,9	<i>spruce</i>
jodła	39209	29,5	30,1	<i>fir</i>
Drzewa liściaste	44854	33,7	30,3	<i>Broadleaved trees</i>
w tym:				<i>of which:</i>
buk	26340	19,8	12,3	<i>beech</i>
dąb	6181	4,6	4,1	<i>oak</i>
grab	2371	1,8	3,3	<i>hornbeam</i>
brzoza	2835	2,1	3,5	<i>birch</i>
olsza	2665	2,0	1,8	<i>alder</i>
osika	558	0,4	0,6	<i>aspen</i>

a W korze. b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym koleją rębności. c Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

A Overbark. b Trees not felled in the assumed throughfell order. c Including regeneration class.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 27 (252). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION	
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>			lasy prywatne ^a <i>private forests^a</i>
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	94	71	61	52	52	52	-	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia	1723	1677	1828	1725	1276	1216	449	<i>Renewals and afforestations^b</i>
odnowienia	1529	1606	1772	1677	1272	1212	406	<i>renewals</i>
sztuczne	911	707	704	661	581	560	81	<i>artificial</i>
zrębów ^b	834	700	687	628	558	537	70	<i>fellings sites^b</i>
halizn i płazowin	77	7	17	34	23	23	11	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
naturalne	618	899	1068	1016	692	652	325	<i>natural</i>
zalesienia ^c	194	71	56	48	4	4	44	<i>afforestations^c</i>
Poprawki i uzupełnienia ^d	207	151	182	152	121	115	31	<i>Corrections and supplements^d</i>
Pielęgnowanie ^e	11708	9536	10251	9862	9187	8962	675	<i>Tending^e</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw	8144	6384	6531	6211	5542	5342	669	<i>crops</i>
młodników	3511	3043	3695	3620	3620	3620	-	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^f	-	-	-	-	-	-	-	<i>introduction of undergrowth^f</i>
Melioracje	1192	2308	1119	1128	1128	1128	-	<i>Drainage</i>

a Dane szacunkowe. b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. d Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. f Sadzenie krzewów lub drzew stałe znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Estimated data. b Including renewals protected by tree stands. c Agricultural land and wastelands designated for afforestation in land development plan. d Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. e Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. f Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 28 (253). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	las publiczne <i>public forests</i>		las prywatne <i>private forests</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
OGÓŁEM w dam³	1231,4	1261,3	1254,5	1218,3	1019,5	994,8	198,8	TOTAL in dam³
Grubizna	1204,2	1232,0	1222,2	1187,4	988,7	964,0	198,7	Timber
Grubizna iglasta	839,4	816,9	803,4	757,7	595,8	579,7	161,9	<i>Coniferous</i>
w tym drewno: wielkowieńcowe	563,8	566,5	587,0	529,6	380,9	370,8	148,7	<i>of which: large-size wood</i>
średniowieńcowe do przerobu przemysłowego	219,0	192,7	160,8	164,5	156,7	153,0	7,8	<i>medium-size wood for industrial uses</i>
Grubizna liściasta	364,7	415,1	418,8	429,7	392,9	384,3	36,8	<i>Non-coniferous</i>
w tym drewno: wielkowieńcowe	183,1	199,2	211,8	207,1	186,6	182,0	20,5	<i>of which: large-size wood</i>
średniowieńcowe do przerobu przemysłowego	135,6	162,0	153,9	157,5	150,4	148,6	7,1	<i>medium-size wood for industrial uses</i>
Drewno młakowate^b	27,2	29,3	32,3	30,8	30,8	30,8	-	Slash^b
Do przerobu przemysłowego	0,5	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	-	<i>Slash for industrial uses</i>
Opałowe	26,7	29,0	31,9	30,4	30,4	30,4	-	<i>Slash for fuel</i>
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	279,3	284,2	281,2	273,4	403,1	412,7	105,1	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. b Wyłącznie w lasach publicznych.

a Excluding logging (large timber) from plantings. b Exclusively in public forests.

TABL. 29 (254). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIŃ**
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym na gruntach prywatnych <i>of which on private land</i>	
Powierzchnia produkcyjna szkółek zadrzewieniowych ^a w ha	4	19	20	20	-	<i>Production area of nurseries^a in ha</i>
Sadzenie w szt: drzew	99547	83587	94362	74874	58677	<i>Plantings in units of: trees</i>
krzewów	22135	24875	20784	105985	9557	<i>bushes</i>

a Stan w dniu 31 XII.

a As of 31 XII.

TABL. 29 (254). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIENÍ (dok.)**
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym na gruntach prywatnych of which on private land	
Pozyskanie drewna (grubizny) ^b w m ³	29889	67848	71359	67919	55465	Removals (timber) ^b in m ³
grubizna iglasta.....	3686	10856	12656	14108	11050	coniferous
w tym drewno wielkowymia rowe ogólnego przeznaczenia...	1933	5932	6732	7541	6078	of which large-size gen- eral purpose wood
grubizna liściasta	26203	56992	58703	53811	44415	non-coniferous
w tym drewno wielkowymia rowe ogólnego przeznaczenia...	8460	19149	19847	19299	15545	of which large-size gen- eral purpose wood

b Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

b Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

TABL. 30 (255). **POŻARY W LASACH^a**
FOREST FIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Pożary	163	130	249	308	Number of fires
w tym: podpalenia	131	97	176	200	of which: arsons
nieostrożność dorosłych ..	20	13	27	48	negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	49,3	46,6	85,6	401,3	Area of forest burned in ha
w tym: podpalenia	40,4	37,7	66,6	318,8	of which: arsons
nieostrożność dorosłych ..	5,9	2,9	9,0	23,5	negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,30	0,36	0,34	1,30	Average forest areas burned by fire in ha

a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i Instytutu Badawczego Leśnictwa.

a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.

S o u r c e: data of the Main Office of the State Fire Service and the Forest Research Institute.

DZIAŁ XVI

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

W tabl. 3 uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji). Dane o produkcji wyrobów obejmują również działalność podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, a zaliczanych do innych sekcji niż: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 25.

3. Przedstawione w tabl. 3 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług (PKWiU 2008) i Listą PRODCOM, rekomendowaną przez EUROSTAT do badań produktowych w krajach członkowskich UE.

W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących:

- sumę niektórych pozycji PKWiU i PRODCOM-u lub ich części,
- pozycje zbiorczą utworzoną w oparciu o kryteria inne niż występujące w PKWiU i PRODCOM-ie.

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

CHAPTER XVI

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

In tables 3 were included budgetary entities and establishments as well as until 2010 auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections). Data regarding the production of products also include the activity of entities producing industrial products and included in sections other than “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

2. Data were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 25.

3. Products in table 3 are presented according to the Polish Classification of Products and Services (PKWiU 2008) and PRODCOM List, recommended by the EUROSTAT for product surveys in EU member states.

In some cases products are presented according to additional grouping, comprising:

- the sum of some PKWiU and PRODCOM positions or the sum of their parts,
- collective item based on other criteria than the ones which are in PKWiU and PRODCOM.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9 na str. 24.

Jako **ceny stałe** w 2012 r. przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne - na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) - czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych - na terenie kraju - w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

2. Dane według działów PKD opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przed-

Sold production of industry includes:

- 1) *the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;*
- 2) *the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;*
- 3) *lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;*
- 4) *the value of products in the form of settlements in kind;*
- 5) *products designated for increasing the value of own fixed assets.*

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9 on page 24.*

*As **constant prices** in 2012 were adopted 2010 constant prices (2010 average current prices).*

5. *In data concerning production, the value of outwork is included.*

Outwork in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in fishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.

6. *Data regarding the **average paid employment and average monthly wages and salaries** concern hired employees, i.e., persons on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election) and include full-time and part-time paid employees, within the country, in terms of full-time paid employees.*

Construction

1. *Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the section “Construction”, employing more than 9 persons.*

2. *Data according to NACE divisions were compiled using the **enterprise method**. The definition*

siębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 25.

3. Produkcja budowlano-montażowa dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów - wykonane siłami własnymi systemem zleceńowym przez podmioty budowlane na rzecz obcych zleceńodawców.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Dane o budynkach oddanych do użytkowania (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków - budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków - budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych - na terenie kraju - w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 25.

3. Construction and assembly production concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration - conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contract system for outside clients.

4. The division of construction and assembly production by type of constructions as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Types of Constructions (PKOB).

5. Data regarding buildings completed (by all investors) concern:

- within the scope of the number of buildings - newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings - newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

6. Data regarding the average paid employment and average monthly wages and salaries concern hired employees, i.e., persons on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election) and include full-time and part-time paid employees, within the country, in terms of full-time paid employees.

Przemysł

Industry

TABL. 1 (256). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012		
	w mln zł		in mln zł	w odsetkach		2011=100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące		current prices	in %		
O G Ó Ł E M	39629,0	56971,7	69392,9	73003,0	100,0	102,7
TOTAL						
sektor publiczny	5340,8	7661,1	5645,2	6211,0	8,5	x
public sector						
sektor prywatny	34288,2	49310,6	63747,7	66792,0	91,5	x
private sector						
Górnictwo i wydobywanie	798,1	1281,8	1595,3	1437,9	2,0	89,1
Mining and quarrying						
Przetwórstwo przemysłowe	34545,0	48861,8	58464,3	60613,1	83,0	101,8
Manufacturing						
w tym:						
of which:						
Produkcja artykułów spożywczych	5499,3	8036,3	9390,4	10817,4	14,8	110,9
Manufacture of food products						
Produkcja napojów	554,7	650,7	672,2	633,2	0,9	89,6
Manufacture of beverages						
Produkcja wyrobów tekstylnych	201,4	238,7	217,1	270,1	0,4	125,5
Manufacture of textiles						
Produkcja odzieży	362,1	421,4	428,7	459,1	0,6	123,6
Manufacture of wearing apparel						
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	422,0	493,2	512,2	601,5	0,8	111,3
Manufacture of leather and related products						
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	705,6	1035,5	1158,7	1176,9	1,6	96,3
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ						
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	563,8	763,6	940,1	960,4	1,3	95,3
Manufacture of paper and paper products						
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	1084,3	1211,2	1602,9	1622,1	2,2	117,9
Printing and reproduction of recorded media						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	3224,6	4721,9	6053,5	6310,5	8,6	105,2
Manufacture of chemicals and chemical products						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	1621,3	2529,1	3289,1	3332,3	4,6	90,1
Manufacture of rubber and plastic products						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	1512,0	2483,0	2648,8	2482,4	3,4	91,6
Manufacture of other non-metallic mineral products						
Produkcja metali	2428,2	3788,8	4770,0	4427,6	6,1	98,5
Manufacture of basic metals						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	3226,9	4958,6	5276,5	5492,0	7,5	106,2
Manufacture of metal products ^Δ						
Produkcja urządzeń elektrycznych	340,6	957,2	5055,6	4506,5	6,2	91,4
Manufacture of electrical equipment						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1 (256). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012		
	w mln zł		in mln zł	w odsetkach		2011=100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące		current prices	in %		
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
w tym (dok.): of which (cont.):						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	1504,2	1691,0	1839,6	1838,2	2,5	98,9
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c</i>						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	3564,8	6219,7	7425,4	7754,9	10,6	98,1
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>						
Produkcja mebli	464,1	564,5	650,1	682,0	0,9	100,2
<i>Manufacture of furniture</i>						
Pozostała produkcja wyrobów	177,6	219,0	276,0	384,0	0,5	137,0
<i>Other manufacturing</i>						
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	720,2	1307,5	1672,5	2162,5	3,0	125,7
<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	3112,3	5019,6	7248,9	8697,7	11,9	112,4
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>						
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	1173,6	1808,5	2084,4	2254,3	3,1	103,2
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
w tym: of which:						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	460,2	698,1	739,6	825,2	1,1	100,1
<i>Water collection, treatment and supply</i>						
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	633,2	997,1	1201,6	1255,8	1,7	102,7
<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (257). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
O G Ó Ł E M	56971,7	69392,9	73003,0	T O T A L
podmioty o liczbie zatrudnionych:				<i>entities with following number of paid employees:</i>
49 osób i mniej	6837,3	8397,1	9362,8	<i>49 persons and less</i>
50-249	14437,5	17193,6	18139,6	<i>50-249</i>
250-499	8214,8	11177,1	10485,9	<i>250-499</i>
500-999	7984,8	8197,8	7991,3	<i>500-999</i>
1000 osób i więcej	19497,2	24427,3	27023,4	<i>1000 persons and more</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (258). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2005	2010	2011	2012		PRODUCTS
				ogółem total	udział w kraju w % share in country in %	
Dolomity w tys. t	582	599	639	516	28,2	Dolomites in thous. t
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej w tys. t .	36	25	51	53	4,9	Slaughter products ^b included in slaughter capacity in thous. t
bydła i cieląt	17	14	35	39	16,9	cattle and calves
trzody chlewnej	19	11	15	13	1,5	pigs
Świeże lub schłodzone mięso wołowe i cielęce w tys. t	37	16	29	39	12,1	Fresh or chilled beef and veal meat in thous. t
Mięso wieprzowe, świeże lub schłodzone w tys. t	49	31	61	67	5,1	Pork meat, fresh or chilled in thous.t
Wędliny ^c w tys. t	40	34	52	55	7,2	Cured meat products ^c in thous. t
Soki z owoców i warzyw w tys. hl .	834	531	400	493	6,5	Fruit and vegetable juice in thous. hl
Mleko płynne przetworzone ^d w tys. hl	383	1035	908	226	0,8	Processed liquid milk ^d in thous. hl
Sery i twarogi w t	10624	11251	11438	11998	1,5	Cheese and curd in t
Bielizna pościelowa w tys. szt.	1619	636	408	847	4,0	Bed linen in thous. units
Garnitury i zestawy odzieżowe, męskie lub chłopięce w tys. szt.	434	240	246	263	18,4	Men's or boys' suits and ensembles in thous. units
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry ^e w tys. par	2921	2982	2960	3128	27,3	Footwear with leather uppers ^e in thous. pairs
Tarcica liściasta w tys. m ³	35	26	23	25	5,5	Deciduous sawnwood in thous. m ³
Papier i tektura w tys. t	50	61	60	66	1,7	Paper and paperboard in thous. t
Cegła ogółem w tys. ceg	56870	16591	17212	11497	2,4	Bricks in thous. bricks
Kontenery specjalne przystosowane do przewozu różnymi środkami transportu w szt.	1492	1841	2584	2251	5,8	Containers specially designed to carriage by one or more modes of transport in units

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Obejmują mięso, tłuszcz, podroby oraz części niejadalne (odpadki); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej ciepłej. c Bez drobiowych; w 2005 r. bez końskich, dziczyny i królików. d Łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji. e Bez obuwia sportowego, obuwia z metalowym noskiem ochronnym oraz obuwia specjalnego różnego typu; łącznie z obuwem ze spodem z drewna.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; industrial slaughter; in post-slaughter warm weight. c Excluding cured poultry meat; in 2005 excluding horseflesh, game and rabbit. d Including milk for further processing. e Excluding footwear with uppers of leather, other than sports footwear incorporating a protective metal toe-cap and miscellaneous special footwear; including footwear with a wooden outer soles.

TABL. 4 (259). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	176226	182377	181287	TOTAL
sektor publiczny	26959	19541	20342	<i>public sector</i>
sektor prywatny	149267	162836	160946	<i>private sector</i>
Górnictwo i wydobywanie	3966	3623	3687	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	147825	150194	149163	Manufacturing
w tym:				<i>of which:</i>
Produkcja artykułów spożywczych	27716	26887	26818	<i>Manufacture of food products</i>
Produkcja napojów	2217	2125	1539	<i>Manufacture of beverages</i>
Produkcja wyrobów tekstylnych	1235	1120	1053	<i>Manufacture of textiles</i>
Produkcja odzieży	6125	5737	5353	<i>Manufacture of wearing apparel</i>
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ ...	3765	3840	3776	<i>Manufacture of leather and related products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	6042	6039	5865	<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	2142	2427	2339	<i>Manufacture of paper and paper products</i>
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	3033	4199	4428	<i>Printing and reproduction of recorded media</i>
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	6618	6187	6047	<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	9231	10875	11489	<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych ..	9481	9141	8759	<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>
Produkcja metali	6261	6847	7056	<i>Manufacture of basic metals</i>
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	17256	17382	17152	<i>Manufacture of metal products^Δ</i>
Produkcja urządzeń elektrycznych	3543	7370	7332	<i>Manufacture of electrical equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	8935	8306	7929	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	11000	11386	12466	<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Produkcja mebli	5146	4577	4267	<i>Manufacture of furniture</i>
Pozostała produkcja wyrobów	1440	1690	1669	<i>Other manufacturing</i>
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	5743	6064	6176	<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	14801	18588	18099	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	9633	9972	10339	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:				<i>of which:</i>
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody ..	4318	4375	4575	<i>Waste collection, treatment and supply</i>
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków ..	1015	1200	1259	<i>Sewerage</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	4301	4379	4472	<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (260). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł			
O G Ó Ł E M	3165,20	3417,85	3520,21	T O T A L
sektor publiczny	4214,21	4104,57	4335,89	public sector
sektor prywatny	2975,73	3335,44	3417,09	private sector
Górnictwo i wydobywanie	4177,45	4561,89	4532,15	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	2942,81	3150,95	3250,98	Manufacturing
w tym:				of which:
Produkcja artykułów spożywczych	2291,28	2421,73	2503,56	Manufacture of food products
Produkcja napojów	3564,11	3847,31	3791,08	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tekstylnych	2292,76	2474,96	2459,54	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	1602,07	1679,30	1779,46	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ ...	1911,95	2083,98	2101,60	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	1982,65	2050,72	2165,19	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru ...	3183,05	3122,88	3259,32	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	3621,50	5346,14	5016,37	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	3766,10	4144,37	4255,65	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2798,82	2971,48	3006,88	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2852,73	2917,86	2971,11	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	4535,28	4616,48	4644,43	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	3155,80	3263,96	3378,51	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja urządzeń elektrycznych	2870,75	3414,73	3633,53	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	3203,78	3337,33	3444,70	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	3506,87	3693,32	3788,63	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja mebli	1832,21	2063,25	2190,84	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	2425,86	2512,97	2562,92	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	3290,21	3621,96	3876,82	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	5000,59	5313,65	5492,83	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ ..	3341,33	3488,33	3589,97	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:				of which:
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	3740,94	3888,33	4014,48	Waste collection, treatment and supply
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	3010,85	3092,65	3309,84	Sewerage
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	3017,35	3201,15	3309,84	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo

Construction

TABL. 6 (261). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	7427,5	15444,4	17460,5	16984,5	100,0	TOTAL
W tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób ..	3564,7	7786,6	9554,0	10855,5	63,9	<i>Of which entities employing more than 9 persons</i>
Budowa budynków ^Δ	1330,5	2779,6	3046,5	4072,3	24,0	<i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	1294,5	3288,0	4201,1	4541,7	26,7	<i>Civil engineering</i>
Roboty budowlane specjalistyczne	939,7	1719,0	2306,4	2241,6	13,2	<i>Specialised construction activities</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa małopolskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Małopolskie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 7 (262). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION	
		<i>Works with an investment character</i>	<i>Works with a renovation (restoration) character</i>		
		w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM	2005	3564,7	2554,1	1010,6	TOTAL
	2010	7786,6	5105,8	2680,8	
	2011	9554,0	6308,0	3246,0	
	2012	10855,5	7779,0	3076,5	
Budynki		4222,1	2637,0	1585,1	Buildings
Budynki mieszkalne		1424,1	872,0	552,1	<i>Residential buildings</i>
budynki mieszkalne jednorodzinne ..		151,0	71,0	80,0	<i>one-dwelling buildings</i>
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniaowe		946,2	666,3	279,9	<i>two- and more dwelling buildings</i>
budynki zbiorowego zamieszkania....		326,9	134,8	192,1	<i>residences for communities</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa małopolskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Małopolskie voivodship without subcontractors' participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 (262).

PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakterze inwestycyjnym <i>Works with an investment character</i>	Roboty o charakterze remontowym <i>Works with a renovation (restoration) character</i>	SPECIFICATION
		w mln zł	<i>in mln zł</i>	
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne.....	2798,0	1765,0	1033,0	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	151,4	129,0	22,4	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	257,7	196,0	61,7	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	681,5	459,5	222,0	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności	64,1	31,1	33,0	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	678,3	399,6	278,7	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	674,6	445,8	228,8	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	290,4	104,0	186,5	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	6633,4	5142,0	1491,4	Civil engineering works
Infrastruktura transportu.....	4996,1	4068,0	928,2	<i>Transport infrastructures</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	2425,5	1911,7	513,8	<i>highways, streets and roads</i>
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych oraz drogi lotniskowe.....	756,0	545,2	210,8	<i>railways, suspension and elevated railways as well as airfield runways</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	1298,2	1167,6	130,7	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne	516,4	443,5	72,9	<i>harbours, waterways, dams and other water works</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	1221,2	782,4	438,7	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	316,4	176,6	139,8	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	904,8	605,8	298,9	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	264,2	174,9	89,3	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Budowle sportowe i rekreacyjne	108,9	93,4	15,5	<i>Sports and recreational buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe.....	42,9	23,3	19,6	<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa małopolskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Małopolskie voivodship without subcontractors' participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8 (263). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a**
BUILDINGS COMPLETED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Budynki^b	7301	8606	8785	9495	Buildings^b
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	5815	7159	7353	7960	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
miasta	2825	2713	2641	2852	<i>urban areas</i>
wieś	4476	5893	6144	6643	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^d	6677	7680	7975	8510	<i>Of which private buildings^d</i>
miasta	2300	2069	2126	2242	<i>urban areas</i>
wieś	4377	5611	5849	6268	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	5559	6568	6877	7384	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
niemieszkalne	1115	1111	1096	1121	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych	215	323	306	275	<i>of which farm buildings</i>
Kubatura^e w dam³	8399	11787	12216	13556	Cubic volume^e in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	5375	6203	8243	7506	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
miasta	4607	6597	6525	7236	<i>urban areas</i>
wieś	3791	5190	5591	6320	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^d	5461	6593	7251	7452	<i>Of which private buildings^d</i>
miasta	2137	2240	2469	2343	<i>urban areas</i>
wieś	3324	4353	4782	5109	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	4200	4695	4959	5501	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
niemieszkalne	1256	1889	2267	1911	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych	136	229	223	311	<i>of which farm buildings</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 316. b Nowo wybudowane. c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). d Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. e Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a See general notes, item 5 on page 316. b Newly built. c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). d Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. e Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (264). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
BUDYNKI^b BUILDINGS^b					
Budynki mieszkalne	5818	7164	7359	7965	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	5815	7159	7353	7960	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	5609	6869	7076	7589	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	3	5	6	5	Residences for communities
Budynki niemieszkalne.....	1483	1442	1426	1530	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego.....	37	42	33	35	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe.....	27	32	44	47	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe.....	346	347	356	344	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali.....	2	3	5	6	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	589	360	355	443	Garage buildings
Budynki przemysłowe	74	79	78	79	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe.....	109	111	112	149	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	10	25	20	18	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych.....	22	17	17	22	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej.....	17	11	13	14	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej.....	13	59	51	58	Sports halls
Budynki gospodarstw rolnych.....	224	330	311	283	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	12	10	15	14	Buildings used as places of worship and for religious activities
KUBATURA^d w dam³ CUBIC VOLUME^d in dam³					
Budynki mieszkalne.....	5386	6291	6571	7547	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	5375	6203	6510	7506	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	4099	4766	4838	5414	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	10	88	61	41	Residences for communities

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 316. b Nowo wybudowane. c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłączenie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a See general notes, item 5 on page 316. b Newly built. c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (264). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**

BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
KUBATURA ^d w dam ³ (dok.) CUBIC VOLUME ^d in dam ³ (cont.)					
Budynki niemieszkalne	3013	5496	5645	6010	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	185	194	238	250	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	108	360	385	529	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	771	1674	1736	1312	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	9	11	28	3	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	96	154	100	167	Garage buildings
Budynki przemysłowe	353	843	1205	1133	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	625	880	790	1188	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	34	179	122	119	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	412	203	228	449	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	27	72	109	155	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	107	612	329	262	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	163	259	250	345	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	110	29	92	74	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 316. ^d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 5 on page 316. ^d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10 (265). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**

AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	46319	50103	47140	Average paid employment
sektor publiczny	2573	2647	1141	public sector
sektor prywatny	43746	47456	46000	private sector
Budowa budynków ^Δ	18717	18524	17478	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	15469	17737	16100	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	12133	13842	13563	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	2716,25	2876,15	2866,62	Average monthly gross wages and salaries in zł
sektor publiczny	3749,91	3977,96	3648,58	public sector
sektor prywatny	2655,45	2814,69	2847,16	private sector
Budowa budynków ^Δ	2339,76	2446,18	2465,36	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	3292,62	3466,86	3342,33	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	2562,19	2694,62	2818,79	Specialised construction activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

TRANSPORT
AND COMMUNICATIONS

Uwagi ogólne

General notes

Transport

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

1. *Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day. **The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).*

2. Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i ciężarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

2. **National roads** include:

- *motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,*
- *international roads,*
- *roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,*
- *approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,*
- *roads which are an alternative to toll motorways,*
- *roads which are bypasses around large urban agglomerations,*
- *roads with a military significance.*

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Voivodship roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Powiat roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Gmina roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Urban roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

Non-urban roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. Dane o **pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych** według stanu w dniu 31 XII prezentowane są do 2001 r. według ewidencji prowadzonej przez wojewodów, w latach 2002-2008 - przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, od 2009 r. według centralnej ewidencji pojazdów (CEPIK) prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Dane nie obejmują pojazdów wyrejestrowanych, a do 2010 r. - również pojazdów posiadających pozwolenie czasowe wydawane w końcu danego roku.

4. **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. **Transport samochodowy zarobkowy** obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą (przedsiębiorstwa transportu samochodowego) oraz od 2003 r. w zakresie przewozów ładunków również usługi wykonane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy (np. działalność przemysłową budowlaną, handlową); dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taborom komunikacji miejskiej.

6. Dane o **wypadkach drogowych** pochodzą z systemu Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWiK) prowadzonego przez Komendę Główną Policji i obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Łączność

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wy-

3. *Data on road vehicles and tractors registered as of 31 XII have been presented until 2001 according to the register maintained by voivodes, while between 2002 and 2008 - by starosts, presidents of cities and mayors, since 2009 - according to the central vehicle register maintained by the Ministry of Interior. Data do not include vehicles being devoid of car registration, and up to 2010 - also vehicles having the temporary permission given by the end of reference year.*

4. *A bus line is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.*

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

5. *Road transport for hire or reward includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity (road transport entities) and since 2003 also services for remuneration carried out by entities with basic economic activity other than road transport (e.g. industrial, building, trade activity); data regarding transport of passengers do not include carriage by urban road transport fleet.*

6. *Data regarding road traffic accidents cover coming from Accident and Collision Register (SEWiK) kept by the National Police Headquarters and events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.*

A road traffic accident fatality is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A road traffic accident injury is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Communications

1. *Information regarding communications, in tangible terms, concerns the public post office as well as operators of the public telecommunications network, i.e., the network used for rendering*

łączeniem sieci wewnętrznej - sieci eksploatawanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. Placówkę pocztową stanowi jednostka organizacyjna operatora publicznego lub jego agenta, w której nadawca może zawrzeć umowę o świadczenie usług pocztowych lub która doręcza adresatom przesyłki lub kwoty pieniężne określone w przekazach pocztowych.

3. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują: przesyłki (np. listy, kartki pocztowe) z wyłączeniem paczek pocztowych, opatrzone adresem, przedłożone do przyjęcia przez operatora pocztowego w celu przemieszczenia i doręczenia adresatowi.

4. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transferu głosu, obrazu, faksów, danych.

telecommunications services (excluding internal networks - networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. Post office represents an organizational unit of the public operator or its agent, in which the sender can conclude a contract for the provision of postal services or who delivers to the addressees of the consignment or the amount of money specified in the postal transfers.

3. Communication services include services paid for, free of charge and official.

Data on letter mail include mail (e.g. letters, postcards) excluding packages, containing an address for the purpose of being delivered to the addressee.

4. Telephone main line includes standard main line and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport

Transport

TABL. 1 (266). **LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a**
 Stan w dniu 31 XII
RAILWAY LINES OPERATED^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w km		in km		
OGÓŁEM	1116	1127	1131	1124	TOTAL
Normalnotorowe	1116	1127	1131	1124	Standard gauge
w tym zelektryfikowane	912	909	878	894	of which electrified
jednotorowe	652	662	665	653	single track
dwu- i więcej torowe	464	465	466	471	double and more tracks
Wąskotorowe	-	-	-	-	Narrow gauge
Na 100 km² powierzchni ogólnej	7,3	7,4	7,4	7,4	Per 100 km² of total area

a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami sieci kolejowej.

a Data concern PKP network and other entities managing railway network.

TABL. 2 (267). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**
 Stan w dniu 31 XII
HARD SURFACE PUBLIC ROADS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o na- wierzchni ulepszonej of which improved	
OGÓŁEM	21916	23651	23962	30337	21833	TOTAL
miejskie.....	4057	4259	4372	4991	4279	urban
zamiejskie.....	17858	19392	19589	25346	17554	non-urban
Krajowe	1016	1019	1020	1077	1077	National
miejskie.....	309	295	297	302	302	urban
zamiejskie.....	707	724	723	775	775	non-urban
Wojewódzkie	1401	1412	1426	1412	1412	Voivodship
miejskie.....	224	241	242	243	243	urban
zamiejskie.....	1178	1171	1184	1168	1168	non-urban
Powiatowe	6469	6494	6491	6646	6442	Powiat
miejskie.....	887	885	898	883	881	urban
zamiejskie.....	5583	5609	5593	5763	5561	non-urban
Gminne.....	13029	14727	15025	21203	12903	Gmina
miejskie.....	2638	2839	2936	3562	2853	urban
zamiejskie.....	10391	11888	12089	17641	10050	non-urban

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Management of National Roads and Motorways.

TABL. 3 (268). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1412220	1898517	1991757	2056263	T O T A L
w tym:					of which:
Samochody osobowe.....	1056755	1438973	1507550	1564312	Passenger cars
Autobusy.....	8637	10145	10424	10458	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siłowe ^b	186679	243570	257421	261740	Lorries and road tractors ^b
Ciągniki balastowe i rolnicze	92858	114618	118987	119504	Ballast and agricultural tractors
Motocykle.....	59618	79825	85112	88140	Motorcycles

a Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 328. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

a See general notes, item 3 on page 328. b Including vans.

TABL. 4 (269). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**

Stan w dniu 31 XII

REGULAR BUS TRANSPORT LINES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Krajowe: liczba.....	982	452	383	432	National: number
długość w km	53544	19348	19422	15728	length in km
dalekobieżne: liczba	39	13	15	8	long distance: number
długość w km	13733	4951	6366	2248	length in km
regionalne: liczba.....	130	69	53	36	regional: number
długość w km.....	12226	5500	4656	3482	length in km
podmiejskie: liczba.....	813	367	301	375	suburban: number
długość w km....	27585	8840	8123	9813	length in km
miejskie: liczba	-	3	14	13	urban: number
długość w km.....	-	57	277	185	length in km
Międzynarodowe: liczba	14	14	13	7	International: number
długość w km .	17759	24884	22784	12210	length in km

a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Enterprises employing more than 9 persons providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 5 (270). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a****HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					National traffic
Przewozy ładunków w tys. t	2208,9	3403,2	7877,1	7334,9	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	160,7	266,2	200,0	236,5	Average transport distance per one t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	55492	27092	27650	22661	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	33,6	33,9	35,4	36,3	Average transport distance per one passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 5 (270). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a (dok.)**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Komunikacja międzynarodowa					International traffic
Przewozy ładunków w tys. t	1527,8	3547,0	5009,3	5061,8	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1329,1	1123,8	1073,0	928,2	Average transport distance per one t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	279,8	125,3	115,8	130,3	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	1083,1	1202,5	1572,4	1475,5	Average transport distance per one passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. ^b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 6 (271). **RUCH PASAŻERÓW W MIĘDZYNARODOWYM PORCIE LOTNICZYM**
IM. JANA PAWŁA II KRAKÓW-BALICE
PASSENGER TRAFFIC IN THE JOHN PAUL II INTERNATIONAL AIRPORT
KRAKÓW-BALICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	pasażerowie obsłużeni passengers served				
O G Ó Ł E M^a	1568838	2843530	3001672	3419956	T O T A L^a
Ruch krajowy	194641	194567	277075	431041	National traffic
odloty	98285	99962	140764	217260	departures
przyloty	96356	94605	136311	213781	arrivals
Ruch zagraniczny	1374197	2648963	2724597	2988915	Foreign traffic
odloty	695170	1329331	1371423	1504810	departures
przyloty	679027	1319632	1353174	1484105	arrivals

^a Bez pasażerów w ruchu tranzytowym.

Ź r ó d ł o: dane Międzynarodowego Portu Lotniczego im. Jana Pawła II Kraków-Balice Sp. z o.o.

^a Excluding passengers in transit traffic.

S o u r c e: data of the John Paul II International Airport Kraków-Balice Ltd.

TABL. 7 (272). **PRZEŁADUNEK ŁADUNKÓW W MIĘDZYNARODOWYM PORCIE LOTNICZYM**
IM. JANA PAWŁA II KRAKÓW-BALICE
FREIGHT LOADED AND UNLOADED IN THE JOHN PAUL II INTERNATIONAL
AIRPORT KRAKÓW-BALICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tonach in tonnes				
Ładunki przybyłe z portów	1802	2239	1946	1808	Freight arrivals from airports
krajowych	779	828	805	1054	domestic
w tym poczta	759	823	795	797	of which by post
zagranicznych	1023	1411	1141	754	foreign
Ładunki odprawione do portów	1452	2225	2220	3089	Freight departures to airports
krajowych	839	834	813	1363	domestic
w tym poczta	837	831	810	835	of which by post
zagranicznych	613	1391	1407	1725	foreign

Ź r ó d ł o: dane Międzynarodowego Portu Lotniczego im. Jana Pawła II Kraków-Balice Sp. z o.o.

S o u r c e: data of the John Paul II International Airport Kraków-Balice Ltd.

TABL. 8 (273). **WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^b	2012	SPECIFICATION
Wypadki	4438	4006	4368	3901	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^c	31,4	21,1	21,9	19,0	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^c
Ofiary wypadków	5934	5284	5730	5027	Road traffic casualties
Śmiertelne	334	235	313	253	Fatalities
na 100 tys. ludności	10,2	7,1	9,3	7,6	per 100 thous. population
Ranni	5600	5049	5427	4774	Injured
na 100 tys. ludności	171,6	151,6	162,1	142,5	per 100 thous. population

a Zarejestrowane przez Policję. b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. c Dane zostały skorygowane w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie.

a Registered by the Police. b Vehicles as of 31 XII; since 2011 including road vehicles having temporary permission given at the end of the year. c Data have been revised in relation to the data published in previous editions of the Yearbook.

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Kraków.

TABL. 9 (274). **WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYN I RODZAJÓW POJAZDÓW**
ROAD ACCIDENTS^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011	2012	SPECIFICATION
Wypadki	4368	3901	Accidents
Z winy kierujących pojazdami	3398	3094	Guilt of drivers
w tym:			of which:
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	1045	891	inappropriate speed for road conditions
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu ...	792	674	non-compliance with vehicle right of way
nieprawidłowe wyprzedzanie	173	130	incorrectly overtaking
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego ...	210	250	incorrectly behaviour towards the pedestrian
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	323	324	not keeping a safe distance between vehicles
Z winy pieszych	495	438	Guilt of pedestrians
w tym nieostrożne wejście na jezdnię	270	227	of which carelessly entering to the roadway
Pozostałe ^b	475	369	Others ^b
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków	3398	3094	Vehicles of drivers being accident culprits
Samochody osobowe	2610	2406	Passenger cars
Motocykle	142	123	Motorcycles
Rowery	206	190	Bicycles
Motorowery	109	108	Motor-bicycles
Samochody ciężarowe	206	158	Lorries
Inne pojazdy ^c	125	109	Other vehicles ^c
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	410	323	Accidents involving intoxicated road users
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			of which caused by intoxicated:
Kierujących	278	189	Drivers
samochodami osobowymi	205	134	of passenger cars
motocyklami	13	14	of motorcycles
rowerami	22	20	of bicycles
motorowery	19	13	of motor-bicycles
samochodami ciężarowymi	5	1	of lorries
innymi pojazdami	14	7	of other vehicles
Pieszycy	126	126	Pedestrians

a Zarejestrowanych przez Policję. b Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny. c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie.

a Registered by the Police. b Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons. c Including unidentified vehicles.

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Kraków.

Łączność Communications

TABL.10 (275). **PODSTAWOWE USŁUGI POCZTOWE^a**
BASIC POSTAL SERVICES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Placówki dla usług pocztowych (stan w dniu 31 XII)	639	615	608	614	Postal service offices (as of 31 XII)
miasta	270	265	280	284	urban areas
wieś	369	350	328	330	rural areas
Nadane (w ciągu roku):					Mailed (during the year):
przesyłki listowe polecone ^{bc} w tys.	25377	31872	34153	34990	registered letters ^{bc} in thous.
paczki ^b w tys.	2260	1656	1683	1667	packages ^b in thous.
Przekazy pocztowe zrealizowane ^b w tys.	10832	3990	1012	5541	Postal transfers paid ^b in thous.
Wpłaty na rachunki bankowe w tys.	27291	17513	16041	14575	Payments to bank accounts in thous.

a Dane dotyczą poczty publicznej (operator publiczny). b W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX. c W latach 2010-2012 łącznie z przesyłkami z zadeklarowaną wartością.

a Data concern the public post office (public operator). b In overtum within Poland and from Poland abroad; registered letters and packages do not include mailing through EMS-POCZTEX system. c In 2010-2012 including insured letters.

TABL. 11 (276). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE^a**
Stan w dniu 31 XII
TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys. ...	952,0	679,9	595,7	544,0	Telephone main line in thous.
w tym abonenci prywatni ^b	729,8	501,4	432,9	386,5	of which private subscribers ^b
miasta	698,7	508,7	439,5	416,4	urban areas
w tym abonenci prywatni ^b	503,6	354,0	299,1	279,6	of which private subscribers ^b
wieś	253,3	171,2	156,3	127,6	rural areas
w tym abonenci prywatni ^b	226,2	147,4	133,8	106,9	of which private subscribers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjo- narnej)	856,3	596,4	517,3	468,9	of which standard main line (fixed line telephone subscri- ers)
miasta	615,4	432,9	367,7	347,7	urban areas
wieś	240,9	163,5	149,6	121,2	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące	6795	3889	2460	1823	Public pay telephones
miasta	4568	2234	1600	1312	urban areas
wieś	2227	1655	860	511	rural areas

a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

a Data concern operators of the public telecommunication network. b Possessing telephones installed in private dwellings.

HANDEL I GASTRONOMIA**Uwagi ogólne**

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności - PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o sprzedaży detalicznej obejmują:

1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:

- punktach sprzedaży detalicznej,
- hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;

2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj. urzędom, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaż na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane

TRADE AND CATERING**General notes**

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with the Polish Classification of Activities - PKD 2007 (NACE Rev. 2) in the section "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles".

2. Data concerning retail sales include:

1) sales of consumer and non-consumer goods in:

- retail sales outlets,
- wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;

2) sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis; non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, artificial fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-food stuff goods was made by estimation.

4. Data regarding the **wholesale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of

towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechnie są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do innych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Podziału sklepów według województw dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji sklepu.

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. *The division of stores by organizational form was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.*

Department stores and trade stores are stores with multiple departments, selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales floor from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hipermarkets are stores with a sales floor above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Grocery stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales floor from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales floor up to 119 m².

The division of shops by voivodship was made on the basis of the actual location of a shop.

6. *Shops include generally available pharmacies.*

7. *Catering establishments include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.*

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. Magazyny handlowe (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

9. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej opracowano na podstawie danych ze sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób dane uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

10. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

Portable retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. Trade warehouses (wholesale and retail distribution) are organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering the amount and the changes in stocks.

9. *Data regarding trade and catering activity are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons, data are generalized on the basis of the results of a sample survey conducted on a 5% sample of these entities.*

10. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or daily (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (277). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM w mln zł	39578,7	57262,3	59628,7	60566,0	TOTAL in mln zł
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					Of which in trade enterprises ^a :
w milionach złotych	17948,3	28423,0	29533,0	31499,6	in milion zlotys
w %	45,3	49,6	49,5	52,0	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	12130	17191	17848	18078	PER CAPITA in zł

a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (278). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP^a (ceny bieżące)**
RETAIL SALES BY GROUPS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
OGÓŁEM	25235,7	37280,8	40697,7	44480,1	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Towary konsumpcyjne	71,4	67,3	67,7	76,0	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	30,6	30,2	28,9	30,2	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	5,5	5,6	5,6	6,2	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	35,3	31,5	33,2	39,6	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	28,6	32,7	32,3	24,0	Non-consumer goods

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern trade enterprises (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (279). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH
HANDLOWYCH^a (ceny bieżące)**
WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
OGÓŁEM	35619,7	65342,7	80197,4	76572,6	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe	14,9	9,7	9,0	8,5	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	6,8	4,4	2,9	2,6	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	78,3	85,9	88,1	88,9	Non-foodstuff goods ^b

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (280). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^{ab}**
Stan w dniu 31 XII
SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORM AND PETROL STATIONS^{ab}
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sklepy	32577	30353	30831	29945	Shops
Domy towarowe	10	7	7	9	Department stores
Domy handlowe	31	13	13	10	Trade stores
Supermarkety	165	294	345	376	Supermarkets
Hipermarkety	25	36	37	37	Hipermarkets
Sklepy powszechnie	654	645	701	671	General shops
Sklepy wyspecjalizowane	1797	2391	2653	2705	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^c	29895	26967	27075	26137	Other shops ^c
Stacje paliw	673	642	750	683	Petrol stations

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 336. b Według lokalizacji sklepu/stacji paliw. c Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

a See general notes, item 5 on page 336. b According to location of shop/petrol station. c Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (281). **GASTRONOMIA^a**
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	996	1480	1422	1614	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	364	515	480	612	of which restaurants
Przychody z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	561068	1151379	1194231	1427780	Revenues from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
z produkcji gastronomicznej ..	394966	900430	950375	1173074	from catering production
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	87442	139877	150006	163748	from the sale of alcoholic beverages and tobacco

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (282). **MAGAZYNY HANDLOWE^a**
 Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2012	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:				<i>Secured warehouses:</i>
liczba	2125	2545	2189	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² ..	1196,7	1447,9	1604,2	<i>storage area in thous. m²</i>
Magazyny zadaszone:				<i>Roofed warehouses:</i>
liczba	243	343	322	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² ..	72,4	161,8	187,7	<i>storage area in thous. m²</i>
Place składowe:				<i>Storage sites:</i>
liczba	423	474	473	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² ..	739,1	961,3	1186,0	<i>storage area in thous. m²</i>
Silosy i zbiorniki:				<i>Siloes and reservoirs:</i>
liczba	243	494	261	<i>number</i>
pojemność w dam ³	142,6	217,8	276,9	<i>capacity in dam³</i>

^a Hurtu i rozdzielcze detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

a Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 persons.

N o t e. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7 (283). **TARGOWISKA**
 Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	156	150	149	147	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	142	137	136	138	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia w tys. m ²	931,2	833,0	835,6	866,9	<i>area in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	664,1	658,3	647,0	661,2	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	5661	5897	5907	5684	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych codziennie	3135	3251	3269	2964	<i>of which at marketplaces open daily</i>
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	1676	1167	1185	1340	<i>Seasonal marketplaces^a (during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	19807	22063	23332	22255	<i>Annual receipts from marketplace fees in thous. zł</i>

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 330).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku);
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości,

General notes

1. The financial results of enterprises are adjusted to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2013, item 330).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in the agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net revenues from sale of products (goods and services); including subsidies on products;
- 2) net revenues from sale of goods and materials (including sums due from the sale of re-use packages);
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights, assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value

nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całości kształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) *the cost of products sold (goods and services), i.e., the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;*
- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs, to which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices, taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a od 2009 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje część bieżącą i część odroczoną:

- część bieżąca to podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczona stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego. Przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego czy jednostka osiągnie zysk, czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu**:
  - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
  - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej**:
  - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
  - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
  - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

7. The gross financial result (profit or loss) is the financial result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances on gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as until 2009 also other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It includes the current part and the deferred part.

- the current part is the tax presented in the tax declaration for a given reporting period,
- the deferred part constitutes a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. The reserve is created irrespectively of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate**:
  - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
  - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of**:
  - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
  - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities excluding special funds,
  - **third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues, short-term investments and short-term inter-period settlements) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, udziały (akcje) własne, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych - kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych - fundusz założycielski,
- w spółdzielniach - fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, partnerskich, cywilnych - kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszony o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe - gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe - gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

12. Current assets include: stocks, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term inter-period settlements.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespectively of their due date).

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), share capital not paid up, entity's shares (stock), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year. Core capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- initial capital - in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,
- founders' capital - in state owned enterprises,
- participation fund - in co-operatives,
- owners' capital - in limited partnership, unlimited partnership, professional partnership and civil law partnership companies.

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in co-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans and are divided into: long-term liabilities - when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities - when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespectively of their due date).

15. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 (284).

PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Przychody z całokształtu działalności	120965,8	181795,9	206885,1	213510,1	Revenues from total activity
sektor publiczny	12140,9	11400,8	9801,4	10069,7	public sector
sektor prywatny	108824,9	170395,1	197083,7	203440,4	private sector
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	57897,6	85504,3	96832,8	101952,4	Net revenues from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	60171,3	91189,9	104397,5	104425,2	Net revenues from sale of goods and materials
Przychody finansowe	1059,1	2413,5	2985,0	3339,4	Financial revenues
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	116487,6	172966,5	197807,6	204458,6	Costs of obtaining revenues from total activity
sektor publiczny	11698,8	10531,4	9050,0	9502,4	public sector
sektor prywatny	104788,8	162435,1	188756,7	194956,2	private sector
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	60725,6	96057,2	107948,9	113284,9	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	52794,0	72284,9	84014,3	84400,5	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	1467,4	2619,9	3726,5	4430,2	Financial costs
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	4478,2	8829,4	9077,5	9051,6	Financial result on economic activity
Sektor publiczny	442,1	869,4	750,5	567,3	Public sector
Sektor prywatny	4036,1	7960,0	8327,0	8484,3	Private sector
Zyski nadzwyczajne	45,9	43,7	32,3	19,2	Extraordinary profits
Sektor publiczny	1,7	3,3	1,8	0,4	Public sector
Sektor prywatny	44,2	40,4	30,5	18,8	Private sector
Straty nadzwyczajne	25,7	45,2	24,0	3,8	Extraordinary losses
Sektor publiczny	1,5	2,7	1,1	0,2	Public sector
Sektor prywatny	24,2	42,5	22,9	3,6	Private sector
Wynik finansowy brutto	4498,4	8827,9	9085,8	9066,9	Gross financial result
sektor publiczny	442,3	869,9	751,1	567,6	public sector
sektor prywatny	4056,1	7958,0	8334,7	8499,3	private sector
Zysk brutto	5269,0	9819,1	10637,1	10854,6	Gross profit
Strata brutto	770,6	991,2	1551,3	1787,6	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	918,0	1410,6	1585,6	1286,4	Obligatory encumbrances on gross financial result
Sektor publiczny	165,9	185,2	184,2	135,1	Public sector
Sektor prywatny	752,1	1225,4	1401,4	1151,3	Private sector
Wynik finansowy netto	3580,4	7417,3	7500,2	7780,5	Net financial result
sektor publiczny	276,4	684,7	566,9	432,4	public sector
sektor prywatny	3304,0	6732,6	6933,3	7348,1	private sector
Zysk netto	4371,2	8412,4	9058,3	9528,4	Net profit
Strata netto	790,8	995,1	1558,1	1747,9	Net loss

TABL. 2 (285). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encum- brances on gross finan- cial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
OGÓŁEM 2005	120965,8	116487,6	4498,4	918,0	3580,4
TOTAL 2010	181795,9	172966,5	8827,9	1410,6	7417,3
..... 2011	206885,1	197807,6	9085,8	1585,6	7500,2
..... 2012	213510,1	204458,6	9066,9	1286,4	7780,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	339,8	306,7	33,6	1,3	32,4
Przemysł ..... <i>Industry</i>	87858,0	82225,7	5642,4	821,6	4820,9
górnictwo i wydobywanie ..... <i>mining and quarrying</i>	1551,4	1484,6	66,8	10,5	56,3
przetwórstwo przemysłowe ..... <i>manufacturing</i>	63729,9	59951,7	3788,3	511,1	3277,1
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..... <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	20086,6	18443,2	1643,4	274,8	1368,5
dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ..... <i>water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities</i>	2490,1	2346,1	144,0	25,1	118,9
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	12756,5	12479,5	276,6	75,4	201,3
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	89860,5	88416,3	1448,8	243,5	1205,4
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transportation and storage</i>	4194,3	4061,5	132,8	31,1	101,7
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	1284,1	1177,5	106,6	10,4	96,3
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	4745,7	4492,1	253,6	25,7	227,8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa . <i>Financial and insurance activities</i>	2204,2	2178,4	25,9	5,3	20,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	1505,5	1392,6	112,9	23,7	89,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	4406,2	3450,6	955,7	26,9	928,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	1968,5	1966,3	2,3	4,6	-2,3
Edukacja ..... <i>Education</i>	112,7	101,3	11,4	1,1	10,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	1439,3	1369,6	69,7	9,8	59,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	677,3	687,9	-10,6	4,7	-15,3
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	157,7	152,4	5,2	1,5	3,8

TABL. 4 (287). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	Wskaźnik rentowności obrotu Turnover profitability rate		Wskaźnik płynności finansowej Financial liquidity ratio of the		
		brutto gross	netto net	I stopnia first degree	II stopnia second degree	III stopnia third degree
OGÓŁEM 2005	96,3	3,7	3,0	25,6	89,5	131,6
TOTAL 2010	95,1	4,9	4,1	35,2	102,2	145,7
..... 2011	95,6	4,4	3,6	32,5	104,1	149,5
..... 2012	95,8	4,2	3,6	32,2	104,0	149,4
sektor publiczny ..... public sector	94,4	5,6	4,3	69,5	137,7	178,1
sektor prywatny ..... private sector	95,8	4,2	3,6	30,2	102,2	147,8
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybnictwo . Agriculture, forestry and fishing	90,3	9,9	9,5	33,0	134,0	252,2
Przemysł ..... Industry	93,6	6,4	5,5	31,2	108,5	150,9
górnictwo i wydobywanie ..... mining and quarrying	95,7	4,3	3,6	21,3	80,4	107,3
przetwórstwo przemysłowe ..... manufacturing	94,1	5,9	5,1	28,1	104,4	150,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..... electricity, gas, steam and air conditioning supply	91,8	8,2	6,8	43,6	131,6	159,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ..... water supply; sewerage, waste management and remediation activities	94,2	5,8	4,8	65,7	139,0	158,7
Budownictwo ..... Construction	97,8	2,2	1,6	28,4	100,8	150,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	98,4	1,6	1,3	25,8	79,2	135,8
Transport i gospodarka magazynowa ..... Transportation and storage	96,8	3,2	2,4	39,8	123,7	137,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	91,7	8,3	7,5	65,8	102,7	113,4
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	94,7	5,3	4,8	56,1	197,7	218,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa . Financial and insurance activities	98,8	1,2	0,9	68,3	160,3	169,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	92,5	7,5	5,9	143,3	200,6	242,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	78,3	21,7	21,1	59,1	223,6	255,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	99,9	0,1	-0,1	27,4	80,2	89,3
Edukacja ..... Education	89,9	10,1	9,1	149,6	317,7	352,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... Human health and social work activities	95,2	4,8	4,2	53,1	129,2	142,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... Arts, entertainment and recreation	101,6	-1,6	-2,3	45,5	63,5	68,0
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	96,7	3,3	2,4	34,1	95,0	126,2

TABL. 6 (289).

KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym		Of which	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year	
		kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years		
		w mln zł	in mln zł			
OGÓŁEM	2005	41006,9	24338,9	13292,0	-4874,6	3565,2
TOTAL	2010	66864,8	31311,3	23716,4	-1255,5	7383,0
	2011	75207,4	32130,2	26562,5	1963,2	7482,2
	2012	81446,5	33715,1	31134,9	474,7	7782,3
sektor publiczny		13111,9	7308,8	3659,9	-99,0	432,5
public sector						
sektor prywatny		68334,6	26406,3	27475,0	573,6	7349,8
private sector						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo . Agriculture, forestry and fishing		310,7	132,3	134,3	-3,1	31,4
Przemysł		49567,3	16252,5	19513,2	3057,8	4810,3
Industry						
górnictwo i wydobywanie		813,7	376,3	360,8	5,9	56,3
mining and quarrying						
przetwórstwo przemysłowe		30120,1	10935,3	11485,7	-116,1	3266,6
manufacturing						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ . electricity, gas, steam and air conditioning supply		15467,6	3081,4	6955,6	3167,2	1368,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		3165,9	1859,6	711,1	0,7	118,9
water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo		3571,8	1290,9	1894,8	-176,7	241,6
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		13808,7	8971,5	4510,1	-1463,0	1198,5
Transport i gospodarka magazynowa		1818,6	732,6	805,6	-11,8	82,8
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		997,3	828,4	143,0	-231,7	96,5
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		2148,3	650,8	1276,5	-216,0	227,9
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa . Financial and insurance activities		118,6	57,6	40,1	-2,7	20,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		3788,9	1854,4	1261,4	-11,4	89,2
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		4069,3	2148,1	876,6	-49,1	929,6
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		270,4	196,2	299,4	-242,5	-4,5
Edukacja		31,7	3,9	11,6	3,1	10,3
Education						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		760,2	471,1	232,2	-52,6	59,9
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		129,5	107,9	120,8	-125,8	-15,3
Arts, entertainment and recreation						
Pozostała działalność usługowa		55,1	16,8	15,3	0,0	3,8
Other service activities						

TABL. 7 (290). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK^a**
Stan w dniu 31 XII
SHARE CAPITAL OF COMPANIES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate		
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagranicznych of foreign persons	
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	19614,3	1354,4	899,5	2418,8	8894,0
TOTAL	2010	26662,0	1192,1	851,9	4966,0	9678,7
	2011	27254,3	1224,9	2213,8	4353,7	9787,5
	2012	28709,5	1007,9	2241,8	4275,2	11370,5
sektor publiczny		6948,0	960,8	2229,1	10,4	42,4
<i>public sector</i>						
sektor prywatny		21761,5	47,1	12,7	4264,8	11328,1
<i>private sector</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo . <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		128,1	29,3	72,3	7,4	11,0
Przemysł		15074,0	553,8	1889,7	1955,5	4193,2
<i>Industry</i>						
górnictwo i wydobywanie		286,8	107,6	40,4	12,4	102,4
<i>mining and quarrying</i>						
przetwórstwo przemysłowe		9853,9	138,7	149,9	1862,4	3980,7
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>		3081,4	304,7	1637,6	6,4	105,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1851,9	2,8	61,8	74,3	5,1
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		743,4	10,0	17,7	360,0	207,4
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		8112,0	0,3	13,4	1133,8	6306,4
Transport i gospodarka magazynowa		574,1	68,5	151,0	88,9	14,5
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		605,8	190,3	7,4	192,1	60,0
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		639,1	3,3	0,0	171,4	147,7
<i>Information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa . <i>Financial and insurance activities</i>		26,7	-	-	7,6	12,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		240,9	65,5	9,9	94,5	15,0
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1782,2	13,8	71,9	126,4	255,3
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		187,3	2,3	1,5	28,2	133,8
Edukacja		3,8	-	-	2,2	0,1
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		468,5	49,6	1,9	77,5	7,9
<i>Human health and social work activities</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		106,9	21,0	5,1	20,6	5,2
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						
Pozostała działalność usługowa		16,7	0,1	0,0	8,9	0,6
<i>Other service activities</i>						

^a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

^a Data concern commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 8 (291).

ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Długoterminowe <i>Long-term</i>		Krótkoterminowe <i>Short-term</i>			
		razem <i>total</i>	w tym kredyty i pożyczki <i>of which credits and loans</i>	razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		
					kredyty i pożyczki <i>credits and loans</i>	zobowią- nia z tytułu dostaw i usług <i>liabilities from deliveries and services</i>	
		w mln zł		in mln zł			
OGÓŁEM	2005	30750,1	6920,5	3612,4	23829,6	3639,9	13389,0
TOTAL	2010	48683,9	10619,3	6130,7	38064,6	5924,1	20399,3
	2011	57534,4	16243,9	10857,9	41290,5	7530,3	23202,6
	2012	61869,1	20304,4	14484,7	41564,7	8197,8	23477,1
sektor publiczny		3742,8	1504,8	1226,0	2238,0	403,7	874,3
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		58126,3	18799,6	13258,7	39326,7	7794,1	22602,8
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo . <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		101,4	19,2	17,0	82,2	35,7	29,5
Przemysł		26804,1	8135,7	6008,5	18668,4	3884,0	9789,5
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie		747,7	133,4	31,5	614,3	125,4	302,4
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe		21471,2	6659,2	5358,7	14812,0	3447,0	7814,3
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air condition- ing supply</i>		3452,9	752,7	118,2	2700,2	126,5	1517,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1132,4	590,5	500,1	541,9	185,0	155,2
<i>water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities</i>							
Budownictwo		5106,7	770,1	481,3	4336,6	811,8	2495,9
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		19198,4	5670,6	4674,9	13527,8	2422,0	9014,7
Transport i gospodarka magazynowa		1490,2	621,5	463,5	868,7	180,4	398,1
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		1036,0	714,1	666,1	321,9	121,8	125,4
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		3239,8	2186,0	877,5	1053,8	116,3	659,3
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa . <i>Financial and insurance activities</i>		172,8	57,9	39,4	114,9	15,0	76,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1177,0	702,7	645,5	474,3	88,7	198,9
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1861,0	837,4	223,8	1023,6	239,4	417,9
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		811,0	167,0	66,3	644,0	125,3	130,6
Edukacja		15,2	0,6	0,2	14,6	5,5	5,1
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		488,1	245,7	150,2	242,4	58,0	95,4
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		214,2	52,5	50,4	161,7	85,6	28,2
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa		153,3	123,4	120,1	29,9	8,4	12,3
<i>Other service activities</i>							

DZIAŁ XX FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pozyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Podstawę prawną określającą procesy związane z gromadzeniem i rozdysponowaniem środków publicznych stanowiła do 2009 r. ustawa z dnia 30 VI 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późniejszymi zmianami), a od 2010 r. obowiązuje ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 885, z późniejszymi zmianami) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. 2009 Nr 157, poz. 1241, z późniejszymi zmianami).

Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego stanowią również: ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (jednolity tekst Dz. U. 2001, Nr 142, poz. 1591, z późniejszymi zmianami), ustawy z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym i o samorządzie województwa (jednolity tekst Dz. U. 2001, Nr 142, poz. 1590 i 1592, z późniejszymi zmianami), ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (jednolity tekst Dz. U. 2003 Nr 203, poz. 1966, z późniejszymi zmianami).

4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa są określone w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy zwany rokiem budżetowym, w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz

CHAPTER XX PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finance include the processes connected with the accumulation and allocation of public funds, and in particular: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local self-government entities, contracting liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget.

2. The presented data include information regarding revenue and expenditure of budgets of local self-government entities (i.e., of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. The legal basis defining the processes connected with the accumulation and allocation of public funds until 2009 provided the Law on Public Finances, dated 30 VI 2005 (Journal of Laws No. 249, item 2104, with later amendments) and since 2010 the Law on Public Finances dated 27 VIII 2009 (uniform text Journal of Laws 2013 item 885, with later amendments) and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241, with later amendments).

The legal basis for the financial management of local self-government entities is the Law on Gmina Self-government, dated 8 III 1990 (uniform text Journal of Laws 2001, No. 142, item 1591, with later amendments), the Law on Powiat Self-government and the Law on Voivodship Self-government, dated 5 VI 1998 (uniform text Journal of Laws 2001, No. 142, items 1590 and 1592, with later amendments), the Law on Incomes of Local Self-government Entities, dated 13 XI 2003 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 203, item 1966, with later amendments).

4. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are determined in the budgetary act by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Act of Public Finances.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up

powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

5. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. na działy - określające rodzaj działalności oraz paragrafy - określające rodzaj dochodu lub wydatku. Prezentowane dane w podziale na działy i paragrafy opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych z dnia 2 III 2010 r. (Dz. U. Nr 38, poz. 207, z późniejszymi zmianami).

6. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

1) dochody własne, tj.:

- a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
- b) wpływy z podatków oraz opłat ustalonych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym: podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych,
- c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy,
- d) środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych;

2) dotacje ogółem, obejmujące:

- a) celowe, w tym:
  - z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
  - otrzymane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego,
  - otrzymane z funduszy celowych,
- b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich

every year, in which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiat and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

5. Revenue and expenditure of local self-government entities budgets are grouped in accordance with the provisions set forth in the Act on Public Finance, i.e. they are grouped into divisions - defining types of activity, and into paragraphs - defining types of revenue or expenditure. The presented data, divided into divisions and paragraphs, were compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Finance on detailed classification of revenue and expenditure, incomes, expenses and funds from foreign resources dated 2 III 2010 (Journal of Laws No. 38, item 207, with later amendments).

6. Budget revenues of local self-government entities comprise:

1) own revenue, i.e.:

- a) revenues from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
- b) receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts, of which: the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions,
- c) revenue from property, e.g., revenues from renting and leasing,
- d) funds for the additional own tasks from non-budgetary sources,

2) total allocations, including:

- a) appropriated, of which:
  - from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, tasks realized on the basis of agreements with government administration bodies,
  - received on the basis of self-government agreements,
  - from appropriated funds,
- b) provided under programmes financed from European funds and other not reimbursable

oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200, 620 według szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r., Dz. U. Nr 38, poz. 207);

- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

7. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:

- dotacje,
- świadczenia na rzecz osób fizycznych,
- wydatki bieżące jednostek budżetowych,
- wydatki na obsługę długu publicznego.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

foreign funds and payments from the budget of European funds (paragraphs 200, 620 according to the detailed classification of income, expenses, revenues and expenditures, and funds from foreign sources, according to regulation of the Minister of Finance dated 2 III 2010, Journal of Laws No. 38, item 207);

- 3) *general subsidy from the state budget, comprising equalisation, educational, compensating, balancing, and regional parts.*

7. Expenditure of local self-government entities budgets are divided into: property -related (including investment-related) and current expenditures, such as:

- *allocations,*
- *benefits for natural persons,*
- *current expenditure of budgetary entities,*
- *expenditure on public debt servicing.*

8. Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 (292).

DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓWREVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
O GÓŁEM	2005	8122824,8	4010751,2	2567571,8	1074782,2	469719,6
TOTAL						
	2010	13833128,2	6601628,3	4235362,8	1918941,6	1077195,5
	2011	14455456,0	6987304,1	4219630,3	1933253,3	1315268,3
	2012	14453109,4	7095195,0	4354349,3	1863343,8	1140221,4
Dochody własne		6635129,4	2838617,8	2779196,9	581109,0	436205,9
Own revenue						
w tym: of which:						
Udział w podatku dochodowym.....		2912597,5	1103244,7	1163421,4	300155,9	345775,4
Share in income tax						
od osób prawnych.....		408561,5	49234,0	84929,4	10204,0	264194,1
corporate income tax						
od osób fizycznych.....		2504035,9	1054010,7	1078492,0	289951,9	81581,3
personal income tax						
Podatek od nieruchomości.....		1193477,4	695292,7	498184,7	x	x
Tax on real estate						
Podatek rolny.....		92037,9	87606,2	4431,7	x	x
Agricultural tax						
Podatek od środków transportowych.....		70389,9	48979,5	21410,5	x	x
Tax on means of transport						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		121314,2	52686,4	68627,8	x	x
Tax on civil law transactions						
Oplata skarbowa		34607,1	16391,7	18215,4	x	x
Treasury fee						
Dochody z majątku		529901,3	205765,7	274294,2	21565,9	28275,5
Revenue from property						
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze		281609,2	105217,6	118776,7	9769,9	4785,0
of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character						
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł.....		235779,2	169199,5	10001,2	49420,5	7158,1
Funds for additional financing of own tasks from other sources						

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (292).

**DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)****REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY TYPE (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiaty</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
	w tys. zł		in thous. zł		
Dotacje ogółem ..... Total allocations	3152845,6	1660465,7	499038,4	437962,9	555378,6
Dotacje celowe	2185427,6	1210329,5	408697,8	358357,1	208043,2
<i>Appropriated allocations</i>					
z budżetu państwa na zadania: <i>from the state budget for tasks:</i>					
z zakresu administracji rządowej	1324604,7	751264,0	266227,7	187441,3	119671,7
<i>for government administration tasks</i>					
własne	572723,5	351653,3	97445,8	113235,4	10389,0
<i>for own tasks</i>					
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	2806,5	1397,7	668,6	740,2	-
<i>realized on the basis of agreements with government administration bodies</i>					
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	108006,8	61468,7	27248,4	13865,5	5424,2
<i>for tasks realized on the basis of agreements between local self-government entities</i>					
otrzymane z państwowych funduszy celowych ...	121135,8	20154,3	16074,9	19693,8	65212,9
<i>received from state appropriated funds</i>					
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań	56150,0	24391,5	1032,3	23380,9	7345,3
<i>for financial assistance between local self- government entities for additional financing of own tasks</i>					
Dotacje z paragrafów 200, 620 ^b	967418,2	450136,2	90340,7	79605,9	347335,4
<i>Allocations from paragraphs 200 and 620^b</i>					
Subwencja ogólna z budżetu państwa ..... General subsidy from the state budget	4665134,3	2596111,5	1076114,0	844271,9	148636,9
w tym część oświatowa	3680947,4	1880186,1	1043171,3	696141,2	61448,8
<i>of which educational part</i>					

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. b Of the classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2 (293).

DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2012 R.REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY DIVISION IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM..... TOTAL	14453109,4	7095195,0	4354349,3	1863343,8	1140221,4
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo ..... <i>Agriculture and hunting</i>	298447,6	160951,5	133,4	3650,0	133712,7
Przetwórstwo przemysłowe ..... <i>Manufacturing</i>	12373,3	8939,1	698,3	630,7	2105,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę ..... <i>Electricity, gas and water supply</i>	30419,7	30417,9	1,8	-	-
Transport i łączność ..... <i>Transport and communication</i>	895933,9	320785,3	325981,6	150254,8	98912,2
Gospodarka mieszkaniowa ..... <i>Dwelling economy</i>	756868,1	253604,1	439819,5	36713,4	26731,1
Działalność usługowa..... <i>Service activity</i>	52477,4	6019,1	10695,2	34753,3	1009,8
Administracja publiczna..... <i>Public administration</i>	112746,0	44859,5	36468,0	22401,3	9017,2
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpoża- rowa ..... <i>Public safety and fire care</i>	163032,0	10850,9	73910,2	78270,9	-
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobo- wości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem ..... <i>Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units without legal per- sonality and expenses associated with their intake</i>	4709940,4	2131334,8	1879416,6	352520,6	346668,4
Różne rozliczenia ..... <i>Miscellaneous settlements</i>	5037715,5	2626016,6	1076888,3	848622,5	486188,1
Oświata i wychowanie..... <i>Education</i>	355709,0	209032,8	94014,3	45578,5	7083,4
Ochrona zdrowia..... <i>Health care</i>	93276,2	837,8	25999,3	64175,0	2264,1
Pomoc społeczna ..... <i>Social assistance</i>	1258241,6	829832,4	274151,7	150698,8	3558,7
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej . <i>Other tasks in sphere of social policy</i>	136700,2	54377,3	36100,0	34056,4	12166,5
Edukacyjna opieka wychowawcza ..... <i>Educational care</i>	47180,2	26816,9	10049,3	10152,9	161,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska..... <i>Municipal economy and environmental protection</i>	339148,3	273922,2	41374,3	22519,4	1332,4
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego ..... <i>Culture and national heritage</i>	39376,3	19914,6	9878,5	4136,6	5446,6
Kultura fizyczna..... <i>Physical education</i>	84941,4	66888,5	17149,2	891,4	12,3

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (294).

**WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW***EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY TYPE*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na	Powiaty	Wojewódz-
		Total	Gminas ^a	prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty	two
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	8355728,3	4049216,1	2675946,8	1096308,3	534257,1
TOTAL						
	2010	14678735,9	7149017,5	4295840,1	2035080,0	1198798,3
	2011	15073385,0	7463372,6	4211793,0	1993752,3	1404467,1
	2012	14616256,5	7243812,0	4393530,4	1836017,9	1142896,2
Wydatki bieżące		11845748,0	5731110,7	3846446,0	1587894,3	680297,0
Current expenditure						
w tym:						
of which:						
Dotacje		1280396,0	392822,6	433289,0	133235,5	321048,9
Allocations						
w tym dla samorządowych zakładów						
budżetowych		32198,2	17410,0	14348,1	440,0	-
of which for self-government budgetary						
establishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		1286110,3	950074,6	270121,6	52010,9	13903,2
Benefits for natural persons						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		8877398,9	4228591,8	2949933,9	1366459,7	332413,4
Current expenditure of budgetary entities						
w tym:						
of which:						
wynagrodzenia		4756649,9	2379083,5	1418583,0	802012,9	156970,5
wages and salaries						
w tym osobowe		4300947,9	2148719,8	1295637,4	716367,6	140223,1
of which personal						
pochodne od wynagrodzeń ^b		862205,0	452695,8	248092,8	133734,8	27681,6
derivatives from wages and salaries ^b						
zakup materiałów i usług		2737933,4	1161136,7	1136987,5	309821,5	129987,7
purchase of materials and services						
wydatki na obsługę długu		305706,1	136871,1	126197,9	31458,0	11179,1
expenditures on debt servicing						
wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń		201,2	151,6	-	21,9	27,7
payments related to guarantees and endorse- ments						
Wydatki majątkowe		2770508,5	1512701,2	547084,4	248123,7	462599,2
Property expenditure						
w tym inwestycyjne ^c		2726287,4	1488370,3	529238,9	248073,7	460604,5
of which investments expenditure ^c						

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. c In cluding allocations for financing investment tasks of self-government budgetary establishments.

TABL. 4 (295).

**WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2012 R.**
**EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY DIVISION IN 2012**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM..... TOTAL	14616256,5	7243812,0	4393530,4	1836017,9	1142896,2
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	401043,0	242041,1	219,5	3748,3	155034,1
<i>Agriculture and hunting</i>					
Przetwórstwo przemysłowe	82672,1	16340,9	1168,4	586,5	64576,3
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę	37280,2	37280,2	-	-	-
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	2243768,2	721890,8	824163,5	293532,5	404181,4
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	463503,2	230420,5	220876,6	9905,2	2300,9
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	72607,5	23222,1	16678,2	29404,3	3302,9
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	1194356,3	640069,6	250793,7	211335,9	92157,1
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpoża- rowa	274530,8	81797,8	106491,4	81230,7	5010,9
<i>Public safety and fire care</i>					
Obsługa długu publicznego	306435,2	137172,0	126500,2	31457,9	11305,1
<i>Public debt servicing</i>					
Różne rozliczenia	64793,5	649,5	64077,7	66,3	-
<i>Miscellaneous settlements</i>					
Oświata i wychowanie	4966670,0	2830523,1	1406502,4	636420,2	93224,3
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	224866,6	45419,5	52376,9	79632,4	47437,8
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	1776325,1	1042808,7	496068,9	231912,3	5535,2
<i>Social assistance</i>					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej . <i>Other tasks in sphere of social policy</i>	301556,4	60965,3	73110,7	72275,1	95205,3
Edukacyjna opieka wychowawcza	401598,8	71358,8	201640,7	120206,8	8392,5
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	793058,6	615972,6	158863,1	10780,5	7442,4
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	544234,0	222698,8	193214,0	10603,5	117717,7
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna	401885,5	198513,6	186951,4	5029,0	11391,5
<i>Physical education</i>					

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 5 (296). **PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH**
REVENUE AND COSTS OF SELF-GOVERNMENT BUDGETARY
ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiaty</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
		w tys. zł		<i>in thous. zł</i>		
Przychody	2011	214314,5	152183,4	60609,4	1521,7	-
Revenue	2012	225209,8	171650,2	51996,1	1563,5	-
w tym: <i>of which:</i>						
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług		162891,7	127183,7	34627,4	1080,7	-
<i>Revenue from sale of products, asset components and services</i>						
Dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego ^b		30541,5	16316,2	13817,8	407,4	-
<i>Allocations from local self-government entities budgets^b</i>						
Koszty	2011	241975,1	179269,3	60981,6	1724,2	-
Costs	2012	227580,0	174621,7	51148,7	1809,6	-
w tym: <i>of which:</i>						
Materiały i usługi		102347,2	70762,2	31012,1	572,9	-
<i>Materials and services</i>						
Podatek dochodowy od osób prawnych		1022,9	647,4	375,4	-	-
<i>Corporate income tax</i>						
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samorządu terytorialnego		1357,3	609,6	747,7	-	-
<i>Surplus payments to local self-government entities budgets</i>						

a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

a Excluding revenue and costs of self-government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. b Including allocations from the state budget as well as payments within the European funds budget.

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE**Uwagi ogólne****Inwestycje**

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponieszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące od 2005 r. Międzynarodowe Standardy Rachunkowości - MSR).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne - jeśli nie zaznaczono inaczej - zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

INVESTMENTS. FIXED ASSETS**General notes****Investments**

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, according to recommendations of "European System of Accounts 1995" (ESA).

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, among others, construction and assembly works, design and cost estimate documents,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets as well as livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (except for interests not included in outlays on fixed assets by units that have used since 2005 International Accounting Standards - IAS).

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays, unless otherwise indicated, are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Nakłady inwestycyjne na drogi publiczne, ulice i place zalicza się do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

3. Od 2002 r. - w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. 2013, poz. 330, z późniejszymi zmianami) - nakłady inwestycyjne na niektóre przedmioty leasingu, stanowiące środki trwałe podmiotów je użytkujących (leasingobiorców), zaliczono do nakładów tych podmiotów.

4. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób - opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo mieszkaniowe, sakralne i rekreacyjne nieprzystosowane do stałego zamieszkania - ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. **Do środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie

Investment outlays on public roads, streets and squares are included in the section "Transportation and storage".

3. *Since 2002 - due to a amendment of the Accounting Act (uniform text Journal of Laws 20 09 No. 152, item 1223, with later amendments) - investment outlays on some objects of lease being fixed assets of units using them (lessee) were included into investment outlays of those units.*

4. *The value of investment outlays incurred by:*

- *legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
- *legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private construction residential, sacral and recreational not adapted for permanent residence, was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., not including the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 19 91, as fixed assets, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I

z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2013 poz. 330, z późniejszymi zmianami).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć, w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:

- przed 1 I 1995 r. - wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
- po 1 I 1995 r. - wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- od 2005 r. również wycenę według wartości godziwej w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR).

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

4. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 - jeśli nie zaznaczono inaczej - opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

Wartość dróg publicznych, ulic i placów zaliczono do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

5. Od 2002 r. - w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. 2013, poz. 330, z późniejszymi zmianami) - niektóre przed-

2002, in accordance with Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2013 item 330, with later amendments).

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 XII, within the scope of fixed assets designated for exploitation:

- before 1 I 1995 - the value at replacement prices of September 1994,
- after 1 I 1995 - the purchase or manufacturing value at current prices,
- since 2005 also revaluation according to fair value in units that used International Accounting Standards (IAS).

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. The value of consumption of fixed assets corresponds to the value of depreciation since the utilization of the fixed assets.

The **degree of consumption of fixed assets** is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.

4. Data by sections of the NACE Rev. 2, unless otherwise indicated, were compiled using the enterprise method, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section "Manufacturing" all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section "Manufacturing". An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section "Real estate activities".

The value of public roads, streets and squares was included in the section "Transportation and storage".

5. Since 2002 - due to a amendment of the Accounting Act (uniform text Journal of Laws 2013, item 330, with later amendments) - some objects

mioty leasingu zaliczane są do środków trwałych podmiotów je użytkujących (leasingobiorców).

6. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób - opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych - ustalono szacunkowo.

7. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
  - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
  - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
  - a) kotły i maszyny energetyczne,
  - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
  - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
  - d) urządzenia techniczne,
  - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

of lease have been included into fixed assets of units using them (lessee).

6. The gross value of fixed assets:

- *of legal persons and or ganizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
- *of legal persons and or ganizational entities without legal personality employing more than 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.*

7. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) *buildings and structures:*
  - a) *buildings and places; since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise as well as co-operative right to non-residential (utilitarian) premise,*
  - b) *land and water engineering constructions (excluding detailed meliorations);*
- 2) *machinery, technical equipment and tools:*
  - a) *boilers and power industry machinery,*
  - b) *general usage machinery, equipment and apparatus,*
  - c) *special use machinery, equipment and apparatus,*
  - d) *technical equipment,*
  - e) *tools, instruments, moveables and endowments;*
- 3) *transport equipment;*
- 4) *other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).*

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (297). **NAKLADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	16024,2	18143,6	18319,8
TOTAL			
sektor publiczny	6672,4	7466,6	8138,6
public sector			
sektor prywatny	9351,8	10677,0	10181,2
private sector			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	196,5	202,4	212,8
Agriculture, forestry and fishing			
Przemysł	3658,3	5129,9	4791,5
Industry			
górnictwo i wydobywanie	205,4	290,2	230,9
mining and quarrying			
przetwórstwo przemysłowe	2020,4	2848,1	2698,1
manufacturing			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	693,7	973,0	847,6
electricity, gas, steam and air conditioning supply			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	738,8	1018,7	1014,9
water supply; sewerage, waste management and remediation activities			
Budownictwo	1181,8	1187,5	666,4
Construction			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1372,1	1625,2	1644,1
Trade; repair of motor vehicles ^Δ			
Transport i gospodarka magazynowa ^b	2674,5	3141,9	3769,1
Transportation and storage ^b			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	218,8	168,2	333,5
Accommodation and catering ^Δ			
Informacja i komunikacja	174,6	331,4	316,8
Information and communication			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	423,7	246,0	191,0
Financial and insurance activities			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2438,2	2440,9	2851,9
Real estate activities			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	377,4	595,8	422,9
Professional, scientific and technical activities			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	185,4	178,2	96,7
Administrative and support service activities			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	602,7	799,4	696,6
Public administration and defence; compulsory social security			
Edukacja	855,5	805,2	736,7
Education			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	550,9	521,4	696,3
Human health and social work activities			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	928,0	645,8	776,1
Arts, entertainment and recreation			
Pozostała działalność usługowa	185,8	124,5	117,5
Other service activities			

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.
a According to investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABL. 2 (298). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	6342,0	8588,4	8561,2
TOTAL			
sektor publiczny	1782,8	2320,7	2612,4
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	4559,2	6267,7	5948,8
<i>private sector</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	29,7	48,7	49,1
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł	2983,5	4355,6	4093,1
<i>Industry</i>			
górnictwo i wydobywanie	197,5	266,6	227,2
<i>mining and quarrying</i>			
przetwórstwo przemysłowe	1821,3	2718,6	2545,5
<i>manufacturing</i>			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	663,8	910,1	755,7
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	300,9	460,2	564,7
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>			
Budownictwo	354,5	450,6	418,0
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1039,9	1320,7	1370,2
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa	367,4	651,1	816,3
<i>Transportation and storage</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	129,5	129,8	178,3
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	146,2	302,0	270,4
<i>Information and communication</i>			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	182,5	168,6	175,1
<i>Financial and insurance activities</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	125,5	151,1	86,7
<i>Real estate activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	251,5	290,1	335,9
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	70,1	144,9	65,9
<i>Administrative and support service activities</i>			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0,1	0,1	0,0
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>			
Edukacja	42,1	18,4	11,1
<i>Education</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	394,6	399,2	470,3
<i>Human health and social work activities</i>			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	158,5	134,6	211,0
<i>Arts, entertainment and recreation</i>			
Pozostała działalność usługowa	66,4	23,0	9,8
<i>Other service activities</i>			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (299).

**NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP
(ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM 2010	6598,6	2990,3	2985,5	600,0
TOTAL 2011	9156,0	4229,8	4029,9	860,9
..... 2012	9626,0	4479,5	4296,5	808,8
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	55,4	40,5	10,3	4,6
Przetwórstwo przemysłowe ..... <i>Manufacturing</i>	2878,3	769,7	1940,8	151,5
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektry- czną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..... <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	2152,7	1357,0	736,1	55,6
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ..... <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	636,5	488,2	122,6	19,0
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	293,9	100,6	133,1	59,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	1606,8	874,5	600,4	129,2
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transportation and storage</i>	396,5	31,1	60,4	302,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	103,5	71,8	28,1	3,4
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	241,6	81,6	146,5	10,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	92,8	36,6	38,3	17,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	81,3	72,7	5,0	1,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna . <i>Professional, scientific and technical activities</i>	322,4	157,8	143,4	18,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	66,6	17,6	37,3	11,7
Edukacja ..... <i>Education</i>	12,2	7,8	3,6	0,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	371,9	205,8	156,5	9,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	210,2	154,9	53,8	1,5

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to the investor's abode.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4 (300). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)**
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	184326,1	196607,7	212810,8
TOTAL			
sektor publiczny	68203,0	70357,6	78551,2
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	116123,1	126250,1	134259,6
<i>private sector</i>			
Roľnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6799,9	6926,8	7046,1
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł	52731,7	55643,0	60090,5
<i>Industry</i>			
górnictwo i wydobywanie	2187,9	2333,6	2631,8
<i>mining and quarrying</i>			
przetwórstwo przemysłowe	30839,6	32441,5	35187,5
<i>manufacturing</i>			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	11144,4	11659,8	12293,8
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	8559,8	9208,1	9977,4
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>			
Budownictwo	7035,6	5435,3	4973,9
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	17212,2	17844,5	19110,0
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa ^b	22444,6	24269,8	29044,1
<i>Transportation and storage^b</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3410,8	3810,0	4091,8
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	4791,1	4759,5	5149,0
<i>Information and communication</i>			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2318,3	2189,5	2245,5
<i>Financial and insurance activities</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	40148,9	42132,2	44792,5
<i>Real estate activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2860,7	3102,5	3367,5
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	972,6	1537,3	1168,7
<i>Administrative and support service activities</i>			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	6548,4	9526,6	10134,8
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>			
Edukacja	8555,2	9421,5	10240,8
<i>Education</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	4503,0	5251,5	5655,6
<i>Human health and social work activities</i>			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3178,4	3725,5	4644,1
<i>Arts, entertainment and recreation</i>			
Pozostała działalność usługowa	814,6	1031,9	1056,1
<i>Other service activities</i>			

a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.
b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 5 (301).

WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a
(bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	91444,3	97027,8	103863,3
TOTAL			
sektor publiczny	25448,9	24171,2	27034,9
public sector			
sektor prywatny	65995,4	72856,3	76828,4
private sector			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	525,2	595,0	617,6
Agriculture, forestry and fishing			
Przemysł	47839,3	50280,4	54120,7
Industry			
górnictwo i wydobywanie	2103,9	2215,6	2502,4
mining and quarrying			
przetwórstwo przemysłowe	29470,5	30994,7	33572,8
manufacturing			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	10761,1	11248,6	11798,4
electricity, gas, steam and air conditioning supply			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	5503,7	5821,5	6247,2
water supply; sewerage, waste management and remediation activities			
Budownictwo	3612,8	3900,3	3295,6
Construction			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	14570,5	15070,9	16051,0
Trade; repair of motor vehicles ^Δ			
Transport i gospodarka magazynowa	3696,8	4047,2	5702,0
Transportation and storage			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2629,2	2908,0	3025,8
Accommodation and catering ^Δ			
Informacja i komunikacja	4324,0	4245,9	4596,5
Information and communication			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2132,5	1978,6	2029,5
Financial and insurance activities			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4395,7	4826,4	4888,0
Real estate activities			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1824,4	1948,0	2141,9
Professional, scientific and technical activities			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	596,0	1092,6	690,4
Administrative and support service activities			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3,5	3,5	3,2
Public administration and defence; compulsory social security			
Edukacja	431,9	425,0	418,8
Education			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3300,5	3939,8	4171,7
Human health and social work activities			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1388,8	1491,6	1903,9
Arts, entertainment and recreation			
Pozostała działalność usługowa	173,1	274,6	206,7
Other service activities			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

Uwagi ogólne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

2. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

3. **Wartość dodana brutto (WDB)** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

4. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. **Zużycie pośrednie** obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie jest rejestrowane jako amortyzacja środków trwałych. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

General notes

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the European System of National and Regional Accounts (ESA 1995). The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

2. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

In calculations of gross domestic product volume indices current prices from the year preceding reference year were adopted as constant prices.

3. **Gross value added (GVA)** measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. **Gross output** includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

5. **Intermediate consumption** includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets. Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

6. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

7. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

8. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

9. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego sektora instytucjonalnego są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz działalnością ubezpieczeniową,

7. Gross primary income in the households sector is comprised of gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e. wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

8. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

9. Data grouping by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

10. Criteria of rating a given unit of the national economy among institutional sectors are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),*
- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity,*

- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa oraz przedsiębiorstwa publiczne, które zgodnie z metodologią ESA 1995 spełniają kryteria zaliczania do sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od szczególnej formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej (głównie w działalności usługowej).

12. Dane z rachunków regionalnych za lata 2009-2010 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych z tytułu zastosowania w obliczeniach liczby ludności opracowanej na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Ponadto zrewidowane zostały dane dotyczące dochodów w sektorze gospodarstw domowych za 2010 rok ze względu na zmiany wprowadzone przez Narodowy Bank Polski w bilansie płatniczym w zakresie wynagrodzeń i dochodów z tytułu własności.

13. Dane na 1 mieszkańca za lata 2009-2011 obliczono na podstawie liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

14. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2011 r.”.

- 3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget, as well as public enterprises which accordingly to the ESA 1995 methodology fulfill criteria of including in the sector,*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.*

11. *The estimation of the “hidden economy” is included in the regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (irrespective of the specific legal form), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work (primarily within the service activity).*

12. *Data from the regional accounts for the years 2009-2010 were changed in relation to previously published data on account of applying in calculations number of population which was compiled on the basis of Population and Housing Census 2011 results.*

Moreover, data concerning income in the households sector for 2010 were revised due to changes introduced by the National Bank of Poland in the balance of payments in the range of wages and salaries as well as property income.

13. *Data per capita for the years 2009-2011 were calculated on the basis of the number of population which included the results of the Population and Housing Census 2011.*

14. *Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2011”.*

TABL. 1 (302). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO^a (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	w mln zł <i>in mln zł</i>		w odsetkach <i>in percent</i>			
OGÓŁEM ..... TOTAL	99606	104086	113948	x	x	x
W tym wartość dodana brutto ... Of which gross value added	88517	91673	100098	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: <i>of which sector:</i>						
przedsiębiorstw ..... <i>non-financial corporations</i>	42707	44787	49557	48,2	48,9	49,5
instytucji rządowych i samo- rządowych ..... <i>general government</i>	14520	15050	15724	16,4	16,4	15,7
gospodarstw domowych ..... <i>households</i>	28078	28413	30938	31,7	31,0	30,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry; fishing</i>	1921	1867	2239	2,2	2,0	2,2
Przemysł ..... <i>Industry</i>	19727	20375	23141	22,3	22,2	23,1
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... <i>of which manufacturing</i>	15851	16196	18732	17,9	17,7	18,7
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	8794	9560	10304	9,9	10,4	10,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^b ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ; transportation and storage; accommodation and catering^Δ; information and communication</i>	27345	27924	29940	30,9	30,5	29,9
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Financial and insurance activities; real estate activities</i>	6496	6881	7624	7,3	7,5	7,6
Pozostałe usługi ..... <i>Other services</i>	24234	25067	26850	27,4	27,3	26,8
NA 1 MIESZKAŃCA^b ..... PER CAPITA^b	30013	31248	34107	x	x	x

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 374. b W złotych.

a See general notes, item 12 on page 374. b In zlotys.

TABL. 2 (303). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW^a (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
Produkcja globalna	191574	203568	228391	Gross output
Zużycie pośrednie	103056	111895	128293	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	88517	91673	100098	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	38504	40467	42905	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	49058	50049	56005	Gross operating surplus

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 374.

a See general notes, item 12 on page 374.

TABL. 3 (304). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH^a**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	67489	69753	74403	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	20336	20941	22271	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	66195	69097	73283	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	19946	20744	21935	per capita in zł

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 374.

a See general notes, item 12 on page 374.

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prywatyzacja

1. **Prywatyzacja** opiera się na następujących aktach prawnych, które wyznaczają jej kierunki i definiują zasady postępowania:

- ustawa z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. 1991 Nr 18, poz. 80, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. 1996 Nr 118, poz. 561, z późniejszymi zmianami), zmieniona ustawą z dnia 12 maja 2006 r. o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2006 Nr 107, poz. 721),
- ustawa z dnia 30 kwietnia 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. 1993 Nr 44, poz. 202, z późniejszymi zmianami).

2. Na podstawie wymienionych aktów prawnych stosuje się trzy zasadnicze **metody postępowania** z przedsiębiorstwami państwowymi:

1) **komercjalizację**, tj. przekształcenie przedsiębiorstwa:

a) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w celu:

- prywatyzacji pośredniej (kapitałowej) poprzez sprzedaż akcji lub udziałów,
- wniesienia akcji lub udziałów do narodowych funduszy inwestycyjnych - NFI,
- innym,

b) do 30 IV 2004 r. w spółkę z udziałem wierzycieli powstałą w wyniku konwersji wierzytelności na udziały;

2) **prywatyzację bezpośrednią** polegającą na rozporządzeniu przez organ założycielski wszystkimi składnikami materialnymi i niematerialnymi majątku przedsiębiorstwa (sprzedaż, wniesienie do spółki, oddanie do odpłatnego korzystania);

3) **likwidację** przedsiębiorstwa **ze względów ekonomicznych**.

3. Na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji powołano **15 narodowych funduszy inwestycyjnych (NFI) w formie spółek akcyjnych**.

PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

Privatization

1. **The privatization** is based on following legal acts, which determine its directions and define principles of proceeding:

- the Law on State Owned Enterprises, dated 25 September 1981 (Journal of Laws 1991 No. 18, item 80, with later amendments),
- the Law on Commercialization and Privatization, dated 30 August 1996 (Journal of Laws 1996 No 118, item 561, with later amendments), changed by the Law on changes in the Law on Commercialization and Privatization and some other laws, dated 12 May 2006 (Journal of Laws 2006 No 107, item 721),
- the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 April 1993 (Journal of Laws No 44, item 202, with later amendments).

2. On the basis of the legal acts mentioned above three **basic methods** are used relative to state owned enterprises:

1) **commercialization** i.e., the transformation of an enterprise:

a) into a sole-shareholder company of the State Treasury for the purpose of:

- indirect (capital) privatization through the sale of shares or holdings,
- the transfer of shares or holdings to the national investment funds - NIF,
- other,

b) until 30 IV 2004 into a company with creditors' participation established as a result of debt conversion on holdings;

2) **direct privatization** based on the disposition, by the founding body, of all tangible and intangible asset components of an enterprise (sale, transfer to a company, leasing);

3) **the liquidation** of an enterprise **due to economic reasons**.

3. On the basis of the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 April 1993, **15 national investment funds (NIF) were established in the form of joint stock companies**.

Podmioty gospodarki narodowej

1. Prezentowane w tablicach dane dotyczące **podmiotów gospodarki narodowej** wpisanych do rejestru REGON obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

2. Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (jednolity tekst Dz. U. 2012 poz. 591, z późniejszymi zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 VII 1999 r. (Dz. U. Nr 69, poz. 763, z późniejszymi zmianami) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi rejestry i systemy informatyczne administracji publicznej.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest aktualizowany na podstawie wniosków zgłaszanych przez podmioty, na których ciąży prawny obowiązek dokonywania zgłoszeń do rejestru, dotyczących wpisu, skreślenia oraz zmian cech objętych wpisem. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązków.

Entities of the national economy

1. The data presented in tables concerning **entities of the national economy** entered in the REGON register include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

2. The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics, dated 29 VII 1995 (uniform text Journal of Laws 2012 item 591, with later amendments) and the provisions of the decree of the Council of Ministers of 27 VII 1999 (Journal of Laws No. 69, item 763, with later amendments) on the mode and methodology of running and updating the business register, including application, questionnaire and certificate specimens and detailed conditions and mode of cooperation of official statistics services with other bodies running official registers and information systems in public administration.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on the basis of applications submitted by entities legally obliged to apply for entries in and deletions from the register, and also for updating their entries in terms of their description. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above-mentioned obligation.

Prywatyzacja Privatization

TABL. 1 (305). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE OBJĘTE PROCESEM PRYWATYZACJI W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.**
STATE OWNED ENTERPRISES INCLUDED IN THE PRIVATIZATION PROCESS FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In %</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	393	100,0	TOTAL
Skomercjalizowane	119	30,3	<i>Commercialized</i>
Objęte prywatyzacją bezpośrednią .... w tym sprywatyzowane	166 153	42,2 38,9	<i>Included in direct privatization of which privatized</i>
Poddane likwidacji	108	27,5	<i>Subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	69	17,6	<i>of which liquidated</i>

Źródło: dane Ministerstwa Skarbu Państwa.
Source: data of the Ministry of Treasury.

TABL. 2 (306). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE SPRYWATYZOWANE METODĄ BEZPOŚREDNIĄ I ZLIKWIDOWANE W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.**
STATE OWNED ENTERPRISES PRIVATIZED BY THE DIRECT METHOD AND LIQUIDATED FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Sprywatyzowane <i>Privatized</i>					Zlikwidowane <i>Liquidated</i>
	razem <i>total</i>	w wyniku <i>as a result of</i>				
		sprzedaży majątku <i>sale of assets</i>	wniesienia majątku do spółki Skarbu Państwa <i>transfer of as- sets to a company of the State Treasury</i>	oddania majątku do odpłatnego korzystania <i>leasing</i>	zastosowania mieszanych sposobów zbycia majątku <i>use of combined methods for disposal of assets</i>	
OGÓŁEM ..... TOTAL	153	37	13	99	4	69
w tym: <i>of which:</i>						
Przetwórstwo przemy- słowe	55	20	5	30	-	28
<i>Manufacturing</i>						
Budownictwo	28	5	2	20	1	6
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojaz- dów samochodowych ^Δ	23	4	2	16	1	10
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa	8	3	2	3	-	7
<i>Transportation and storage</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	24	2	1	19	2	5
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						

Źródło: dane Ministerstwa Skarbu Państwa.
Source: data of the Ministry of Treasury.

TABL. 3 (307).

SPÓŁKI POWSTAŁE W WYNIKU KOMERCJALIZACJI PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH I ICH PRYWATYZACJA W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.
COMPANIES ESTABLISHED AS A RESULT OF THE COMMERCIALIZATION OF STATE OWNED ENTERPRISES AND THEIR PRIVATIZATION FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	122	TOTAL
powstałe w celu:		<i>established for the purpose of:</i>
prywatyzacji ^a	117	<i>privatization^a</i>
innym	5	<i>other</i>
W tym sprywatyzowane pośrednio (kapitałowo)	52	<i>Of which privatized by the indirect (capital) method</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	6	<i>of which with foreign capital participation</i>

^a Pośredniej (kapitałowej), poprzez obejmowanie akcji oraz wniesienia do NFI.

Źródło: dane Ministerstwa Skarbu Państwa.

^a *Indirect (capital) privatization, by the taking up shares and transfer to NIF.*

S o u r c e: data of the Ministry of Treasury.

TABL. 4 (308).

SPÓŁKI POWSTAŁE NA BAZIE MAJĄTKU SPRYWATYZOWANYCH BEZPOŚREDNIO I ZLIKwidOWANYCH PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.
COMPANIES ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE DIRECTLY PRIVATIZED AND LIQUIDATED STATE OWNED ENTERPRISES FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	120	TOTAL
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe z wniesienia majątku przedsiębiorstw państwowych	12	<i>Companies with State Treasury participation established from the transfer of assets of state owned enterprises</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	2	<i>of which with foreign capital participation</i>
Spółki pracownicze ^a	108	<i>Employee companies^a</i>

^a Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjne użytkujące odpłatnie majątek sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych, do których przystąpiła większość pracowników tych przedsiębiorstw.

^a *Limited liability and joint stock companies leasing the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises in which the majority of employees of those state owned enterprises participated.*

TABL. 5 (309).

PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE WEDŁUG STANU PRAWNO-ORGANIZACYJNEGO^a W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

STATE OWNED ENTERPRISES BY LEGAL AND ORGANIZATIONAL STATUS^a IN 2012

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym			Of which		
		w prywatyzacji bezpośredniej in direct privatization	w likwidacji in liquidation	w upadłości in bankruptcy	w postępowaniu naprawczym in sanitation procedure	pod zarządzeniem under management	bez zmian prawno-organizacyjnych without legal and organizational changes
OGÓŁEM	9	-	4	2	-	1	2
TOTAL							
Górnictwo i wydobywanie .. Mining and quarrying	1	-	1	-	-	-	-
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	2	-	1	-	-	-	1
Budownictwo	3	-	1	2	-	-	-
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1	-	-	-	-	-	1
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1	-	1	-	-	-	-
Real estate activities							

Podmioty gospodarki narodowej
Entities of the national economy

TABL.6 (310).

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	289712	331363	331595	343375	TOTAL
sektor publiczny	9056	8020	8003	8108	public sector
sektor prywatny	280656	323343	323592	335267	private sector
z liczby ogółem:					of total number:
Przedsiębiorstwa państwowe	79	28	25	24	State owned enterprises
Spółki	42950	50212	52194	54872	Companies
w tym:					of which:
handlowe	16146	22530	24282	26714	commercial
cywilne	26513	27357	27576	27814	civil
Spółdzielnie	1184	1120	1121	1119	Co-operatives
Fundacje	717	1085	1172	1306	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	6270	7852	8220	8590	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	222898	253184	250865	257489	Natural persons conducting economic activity

a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

a Excluding persons tending private farms.

TABL.7 (311).

**PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON
WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

**ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
BY LEGAL FORMS AND SECTIONS**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą <i>Natural persons conduct- ing eco- nomic activity</i>		
		razem total	przed- siębior- stwa pań- stwowe state owned enter- prises	w tym <i>of which</i>						spółki cywilne <i>civil law partner- ships</i>	spół- dzielnie <i>co-ope- ratives</i>
				spółki handlowe <i>commercial companies</i>		razem total	w tym <i>of which</i>	z udzia- łem ka- pitału zagra- nicznego <i>with for- eign capital partici- pation</i>			
				razem total	jedo- osobowe Skarbu Państwa <i>sole- -share- holder compa- nies of the State Treasury</i>						
OGÓŁEM 2005	289712	66814	79	16146	48	2701	26513	1184	222898		
TOTAL 2010	331363	78179	28	22530	33	3740	27357	1120	253184		
2011	331595	80730	25	24282	29	3924	27576	1121	250865		
2012	343375	85886	24	26714	22	4186	27814	1119	257489		
w tym: <i>of which:</i>											
Rolnictwo, leśnictwo, łowiec- two i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	6150	805	-	136	1	35	134	135	5345		
Przemysł..... <i>Industry</i>	35600	8076	11	4163	7	739	3505	149	27524		
w tym przetwórstwo przemysłowe..... <i>of which manufacturing</i>	33901	7129	9	3551	4	658	3390	144	26772		
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	46148	6591	7	3840	2	525	2522	148	39557		
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	89282	19028	3	7211	1	1366	11519	235	70254		
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transportation and storage</i>	22374	1941	1	900	-	116	1015	9	20433		
Zakwaterowanie i gastrono- mia ^Δ ..... <i>Accommodation and cater- ing^Δ</i>	13204	3199	-	1065	2	192	2013	16	10005		
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communi- cation</i>	9632	2821	-	1955	2	240	833	5	6811		

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL.7 (311).

**PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON
WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

**ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>	
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe <i>state owned enterprises</i>	w tym <i>of which</i>						spółdzielnie <i>co-operatives</i>
				razem total	spółki handlowe <i>commercial companies</i>		spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>			
					w tym <i>of which</i>	jednoosobowe Skarbu Państwa <i>sole-shareholder companies of the State Treasury</i>				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	10127	1131	-	613	-	53	310	50	8996	
Obsługa rynku nieruchomości ³ ..... <i>Real estate activities</i>	12422	9396	1	1476	-	268	524	282	3026	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	30468	5704	1	2954	2	350	2487	36	24764	
Administrowanie i działalność wspierająca ⁴ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	8991	1819	-	936	1	171	822	24	7172	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	2108	2103	-	5	-	-	1	-	5	
Edukacja ..... <i>Education</i>	12642	7162	-	280	-	32	431	6	5480	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	17560	2090	-	755	3	39	699	10	15470	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją . <i>Arts, entertainment and recreation</i>	6492	3517	-	258	1	39	403	3	2975	
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	20161	10490	-	167	-	21	596	11	9671	

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL.8 (312).

SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a			
		razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością limited liability	razem total	w tym of which		
						jawne unlimited partnerships	komandytowe limited partnerships	
OGÓŁEM	2005	16146	13526	616	12910	2620	2435	107
TOTAL	2010	22530	18260	676	17584	4270	3251	718
	2011	24282	19685	703	18982	4597	3279	947
	2012	26714	21681	726	20955	5033	3336	1183
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		136	130	3	127	6	5	1
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>								
Przemysł		4163	3531	181	3350	632	492	117
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe		3551	2987	147	2840	564	458	85
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo		3840	3146	87	3059	694	284	287
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		7211	5421	129	5292	1790	1494	260
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa ...		900	675	14	661	225	203	19
<i>Transportation and storage</i>								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		1065	843	16	827	222	149	57
<i>Accommodation and catering^Δ</i>								
Informacja i komunikacja		1955	1796	67	1729	159	93	59
<i>Information and communication</i>								
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa		613	479	48	431	134	61	31
<i>Financial and insurance activities</i>								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1476	1157	52	1105	319	105	128
<i>Real estate activities</i>								
Działalność profesjonalna; naukowa i techniczna		2954	2478	74	2404	476	225	150
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		936	831	19	812	105	76	25
<i>Administrative and support service activities</i>								
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne		5	5	-	5	-	-	-
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>								
Edukacja		280	247	3	244	33	27	6
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..		755	578	13	565	177	84	24
<i>Human health and social work activities</i>								
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		258	229	18	211	29	19	7
<i>Arts, entertainment and recreation</i>								
Pozostała działalność usługowa		167	135	2	133	32	19	12
<i>Other service activities</i>								

a Wśród spółek osobowych zarejestrowane były: w 2005 r. - 74 spółki partnerskie i 4 spółki komandytowo-akcyjne, w 2010 r. - odpowiednio 125 i 176, w 2011 r. - odpowiednio 141 i 240, w 2012 r. - odpowiednio 144 i 370.

a Among partnerships were recorded: in 2005 - 74 professional partnerships and 4 limited joint-stock partnerships, in 2010 - 125 and 176 respectively, in 2011 - 141 and 240 respectively, in 2012 - 144 and 370 respectively.

TABL.9 (313).

**PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a
WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
*ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a BY
SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym <i>Of which</i>							spółdzielnie <i>co-operatives</i>	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>natural persons conducting economic activity</i>
		spółki <i>companies</i>					cywilne <i>civil law partnerships</i>			
		razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>							
			handlowe <i>companies</i>	w tym <i>of which</i>						
		razem <i>total</i>	akcyjne <i>joint stock</i>	z ograniczoną odpowiedzialnością <i>with limited liability</i>						
OGÓŁEM	2005	20667	2096	987	12	813	1104	5	17434	
TOTAL	2010	36383	3148	1940	16	1592	1200	10	31656	
	2011	30463	3212	2177	29	1714	1023	20	26245	
	2012	32058	3758	2723	26	2249	1027	16	25606	
w tym: <i>of which:</i>										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		207	29	27	-	25	1	-	178	
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>										
Przemysł		2372	394	318	5	258	71	5	1968	
<i>Industry</i>										
w tym przetwórstwo przemysłowe		2190	299	238	5	188	61	4	1885	
<i>of which manufacturing</i>										
Budownictwo		5212	407	321	2	226	86	2	4801	
<i>Construction</i>										
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^b		7370	782	488	6	402	294	-	6584	
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>										
Transport i gospodarka magazynowa		1711	125	92	1	73	33	-	1586	
<i>Transportation and storage</i>										
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		1378	232	120	-	104	112	5	1128	
<i>Accommodation and catering^Δ</i>										
Informacja i komunikacja		1473	454	412	2	386	42	1	1016	
<i>Information and communication</i>										
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		1113	148	125	-	100	23	-	947	
<i>Financial and insurance activities</i>										
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		720	184	152	1	101	30	-	252	
<i>Real estate activities</i>										
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		2957	498	404	5	351	94	-	2454	
<i>Professional, scientific and technical activities</i>										
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		1252	230	105	2	94	125	2	1017	
<i>Administrative and support service activities</i>										
Edukacja		2541	68	34	-	30	34	-	751	
<i>Education</i>										
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		1451	101	71	1	55	30	-	1321	
<i>Human health and social work activities</i>										
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		535	49	26	1	22	23	-	398	
<i>Arts, entertainment and recreation</i>										
Pozostała działalność usługowa ...		1759	57	28	-	22	29	1	1205	
<i>Other service activities</i>										

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^b Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL.10 (314).

**PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a WEDŁUG
WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a BY SELECTED LEGAL
FORMS AND SECTIONS**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym Of which						spół- dzielnie <i>co-ope- ratives</i>	osoby fizyczne prowadzą- ce działal- ność gos- podarczą <i>natural persons conducting economic activity</i>
		spółki <i>companies</i>							
		razem <i>total</i>	w tym of which				cywilne <i>civil law partner- ships</i>		
			razem <i>total</i>	handlowe <i>companies</i>					
			akcyjne <i>joint stock</i>	z ograni- czoną odpowie- dzialno- ścią <i>with limi- ted liability</i>					
OGÓŁEM	2005	18858	1188	128	7	96	1057	11	17321
TOTAL	2010	19301	955	224	5	140	727	13	18020
	2011	29925	1149	415	20	221	733	19	28342
	2012	20195	976	270	10	156	706	16	18991
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		110	4	3	-	3	1	4	101
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>									
Przemysł		1867	114	45	3	32	69	3	1746
<i>Industry</i>									
w tym przetwórstwo przemysłowe		1811	105	38	2	26	67	3	1703
<i>of which manufacturing</i>									
Budownictwo		3800	82	34	1	22	48	2	3714
<i>Construction</i>									
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		6231	331	69	4	23	262	2	5898
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>									
Transport i gospodarka magazy- nowa		1387	35	14	1	6	21	-	1351
<i>Transportation and storage</i>									
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..		1010	84	13	-	9	71	-	926
<i>Accommodation and catering^Δ</i>									
Informacja i komunikacja		574	50	16	-	13	34	-	522
<i>Information and communication</i>									
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa		793	23	10	-	5	13	1	767
<i>Financial and insurance activities</i>									
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		191	30	15	1	11	15	4	154
<i>Real estate activities</i>									
Działalność profesjonalna, nau- kowa i techniczna		1293	84	17	-	10	67	-	1204
<i>Professional, scientific and technical activities</i>									
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		653	33	8	-	6	25	-	620
<i>Administrative and support service activities</i>									
Edukacja		576	35	8	-	3	27	-	444
<i>Education</i>									
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		500	30	11	-	8	19	-	458
<i>Human health and social work activities</i>									
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		288	14	2	-	-	12	-	262
<i>Arts, entertainment and recreation</i>									
Pozostała działalność usługowa ...		908	26	4	-	4	22	-	823
<i>Other service activities</i>									

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO W 2012 R.

(stan w dniu 31 XII)

ADMINISTRATIVE DIVISION OF MAŁOPOLSKIE VOIVODSHIP IN 2012

(as of 31 XII)

miechowski Powiat
Powiat

Miasta na prawach powiatu
Cities with powiat status

Granica państwa
State border

Granica województwa
Voivodship's border

Granice powiatów
Powiat's borders

Granice gmin
Gminas' borders

**PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY
JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS) W 2012 R.**

(stan w dniu 31 XII)

**DIVISION OF MAŁOPOLSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE NOMENCLATURE
OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS) IN 2012**

(as of 31 XII)

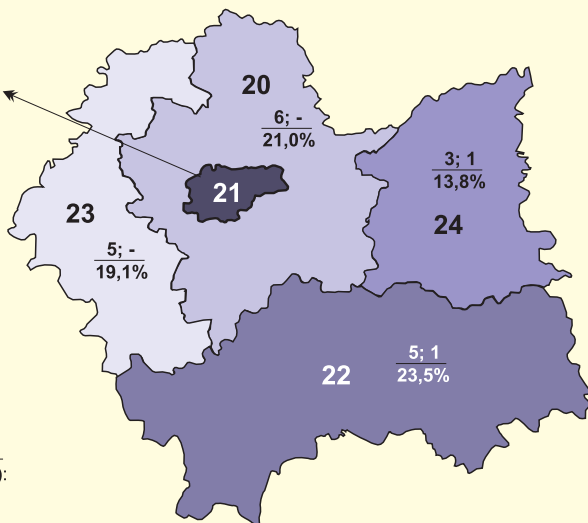
Liczba powiatów; liczba miast na prawach powiatu
Udział w ogólnej liczbie ludności* w %

19; 3
8,7%

Number of powiats; number of cities with powiat status
Share in total number of population* in %

-; 1
22,6%

Podregiony (NTS 3):
Subregions (NTS 3):

20 krakowski

Powiaty *Powiats* (NTS 4):

bocheński (9)
krakowski (17)
miechowski (7)
myślenicki (9)
proszowicki (6)
wielicki (5)

23 oświęcimski

Powiaty *Powiats* (NTS 4):

chrzanowski (5)
olkuski (6)
oświęcimski (9)
suski (9)
wadowicki (10)

21 m. Kraków

Miasto na prawach powiatu
(NTS 4):
City with powiat status
(NTS 4):

m. Kraków (1)

24 tarnowski

Powiaty *Powiats* (NTS 4):

brzeski (7)
dąbrowski (7)
tarnowski (16)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4):

City with powiat status (NTS 4):

Tarnów (1)

22 nowosądecki

Powiaty *Powiats* (NTS 4):

gorlicki (10)
limanowski (12)
nowosądecki (16)
nowotarski (14)
tatrzański (5)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4):

City with powiat status (NTS 4):

Nowy Sącz (1)

W nawiasach podano liczbę gmin (NTS 5).

Number of gminas is given in brackets. (NTS 5).

a Odpowiednio: dla województwa - udział w kraju, dla podregionów - udział w województwie.
a Respectively: for voivodship - share in country, for subregions - share in voivodship.

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2012 R.

(stan w dniu 31 XII)

POPULATION BY SEX AND AGE IN 2012

(as of 31 XII)

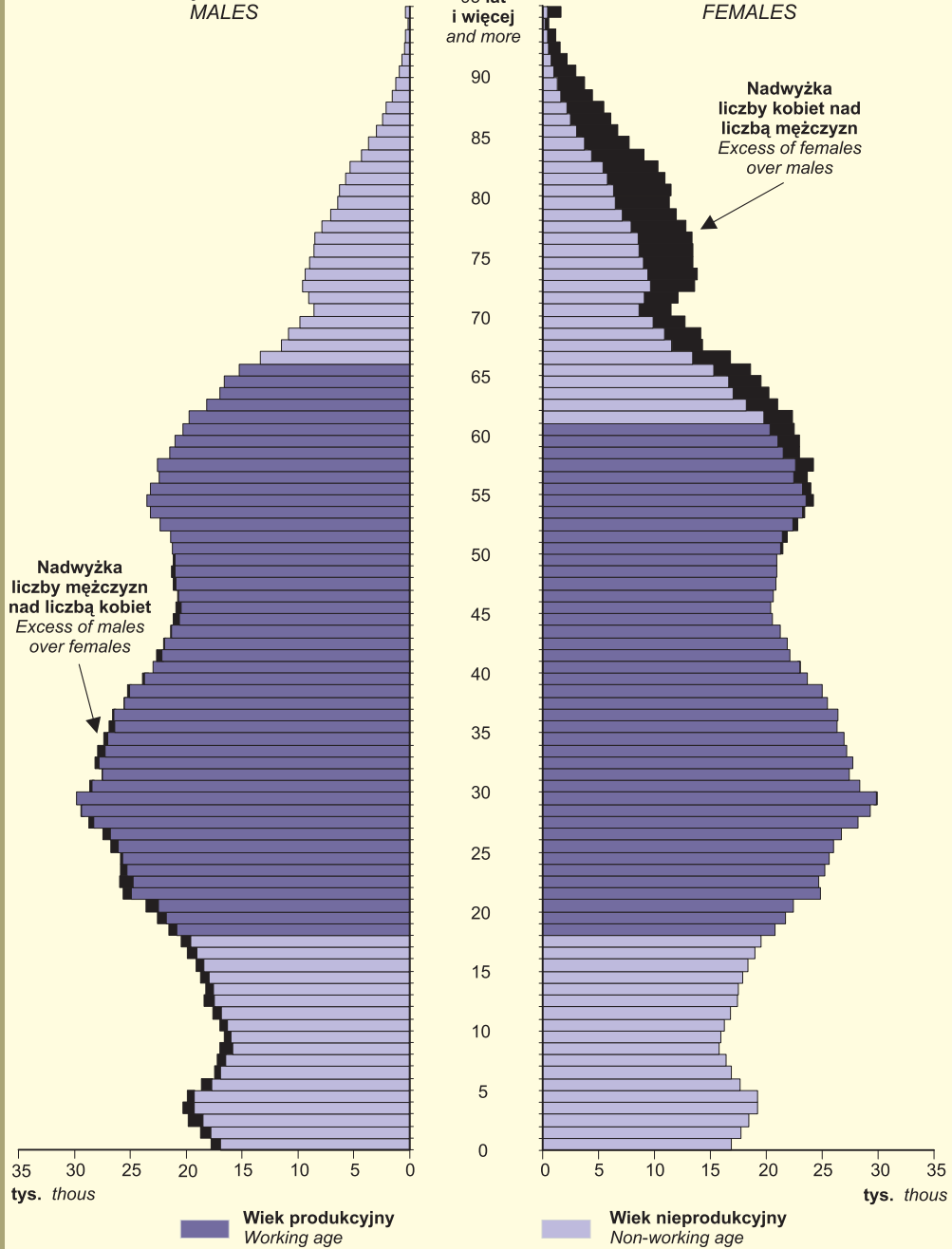
MĘŻCZYŹNI
MALES

95 lat
i więcej
and more

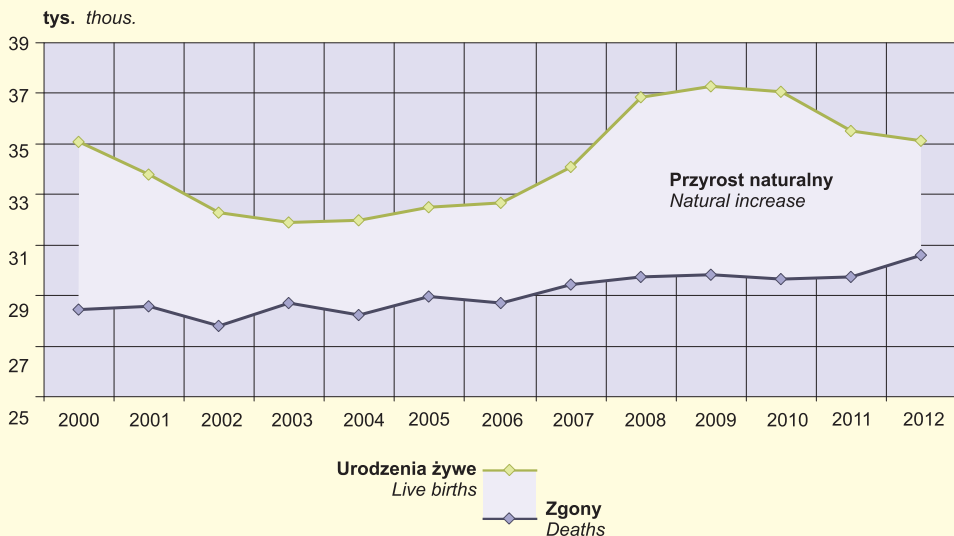
KOBIETY
FEMALES

Nadwyżka
liczby kobiet nad
liczbą mężczyzn
Excess of females
over males

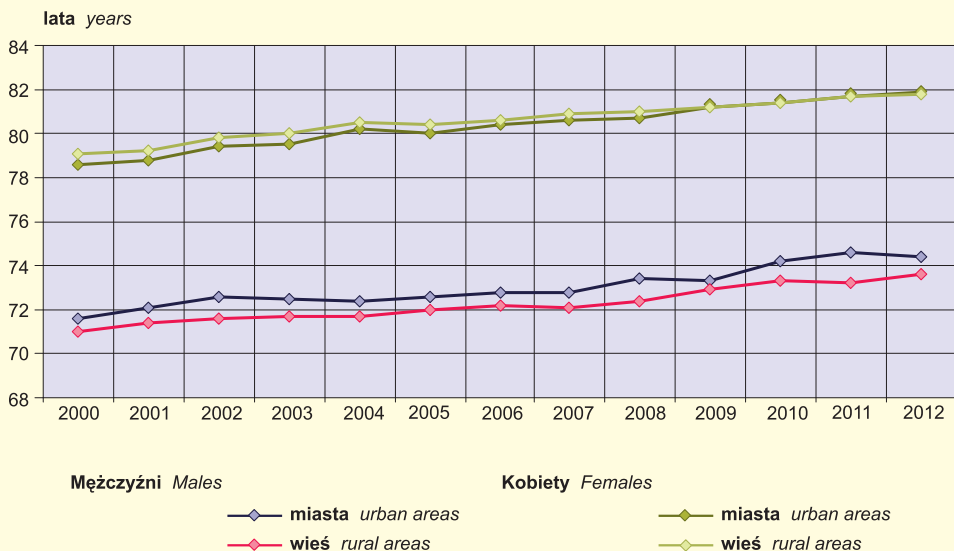
Nadwyżka
liczby mężczyzn
nad liczbą kobiet
Excess of males
over females

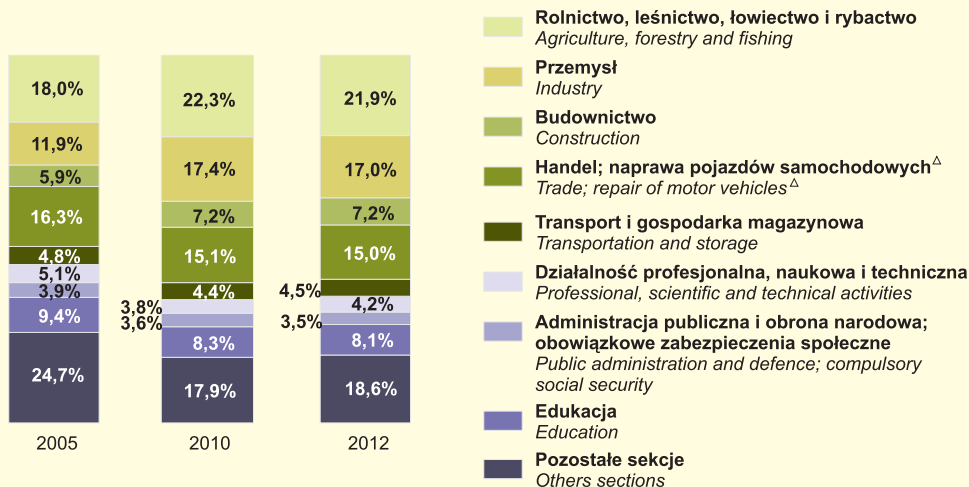
RUCH NATURALNY LUDNOŚCI VITAL STATISTICS

PRZECIĘTNA LICZBA LAT DALSZEGO TRWANIA ŻYCIA DLA OSÓB W WIEKU 0 LAT LIFE EXPECTANCY AT 0 AGE

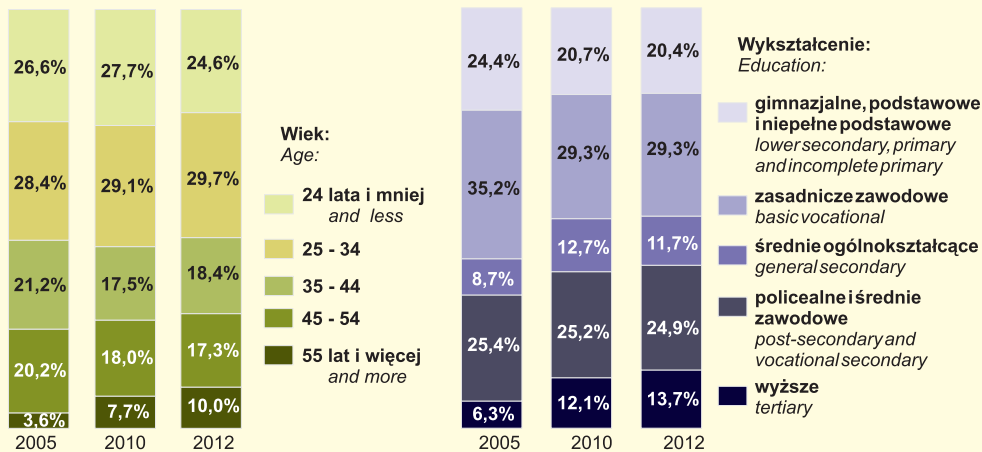
STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a WEDŁUG SEKCJI
(stan w dniu 31 XII)
STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a BY SECTIONS
(as of 31 XII)

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie - dane szacunkowe.

a By actual workplace and kind of activity; with the employed persons on private farms in agriculture - estimated data.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
(stan w dniu 31 XII)
STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL
(as of 31 XII)

**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ W WYBRANYCH SEKCJACH
OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W GOSPODARCE NARODOWEJ^a**
**RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE WAGES AND SALARIES IN SELECTED SECTIONS
FROM THE AVERAGE WAGES AND SALARIES IN THE NATIONAL ECONOMY^a**

a Dotyczy miesięcznych wynagrodzeń brutto.
a Concern monthly gross wages and salaries.

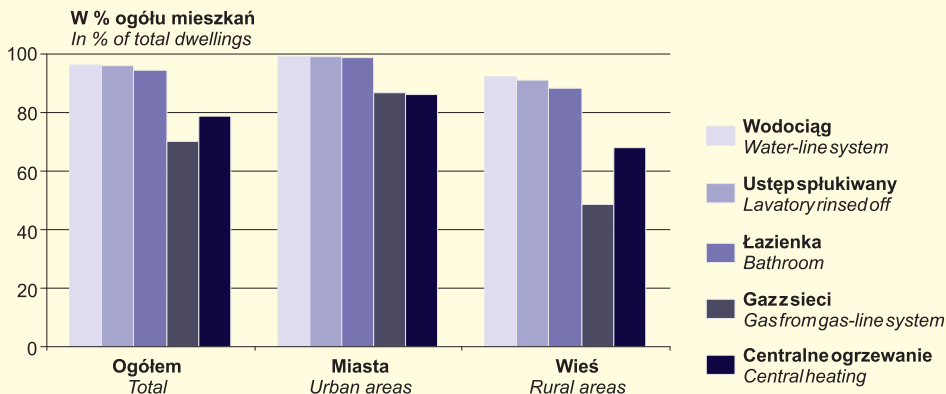

MIESZKANIA^a WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2011 R.

(stan w dniu 31 III)

DWELLINGS^a FITTED WITH INSTALLATIONS IN 2011

(as of 31 III)

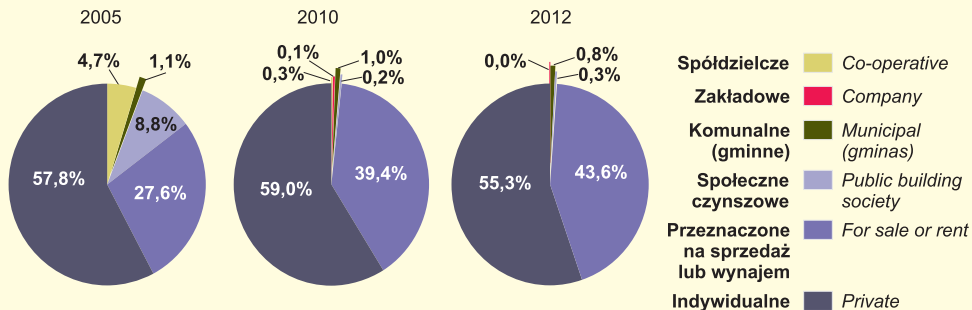

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań.

a Data of the Population and Housing Census.

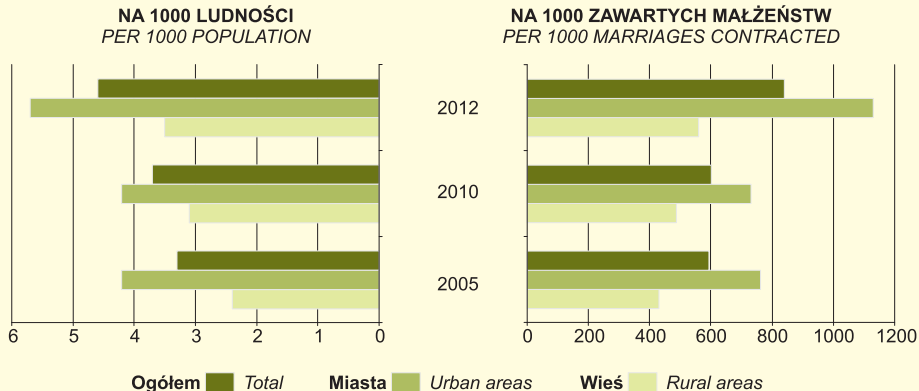
STRUKTURA MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG FORM BUDOWNICTWA

STRUCTURE OF DWELLINGS COMPLETED BY TYPE OF CONSTRUCTION

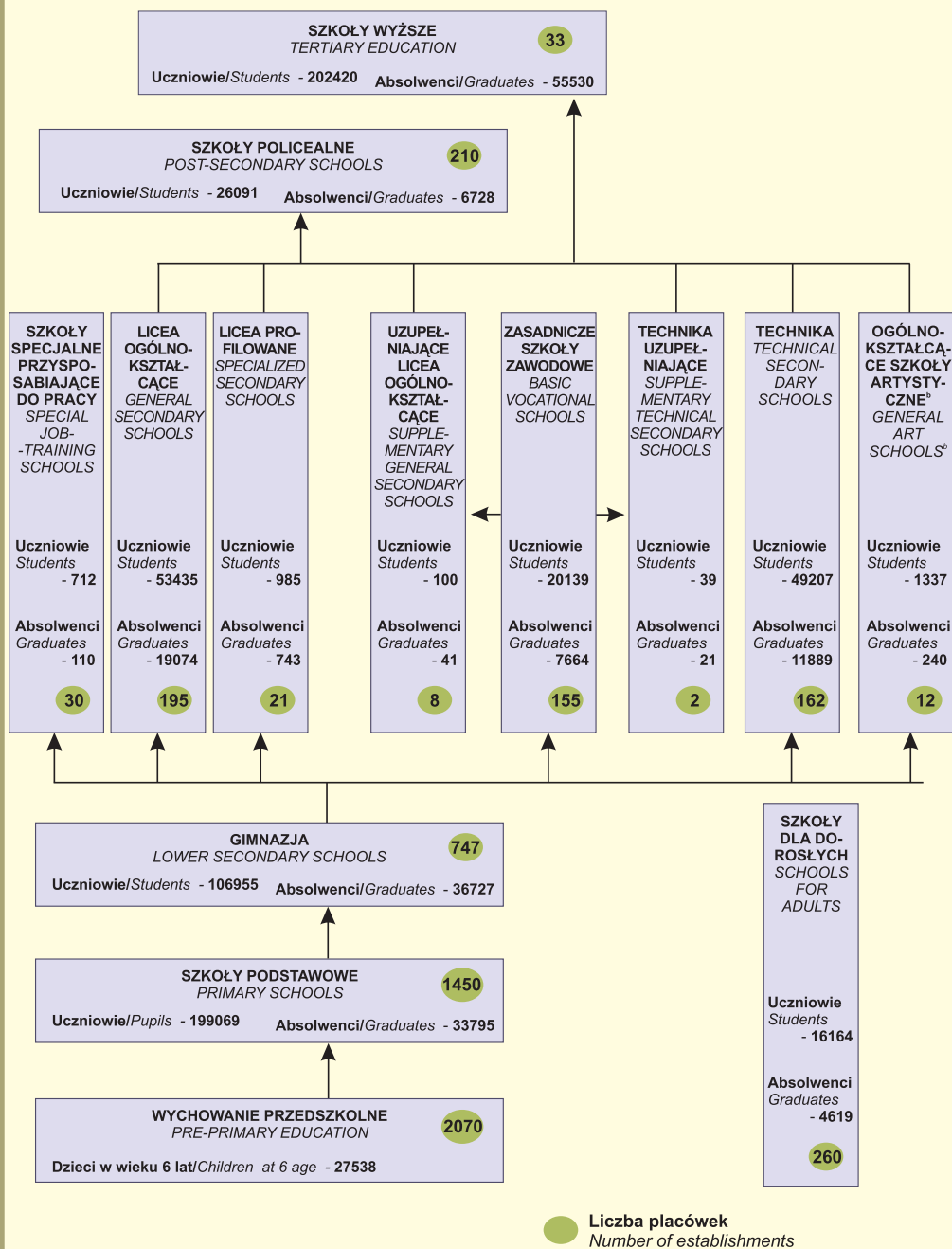

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA

DWELLINGS COMPLETED

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2012/2013^a
EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN THE 2012/2013 SCHOOL YEAR^b

a Stan na początku roku szkolnego; łącznie ze szkołami specjalnymi. Absolwenci z roku szkolnego 2011/2012.

b Dające uprawnienia zawodowe.

a As of beginning of school year; including special schools. Graduates from the school year 2011/2012.

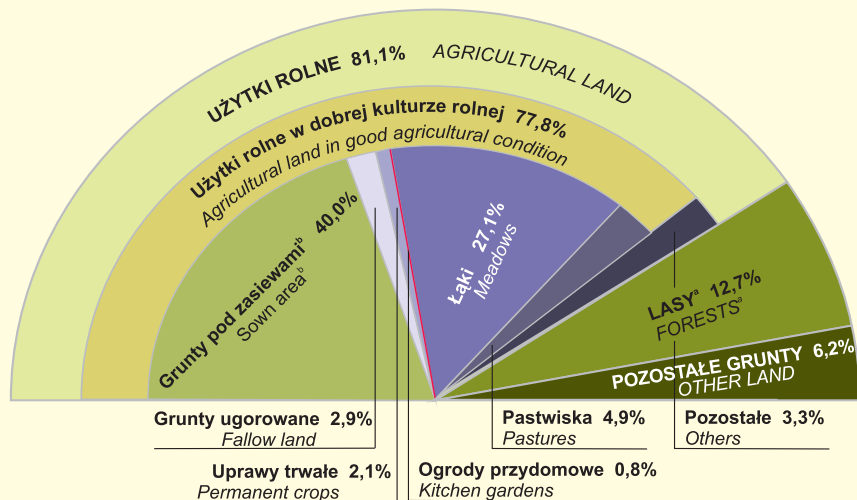
b Leading to professional certification.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2012 R.

(stan w czerwcu)

LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2012

(as of June)

a łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. b Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone).

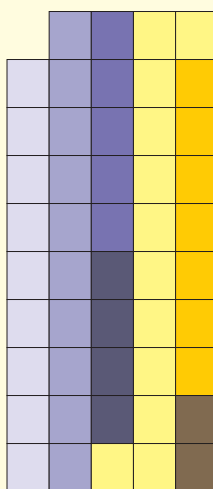
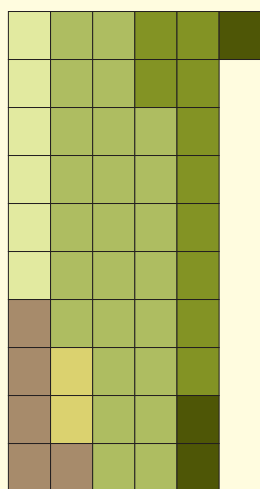
a Including land connected with silviculture. b Excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers).

STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2011 R. (ceny stałe 2010)

STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2011 (constant prices 2010)

PRODUKCJA ROŚLINNA - 51% CROP OUTPUT

PRODUKCJA ZWIERZĘCA - 49% ANIMAL OUTPUT

Żywiec rzeźny:
Animals for slaughter:

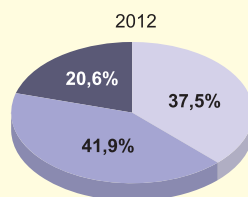
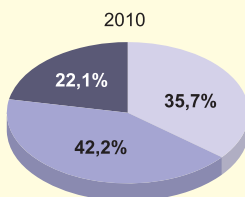
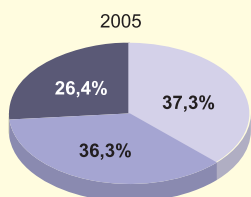
- bydlęto (bez cieląt) (cattle (excluding calves))
- trzoda chlewna (pigs)
- drób (poultry)
- pozostałe^a (others^a)
- Mleko krowie (Cows' milk)
- Jaja kurcze (Hen eggs)
- Pozostałe (Others)

a Cielęta, owce, konie, kozy i króliki.

a Calves, sheeps, horses, goats and rabbits.

STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a (ceny bieżące)
STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WEDŁUG DZIAŁÓW
BY DIVISION

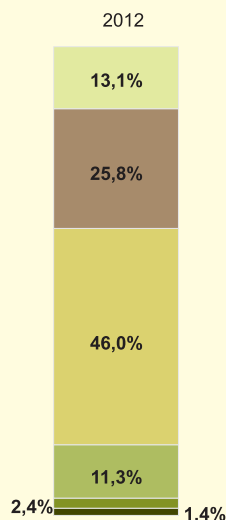
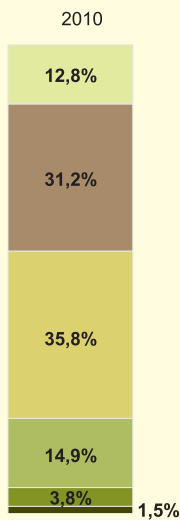
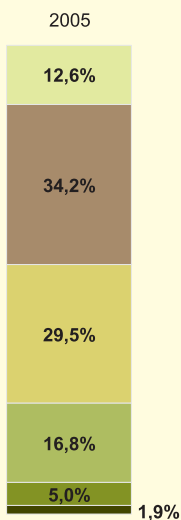

Budowa budynków^Δ
Construction of buildings

Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej^Δ
Civil engineering

Roboty budowlane specjalistyczne
Specialised construction activities

WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH
BY TYPE OF CONSTRUCTIONS

Budynki mieszkalne
Residential buildings

Budynki niemieszkalne
Non-residential buildings

Infrastruktura transportu
Transport infrastructure

Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne
Pipelines, communication and electricity lines

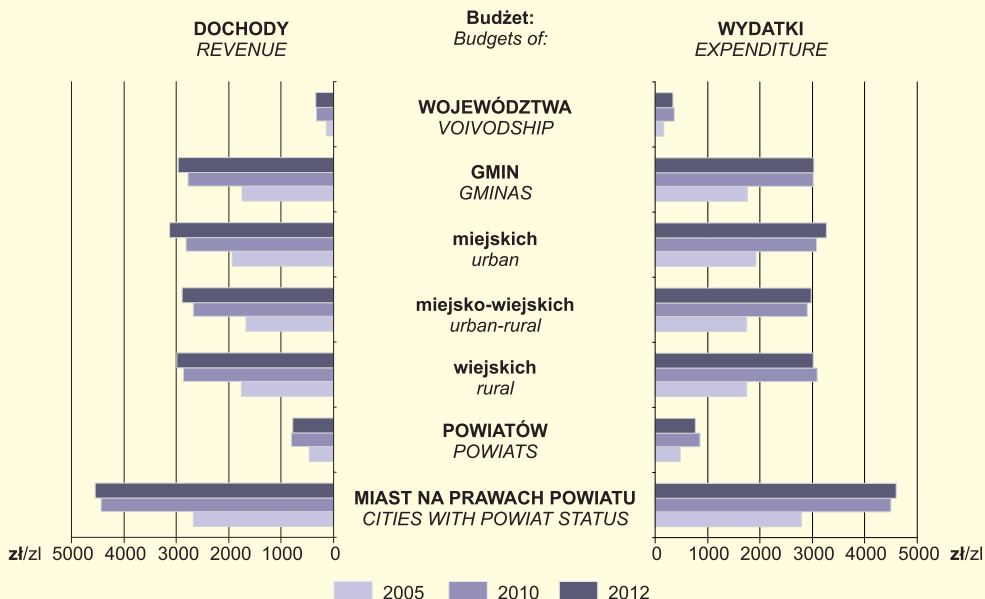
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych
Complex constructions on industrial sites

Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe
Other civil engineering works

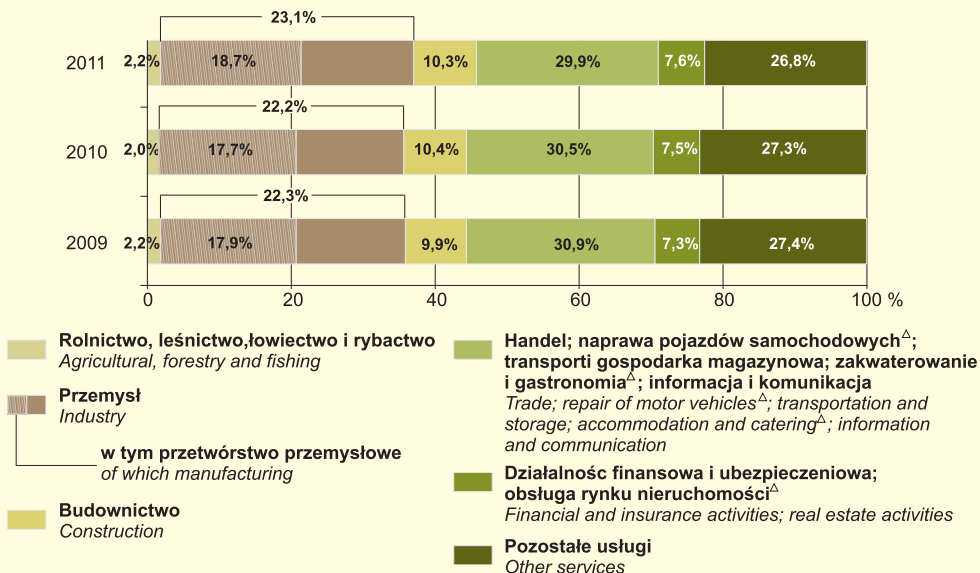
a Wykonanej przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa małopolskiego, siłami własnymi bez podwykonawców..

a Realized by enterprises which have a seat of board in the Małopolskie voivodship without subcontractors participation.

**DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK
SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA 1 MIESZKAŃCA**
REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL
SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS PER CAPITA

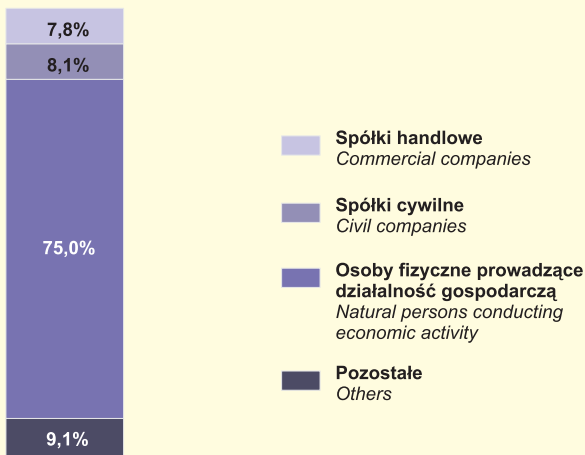

**STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO
WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (ceny bieżące)**
STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED
BY KINDS OF ACTIVITIES (current prices)

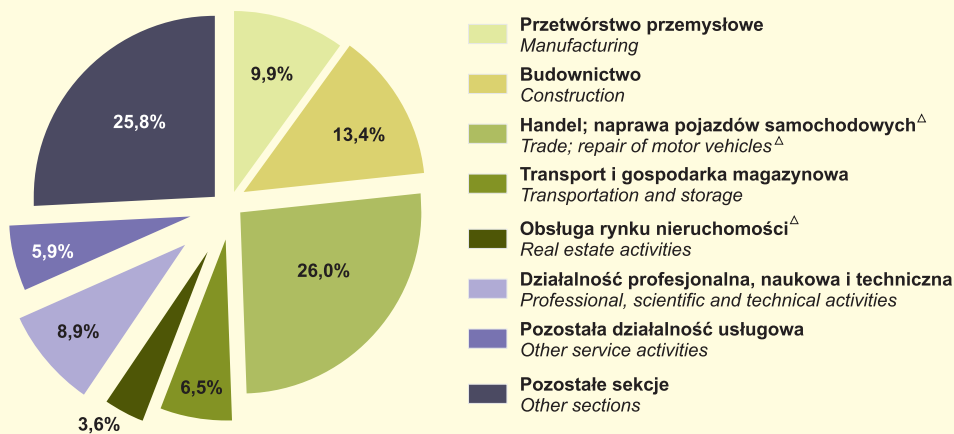

STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ^a W 2012 R.
 (stan w dniu 31 XII)
STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN 2012
 (as of 31 XII)

WEDŁUG FORM PRAWNYCH
BY LEGAL STATUS

WEDŁUG SEKCJI
BY SECTIONS

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.